

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

24'üncü Birleşim 6 Ocak 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	133
II.- GELEN KÂĞITLAR	136
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	139
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>139:143</i>
1.- Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu'nun, Mehmet Akif İnan'ın 16'ncı ölüm yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	139:140
2.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, mültecilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	140:141
3.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, ülkemizde ve İzmir'de sağlık turizmine ilişkin gündem dışı konuşması	141:143
IV.- AÇIKLAMALAR	143,181,191,210
1.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 9/1/2013 tarihinde Paris'te katledilen 3 Kürt kadın siyasetçinin ölüm yıl dönümlerine ve Silopi'de 3 Kürt kadın siyasetçinin katledilmesini kınadığına ilişkin açıklaması	143:144

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	181
3.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	181:182
4.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Romanların etnik kökenlerine ilişkin açıklaması	191:192
5.- Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman'ın, 19 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması	210:211

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

144

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

144:148

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, çeşitli valilikler tarafından hukuka aykırı bir biçimde ilan edilen sokağa çıkma yasakları boyunca yapılan operasyonlarda öldürülen sivillerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)	144:145
2.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem ve 20 milletvekilinin, ülkemizdeki İŞİD tehdidi ve tehlikesinin gerçek boyutlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)	145:146
3.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve 22 milletvekilinin, Roman yurttaşların barınmayla ilgili sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)	146:148

VI.- ÖNERİLER

148,157,162,175,182,192

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

148:154,157:160,162:171

175:180,182:188,192

1.- MHP Grubunun, 16/12/2015 tarihinde Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve arkadaşları tarafından, sağlıklı ve gelişmiş bir toplum olabilmemizin teminatı olan çocuklarımızın temel gereksinimlerinin başında gelen güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması için yaşamları süresince karşılaşılabilecekleri tehdit ve tehlikelerin öngörülerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla ve kayıp çocuklar hakkında verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	148:154,157:160,162:164
2.- HDP Grubunun, 5/1/2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp ve arkadaşları tarafından, 9 Ocak 2013'te Fransa'nın başkenti Paris'te katledilen Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez'le ilgili soruşturmayı yavaşlatan güçlerin ve ilişkilerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	164:171,175

3.- CHP Grubunun, 9/12/2015 tarihinde İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve arkadaşları tarafından, Roman vatandaşlarla ilgili sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 175:180,182:188,192

VII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

154,161,171,188,209,216

- 1.- Aydın Milletvekili Deniz Depboylu'nun, Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 154:155
- 2.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın, Aydın Milletvekili Deniz Depboylu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 155:156
- 3.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 156:157
- 4.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın MHP grup önerisi üzerinde ve sataşma nedeniyle yaptığı konuşmaları sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 157
- 5.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 161
- 6.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 171:172
- 7.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 172:173
- 8.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 173:174
- 9.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 174
- 10.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Siirt Milletvekili Besime Konca'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 188:189
- 11.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 189:190

12.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman'ın 19 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	209:210
13.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın 19 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	216
14.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın 19 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	216:217
15.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması	217:218
16.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	218:219

VIII.- SEÇİMLER**193***A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM*

193

1.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

193

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**193,211,219,244***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ*

193:209,211:216,

219:243,244:256

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/307) (S. Sayısı: 4)	193
2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/310) (S. Sayısı: 6)	193
3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/312) (S. Sayısı: 7)	194

- 4.- Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/303) (S. Sayısı: 2) 194
- 5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/308) (S. Sayısı: 5) 194
- 6.- Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı: 8) 194
- 7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/315) (S. Sayısı: 9) 194:195
- 8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/316) (S. Sayısı: 10) 195
- 9.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/299) (S. Sayısı: 13) 195
- 10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/300) (S. Sayısı: 14) 195
- 11.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/301) (S. Sayısı: 15) 195
- 12.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/302) (S. Sayısı: 16) 195
- 13.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Jamaika Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/306) (S. Sayısı: 17) 196

14.- Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ile Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/386) (S. Sayısı: 18)	196
15.- Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/387) (S. Sayısı: 19)	196:209,211:216, 219:243,244:256
X.- OYLAMALAR	244
1.- (S. Sayısı: 19) Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın oylaması	244:256
XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	257
1.- Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın, milletvekili makam odalarındaki televizyonlarda izlenebilen kanallara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/629)	257:259

I. GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.01'de açılarak beş oturum yaptı.

Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya,

Adana Milletvekili Tamer Dağlı,

5 Ocak Adana'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 94'üncü yıl dönümüne;

Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu, 3 Ocak Mersin'in düşman işgalinden kurtuluşunun 94'üncü yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, 2016 yılının ülkemize, milletimize ve demokrasimize hayırlar getirmesini temenni ettiğine ilişkin bir konuşma yaptı.

Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı, Futbol Federasyonunun, Beşiktaş-Konyaspor maçındaki kötü tezahürat nedeniyle, toptancı bir yaklaşımla bütün seyircileri cezalandırmasının demokratik bir uygulama olmadığına,

İzmir Milletvekili Musa Çam, tüm yurttaşların yeni yılını kutladığına ve Türkiye'deki şiddeti ve terörü kınadığına,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın, Ayvalık'ın Altınova Mahallesi ile İzmir'in Dikili ilçesi açıklarında göçmen botlarının batması sonucu hayatını kaybeden göçmenlere Allah'tan rahmet dilediğine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Adıyaman ve Şanlıurfa'daki elektrik kesintilerine,

Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara, Cumhurbaşkanına hakaret ve tehditlerini sürdüren Sözcü gazetesini kınadığına ve terörü araç hâline getirenleri lanetlediğine,

Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul, tüm şehitlere Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı dilediğine, Sağlıkta Dönüşüm Programı sonucunda acil başvuruları arttığı için sağlık personelinin zor durumda kaldığına ve sağlık çalışanlarının yıpranma payı ve döner sermayelerinin emekliliğe yansıtılması konusunda ilgili bilgi almak istediğine,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, 27 Aralık Tarsus'un ve 3 Ocak Mersin'in kurtuluşlarının 94'üncü yıl dönümlerine,

Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu, Manisa'nın Soma ilçesinin sorunlarına,

Hatay Milletvekili Hilmi Yarayıcı, şiddet olaylarında hayatını kaybeden tüm çocukları ve Berkin Elvan'ı sevgi ve saygıyla andığına,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, ülkemizdeki bütün çocukların modern, bilimsel ve objektif eğitime ulaşmaları konusunda ilgili devlet kurumlarının harekete geçmesi ve eğitim alanında öne çıkan dünya ülkeleriyle iş birliğinin geliştirilmesi gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Nevşehir Milletvekili Murat Göktürk'ün Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 30/12/2015 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ve bilgiye sunulduğuna ilişkin bir açıklamada bulunuldu.

MHP Grubu adına, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Suriye ve Irak'ta meydana gelen gelişmelerin millî güvenlik ve menfaatomize ve Türkmen varlığına etkileri ve bu konuda dış politikamızın temel hedef ve çizgisi hakkında genel görüşme (8/4),

Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil ve 20 milletvekilinin, zihinsel engellilerin sorunlarının (10/46),

HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, madenlerdeki iş güvenliği ve işçi sağlığı koşullarının sağlanması ve ILO başta olmak üzere taraf olunan uluslararası sözleşmelerdeki yükümlülüklerin (10/47),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması;

Açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

HDP Grubunun, 8/12/2015 tarihinde Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tarafından, AKP Hükümetinin politikaları ile birlikte çeşitli valilikler tarafından hukuka aykırı bir biçimde ilan edilen sokağa çıkma yasakları boyunca yapılan operasyonlarda öldürülen sivillerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (198 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 15/12/2015 tarihinde Hatay Milletvekili Serkan Topal ve arkadaşları tarafından, başta Hatay ili olmak üzere AKP hükümetlerinin yanlış dış politikasının ülkemizde gerek sosyal gerek ekonomik anlamda neden olduğu zararların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (111 sıra no.lu),

Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 5 Ocak 2016 Salı günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir, İstanbul Milletvekili Aziz Babuşcu'nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş, İstanbul Milletvekili Aziz Babuşcu'nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna,

Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

Adana Milletvekili Seyfettin Yılmaz, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında MHP Grubuna,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, Adana Milletvekili Seyfettin Yılmaz'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna,

Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Adana Milletvekili Seyfettin Yılmaz'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Erzurum Milletvekili Kamil Aydın, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine,

Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz, Adana Milletvekili Talip Küçükcan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Adana Milletvekili Talip Küçükcan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Adana Milletvekili Talip Küçükcan, Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz, Adana Milletvekili Talip Küçükcan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grup Başkanına ve Cumhuriyet Halk Partisine,

Sataşmaları nedeniyle bir konuşma yaptılar.

Adana Milletvekili Talip Küçükcan,

İstanbul Milletvekili Ekmeleddin Mehmet İhsanoğlu,

CHP grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerini düzelttiklerine ilişkin birer konuşma yaptılar.

Gündemin “Sözlü Sorular” kısmının:

1'inci	sırasında bulunan	(6/12),
24'üncü	“ “	(6/35),
25'inci	“ “	(6/36),
26'ncı	“ “	(6/37),
27'nci	“ “	(6/38),
28'inci	“ “	(6/39),
29'uncu	“ “	(6/40),
30'uncu	“ “	(6/41),
31'inci	“ “	(6/42),
32'nci	“ “	(6/43),
33'üncü	“ “	(6/44),
34'üncü	“ “	(6/45),
35'inci	“ “	(6/46),
45'inci	“ “	(6/68),
56'ncı	“ “	(6/81),
66'ncı	“ “	(6/96),
74'üncü	“ “	(6/107),

Esas numaralı sözlü sorulara, Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu cevap verdi.

Soru sahiplerinden Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen, cevaplara ilişkin görüşlerini açıkladılar.

Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu da bu görüşlerle ilgili açıklamada bulundu.

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,

Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun sözlü soruları cevaplandırmasıyla ilgili tutumuna ilişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 6 Ocak 2016 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 20.31'de birleşime son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

Elif Doğan TÜRKMEN

Adana

Kâtip Üye

Ömer SERDAR

Elâzığ

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 25

6 Ocak 2016 Çarşamba

Tasarılar

1.- 11 Nolu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 7 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/481) (Adalet; İnsan Haklarını İnceleme ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2015)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) (İçişleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

3.- Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) (Adalet ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) (Adalet ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) (Adalet ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

6.- Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) (Adalet ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

7.- Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) (Milli Savunma ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) (İçişleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

9.- Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) (Adalet ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) (İçişleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

Teklifler

1.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/397) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.11.2015)

2.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in; Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/398) (İçişleri; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2015)

3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 2330 Sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/399) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2015)

4.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/400) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2015)

5.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın; Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/401) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2015)

6.- Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın; İş Kanunu ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/402) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

7.- Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın; 2023 Sayılı 65 yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/403) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

8.- Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın; 2022 Sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda ve 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/404) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

9.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın; 14/7/1965 Tarih ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/405) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

10.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın; 5393 Sayılı Belediye Kanununun 14. Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/406) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

11.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in; Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun Ek 79'uncu Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi (2/407) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2015)

12.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun; 5525 Sayılı Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Bazı Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/408) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2015)

13.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/409) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2015)

14.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/410) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2015)

15.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın; 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/411) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2015)

16.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Siverek Adıyla Bir İl Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/412) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2015)

17.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/413) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

18.- Ankara Milletvekili Erkan Haberal ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın; İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/414) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

19.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil ve Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in; 4924 Sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/415) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.2015)

20.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil ve Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/416) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.2015)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Doğu ve Güneydoğu'da meydana gelen olayların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2015)

2.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem ve 20 milletvekilinin, IŞİD'e silah sevkiyatı yapıldığı iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2015)

3.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve 22 milletvekilinin, Roman vatandaşların barınma sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.12.2015)

6 Ocak 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Elif Doğan TÜRKMEN (Adana), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24’üncü Birleşimini açıyorum.

(HDP sıralarından pankart gösterilmesi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Mehmet Akif İnan’ın vefatının yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu’ya aittir.

Buyurun Sayın Gündoğdu.

Süreniz beş dakikadır.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Ankara Milletvekili Ahmet Gündoğdu’nun, Mehmet Akif İnan’ın 16’ncı ölüm yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Değerli Başkan, değerli arkadaşlarım; bugün Mehmet Akif İnan’ın 16’ncı ölüm yıl dönümü. Bu vesileyle söz istemiş bulunuyorum.

Yedi Güzel Adam’dan birisi; edebiyatçı, şair, yazar, sendikacı, Kudüs şairi Mehmet Akif İnan.

Şanlıurfalıdır ama üstat Necip Fazıl Kısakürek “Akif İnan Şanlıurfalı değil, Şanlıurfa Akif İnanlıdır.” diyerek onun birikimini, adanmışlığını tarihe not düşmüştür.

EĞİTİM-BİR-SEN ve MEMUR-SEN’in uzun yıllar Genel Başkanlığını yaptım. EĞİTİM-BİR-SEN sendikamızın ve MEMUR-SEN Konfederasyonumuzun kurucu Genel Başkanıdır. 1992’de EĞİTİM-BİR-SEN’i, 1995 yılında MEMUR-SEN’i kurmuştur.

“Niçin sendika düşüncesine meyletmiş, arkadaşları yazmayı, mefküreyi, medeniyet değerlerini şairlik, edebiyatçılıkla hayata sürerken o neden eylemi öne çıkarmıştır?” sorusunun cevabını bugün çok daha net görüyoruz. Türkiye’de milletin değerlerini önemseyen siyasetçilerin kesintiye uğradığı, on yılda bir haddinin bildirildiği dönemlerde, Menderes’in, Özal’ın, Erbakan’ın ve son AK PARTİ iktidarı döneminde 27 Nisan e-muhtıra gibi, 28 Şubat gibi süreçlerde sahici sivil toplum örgütlerinin olmayışı, sivil zannedilenlerin de beşli çetelerde yer alarak milletin iradesini devre dışı bırakanların, bırakmak isteyenlerin çarkına su taşıma düşüncesi merhum Mehmet Akif İnan’ı milletin değerleriyle, ümmetin değerleriyle dertlenen, ücret sendikacılığının yanında akademik sendikacılığa, ülkeyi, demokrasiyi, insan haklarını önemseyen sendikacılığa teşvik etmiştir ve o da bu anlayışla mükemmel bir temel atarak bugün 11 hizmet kolunda yetkili, 900 bin üyesiyle MEMUR-SEN örgütünün yeşermesinin temelini atmıştır.

Değerli kardeşlerim, Mehmet Akif İnan’ın hayatında kardeşliğe, Türk’ün, Kürt’ün, Arap’ın, Laz’ın, Çerkez’in kardeşliğine ne kadar çok önem verdiğini hem yaşantı biçimiyle hem konuşmalarıyla hem eylemleriyle görüyoruz. “Türkümüz dünyayı kardeş bilendir/ Gökleri insanın ortak tarlası.” diyerek de bu destansı anlayışını yazıya dökmüştür. Mehmet Akif İnan ağabeyin bu anlayışını Sayın

Cumhurbaşkanımızın ideolojik ortaklığı da dolayısıyla başlattığı çözüm sürecinde görmek, kendisini öteki hisseden başörtülülerin, Alevilerin, Kürtlerin, bilhassa muhafazakâr Kürtlerin, dolayısıyla bütün vatandaşların beriki olması için, eşit yurttaşlık için asimilasyonu bitirme, ana dilde öğretim hakkı, ana dilde savunma hakkı gibi birçok hakkın verildiği ve bunun yanında silahların gömülmesiyle anaların da ağlamamasının beklendiği bu sürecin bugün farklı bir mecraya, henek siyasetine, teröre ve teröriste “terör” ve “terörist” diyememe anlayışına evrildiğini görüyoruz.

Elbette Mehmet Akif İnan ağabey aynı zamanda Kudüs şairidir. O “Mescidi Aksa’yı gördüm düşümde/Götür Müslüman’a selam diyordu/Dayanamıyorum bu ayrılığa/Kucaklasın beni İslam diyordu.” dizeleriyle Filistin davasını, mazlumlar davasını dünyanın gözünün önüne sermiştir. Evet, bugün Mavi Marmara şehitlerimizle İsrail ile girilen yeni ilişkide 3 şart vardı: Özür, dilenmiştir; tazminat ödenmesi; ambargodan ziyade ablukanın kaldırılması. İnşallah, bağımsız Filistin devleti, başkenti Kudüs olan bağımsız Filistin devleti kuruluncaya kadar da bu mücadelenin devam etmesi Akif İnan dostlarının sorumluluğudur, sevdasıdır.

Bu duygularla, Akif İnan başta olmak üzere, bu ülkenin medeniyet öncülerine rahmet olsun diyorum, hepimize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gündoğdu.

Gündem dışı ikinci söz, mülteciler hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş’a aittir.

Buyurun Sayın Beştaş.

Süreniz beş dakikadır.

2.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, mültecilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; size bir Rojavalı mültecinin, Suriyeli mültecinin öldürülme hikâyesini en kısa hâliyle aktaracağım ve ülkemizde yaşanan mülteci sorunları ve mülteci dramının, aslında, gerçekte hiç de söylenildiği gibi olmadığını, geri gönderme merkezlerinde ve yaşamın diğer alanlarında nasıl büyük bir cendere içinde yaşadıklarını ifade edeceğim.

Dilo Derviş, 20 yaşında, Suriye’nin Haseki kentinde doğmuş, büyümüş ve Suriye’deki iç savaş sebebiyle, bildiğimiz sebeplerle Türkiye’ye gelmiş ve iki yıldır Adana’da yaşıyordu. Dilo Derviş, Adana’da tarım işçisi olarak çalışıyordu ve geçici oturma belgesiyle Adana’da ikamet ediyordu. 19 Ağustos 2015 tarihinde, toplumsal olaylara katıldığı gerekçesiyle tutuklandı, Adana’da cezaevine atıldı. 17 Kasım 2015 tarihinde mahkeme tahliye kararı verdi ve yurt dışına çıkış yasağı koydu. Bunun üzerine, Dilo Derviş, mahkeme tarafından serbest bırakıldığı hâlde, Göç İdaresi tarafından geri gönderme merkezine, aslında tutuklanarak gönderildi. On gün boyunca, Adana’da, tam olarak ismi Göç İdaresi Misafirhanesi olan bir yerde tutuldu. Daha sonra da Erzurum Aşkale’ye, geri gönderme merkezine gitti ve Dilo Derviş’le ilgili, bu süre zarfında, bunun hukuksuz bir uygulama olduğu, serbest bırakılması gerektiği yönünde çok yoğun bir görüşme trafiğinde bulundum. Adana Valiliği, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı nezdinde bire bir görüşmelerim oldu. Ve bu görüşmelerde, bir buçuk ay önce, ilk tahliye edildiğinde bizzat Göç İdaresi Genel Müdürü Atilla Toros -Müsteşarla görüştüğümde sonra- bana bunun bir hukuksuzluk olduğunu kabul ettiğini, genelge ve yazıyla bu durumu sonlandıracağımı söyledi. Ama Atilla Bey’le bir buçuk ay boyunca sadece 2 kez görüşebildim ve korkunç sonuçlar oluştu. Bu süre zarfında, 2 defa iletişimden sonra hiçbir telefonumuza çıkmadı ve iki ay boyunca sekreterim ve danışmanımız aracılığıyla her gün aradık ve Dilo Derviş’in öldürüldüğü 31 Aralık tarihinden bir hafta önce Göç İdaresinden bize, danışmanıma verilen bilgi kendisinin serbest kalacağı yönündeydi fakat maalesef 2 Ocakta ailesi ve avukatı aranarak Dilo Derviş’in öldüğü, kendini astığı yönünde bilgi verildi.

Dilo Derviş'in gözaltında ya da bir cezaevinde değil, devletin Avrupa Birliği desteğiyle kurmuş olduğu, Avrupa Birliği ve Türkiye bayraklarının olduğu bir merkezde öldürülmesinin mültecilere ilişkin politikanın gerçek resminin ortaya çıkarılması açısından çok önemli olduğunu ifade etmek istiyorum. Biz bir buçuk ay boyunca Dilo Derviş'in yaşadığı hukuksuzluğu takip ederken kendisinin maalesef Aşkale Geri Gönderme Merkezinden cenazesi çıkarıldı ve şu anda...

Bu, gülmenecek bir şey değil sayın milletvekilleri, lütfen.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sana gülen yok.

MERALDANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bir insanın devletin denetim ve gözetiminde öldürüldüğünü söylüyorum burada.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sana gülen yok, sana kimse gülmedi.

MERALDANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Lütfen, biraz ciddiyet ve biraz saygı istiyorum.

Dilo Derviş, Cumhurbaşkanının, Başbakanın ve yetkililerin ısrarla Avrupa'ya ve dünyaya meydan okuduğu mülteci politikasının, ha bire 9 milyar dolarlardan söz ettikleri bir alanda... İç kamuoyuna yönelik de şunu söylemek istiyoruz: Mülteciler burada insanlık dışı koşullarda zaten yaşamlarını sürdürüyorlar ve bu cinayet de, Dilo Derviş'in Adana'dan Aşkale'ye ölüm hikâyesi de mültecilerin nasıl yaşadığını gözler önüne seriyor. Ve Aşkale'ye avukat arkadaşımız gitti, ailesiyle birlikte gitti, "Kendini astı" denilen odada, tek kişilik hücrede tutulmuş, kaba dayağa maruz kalmış. Ve orada verilen ifadelere göre, 2 metrelik boyda kendisini atkıyla astığı iddia ediliyor. Ben bir hukukçu olarak, atkıyla asımın, orada atlama olmasının mümkün olmadığını ve boyun kırığının imkânsız olduğunu biliyorum. Tabii ki bu işi takip edeceğiz ve peşini bırakmayacağız. Dilo Derviş'i kim, niye öldürdü? Ve öldürüldükten sonra, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı yetkilileri başta olmak üzere, benim takip ettiğimi çok bildikleri hâlde bir haftadır telefonlarımıza dahi çıkmıyorlar.

İşte, Türkiye'de mülteci politikası bu şekilde, iç kamuoyuna yönelik farklı beyanlar olmasına rağmen devam ettiriliyor ve Dilo Derviş, çok net bir şekilde, mahkemenin kararına uyulmayarak, kendi denetim ve gözetiminde devlet tarafından öldürülmüştür.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beştaş.

Gündem dışı üçüncü söz, ülkemizde ve İzmir'de sağlık turizmi hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Ali Yiğit'e aittir.

Buyurun Sayın Yiğit. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz beş dakikadır.

3.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, ülkemizde ve İzmir'de sağlık turizmine ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ YİĞİT (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık turizmi konusunda gündem dışı söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

“Memleket isterim

Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;

Kuşların, çiçeklerin diyarı olsun.

Memleket isterim

Ne başta dert ne gönülde hasret olsun;

Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.”

demiş Cahit Sıtkı Tarancı.

Ben de silahların sustuğu, barış, hoşgörü ve kardeşliğin egemen olduğu bir yıl dileyerek sözlerime başlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ne şanslıyız ki göğün mavi, dalın yeşil, güneşin kızıl, tarlaların sarı olduğu, bütün medeniyetlere ve kültürlerle ev sahipliği yapan on iki bin yıllık tarihî bir coğrafyaya sahibiz. Bunun için “Anadolu” denilmiş bu topraklara. Biz Anadolululara düşen ise bu değerlerin kıymetini bilmek, onu yaşamak ve onu yaşatmaktır, ancak ne yazık ki bu misyondan da bu vizyondan da çok uzağız.

Bunun en çarpıcı örneklerinden biri de turizm ve özellikle de sağlık turizmidir. Çünkü biz özellikle sağlık turizmi alanında dünya 1’incisi olma potansiyeline sahip bir ülkemiz ama şu anda hedeflerin çok gerisindeyiz. Çünkü ülkemizde turizm genel olarak orta sınıf yabancı turist grubuna hitap eden bir anlayış ve pazarlama üzerine kurgulanmıştır. Bu durum turist sayısını artırmakta ama yabancı turistin ülkeye sağladığı ekonomik katma değer anlamında yetersiz ve düşük kalmaktadır. Oysaki dünyada ve ülkemizde sağlık turizmi son yıllarda hızla yükselen önemli bir turizm alanıdır. Yapılan araştırmalara göre geleneksel diye adlandırdığımız deniz, kum, güneş turizminin gelirleri ile sağlık turizminin gelirleri karşılaştırıldığında aradaki fark 4 kata kadar çıkmaktadır. 100 milyar dolarlık bu pazarda sahip olduğumuz sağlık geliri sadece 2 milyar dolar civarındadır. Dünya sağlık turizmi gelirleri içerisinde bu oran çok düşük kalmaktadır.

Değerli milletvekilleri, temel olarak sağlığı esas aldığı ve tedaviyle birlikte tatili de kapsadığı için doğası, denizi, kumu, güneşi, ulaşımı, altyapısı, yer altı ve yer üstü zenginlikleri, tabii termalle İzmir sağlık turizminin başkenti olma potansiyeline sahip bir şehirdir. İzmir, üç yüz gün güneşli iklimiyle, tarihi ve kültürel yapısı, termal alanları, denizi, gastronomisiyle büyük bir değerdir. Antik Çağ’ın ve Anadolu’nun en eski sağlık merkezlerinden olan Bergama’daki Asklepion aynı zamanda dönemin ünlü hekimlerinin yetiştiği bir tıp okulu ve dünyanın ilk psikiyatri hastanesidir. Rönesans’a kadar neredeyse bin beş yüz yıl boyunca alanında adından en çok söz ettiren, cerrahiden psikiyatriye, anatomiden fizyolojiye, felsefeden farmakolojiye kadar 20 ciltlik eser bırakan Galen Bergamalıdır. Efes’i, Meryem Ana’sı, Bergama’sı, Şirince’si, Urla ve Foça’sıyla İzmir geçmişten geleceğe bir medeniyetler köprüsüdür. Ancak İzmir bütün bu değerlerine ve zenginliklerine rağmen hak ettiği yerde değildir. Bu bağlamda, bölgesel destek ve teşviklerin yanı sıra sektörel bazda teşviklerin oluşturulması önemlidir.

Sonuç olarak, yalnızca sektörün tüm paydaşlarının değil Hükümetin de taşın altına elini koyması gerekir. İzmir’in marka şehir olması için gerekli adımların bir an önce atılması gerekmektedir. Nitekim, 2015, 2020 EXPO için İzmir aday olarak gösterilmiş, teması ise sağlık olarak işlemiştir. Şu anda dünyada sadece Dubai’de bulunan, Dubai ekonomisine ciddi gelir sağlayan sağlık serbest bölgesi Türkiye için, özellikle İzmir için güzel bir modeldir. Aynı şey İzmir’de yapılamaz mı? Dün “EXPO” diyen anlayış, bugün bu işten nasıl, niye vazgeçti, onu bir türlü anlayamıyorum. Hükümeti bu konuda bir an önce harekete geçmeye çağırıyoruz. Sonuçta kazanan Türkiye olacak, kazanan İzmir olacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yiğit.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 60’ncı maddeye göre pek kısa bir sözüm vardı izin verirseniz.

BAŞKAN – Sayın Tanal, bugün 60’a göre söz haklarını vermeyeceğim, direkt gündeme geçiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çünkü Bakan burada, çok önemli bir husus Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum. Sayın Tanal, zaten gün içinde herhâlde epey bir konuşmalar olacak.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Ben de bir konuşma yapmak üzere daha önceden söz hakkı istemiştim, sisteme girmiştım.

BAŞKAN – Sayın Demirel, fark etmedim.

Buyurun Sayın Demirel.

İki dakika süre veriyorum.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, 9/1/2013 tarihinde Paris'te katledilen 3 Kürt kadın siyasetçinin ölüm yıl dönümlerine ve Silopi'de 3 Kürt kadın siyasetçinin katledilmesini kınadığına ilişkin açıklaması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi ocak ayındayız. Bundan üç yıl önce, 9 Ocak 2013'te 3 kadın siyasetçi Paris'te katledildi. Sakine, Fidan ve Leyla arkadaşımız Kürt, kadın ve siyasetçi oldukları için Paris'te katledildiler. Tam aynı dönemde, ocak ayında... Daha önceden de, Sur, Silopi, Cizre'de yaşananları ve katliamları, sivil katliamları defalarca burada gündeme getirdik. Dün de yine Silopi'de 3 Kürt kadın siyasetçi katledildi ve infaz edildi. Bunu burada, Genel Kurulda ve Türkiye kamuoyuyla paylaşmak istedik.

Sayın Başkan, 3 kadın siyasetçi, hepsi siyasi kimliği olan ve Şırnak'ta siyasi çalışmalar yürüten kadın arkadaşlarımız, yoldaşlarımız. Yaşanan olaylardan kaynaklı, polislerin, özellikle evlerini terk etmeleri gerektiğine dair, halkın evini terk etmesine dair anonlar geçmesiyle birlikte bir mahalleden diğer mahalleye geçerken arkadaşlarımız vuruluyor ve vurulurken de özellikle güvenlik güçleri... Tank, top ve silahla vurulduktan sonra, yaralı olduklarına dair bilgi bize iletildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Gerek Silopi'deki vekil arkadaşlarımıza, Şırnak'taki vekil arkadaşlarımıza gerekse de bize bu bilgi iletildi ve görüşmelerimiz olmasına, ambulans gönderilmesi gerektiğini iletmemize rağmen, oraya ambulans değil, ne yazık ki birkaç saat sonra cenaze aracı gönderilerek orada infaz edilen 3 kadın arkadaşımızın cenazesi Silopi Devlet Hastanesi morguna kaldırılıyor.

3 siyasi kadın arkadaşımızın, özelde de, Başkan, katledilmesine ilişkin ben bir dakika süre isteyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Demirel, zaten sizin grup öneriniz de aynı konuyla alakalı diye biliyorum ben.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Evet, sizden sadece bir dakika sözümü tamamlamak için...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Toparlamak için.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun, toparlayın.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Toparlayacağım.

Hem yaşanan Paris katliamını hem de aynı tarihlere ve aynı döneme denk gelen, özelde de Silopi'de 3 kadın siyasetçinin katledilmesi ve infaz edilmesini şiddetle kınadığımızı ifade etmek istiyorum ve bunun hesabını soracağımızı da bir kez daha buradan ifade ederek 3 kadın siyasetçiyi saygıyla anıyor, mücadeleleri önünde saygıyla eğildiğimizi bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır. Önergeleri ayrı ayrı okutacağım. 3'üncü sırada okutacağım Meclis araştırma önergesi 500 kelimedenden fazla olduğu için önergenin özeti okunacaktır ancak önergenin tam metni tutanak dergisinde yer alacaktır.

Önergeleri okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- *HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, çeşitli valilikler tarafından hukuka aykırı bir biçimde ilan edilen sokağa çıkma yasakları boyunca yapılan operasyonlarda öldürülen sivillerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

AKP Hükûmetinin politikalarıyla birlikte çeşitli valilikler tarafından hukuka aykırı bir biçimde ilan edilen sokağa çıkma yasakları boyunca yapılan operasyonlarda öldürülen sivillerin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Diyarbakır

HDP Grup Başkan Vekili

Gerekçe:

7 Haziran genel seçim sonuçlarını hazmedemeyerek halkın iradesini hiçe sayan AKP iktidarı, yeniden tek başına iktidar olabilmenin yolunun çatışmaları derinleştirmekten ve güvenlik söylemine sığınmaktan geçtiğini düşünmüş, 30 Ekim 2014'te alınan MGK kararlarını kapsamlı bir şekilde hayata geçirmiştir. Devletin güvenlik güçlerinin yanı sıra birtakım paramiliter güçlerin devreye konulmasıyla bölgede âdeta bir amok şiddet ortamı estirilmiş, sindirme ve korkutma politikaları çerçevesinde 7 Haziran seçimlerinden 23/11/2015 tarihine kadar 143 sivil yurttaş yaşamını yitirmiştir. Dünya tarihinde eşi benzeri olmayan sokağa çıkma yasaklarını ve uygulanan savaş politikalarını protesto eden yurttaşlara da saldırılar yapılmıştır.

Şu ana kadar sadece Silvan'da 6 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş ve 20 sivil hayatını kaybetmiştir. Cizre'de 3 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş, bu yasaklar süresince ve öncesinde 30 sivil hayatını kaybetmiştir. Nusaybin'de 13 Kasım'da ilan edilen sokağa çıkma yasağı devam etmektedir ve şu ana kadar 7 insan katledilmiştir. Bölge halkı ölü sayısının artacağına dair derin bir endişe taşımaktadır.

Geçici AKP Hükûmetinin Başbakanı Ahmet Davutoğlu “Cizre'de operasyonlarda hiçbir sivil yurttaş hayatını kaybetmemiştir.” diyerek hakikati açık ve net bir şekilde çarpıtmıştır. Henüz 35 günlük bir bebeği dahi sivil olarak görmeyen anlayış maalesef ülke yönetimini esir almış durumdadır.

HDP'nin yüksek oranda oy aldığı kentler, zırhlı araçlar içinde özel harekât timlerinin de aralarında bulunduğu çok sayıda güvenlik görevlisi personeli sevkiyatı yapıldıktan sonra ablukaya alınmakta, akabinde ilan edilen sokağa çıkma yasakları boyunca halk perişan edilmektedir. Cizre'de insanlar yasaktan dolayı evden çıkmadıkları için kokmasın diye cenazelerini derin dondurucuda saklamak zorunda kalmıştır. Elektrik, su, gıda gibi en temel insani ihtiyaçların bile lüks hâline geldiği bir ortamda insanlar hayatta kalma mücadelesi vermektedir. Abluka altına alınan kentlerde cami minarelerine ve yüksek binalara yerleştirilen keskin nişancılar çocuk, yaşlı demeden evinin kapısından başını çıkararak anında hedef almakta, avlamaktadır.

Bu durum her gün bir başka kent ve ilçede sırayla, kimi zaman da aynı anda devam etmektedir. Tamamen meşru bir talep olan öz yönetim ilanları sonrası yapılması gereken müzakere etmek ve karşılıklı olarak anlaşmak iken sokaklara topla, tankla müdahale edilmektedir. Günlerce abluka altında bırakılan kentler tamamen harabe hâline getirildikten, insanlar göçe zorlandıktan sonra bir başka kente geçiş yapılmaktadır.

Devletin güvenlik güçleriyle hareket eden ve kendilerine “esedullah timi” adı veren IŞİD görünümü bazı unsurların hiçbir hukuki ve insani değere sığmayan eylemleri yüzünden bölge halkı derin bir korku ve endişe içindedir. Bebeklerin, yaşlıların ve kadınların katledildiği bir ülke hâline gelmiş durumdayız. Bu işte sorumluluğu olan herkesin yargı önünde hesap vermesi gerekmektedir.

Devletin bir numaralı görevi, yurttaşlarının can ve mal güvenliğini sağlamasıdır. Bu görevin yerine getirilmesi, hukukumuzda “kusursuz sorumluluk” bağlamında tanımlanmıştır. Açıkçası, devletin hiçbir bahanesi, gerekçesi dikkate alınmadan tüm yurttaşların can ve mal güvenliği sağlanmalıdır. Sivil ölümlerin tek tek araştırılması, sorumluların açığa çıkarılması ve ölümlerin önüne geçilebilmesi amacıyla Meclis çatısı altında bir komisyon kurulması aciliyet arz etmektedir.

2.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem ve 20 milletvekilinin, ülkemizdeki IŞİD tehdidi ve tehlikesinin gerçek boyutlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Yazılı ve sosyal medyada IŞİD’e silah sevkiyatı yaptığı iddiasıyla yapılan MİT tırları haberlerinden ve ülkemizde IŞİD’in gerçekleştirdiği kitlesel katliamlarda görülen açık güvenlik zafiyetlerinden sonra, kamuoyunda iktidar aracılığıyla IŞİD’e yönelik yardımların yapılıp yapılmadığı tartışmaları başlamış, yerli ve yabancı basında Türk Hükûmetinin IŞİD’e doğrudan ve dolaylı yardımlar yaptığını içeren haberler ve belgeler yer almaya başlamıştır.

Son aylarda tarafsız medyaya yönelik baskı, susturma ve sansür çabalarının iyice artmasının nedenlerinden biri olarak da gösterilen Türkiye ve IŞİD arasındaki “gizli ajanda” iddiası, en son Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Can Dündar ve Erdem Gül’ün “devlet sırrını ifşa etmekten” yargılandıkları davada “terörist” yaftasıyla tutuklanmasıyla tümüyle sorunsallaştırılmaya başlanmıştır.

Tarihsel olarak MİT tırlarında bulunan silahların önce inkâr edildiğini ve Türkmenlere ilaç yollandığı bilgisini paylaşan devlet yetkilileri, ileriki süreçte tırlarda bulunan yardımların aslında silah olduğunu içeren açıklamalarda bulunmuş ve silahların da Suriye rejimine karşı savaşan ılımlı muhalif Türkmenlere iletildiğini belirtmiştir. Türkmen liderlerin Türkiye’den herhangi bir yardım almadığına dair açıklamaları sonrasında ise kamuoyunda silahların kimlere ve hangi gruplara yollandığı tartışılmaya başlamıştır. “İlimli muhalif” diye belirtilen grupların sefeli ve cihatçı El Nusra teröristleri olduğunun ortaya çıkması üzerine, MİT tırları aracılığıyla yollanan mühimmatın kimlere ait olduğu merak ve endişe konusu olmuştur.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, Rusya’yla yaşanan uçak krizi hakkında konuşurken MİT tırlarıyla ilgili “O tırlar işte bu bölgedeki Bayır Bucak Türkmenlerine gidiyordu.” açıklamasından sonra, “Şimdi bazıları diyorlar ki ‘O dönemde Başbakan tırlarda silah yok dedi.’ Yahu soruyorum, o tırlarda silah varsa ne olacak, yoksa ne olacak?” sözleri, AKP iktidarında Başbakan Yardımcılığı görevini sürdüren Tuğrul Türkeş’in yine MİT tırlarındaki silahlara ilişkin “Bizi izleyenlerin huzurunda yemin ediyorum. Vallahi ve billahi, o silahlar Türkmenlere gitmiyordu.” sözleri, gazetecilerin devlet sırrını ifşa etmekten tutuklanması ve MİT tırlarını durduran askerlerin mahkemede verdikleri ifadeler, her ne kadar silahların hangi gruplara gittiğine dair ipuçları verse de tırlardaki silahların akıbetinin net olarak araştırılması, kamuoyunun gerçekleri öğrenmesi ve Türk Hükûmetinin uluslararası sistemde konumlanışını anlamak açısından önem arz etmektedir.

Bu gerekçelerle, ülkemizdeki IŞİD tehdidi ve tehlikesinin gerçek boyutlarını anlamak, uluslararası düzeyde IŞİD'e yönelik yaptırım veya yardımların nasıl işlediğini araştırmak, "MİT tırları" diye haberleştirilen yardım ve sevkiyatın hangi grupların eline geçtiğini öğrenmek ve yurttaşları ve basın emekçilerini IŞİD terörünün tehditlerine karşı korumanın yollarını belirlemek amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir araştırma komisyonu kurularak konunun tüm boyutları ile araştırılmasını saygılarımla arz ederim.

- 1) Eren Erdem (İstanbul)
- 2) Şenal Sarıhan (Ankara)
- 3) Ali Yiğit (İzmir)
- 4) İbrahim Özdiş (Adana)
- 5) Mazlum Nurlu (Manisa)
- 6) Musa Çam (İzmir)
- 7) Ömer Fethi Gürer (Niğde)
- 8) Niyazi Nefi Kara (Antalya)
- 9) Barış Yarkadaş (İstanbul)
- 10) Sibel Özdemir (İstanbul)
- 11) Aydın Uslupehlivan (Adana)
- 12) Ali Şeker (İstanbul)
- 13) Selina Doğan (İstanbul)
- 14) Gaye Usluer (Eskişehir)
- 15) Haluk Pekşen (Trabzon)
- 16) Cemal Okan Yüksel (Eskişehir)
- 17) Okan Gaytancıoğlu (Edirne)
- 18) Atıla Sertel (İzmir)
- 19) Veli Ağbaba (Malatya)
- 20) Kadim Durmaz (Tokat)
- 21) Bülent Yener Bektaşoğlu (Giresun)

3.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve 22 milletvekilinin, Roman yurttaşların barınmayla ilgili sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50) (x)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İnsanca yaşamın temel koşulu olan barınma hakkı, sosyal haklar içinde yer almaktadır. Konut hakkı, insan onuruna uygun bir yaşam sürdürülmesi için asgari gereken ve ihtiyaç duyulan haklardandır.

Barınma hakkı, ayrımcılık yasağı ile doğrudan ilgili bir haktır. Barınma olanaklarının sağlanması süreci, ayrımcılığın görünür olduğu ilk aşama olmaktadır. Barınma hakkı ve ayrımcılık, bir çok şekilde görünmektedir. Roman mahalleleri, kentteki ayrımcılığın vücut bulmuş hâlidir. Roman mahallesinin olduğu her şehirde, Roman mahallesinin neresi olduğu bellidir. O kentte yaşayan herkes Romanların oturduğu yeri bilir, "Çingene mahallesi" olarak adlandırarak yaftalanır, dışlanır.

(x) (10/50) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin tam metni tutanağa eklidir.

Türkiye’de Romanlar bakımından barınma hakkı ile kentsel dönüşüm konusu beraber ilerlemektedir. Kentsel dönüşüm projeleri ise yerinde dönüşümü değil, yaşayanların yerinden edilmesi yaklaşımını benimsemektedir.

Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, insanın barış içinde ve onurlu bir şekilde yaşamasına olanak tanıma yükümlülüğünü düzenlemektedir. Ülkemizde şimdiye kadar yapılan kentsel dönüşümler, uluslararası insan hakları düzenlemeleriyle uyumsuzdur. Örneğin, Romanlar Sulukule’de yerinden edilmiş ve şu anda eskisinden çok daha kötü koşullarda yaşamak zorunda bırakılmıştır. Romanların yerinden edilmeden, sosyal dönüşümle birlikte kentsel dönüşümün gerçekleştirilmesi zorunludur. Kentsel dönüşüm projeleri, Romanlar gibi, Türkiye’nin en yoksul ve dışlanmış gruplarının yaşadığı bazı bölgelerde yürütülmektedir.

Romanların yaklaşık yüzde 80’i 1 veya 2 odalı evlerde yaşamaktadırlar. Birçok mahallede Romanlar, altyapı sorunu nedeniyle elektrik, su, kanalizasyon, ulaşım gibi imkânlardan yararlanmada zorluk çekmektedirler. Bunun yanı sıra, Türkiye’de 2006 yılından beri süren kentsel dönüşüm projeleri kapsamında birçok Roman mahallesi kentsel dönüşüm projelerine konu edilmiş ve Romanlar mahallelerinden zorla tahliye edilmiş, yerlerinden edilmiştir. Romanlar, kentsel dönüşüm projelerinin sosyal dönüşümle birlikte olması gerektiğini ve ekonomik olarak ödeyebilecekleri, nitelikli ve sağlıklarına uygun evlerde yerlerinden edilmeden hayata geçirilmesini talep etmektedirler. İstanbul Sarıgöl Roman Mahallesi, Sakarya’nın Sapanca ilçesi Gazipaşa Mahallesi’nde ve birçok kentte benzer sorunlar devam etmektedir.

Kentsel dönüşüm, günümüzde, afet dönüşüm yasası olarak özellikle yoksulların haklarını ihlal eden, dava açma hakkını nerdeyse ortadan kaldıran ve zorunlu tahliyeye neden olan projeler olarak hayata geçmektedir. Ayrıca, düşük maliyetli farklı alternatifleri içeren barınma olasılıkları sunulmaktadır. Bu, zaten yoksul olan, yoksunluk içinde yaşayan Romanları daha da fakirleştirmiştir. Mahallelerini zorla boşaltan Romanların bir kısmı evsiz kalmış, bir kısmı ise önceki koşullarından daha da kötü koşullarda yaşamaya mecbur edilmiştir.

Gecekondu alanlarının dışında, 2015 yılı Türkiye’sinde hâlâ çadırlardan kurulu Roman mahalleleri vardır. Mevsimlik tarım işlerinde çalışan Romanların çadırlarda yaşamasının yanı sıra yerleşik olarak konutu olmadığı için çadırda yaşayan Romanlar bulunmaktadır. Çamurun içinde, temin edilen naylonlarla kışı, yağmuru, çamuru yaşamaktadırlar. Yoksulluk ve yoksunluk içinde çadırda, barakada, teneke dam altında susuz, elektriksiz, kanalizasyonsuz Roman mahallelerinde yaşayanların, yaşadıkları bu durumun görünür olması, bu sorunların TBMM tarafından tespit edilmesi, çözüm önerilerinin geliştirilmesi zorunludur. Romanların kendi mahallelerinden uzak yerlerde iskân edilmeleri ile kiracı konumunda olanların barınma haklarına yönelik ihlallerin kapsamlı şekilde araştırılması gerekmektedir. Roman yurttaşlarımızın çok uzun dönemli olarak borçlandırmayla geleceklerinin ipotek altına alınması, kentsel dönüşüm Romanları yerinden etmeden sosyal dönüşümle yapılmaması, katılım haklarının gözetilmemesi gibi sorunların araştırılarak temel yaşam hakkının güvencesi de olan barınma hakkından etkin olarak yararlanılmasını sağlamak amacıyla ulusal ve uluslararası ilke ve standartlar esas alınarak çözüm önerilerinin tespit edilmesi için Anayasa’nın 98’inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını talep ederim.

- 1) Özcan Purçu (İzmir)
- 2) Özgür Özel (Manisa)
- 3) Namık Havutça (Balıkesir)
- 4) Mustafa Ali Balbay (İzmir)
- 5) Ahmet Akın (Balıkesir)
- 6) Mahmut Tanal (İstanbul)

- 7) Veli Ağbaba (Malatya)
- 8) Gülay Yedekci (İstanbul)
- 9) Candan Yüceer (Tekirdağ)
- 10) Sibel Özdemir (İstanbul)
- 11) Bülent Öz (Çanakkale)
- 12) Fatma Kaplan Hürriyet (Kocaeli)
- 13) Okan Gaytancıoğlu (Edirne)
- 14) Gaye Usluer (Eskişehir)
- 15) Eren Erdem (İstanbul)
- 16) Onursal Adıgüzel (İstanbul)
- 17) Mehmet Tüm (Balıkesir)
- 18) Bülent Yener Bektaşoğlu (Giresun)
- 19) Tur Yıldız Biçer (Manisa)
- 20) Hüseyin Çamak (Mersin)
- 21) Hüseyin Yıldız (Aydın)
- 22) Serdal Kuyucuoğlu (Mersin)
- 23) Gürsel Erol (Tunceli)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre vermiş olduğu bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarımıza sunacağım.

Buyurun.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- MHP Grubunun, 16/12/2015 tarihinde Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve arkadaşları tarafından, sağlıklı ve gelişmiş bir toplum olabilmemizin teminatı olan çocuklarımızın temel gereksinimlerinin başında gelen güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması için yaşamları süresince karşılaşabilecekleri tehdit ve tehlikelerin öngörülerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla ve kayıp çocuklar hakkında verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/1/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 6/1/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Erkan Akçay

Manisa

MHP Grubu Başkan Vekili

Öneri:

16 Aralık 2015 tarih, 521 sayılı TBMM Başkanlığına vermiş olduğumuz, Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve arkadaşlarının sağlıklı ve gelişmiş bir toplum olabilmemizin teminatı olan çocuklarımızın temel gereksinimlerinin başında gelen güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması için yaşamları süresince karşılaşılabilecekleri tehdit ve tehlikelerin öngörülerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla ve kayıp çocuklar hakkında Meclis araştırması açılması önergemizin 6/1/2016 Çarşamba günü (bugün) Genel Kurulda okunarak görüşmelerinin bugünkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin lehinde ilk söz Aydın Milletvekili Deniz Depboylu'ya aittir.

Buyurun Sayın Depboylu. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Meclis Başkanı, saygıdeğer milletvekilleri; bugün, burada, Meclis gündemine sunduğumuz kayıp çocuklarla ilgili araştırma önergemizin gerekçesini sizlerle paylaşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Konuşmama başlamadan önce sizleri saygıyla selamlıyorum.

Çocukluk dönemi, toplumun geleceğini oluşturacak olan bireylerin sağlıklı kişilik yapısının temellerinin atıldığı özel ve çok değerli bir süreçtir. Sağlıklı ve gelişmiş bir toplumun temelleri ise özenle yetiştirilmiş bireylerin mevcudiyetiyle mümkündür. Bu nedenle, sağlıklı, huzurlu, uzun ömürlü bir toplum hayalini kuran herkesin çocuklarının geleceğine, güvenliğine, sağlığına ilk planda dikkat etmesi gerekmektedir. Çocukların fizyolojik ve psikolojik açıdan sağlıklı gelişebilmeleri için temel ihtiyaçlarının karşılanması gerekiyor, hem fizyolojik hem de psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmasıysa onların güvenli bir ortamda yaşamalarıyla mümkün.

Ne yazık ki kayıp çocuklarla ilgili istatistik verilerine baktığımızda, ülkemizde çocuklarımızın güvenliğiyle ilgili ciddi bir tedbirsizlik ve ihmal kusurlarının yaşandığını görmekteyiz. En son yaşadığımız kayıp olayı hâlâ gündemde. Tokat'ın Reşadiye ilçesinde 29 Aralıkta kaybolan 8 yaşındaki Bayram Erol ve 5 yaşındaki Dursun Kaan Taşçı hâlâ kayıptır, bulunamamıştır. Maalesef, ülkemizde kaybolan ve bulunamayan çocukların sayısı da oldukça fazla. Türkiye İstatistik Kurumunun 2008-2011 verilerine göre kayıp çocuk sayısı 27 binden fazla. 2008-2012 yılları arasında toplam 40.220 kişi kayıp çocuk ilanı vermiş. 2008-2011 yılları arasında toplamda 5.724 çocuk bulunabilmiş. İçişleri Bakanlığının verilerine göre ise 15.900 çocuk kayıp. Yine, Yakınlarını Kaybetmiş Aileler Derneğinin verilerine göre kayıp çocuk sayısı 30 bin civarında. Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine göre 2012 yılı 12.474'le en fazla kayıp çocuk ilanı verilmiş yıl olarak görünüyor ki bulunan kayıp çocuk sayısı da henüz verilmemiş. Yine, Emniyet müdürlüklerine kayıp olarak teslim edilen ve kayıp başvurusu yapılan çocuk sayısında da artış var. 2008'de yapılan kayıp başvurusu sayısı 4.517 iken 2012'de bu sayı 12.474. Yani bu sayı 2008'den itibaren yüzde 123 artmış anlamına geliyor.

Meclisimizin literatürü araştırıldığında ise konuyla ilgili olarak 2010 yılının Mart ayında, kayıp çocuklar başta olmak üzere çocukların mağdur olduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemler üzerine kurulmuş bir komisyon olduğunu görüyoruz ve bu komisyon da gerekli çalışmaları yaparak raporunu Meclise sunmuş ancak bu komisyonun çalışmaları sonucunda da sorunun çözülemediğini görüyoruz. Neye dayanarak görüyoruz? Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sunduğu istatistik verilerine göre bu çalışmanın amacına ulaşamadığı, 2010 yılındaki kayıp çocuk sayısı 8.081 iken 2014 yılındaki verinin 18.696 olarak kaydedilmesinden anlaşılmaktadır. Yine, sunulan bilgilerde bulunamayan çocukların bilgisi de maalesef yoktur. Bulunanlara baktığımızda... Bulunmuş veya bulunamamış olsun kayıp çocuk sayısının arttığını görmekteyiz. Yine, aynı tabloda sokakta çalışma

oranı 2010 yılında 2.768 iken 2014 yılında 3.267 olmuştur. Suça sürüklenme 2010 yılında 83.393 iken 2014 yılında 117.486'ya yükselmiştir. Yine, mağdur çocukların sayısı 2010 yılında 76.428 iken 2014 yılındaki rakam 131.172'ye yükselmiştir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan tanımda, çocukların her türlü istismardan korunmasında, güvenliğinin sağlanmasında ailesi, bağlı olduğu kurumlar -ki bunlara okul da dâhil- ve devlet, kasıtlı veya kasıtsız olsun, aldığı önlemlerle sorumluluk taşımaktadır.

Çocukluk döneminde yaşanan her türlü istismar, geleceğin yetişkinlerinin hayatını etkilemektedir. Bu nedenle, kayıp olan çocukların güvenlikten uzak bir ortamda yaşayabileceği başta fiziksel ve cinsel istismar olmak üzere her türlü mağduriyet, can güvenliklerini ve ruh sağlıklarını ciddi bir şekilde zora, sıkıntıya sokmakta, etkilemektedir.

Çocuğun kayıplık durumundan etkilenmesi, kayıplık anında yaşayacağı olaylara bağlıdır. Yine, kayıplık durumundan etkilenen de sadece çocuklar değildir, özellikle çocukların içinde yaşadığı aile, sosyal kurumlar, akrabaları, arkadaşları direkt kayıplık sürecinden etkilenmektedir.

Kayıp çocukları aslında üç bölüme ayırabiliriz birincisi, kendi rızasıyla kaçanlar; ikincisi, aldatılarak kaçırılanlar ya da direkt kaçırılanlar; üçüncüsü ise bu çocukların kötü muamele, istismar ve aile sorunları nedeniyle kaçmış olması şeklinde sıralayabiliriz.

Çocuklar evlerinden veya yetiştirildikleri kurumdan heyecan, macera veya para arayışı içerisinde kaçıyor olabilirler. Ancak yine, evde yaşadıkları istismar, kötü muamele, boşanma sonucu yaşadıkları sorunlar nedeniyle de kaçtıklarını söyleyebiliriz.

Yine, evlenme vaadi veya daha farklı tuzaklarla kaçırılan çocuklarımız da mevcut. İdeolojik amaçlı, terör örgütlerinde kullanılmak üzere kaçırılan çocuklarımızın sayısının da az olmadığını biliyoruz.

Yine, organ mafyası veya oluşmuş suç çetelerince bu çocukların istismar etmek amacıyla kaçırıldıklarını, bu örgütler tarafından kaçırıldığını da bilmekteyiz.

Kaybolan çocuklar kaybolma olayında elbette direkt etkilenen taraf ama az önce de söylediğim gibi, kaybolma olayından sadece çocuklar etkilenmiyor, yakınları da etkileniyor. Bu nasıl oluyor? Yakınları patolojik bir yas sürecine giriyor. Bunu size açıklayabilmem için, önce bir patolojik yas sürecinin ne olduğunu anlatmam gerekiyor. Bu süreç, kayıp olayına yönelik verilen, ruhsal ya da fiziksel sağlık sorunlarının da eşlik ettiği anormal bir tepkidir. Patolojik yas anlamak için, aslında biraz da normal olan yas sürecine bakmamız lazım. Yas süreci belli bölümlerden, devrelerden oluşur: Şok ve inkâr, kızgınlık ve isyan, arkadan gelen pazarlık dönemi, depresyon ve kabullenme. Bütün bu evrelerin, bireyin yaşamında gerçekleştirmek zorunda olduğu bir görev var, bu görevi de biz dörde ayırıyoruz: Birincisi, kaybın gerçekliğini kabul etmek. Eğer yaşadığımız kayıp bir ölümse bu kaybı sindirmek ve zamanla kabul etmek belki biraz daha kolay. İkincisi ise yaşla oluşan acı üzerinde çalışmak ve duyguları ifade etmek. Burada tabii ki sevilen birinin kaybı söz konusudur; bu, hem duygusal hem fiziksel bir acıdır ve bununla başa çıkmak da bu süreci, yas süreçlerini sağlıklı bir şekilde yaşayarak bu olayı anlamlandırmakla mümkündür. Yine ölen kişinin bulunmadığı bir çevreye de uyum sağlamayı öğrenmesi gerekiyor kayıp yaşayan kişinin. Duygusal anlamda, ölen kişiyle ilişkileri yeniden düzenlemek ve yaşama devam etmekse yas sürecinin getireceği en son görevlerden biri çünkü bu süreçte kişi artık olayı kabulleniyor ve ondan sonra normal yaşamına dönüp yaşamaya devam ediyor. Çocuğunun cenazesini görmeyen bir aile, asla yas sürecinin evrelerini tamamlayamıyor; duygu ve düşünceleri kızgınlık, pazarlık ve depresyon süreçleri arasında gelir gider; kaybı kabullenmesi mümkün değildir, çocuğunun bulunmasına yönelik kurduğu hayaller de zamanla kanayan bir yara, büyük bir acıya dönüşecektir.

Çocuk ve gençlerin sağlıklı gelişimlerini sağlamak ebeveynlerin, ailenin ve en başta devletin en büyük sorumluluğudur. Tabii ki çağdaşlaşmayla gelen birçok sorun çocukların istismarı ve kayıplığıyla ilgili sorunları da artırmaktadır. Biz biliyoruz ki siyasetçilerimizin kullandığı Hazreti Ali'nin kıssası vardır; "Fırat boyunca bir koyun kayboldu hesabı Hazreti Ömer'den sorulur." demiştir, hatırlıyorsanız eğer, kıssanın sonunda. Eğer burada çocuklar kayboluyorsa biz bundan sorumluyuz. Zira kaybolan çocuklar devletin malı değil, en değerli hazinesi. Onların kaybını önlemek, güvenliğini sağlamak zorundayız ve bu güvenliğini sağlamak için, yaşayacakları mağduriyeti önlemek için Meclise getirdiğimiz, gündeme getirdiğimiz bu önergeyi takdirlerinize sunuyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Depboylu.

Önerinin aleyhinde ilk söz Malatya Milletvekili Öznur Çalık'a aittir.

Buyurun Sayın Çalık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz on dakikadır.

ÖZTUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerim; MHP grup önerisi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, en değerli varlığımız çocuklarımız. Çocuklarımızın önemini bireysel olarak hepimiz anlatmaya kalksak herhâlde saatler yetmez, günler yetmez, haftalar yetmez. Çocuklarımız bize Allah'ın en büyük nimeti, en büyük lütfu, en büyük kıymeti ve en büyük hediyesi. Çocuklarımız aldığımız nefesin, attığımız adımın, kurduğumuz hayallerin en anlamlı sebebi. İşte, biz AK PARTİ olarak en büyük hazinemiz olan çocuklarımızı düşünerek, onları merkeze alarak çalışmayı şiar etmiş bir hareketiz. Biz yola çıkarken aydınlık yarınları hedef aldık, 2023 dedik, 2071 dedik çünkü biz bugünü değil yarını, istikbalimizi ve istikbalimizin teminatı olan çocuklarımızı düşünerek yola çıktık. Bizim için doğduğu coğrafya, dili, dini, ırkı ayırt etmeksizin çocuk bizim için çocuk, çocuk bizim en kıymetli hazinemiz.

Evet, biz AK PARTİ olarak hayatın her alanında var olduğu gibi, çocuklarımız için de fırsat eşitliği için tüm yasal, ulusal ve uluslararası düzenlemelerde imzalar attık ve on üç yılda çok önemli çalışmalar yaptık ve bu çalışmalara binaen de 2010 yılında -biraz evvel araştırma komisyonu kurulması için önerge veren arkadaşımızın da ifade etmiş olduğu gibi- çok önemli bir komisyon kurduk. Öncelikle, kayıp çocuk tarifine bakarsak, genel kabul gören kayıp çocuk tanımı şöyledir: Hangi ortamda kaybolursa kaybolsun, nerede olduğu ebeveynleri veya yasal temsilcileri tarafından bilinmeyen, terk edilen, tehlikede olduğu düşünülen ve hakkında kayıp ihbarı yapılmış olan çocuk, kolluk tarafından kayıp çocuk olarak tarif edilmekte ve işlem görmekte. Kayıp çocuğun, "Kaçırılma veya kendi rızasıyla, fiziksel ve ruhsal sorunları nedeniyle yaşamdan, yaşadığı ortamdaki ayrılma..." şeklinde açıklaması yapılıyor. Son beş yıl içerisinde 14.412 çocuğun kaybolduğu, bu çocuklardan 13.528'inin bulunduğu, 834 çocuğumuzun ise hâlâ arandığını belirtmek isterim. Evet, şu ana kadar kaybolan çocuklarımızın yüzde 97'sini bulduk ama bulamadığımız yüzde 3 çocuğumuz, Tokat'taki kayıp olan çocuklarımız gibi bizim yüreğimizin yarasıdır. Onun için, yasal olarak yapılması gereken tüm işlemleri yaptık ama şimdi yapmamız gereken hem bireysel olarak hem toplumsal olarak hem de siyasiler olarak üzerimize düşen bu alanda yapılması gereken çalışmalar.

Ortalama, her gün, Türkiye genelinde 7 çocuk hakkında kayıp ihbarı yapılıyor ve bu 7 çocuğun 6'sı bulunuyor ama o kaybolan 1 çocuğu bulmak hepimizin asli vazifesidir, görevidir.

Kaybolan çocukların yaş aralığına baktığımız zaman, kaçırılma sebeplerine baktığımız zaman, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de çocukların kaçırılma sebepleri hemen hemen aynıdır. Seyahat ve turizm içeren cinsel sömürü ve fuhuşa sürüklenmek üzere kaçırılan çocuklarımız var.

İş gücü sömürüsü için kaçırılan çocuklarımız var. Yasa dışı evlat edinmek için kaçırılan çocuklarımız var. Dilencilik ve suç eylemi için kaçırılan çocuklarımız var. Zorla evlendirilen çocuklarımız var. Fidyeye amaçlı kaçırılan çocuklarımız ve organ nakli için kaçırılan çocuklarımız var.

Kayıbolan çocukların yaş aralığına baktığımız zaman, 12 yaş üzerindeki çocuklarda kayıp oranının daha fazla olduğunu görüyoruz. Zaten çocuklarımızın kaçırılma sebeplerine bakıldığı zaman, bu tahmin edilebilir bir yaş aralığıdır.

Dünya genelinde toplamda 2,5 milyon yakın çocuğun kaçırılarak satıldığı tahmin edilmektedir. Yine, her yıl 1,5 milyon çocuğun iş gücü ve cinsel sömürü nedeniyle kaçırıldığı bilinmektedir.

Bu bilenenler çerçevesinde, kayıp çocuklar konusuyla ilgili olarak 2010 yılında Mecliste 25 ayrı araştırma önergesi birleştirilerek bir araştırma komisyonu kuruldu ve kurulurken de çocuk konusunda, çocuklar konusunda yıllarca çalışma yapmış bir arkadaşımız, bir milletvekilimiz buna başkanlık yaptı. Ben o komisyonu kuran ve komisyonda çalışan bütün arkadaşlarıma hassaten teşekkür ediyorum. Halide İncekara Milletvekilimiz çok önemli çalışmalara imza attı ve bu imzayı atarken de kurulan bu komisyon çok önemli bir misyon üstlenmiş, koruyucu, önleyici kararlar konusunda yapılacak yasal çalışmalara yol gösterici olmuştur. 2010 yılında Kayıp Çocuklar Başta Olmak Üzere, Çocukların Mağdur Olduğu Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nu okumayı tüm milletvekilleriime tavsiye ediyorum, tabii ki başta Milliyetçi Hareket Partisine çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan bu komisyon, raporu tam 780 sayfa ve bu 780 sayfa içerisinde tüm bakanlıkların, kurum, kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin, ilgili bütün birimlerin hepsinin araştırıldığı, dinlendiği bir komisyon olmuş ve çok önemli bir rapor hazırlanmış. Bu rapor, sadece rapor olarak, kitap olarak kalmamış aynı zamanda uygulamaya dönmüş, hem yasal düzenlemelerde hem de kayıp çocukların yüzde 95'ten yüzde 97'ye bulunma oranının yükselmesine vesile olmuştur.

İşte, bu yüzden derim ki bu araştırma komisyonunun aleyhinde söz alırken en önemli gerekçemiz şu: Çok daha yeni, insan kaynakları kullanılarak hazırlanan bu kitap, bu veri hepimiz için çok önemli ışık oldu, bakanlıklarımız buradan alınan sonuçlar çerçevesinde yeni düzenlemeler yaptı.

En önemli sorunlardan bir tanesi, kayıp çocuklarla alakalı rakamlardı; İçişleri Bakanlığı başka rakam, Nüfus İşleri başka bir rakam, Aile Bakanlığımız başka bir rakam veriyordu. Şimdi, bu rakamın teklediğini görüyoruz.

Yine, kayıp çocukların bulunması için, çok önemli bir rehber niteliğinde, 89 maddelik bir öneri sunuyor komisyonumuz ve bu öneriyle birlikte, çocuklarımızın kaybolduğunda anında bulunma konusu da hızla, çok hızlı bir şekilde ilerlemiş vaziyette. İlk kayıp başvurusu yapıldığında çocuğun özellikle fotoğrafıyla başvurulması çok önem arz ediyor ve İçişleri Bakanlığında, yine komisyonun önerisi çerçevesinde, çocuk 5 yaşında kaybolduğunda 10 yaşına kadar aranırken, 10 yaşına geldiğinde ya da 17 yaşına geldiğinde yaşlandırma yapılabilmesi için bir merkez kuruluyor. Bu, yine bu raporumuzun sonuçlarından bir tanesi.

Biz çocuklarımızla ilgili çok önemli yasal düzenlemeler yaptık, fiilî düzenlemeler yaptık. Bunlar anlatılacak olursa, çocuklarımız, ailelerimizle ilgili yapılacak olan çalışmalarımıza bakacak olursak biz, Hükümet olarak bebeğin doğduğu andan değil anne karnına düştüğü andan itibaren yani annenin sağlığını... Doğum esnasındaki kadının doktora ulaşma oranı şu an Türkiye'de yüzde 99. Bu çok önemli bir rakamdır. Yani bebek anne karnına düştüğü andan itibaren biz bebeğimizi korumaya başlıyoruz ve hastanede doğum oranlarımız yüzde 100'e varmış oranda. Anne, bebek ölüm oranları tüm dünyanın bize hayretle baktığı başarıyı çok net gösterir.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yapmayın! Oraya kadar güzeldi.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Türkiye’deki anne ölümleri yüz binde 15, bebek ölümleri binde 6’dır.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hadi canım sen de!

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Biz, bebeklerimizin doğumundan sonra da yine korumaya, kollamaya devam ediyoruz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tamam, şu ana kadar güzeldi de artık uydurma.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Malatya’dan mı veriyorsunuz bu rakamları, tüm Türkiye’den mi?

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Tüm Türkiye’den veriyorum.

Ve OECD ülkelerinin, bakın, Milenyum Kalkınma Hedefleri çerçevesinde 2015 yılında...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hanımefendi, bu kadar hekim var. Bu kadar hekimin gözünün içine baka baka bunu söyleyemezsiniz. Bu kadar hekim var. Yapmayın!

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Bakın, ben de eczacıyım ve...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Toplumı kandırmayın yani.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Anne, bebek ölüm oranları konusunda istediğiniz tüm verileri size verebilirim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bize gerek yok. Biz zaten Sağlık Bakanlığındaız.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Yüz binde 15 ve binde 6 bebek ölüm oranları. Dolayısıyla bu oranlar çerçevesinde de biz bebeklerimize doğduğu andan itibaren bakıyoruz ve sonrasında da 18 yaşına kadar sosyal güvenlik şemsiyesi altına alıyoruz. Ve sağlık, eğitim, sosyal güvenlik reformlarını bu manada gerçekleştirdik.

Ve bunlara, yaptıklarımıza kısaca değinecek olursak çocuklarımıza özellikle eğitim, sağlık alanında birçok çalışmalar yaptık. Aile Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmalar hepimizin bilgisinde.

Bu kaçırılan çocuklarımız -süremiz yetmediği için hemen hızlı geçiyor- suça itilen çocuklarımız en önemli sorunumuz. Özellikle suça itilen çocuklarda fuhşa zorlanan çocuklar, madde bağımlılığına sürüklenen çocuklar; eline silah verilir askere, polise, hatta sivillere kurşun sıkırılan çocuklarımız ve eline molotofkokteyli verilerek devletin, milletin malına zarar verdirilen, dağa kaçırılarak onlara, teröre hizmet etmek için kullanılan çocuklarımız var.

İşte bu yüzden derim ki, biz, siyaset ayrımı gözetmeksizin çocuğun yaradılışından itibaren var olan haklarını hepimiz tesis etmekle mükellefiz; eğitim hakkını, sağlık hakkını korumakla mükellefiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Bunu sadece devlet değil, siyaset kurumu olarak da yapmak zorundayız.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Tokat’taki çocuklar bulundu mu acaba?

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Ben bu vesileyle, Milliyetçi Hareket Partisinin vermiş olduğu araştırma komisyonu önergesinin aleyhinde söz aldım.

Bir kez daha, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çalık.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, sayın konuşmacı partimizin de adını zikretmek suretiyle sataşmada bulunmuştur. Söz istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Doğal olarak önerinin aleyhinde söz aldı ama ne dedi tam olarak kaçırılmış olabilirim?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, daha evvel 2010 yılında benzeri bir konuda yani aynı konuda değil de benzeri bir konuda hazırlanan raporu önce MHP'liler okusun diyerek nezaket...

BAŞKAN – Kim konuşacak Sayın Akçay?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Aydın Milletvekilimiz Sayın Deniz Depboylu efendim.

BAŞKAN – Sayın Depboylu, buyurun; iki dakika sataşmadan söz veriyorum.

Lütfen, yeni bir sataşmaya meydan vermeyin.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Aydın Milletvekili Deniz Depboylu'nun, Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Evet, sayın AKP'li hatip arkadaşımız bizim raporu okuduğımıza dair bir ithamda bulundu. Bizim hâlbuki bu raporu okuduğumuzu, incelediğimizi az önceki konuşmamda belirtmiştim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dinlememiş yani.

DENİZ DEPBOYLU (Devamla) – Ki bu Komisyonun 2010 yılında kurulduğunu ve ayrıntılı bir rapor sunduğunu da ifade etmiştim. Yani burada gayet verimli bir çalışma yapmış, onu kabul ediyoruz ancak 2010 yılından sonraki verilere baktığımızda bu Komisyonun yaptığı çalışmaların belki amaca ulaşmadığını ya da önlemlerin yeterince alınmadığını, her ne olursa olsun bu Komisyondan çıkan çalışmaların başarıya ulaşmadığını iddia ettim.

Neden? Çünkü verilere bakıyorum... 3 tane ayrı bakanlığın farklı veriler verdiğini siz kendiniz ifade ediyorsunuz.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Ama teklediğini de söylüyorum.

DENİZ DEPBOYLU (Devamla) – Ancak şunu da kabul etmemiz gerekir ki tek partili iktidarsınız. Bu kurumlar nasıl birbirinden ayrı rakamlar veriyor, biz de onu anlayamıyoruz. Zira, bu bizim güvenimizi de sarsıyor.

Yine, o 2010 yılından sonraki verilere tekrar değinmek istiyorum. Bu verilere baktığımızda 2010 yılında kayıp çocuk sayısı 8.081 iken 2014 yılındaki veri 18.696'dır. Yine, dışarıda çalıştırılan çocuklar 2.768 iken 2010'da, 2014'te 3.267. Suça sürüklenme 2010'da 83.393 iken 2014 yılında 117.486. Yine, mağdur çocukların sayısı 2010 yılında 76.428 iken 2014 yılındaki rakam 131.172'dir. Yani hâlâ bir artış söz konusudur.

Bu durumda bu Komisyonun başarılı bir çalışma yaptığını kimse iddia edemez. 800 çocuk yüzde 3 gibi küçümsenerek bir rakam olarak verildi. "800 çocuk kayıp" demek... Bir tek çocuk bile kaybolursa bu bizim için utanılması gereken bir durumdur. Hiçbir çocuğumuzu kaybetme lüksümüz yoktur. 800 çocuk... Ben burada bunu kabul edemiyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Depboylu.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çakır.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, değerli konuşmacının ifade etmiş olduğu “İktidarınıza rağmen...” Üç farklı kurumun üç ayrı data verdiğini söylüyor. Bu doğru bilgilendirme değildir, doğrusunu Öznur Hanım açıklasın.

BAŞKAN – Sayın Çalık, buyurun. Siz de iki dakikada bitirirsiniz...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Çalık tek veri veriyor ama o da yanlış veriyor. Bari üç ayrı yerden alın, belki karşılaştırırız.

2.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın, Aydın Milletvekili Deniz Depboylu'nun satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Arkadaşlar, AK PARTİ iktidarının yaptıklarını özümseyeceksiniz, benimseyeceksiniz.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Öyle yok! Öyle yok!

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Anne, bebek ölüm oranları konusunda OECD ülkelerine bakacaksınız, sonra laf söyleyeceksiniz. Ben bu konuda asla hiçbir eleştiriyi kabul etmiyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hanımefendi, Türkiye İstatistik Kurumu sizin kurumunuz.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Evet, Milliyetçi Hareket Partisi milletvekili arkadaşlarımızın söylemiş olduğu cümleler...

Öncelikle şunu söylerim: Ben sözümde, konuşmamda ifade ettim, 800 çocuğumuz kayıp. 800 değil 8 olsa, 8 değil 1 olsa o bizim yüreğimizin yarasıdır dedim ve günde 7 çocuğun kaybolduğunu, 6'sının bulunduğunu, o 1 çocuk için de hepimizin dertlendiğini çok net ifade ettim ve ayrıca, kurumlar arası rakamların farklılaştığı çok aşikârdır diye söyledim.

Ve ilk kez Türkiye Cumhuriyeti Meclisinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde ilk kez kayıp çocuklarla ilgili bir araştırma komisyonu kuruluyor ve bunu AK PARTİ kuruyor. 2010'dan önce, 2002 yıllarında Milliyetçi Hareket Partisi iktidardaydı. Acaba o zaman niye bir kayıp çocuklar komisyonu neden kurulmadı?

ERKAN HABERAL (Ankara) - 2010'dan evvel sekiz sene ne oldu?

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Biz her türlü sorunun var olduğunu görüyor, çözmek için çaba sarf ediyoruz. Sorunları halinin altına süpürmüyoruz, açığa çıkarıyoruz, bunun için de mücadele ediyoruz.

Kurumların rakamları arasındaki farklılıkları, 2010 öncesi farklı olduğunu ben de ifade ettim ve bu Komisyon çalışması sonrası rakamın tekleştirilmeye çalışıldığını ve tekleştirildiğini çok net ifade ettim ve rakamları da size İçişleri Bakanlığımızın verilerini TÜİK rakamlarıyla örtüştürerek verdim.

Tekraren teşekkür ediyorum.

Çocuklar bizim canımız, çocuklar bizim yüreğimiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çalık.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akar...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye...

Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bizim grubu itham ederek “AKP’nin yaptıklarını öğreneceksiniz, nelerin yapıldığını göreceksiniz.” şeklinde bir ithamda bulundu.

Yine, rakamları düzeltmek üzere hanımefendi tekrar kürsüye çıktı. Biz rakamların düzeltilmesi konusunda, o rakamların doğru olmadığını söylüyoruz. Yine devletin resmî rakamlarına göre neler olduğunu açıklamak üzere Sayın Bursa Milletvekilimiz Ceyhun Bey kürsüden iki dakikalık bir açıklama...

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Yerinden açıklama yapabilir satışma olmadığı için Başkanım.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Satışmadan dolayı istiyoruz, bu bir tanesi.

İkincisi...

BAŞKAN – Bir saniye, bir saniye...

Tabii rakamlar farklı olabilir; siz farklı konuşursunuz, bir başka arkadaş farklı konuşur.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Düzeltmek istiyoruz devletin resmî rakamlarına göre.

BAŞKAN – Yani bunu sonuçta kamuoyu takdir edecek. Herkesi, her rakamı, her söylemi düzeltmek hiçbirimizin hakkı değildir. Ama grubunuzu itham ederek “Siz öğreneceksiniz.” diye bir ifade varsa ben satışmadan iki dakika söz verebilirim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, bu bir.

İkincisi de Türkiye Cumhuriyeti Meclisinde kayıp çocuklarla ilgili bu Meclis araştırmasının tarihte ilk kez AKP tarafından getirildiğini ifade etti. Doğru, AKP’nin de imzası var, onu biz yadsımıyoruz ama tüm muhalefet partilerinin de bu Meclis araştırması açılması konusunda teklifleri birleştirilerek Türkiye Büyük Millet Meclisine getirildi ve hep birlikte yaptık.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – 25 önerge olduğunu söyledim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hanımefendi 89 maddeden, önerilerden oluştuğunu söyledi ama hangi önerilerin yerine getirildiğini, yüzde kaçının getirildiğini açıklamadı.

BAŞKAN – Sayın Akar, siz buyurun konuşun, iki dakika burada, kürsüde vereyim, lütfen.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bitiriyorum efendim, bitiriyorum.

Şimdi, biz bu rakamların düzeltilmesi konusunda ve bizim grubumuza yapılan satışma konusunda Bursa Milletvekilimiz Sayın Ceyhun İrgil’in açıklama yapmasını...

BAŞKAN – Buyurun Ceyhun Bey, iki dakika. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil’in, Malatya Milletvekili Öznur Çalık’ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna satışması nedeniyle konuşması

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sadece bir noktayı düzelterip yerime geçeceğim tekrar.

Değerli konuşmacı bebek ölüm hızlarının düştüğünü, kendi dönemlerinde en düşük rakama, dünyanın imrendiği bir yere ulaştığını söyledi. Bu konuda sayın konuşmacı Türkiye’yi ve Türk kamuoyunu yanıltıyor. Bebek ölüm hızları özellikle 2014 yılında, kendi verilerine göre, sizin Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine göre binde 11 ve binde 14 noktalarına, binde 11,1 noktasına, hatta Kilis’te binde 25 noktasına... Ha siz Karabük’ü söylüyorsanız Karabük’te binde 5’tir. O konuda evet, haklısınız ama ortalama olarak 2009’a kadar düşüş göstermesine karşın 2014 yılında artış göstermiştir dünyaya göre ve binde 11’e ulaşmıştır. Kilis’te, Antep’te, Şırnak’ta binde 20’lerin üzerindedir. Sadece Karabük’te, Bolu’da ve Kırklareli’de binde 10’un altına düşmüştür.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biraz evvel Adalet ve Kalkınma Partisi Sayın Grup Başkan Vekili bir gerekçeyle sataşmadan dolayı söz istedi. O gerekçenin başında, üç ayrı kurumdan farklı bilgiler verildiğinden bahsetmişti Sayın Depboylu, ona ilişkin bir söz istedi ama bu soruya tabii bir cevap da alınamadı, bu sataşma da ortada kaldı. Eğer müsaade ederseniz ben de başka bir sataşmaya mahal vermeden...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

Yalnız, lütfen sayın milletvekilleri, bakın, burada tabii lehte, aleyhte herkes kanaatini bildirecek ama şahıslara ve gruplara bir sataşma olmadan bu işi de istismar etmememiz lazım. Ahenk içerisinde bu Meclisi hep birlikte milletin beklentilerine uygun idare etmek durumundayız.

Buyurun Sayın Akçay, size de iki dakika süre veriyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim lütfen.

4.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın MHP grup önerisi üzerinde ve sataşma nedeniyle yaptığı konuşmaları sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum. Bu tavsiye ve önerinizi özellikle ve bilhassa Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna yöneltmenizde büyük fayda olur diye düşünüyorum çünkü biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak mümkün merteye gereksiz polemiklerden, sataşmalardan kaçınıyoruz. Bunu özellikle takdir etmenizi bekliyorum.

Gayet makul, mantıklı bir araştırma önergesi hazırlanmışken sayın hatibin burada “2010 yılında hazırlanan raporu önce MHP’liler okusun.” demesi şık mıdır? Değildir. Yani, bu, incitmeye de yöneliktir, polemige ve sataşmaya âdeta davetiye çıkaran üsluptur. Bunu doğru bulmadığımızı ifade etmek isterim.

Ayrıca, bahsedilen, bahse konu Komisyon raporu, zaten bütün partilerin ortak kararıyla ve ortak önergeleriyle kabul edilerek ortaya çıkmış bir rapordur. Önemli olan, bu rapor kadar, uygulamada tek başına on üç yıldır iktidarda olan iktidar partisi ne yapmıştır? Ayrı ayrı kurumların ayrı ayrı uygulamalar, ayrı ayrı bilgiler verdiği bir Hükümet yapısında bunların yerine getirilmediği, eleştirilen hususların, rakamların arttığı ifade ediliyor. Sayın hatip geliyor, “Ben de böyle demiştim.” diyerek aslında Sayın Depboylu’nun konuşmasını teyit ediyor. Yani hem raporu iyi okumak lazım hem de konuşmacıları kürsüde iyi dinlemek gerekir diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- MHP Grubunun, 16/12/2015 tarihinde Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve arkadaşları tarafından, sağlıklı ve gelişmiş bir toplum olabilmemizin teminatı olan çocuklarımızın temel gereksinimlerinin başında gelen güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması için yaşamları süresince karşılaşılabilecekleri tehdit ve tehlikelerin öngörülerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla ve kayıp çocuklar hakkında verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi lehinde ikinci söz, İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'a aittir.

Buyurun Sayın Yarkadaş. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisinin kayıp çocuklarla ilgili önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Kayıp çocuklarla ilgili önerge üzerine konuşmadan, bir meslektaşımın başına getirilenlerden kısaca bahsetmek istiyorum.

İzmir’de Cumhuriyet gazetesi yazarı Hakan Dirik yaptığı bir haberden dolayı bugün polise çağırılmıştır, Emniyet Müdürlüğüne çağırılmıştır. Diyebilirsiniz ki: Bir gazeteci Emniyet müdürlüğüne ifadeye çağrılmaz mı? Yasalara göre tabii ki çağrılabilir ama bir gazeteci yaptığı haberden dolayı Cinayet Bürosuna çağırılıyorsa orada gazetecinin mesleğine yönelik büyük bir hakaret ve gazetecilere yönelik bir gözdağı söz konusudur. Bugün Cumhuriyet gazetesinden arkadaşımız Hakan Dirik Cinayet Bürosu masasına götürülmüş ve orada azılı katillerin fotoğraflarının bulunduğu şemanın, tablonun altında ifadesi alınmıştır. Daha önce de yine İzmir Emniyet Müdürlüğü bir gazeteci arkadaşımızı, bir hanımefendiyi yaptığı bir haberden dolayı Ahlak Masasına çağırmıştır. Ahlak masasına çağırarak, gazeteciyi yaptığı haberden dolayı oraya davet etmek ahlaksızlığın ta kendisidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Az önce AKP’li hatip arkadaşımız AKP iktidarının kayıp çocuklarla ilgili bir komisyon kurduğunu ve bu konuya hassasiyetle eğildiğini söyledi. O Komisyonda görev alan bir milletvekili -uzun bir konuşma, hepsini okumayacağım- “Yüzlerce insan çocuğunu karakolda arıyor. Hastanelerde, anmak istemediğim sebeplerden dolayı, kız çocukları eziyet çekiyor. Ey bakanlar, rapordaki önerilerimizin kaçını dikkate aldınız?” diyor Hürriyet gazetesine verdiği demeçte. Ardından da devam ediyor “Bürokratik engeller devam ediyor. Meclis arkasından gitti mi? Komisyonun sonuçları ne kadar hayata geçmiş, bu Meclis Araştırma Komisyonu sonuçlarının ne kadarını hayata geçirmiş?” diyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kim demiş olabilir?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Sizce kim demiş olabilir bunu?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Halide İncekara.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Halide İncekara.

O hâlde, AKP’nin o dönemde Komisyonda yer alan milletvekili bile bu Komisyonun herhangi bir sonuca ulaşmadığını söylüyorsa, sanırım, benim ifademden daha çok Halide İncekara’nın söylediklerini dikkate alırsınız. Bizzat Halide İncekara AKP iktidarının, elindeki çoğunluğa rağmen, kayıp çocuklarla ilgili herhangi bir adım atmadığını itiraf ediyor. İşte burada, Meclis tutanağında konuşması, Meclis tutanağı burada. Ben söylemiyorum, Halide İncekara söylüyor.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Yıl, sene kaç?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Tabii, AKP’liler artık deneyimli. Geçen Garo Paylan’ın okuduğu sözlerin Kandil’den geldiğini düşünmüşlerdi ya, o yüzden “Acaba, ya, bu da bizim bir arkadaşımız olabilir mi?” diye daha temkinli duruyorlar.

Kendi arkadaşınız iktidarınızın hiçbir şey yapmadığını söylüyor.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Açıklama yaptığı tarihi biliyor musunuz?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Efendim, açıklama yaptığı tarih bugün de olabilir, dün de olabilir; bu, sonucu değiştirmez. Sizin arkadaşınız sizin kurmayı önerdiğiniz Komisyonun hiç çalışmadığını, kayıp çocuklarla ilgili herhangi bir adım atmadığını bizzat söylüyor. Üstelik, siz kayıp çocukları 800 kişiyle sınırlandırmaya çalışırken arkadaşınız “Yüzlerce çocuk karakollarda aranıyor.” diyor.

Şimdi, bu yüzlerce çocuk meselesine şöyle bir bakalım. Kayıp çocuk sayısı kaç? AKP iktidarı, Kaçakçılık İstihbarat Harekat ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığının raporlarını yayınlamıyor. Bakın, burası çok önemli; bu daire başkanlığı her yıl kayıp çocukların sayısını 2013 yılına kadar açıklardı. 2012 yılından sonra bu dairenin raporları ne yazık ki buharlaştı çünkü şu anda Türkiye’de kaybolan çocuk sayısının 7 binin üzerinde olduğu gerçeği ortaya çıkınca AKP bu dairenin raporlarının yayınlanmasını engelledi. Eğer AKP iktidarı burada sadece kayıp çocukların sayısını 800’le sınırlamaya çalışıyorsa Kaçakçılık İstihbarat ve Bilgi Toplama Harekat Dairesi Başkanlığı neden her yıl yayınladığı raporları artık yayınlamıyor?

Kaybolan çocuk sorunu sadece 7 binle sınırlanmıyor, IŞİD gibi terör örgütlerinin bünyesine kattığı çocuklardan da haber alınamıyor. Onlarca aile her gün milletvekillerimizi arayarak “Çocuğumu IŞİD kaçırdı, IŞİD götürdü. Emniyeti arıyoruz ama Emniyet müdürlüğü hiçbir şey yapamayacağını söylüyor.” diyor. Bu da AKP iktidarının kaybolan çocuklarla ilgili hassasiyetinin ne denli boş olduğunu gösteriyor.

Sadece kayıp çocuklardan bahsetmeyelim, bir de yaşarken kaybedilen çocuklarımız var; AKP zihniyetinin, yaşarken öldürdüğü çocuklar var. Bakın, az önce medyaya yansıyan bir haber, saat 13.35’te bir ajans geçmiş bunu; “Çocuğa zincirleme istismar” diye.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bunun AK PARTİ’yle ne ilgisi var ya, ne alakası var?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Anlatacağım ne ilgisi olduğunu, anlatacağım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Adli bir olay.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Ben de onu anlatacağım işte.

Antalya’da 15 yaşında bir çocuk bir kişi tarafından alıkonuluyor; bir bodruma götürülüyor ve tacize uğruyor. Bir görgü tanığı kadın durumu polise bildiriyor. Şahıs gözaltına alınmıyor ve soruşturma sonucunda, savcı herhangi bir soruşturmaya gerek görmediğini söylüyor ve dosyayı kapatıyor. Arkadaşlar, savcının bodrum katına götürülüp alıkonulan çocukla ilgili herhangi bir soruşturma açmamasının sonucunda bu çocuk bu sabah intihar etti.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Savcının kararına itiraz et kardeşim ya. AK PARTİ’yle ne ilgisi var bunun? Allah allah!

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Bir saniye, bir saniye. Niye siz üstünüze alınıyorsunuz?

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – “AK PARTİ iktidarında” dediniz ama.

BAŞKAN – Arkadaşlar müdahale etmeyelim.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Bakın, burada Antalya’daki o Cumhuriyet savcısına sesleniyorum...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – “AK PARTİ iktidarında” dediniz.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Antalya’daki Cumhuriyet savcısı, bu çocukla ilgili, çocuğun tacize uğramasıyla ilgili ve alıkonulmasıyla ilgili hürriyeti tahdit suçlamasından dolayı soruşturma açmalıydı. Ancak, Adli Tıp kepezeliği, kepeze hâline getirdiğiniz Adli Tıp “Bu çocuğun ruh sağlığı bozulmamıştır.” diye rapor veriyor ve savcı da bu raporun üzerine soruşturma açmaya gerek görmüyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – İtiraz et ona, itiraz.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Hüseyin Üzmez geleneği Antalya’da da devam ediyor. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) 15 yaşındaki çocuk tacize uğradığı hâlde, alıkonulduğu hâlde Adli Tıp kepezeliği “Çocuğun ruh sağlığı bozulmamıştır.” raporu veriyor, savcı da bunun üzerine soruşturma açmıyor.

Buradan Adalet Bakanına sesleniyorum: Derhâl yazılı bir emirle bu soruşturmayı açtırın, bu çocuğa sahip çıkın. Bu çocuk hepimizin çocuğudur. Hüseyin Üzmezleri, Hüseyin Üzmez anlayışını koruyacaksınız diye bu ülkenin çocuklarına kıymayın. Antalya’da 15 yaşında bu sabah intihar eden ve az önce...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Hüseyin Üzmez’le ilgili yasayı çıkararak da AK PARTİ.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – ...ajansa düşen bu haber, Adli Tıp kepezeliğinin, Adli Tıbbın yandaştırılmasının sonucudur. Eğer o Adli Tıpta namuslu bir bürokrat olsaydı bodrum katına götürülen 15 yaşındaki bir çocuğunun ruh sağlığının bozulduğuna ilişkin rapor verirdi.

Ayrıca, bilmeyebilirsiniz, doğaldır...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Siz bilmiyorsunuz, Hüseyin Üzmez’le ilgili yasayı çıkararak da AK PARTİ.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – ...hukukla herhangi bir ilginiz olmadığı için, söyleyeyim: Bir çocuk eğer zorla bir bodruma kapatılıyorsa bu hürriyeti tahdit suçudur ve soruşturma açılmasını gerektirir.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Onu savcıya söyle sen.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Hukuku o kadar ayaklar altına aldınız ki, hukukun temel nosyonlarından dahi habersizsiniz. Hukuk sizin için bir şey ifade edemeyebilir ama bizim için ediyor. Bu çocuğun da hakkını Antalya milletvekili arkadaşlarımızla birlikte sonuna kadar savunacağız ve Adalet Bakanının bu konuda yazılı soruşturma emri vermesi için kamuoyuna da baskı yapacağız.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Savcının kararına itiraz edin.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Kamuoyu baskısıyla dava açılmaz.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Her konuyu suistimal ediyorsunuz.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Burada söyleyelim -son sözlerim- çocuk ölümleri en çok AKP iktidarı döneminde yaşandı. Daha dün “Terörle mücadele ediyorum.” bahanesi adı altında 52 çocuk öldürüldü doğu ve güneydoğuda.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Eliniz cebinizde. Bir kahve içer misiniz?

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Yani terörle mücadeleyi de bahane ediyorsun ya, hayret ediyorum.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Suriyeli çocuklar sizin politikalarınız yüzünden bu ülkede dilenci hâline getirildi. Bütün bunlardan sorumlusunuz, bu ölen çocukla ilgili soruşturma açılmamasından da sorumlusunuz. Bu utanç da sizindir. Bunu söyleyip sözlerimi bitiriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Yazıklar olsun! Yeni bir yöntem, eliniz cebinizde. Bir de kahve gönderelim bari!

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Saygılı ol ya! Elin cebinde konuşuyorsun.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çakır...

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Değerli konuşmacı açıkça “Hukuku ayaklar altına aldınız, çiğnediniz.” demek suretiyle grubumuza sataşmıştır. Kısa bir açıklama yapacağım.

BAŞKAN – Buyurun efendim, iki dakika.

Yeni bir sataşmaya meydan vermeden...

VII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır 'ın, İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş 'ın MHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli konuşmacının anlatmış olduğu olayın elbette herkesi rahatsız etmesi gerekir, bundan hepimizin rahatsız olması gerekir ancak ortada bir fiilî durum var, savcının önüne gitmiş. Sanki biz bunun temel mümessili, sorumlusuymuşuz gibi grubumuza dönmek ve itham etmek, böhlan etmek suretiyle işin sorumlusu olarak bizi göstermektedir. Elbette, yazarak, çizerek, konuşarak, burada da gündeme getirerek eleştirebiliriz savcıcıyı, bu kararı, elbette bunu yapabiliriz ancak bunu sanki AK PARTİ'nin bir kararıymış gibi göstermek son derece yanlış ve kasıtlı bir tutumdur. Ayrıca, buradan hareket etmek suretiyle Adli Tıp Kurumuna geçiş yapmak, arkasından da hukuku ayaklar altına aldığımızı iddia etmek, hukuku çiğnediğimizi iddia etmek asılsız bir iddiadır; bunu kabul etmiyoruz.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.24

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Elif Doğan TÜRKMEN (Adana), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- *MHP Grubunun, 16/12/2015 tarihinde Aydın Milletvekili Deniz Depboylu ve arkadaşları tarafından, sağlıklı ve gelişmiş bir toplum olabilmemizin teminatı olan çocuklarımızın temel gereksinimlerinin başında gelen güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması için yaşamları süresince karşılaşılabilecekleri tehdit ve tehlikelerin öngörülerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla ve kayıp çocuklar hakkında verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisi üzerinde şimdi söz sırası Samsun Milletvekili Sayın Hasan Basri Kurt’tadır.

Buyurun Sayın Kurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; MHP Grubu tarafından verilmiş olan önerenin aleyhinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

AK PARTİ iktidarı döneminde sosyal politikalar alanında, ailenin korunması ve sosyal hizmetler alanında birçok ilke imza atıldı. Kayıp çocuklar da yine sadece bir emniyet veya bir kriminal olay olarak değil, ailenin korunması, toplumsal hayatın korunması, toplumsal dokunun korunması konusu olarak ele alındı. Bu çerçevede yapılan tüm çalışmalar sadece tek bir bakanlık nezdinde değil, Millî Eğitim Bakanlığı, Sosyal Politikalar Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının ortak çalışmasıyla ve bunlara, yine aynı şekilde, AK PARTİ iktidarlarının bugüne kadar yapmış olduğu faaliyetlerde genel ilke olarak benimsediği STK’ların bu sürece katılmasıyla gerçekleşti. Bizler elbette kayıp çocuklarımıza birer istatistik, birer rakam olarak bakmıyoruz; kaybolan her bir çocuğun acısını her bir aile derin olarak içinde hissediyor. Şimdiye kadar bu konuda yapılan birçok çalışma var, Meclisimizin bu konuda yapmış olduğu çalışmalar var ve çok kapsamlı bir çalışma yapıldığını benden önceki, grubum adına konuşan Sayın Çalık ifade ettiler.

Meclisimiz elbette çalışmalarına devam etmek zorunda, gündemimiz çok yoğun. Kayıp çocukların asla ve asla önemsiz bir konu olduğunu burada ifade edecek hâlimiz yok grup olarak veya şahsımız olarak ancak Meclisimizin de elbette yoğun bir gündemi var. Daha önce yapılan bir çalışmanın tekrar yapılıyor olmasından, daha önce mesai harcanmış, iş görülmüş bir çalışmanın tekrar gündeme getiriliyor olmasından dolayı şahsım ve arkadaşlarım adına bunun aleyhinde olduğumu ifade etmek istiyorum.

Bakın, benden önceki konuşmalarda, Meclisimizde, istatistik üzerinden bir temel tartışma başlatıldı. İstatistikleri bir kenara bırakalım. Memleketimizin dört bir tarafı kar altında. Bundan on sene önce, on beş sene önce biz, bu havalarda kızakla taşınan hamile kadınları konuşuyorduk. SSK hastanesi dışında devlet hastanesine gidip doğum yapamayan kadınları konuşuyorduk biz bu kürsüde.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kayıp çocuklardan bahsediyoruz, kayıp çocuklar; hamile kadınları konuşuyoruz.

HASAN BASRİ KURT (Devamla) – Bizlerin on beş sene önce olan hadiseleri, şu anda geldiğimiz noktayı çok iyi ölçmemiz, biçmemiz lazım. Artık paletli ambulanslarımız var, helikopterlerimiz her tarafa inip bunları alıyor. Hatta daha da ötesi, hastaneler bunlar için, kritik kriz bölgeleri için yer ayırıyorlar, riskli gebeleri alıyorlar hastanelere, bunları misafir ediyorlar. Eskiden doğum için yatak bulunamayan hastaneler şimdi riskli gebeler için, uzak köylerde oturan gebeler için otelcilik hizmeti verir hâle geldi.

Bundan beş sene önce yapılan bir konuşma, o dönemki AK PARTİ milletvekilimizin...

ERKAN HABERAL (Ankara) – Kayıp çocuklar için ne yaptı?

HASAN BASRİ KURT (Devamla) - ...yapmış olduğu bir konuşma üzerinden de yine bir polemik yaşandı. Biz AK PARTİ olarak her zaman kendimizi yenilemek üzerine, eleştiri yapacak da açık, net, halkın önünde, vatandaşın önünde eleştirimizi yapacak şekilde yolumuza devam ediyoruz. Hata, kusur varsa herkesle birlikte biz de bunu söyleriz, bunu iletiriz. Hükümetimizin bugüne kadar yapmış olduğu çalışma hep bu yönde oldu ve her zaman düzeltici hareketler, bürokrasiyi düzeltici veya uygulamayı düzeltici hareketler oldu. Beş yıl önce yapılmış bir konuşma üzerinden burada koparılan bir fırtına gerçekten çok anlamsız. O köprünün altından çok sular aktı. Ondan sonra yapılan birçok çalışma var. İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Emniyet verileri, elbette, o tarihe kadar belki birbirinden farklılık arz ediyordu ama o tarihten sonra belli bir düzen içerisine sokuldu. Artık tek veriye ulaşma şansımız var ve veriler gerçekten güncel, gerçekçi. Eğer kayıp ailelerine giderseniz, kayıp aileleriyle konuşursanız, Hükümetin organlarının -hem Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının hem Emniyetin hem de diğer kurumların- bu kayıp çocuklarla ilgili neler yaptığını çok net bir şekilde ortaya koyabilirsiniz. Onların bu konuda gerçekten aradaki farkı gördüğünü biz söyleyebiliyoruz.

Biz iktidara geldiğimizde sadece çocuklarla ilgili değil, birçok kayıp insan da vardı, bunlarla ilgili de teknolojiyi son sınırına kadar kullanmak için elimizden geleni yapıyoruz. Biliyorsunuz, en son, kayıp olduğu andan itibaren o bölgede MMS'le kaybın fotoğrafı bütün telefonlara atılabiliyor ve bunun ciddi bir şekilde takip edilmesi durumunda kayıp daha o bölgeden uzaklaşmadan herkesin fotoğrafı görüp polise bunu bildirmesiyle ciddi sonuçlar alındığını da Emniyet rakamlarından almamız mümkün.

Tabii, önemli bir konu, suça itilen çocuklarımız; burada bunu da söylemeden geçemeyeceğiz. Suça itilen çocuklar; eline molotof verilen çocuklar, fuhşa zorlanan çocuklar, eline silah verilip, taş verilip polise atması emredilen, polise atması istenilen çocuklar. Bunlar da gerçekten toplumumuzun kanayan bir yarası.

Bu konu Meclisimizde tartışılırken bunun da hassasiyetle dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum. Bizler her bir birey olarak -sadece devlet kurumlarının sorumluluğunu içermiyor çocuklarımızla ilgili konular- bundan yükümlüüz; etrafımızda ne varsa bunu açık, net bir şekilde, parti ayrımı gözetmeden ifade etmek zorundayız.

Ben, daha önceden gündeme gelmiş, tartışılmış ve ciddi bir külliyat oluşmuş bir konu üzerinde tekrar bir çalışmanın yapılmasını uygun bulmadığımı ifade etmek istiyorum.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tanal, niçin söz istediniz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın hatip dedi ki: “Kayıp çocuklarla ilgili bu konu, gerçekten çok elzem, güncel bir konu.” Bu kayıp olan çocukların kaç tanesinin organ mafyası tarafından kaçırıldığı, kaç çocuğun terör örgütleri tarafından kaçırıldığı, kaç tanesinin fuhuş için kaçırıldığı... Yani, netice itibarıyla, bu kanayan bir yara. Bizim bu sorunlardan uzak kalmamız mümkün değil. Bu açıdan ben söz istemiştim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tanal.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Buyurun:

2.- HDP Grubunun, 5/1/2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp ve arkadaşları tarafından, 9 Ocak 2013’te Fransa’nın başkenti Paris’te katledilen Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez’le ilgili soruşturmayı yavaşlatan güçlerin ve ilişkilerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

6/1/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 6/1/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisini İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İdris Baluken

Diyarbakır

Grup Başkan Vekili

Öneri:

5 Ocak 2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Sayın Sibel Yiğitalp ve arkadaşları tarafından verilen (480 sıra numaralı), 9 Ocak 2013’te Fransa’nın başkenti Paris’te katledilen Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez’le ilgili soruşturmayı yavaşlatan güçlerin ve ilişkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 6/1/2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi lehinde ilk söz Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş’a aittir.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, 9 Ocak gününde Paris’te 3 Kürt kadın siyasetçisinin katledilmesinin 3’üncü ölüm yıl dönümü sebebiyle bu sözü almış bulunmaktayım. Meclis araştırma önergemizin bu dönemde özellikle kabulünün, 9 Ocağın hem şu anda devam eden ölümlerin, ablukaların, ağır insan hakları ihlallerinin ve Kürt meselesinin çözümü açısından tekrar masaya dönüp müzakerelerin başlatılmasına dair çok önemli bir tarih olduğunu, 3 Kürt kadın devrimcinin Paris’te katledilmesinin de bu sürecin başlangıcına denk geldiğini önemle hatırlatmak istiyorum.

3 Ocak 2013 tarihine size götürmek istiyorum. 3 Ocak 2013 tarihinde İmralı'da Sayın Öcalan'la ilk kez bir siyasi heyet görüştü ve o tarih, Türkiye'de, gerçekten, Kürt meselesinin çözümü, demokratikleşme açısından çok önemli bir tarih olarak kayıtlarda yerini aldı. Sonrasında, çözüm süreci askıya alınıncaya kadar, savaş kararı verilmeden önce, devam eden heyetlerimizin ziyaretleri, bütün taraflarla yapılan görüşmeler de 3 Ocak tarihinde atılan ilk adımın neticesinde oluşmuş bir sürece tekabül ediyor. Fakat maalesef 9 Ocakta, hemen altı gün sonra Paris'in göbeğinde 3 Kürt kadını katledildi ve aynı zamanda, barış görüşmelerinin, çözüm sürecinin başladığı tarihte bunun uluslararası bir komplo olduğu, çözüm sürecini aksatmak amacıyla yürürlüğe girdiği konusunda, bir komplo olduğu konusunda çok ciddi tartışmalar da yapıldı. Bizim o dönemde de bu konuda çok sayıda araştırmalarımız ve farklı açıklamalarımız mevcut. Bu, çözüm sürecinin ilk siyasi cinayetleriydi, 3'ü de kadınlara yönelmişti ve çözüm sürecini istemeyenlerin, Kürt meselesinin çözümünü istemeyenlerin aynı zamanda açık bir mesajıydı bize. Sayın Öcalan, yaptığı görüşmelerin en başından beri, her zaman, siyasi iradenin bu çözüm sürecinin arkasında olması gerektiğini söylemişti ve devlet heyeti de her zaman siyasi iradenin bu çözüm sürecinin arkasında olduğunu ifade ediyordu. Fakat, Kürt hareketinin, aynı zamanda Kürt kadın hareketinin çok önemli 3 ismi, 3 siyasetçisi, MİT'in de parmağı olduğu iddia edilen ve bizzat bunun artık belgelerle netleştiği bir siyasi cinayetler zinciri ciddi soru işaretleri yarattı. Bu cinayetler olduğunda henüz çözüm sürecinin başındaydık, buzdolabına da kalkmamıştı, ablukalar da başlamamıştı. Ondan sonra, maalesef, daha dün 3 Kürt kadın siyasetçi, devrimci yine Silopi'de katledildi. Bu, aynı zamanda, kadınlara yönelik, kadınların iradesine, kadınların özgürlük mücadelesine, tutkusuna ve yürüyüşüne bir müdahale, bir mesaj olarak ortaya konuluyor.

Dün Silopi'de katledilen arkadaşlarımız Seve Demir, Demokratik Bölgeler Partisi Meclisi üyesidir, parti meclisi üyesidir. Fatma Uyar, HDP ve KJA çalışanı, bizim seçimlerde birlikte çalıştığımız bir arkadaşımız. Yine, Pakize Nayır, Silopi'de, yerelde halk meclisi başkanı. Bu, aynı zamanda, direnen örgütlü kadın gücüne yönelik siyasi cinayetlerin de devamı niteliğindedir.

Leyla Şaylemez, Fidan Doğan ve Sakine Cansız... Âdeta bu komployu hazırlayanlar tarafından üç kuşak hedeflenmiştir. Leyla Şaylemez'le gençlik, son kuşak, Fidan Doğan'la orta kuşak ve ilk kuşaktan da Sakine Cansız hedeflenmiştir. Katliamın siyasi arka planının ne olduğunun ortaya çıkarılması, uluslararası çapta gerçekleşmiş ve planlanmış katliamın aydınlatılması için gerek Türkiye'de gerekse Fransa'da, Paris'te bizler çok sayıda görüşme yaptık. Ben, uzun süre, 3 kadının ailesinin de bu davada müdahil avukatı olarak da görev yaptım. Paris'te de defalarca oradaki hâkimlerle ve avukatlarla görüşmemiz oldu ama Türk yargı sistemi, ilk andan itibaren, maalesef, bu soruşturmayı örgüt içi hesaplaşma arka planıyla ve yargısıyla başlattı. İlk andan itibaren, bu açıklamalar, en üst düzeyden, o dönem Başbakan Yardımcısı Hüseyin Çelik ve diğer Hükümet yetkilileri tarafından örgüt içi hesaplaşma şeklinde yapıldı.

Yine, o zaman cemaat ile AKP iktidarı arasında herhangi bir savaş ve çatışma yoktu, koalisyonları, iş birlikleri ve ittifakları çok aktif bir şekilde devam ediyordu. Her iki tarafa ait yayın organları da bunu örgüt içi hesaplaşma olarak ya da İmralı-Kandil çatışması olarak vermeyi tercih ettiler. Ama sonradan AKP iktidarının, "paralel" adı altında, cemaate yönelik -işte, bu bir hesaplaşma, o dönemde ve hâlen devam eden dönemde- o yapıyı yıkmak gibi bir çalışması oldu ve bu söylemler de çok ön plana çıktı. Ama maalesef, AKP iktidarı tarafından yargının ele geçirildiği ve talimatlarla hareket edildiği konusunda Türkiye vatandaşının hiçbir kuşkusunun olmadığı bir ortamda, şu anda, yargı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı bu soruşturmayı avukatlara ve ailelere kapatmıştır ve bu kapatmayla da aynı zamanda dosyadaki bilgi ve belgeler de bizlerden gizlenmektedir.

Şimdi, Ömer Güney şu anda Fransa'da tutuklu, oradaki dava açıldı ancak Fransa'nın Türkiye'den istediği MİT'le ilgili bilgiler Fransa'ya uzun süre gönderilmediği hâlde bu konuda açıklamalar da farklı yönde yapıldı. Ve Ankara Savcılığının yaptığı soruşturma Ömer Güney'in PKK bağlantısını çözmek üzerinden yaklaşılan bir soruşturma oldu. Oysa ki Ömer Güney'in MİT'le irtibatlı olduğu, katliam tarihinden çok yakın bir süre önce Türkiye'ye üç defa –tarihleri de var, zaman olmadığı için ayrıntılara giremiyorum- giriş çıkış yaptığı açıkça delillerle sabit ve bu da bizim elimizde mevcut. Bu da, MİT ve uluslararası bir komplo sonucunda bu katliamın gerçekleştiğini ortaya koyuyor.

“Arz notu” başlıklı, 18/11/2012 tarihli, MİT'e ait olduğu iddia edilen bir evrak kamuoyuna yansdı, ses kaydı yansdı ve bu, aynı zamanda Ömer Güney'le bağlantılı olduğu, görüştüğü tespit edilen bir telefon numarası -bizde kayıtlı- Başbakanlık Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına ait olduğu resmî olarak TELEKOM'dan bildirildi dava dosyasına.

Biz, bu süre zarfında, Millî İstihbarat Teşkilatının “İlgimiz yok.” dediğini duymadık, sadece bu belgenin gerçek olduğunu kabul etti ve basına yaptığı açıklamayla dedi ki: “Bu belgeyi araştırıyoruz, sorumluları açığa çıkaracağız.” Başbakanlık nezdinde de yaptığımız hiçbir girişime yanıt verilmedi.

Geçen süre zarfında, o “Arz notu” adı altındaki bilgi notunun... Millî İstihbarat Teşkilatının Paris katliamındaki sorumluluğunun açığa çıkarılması noktasında yaptığımız bütün başvurular yanıtız kaldı. Ve şu anda Ankara Cumhuriyet Başsavcılığında yürütülen soruşturmada MİT'e bir yazı yazıldığını biliyoruz, çünkü o zaman dosya aleniydi, fakat bir yıldır dosyayı inceleyemediğimiz için Millî İstihbarat Teşkilatının bu soruya ne yanıt verdiğini, maalesef, henüz bilmiyoruz. Yani netice olarak bu davanın gidişatı, katliamın oluş tarihi ve sonucu, gerçekten Kürt meselesinin çözümü konusunda hayati bir öneme sahiptir. Bu katliamın faillerinin Türkiye'yle ilişkilerinin, çözüm süreci başlangıcında Sayın Öcalan'la yapılan görüşmelerden hemen sonra olması itibarıyla, açığa çıkarılması, Kürt meselesinin adil, eşit ve özgürlük temelinde onurlu bir barışın tesis edilmesi açısından da bu faillerin ortaya çıkarılması çok büyük bir aciliyet ve zorunluluk arz etmektedir.

Şunu da neticede söylemek istiyorum: Maalesef, bugün Sakinelerin, Fidanların, Leylaların, Sevelerin öldürüldüğü topraklarda her an yeni kadınlar toprağa düşüyorlar ve kadın ölümleri, kadına yönelik siyasi cinayetler asla dur durak bilmiyor.

Biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Halkların Demokratik Partisi Grubu üyesi kadınlar olarak, siyasi cinayete kurban giden kadınlara şu sözümüzü bir kez daha söylüyoruz: Onların özgürlük ve eşitlik mücadelesinin, kadın hakları mücadelesinin bayrağını asla yerde bırakmayacağız. Gözleri arkada kalsın. Onların faillerini bulmak için sonuna kadar takipçisi olacağız.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beştaş.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi aleyhinde ilk söz Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'ya aittir.

Buyurun Sayın Boynukara. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz on dakikadır.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin Paris'te öldürülen 3 kadına ilişkin soruşturma önergesi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle şunu belirtiyim ki Türkiye AK PARTİ iktidarıyla birlikte, toplumsal kesimlerin taraf olduğu sorunları çözmeye konusunda irade ve kararlılık göstererek yola çıkmıştır. Bu perspektifle ele alınan ve çözüm kararlılığı gösterilen konulardan biri de herkes tarafından farklı şekilde isimlendirilse de genel olarak “Kürt meselesi” denilen meseledir. Öncelikle Kürt meselesi

ile çözüm sürecini birbirinden ayırmak gerektiği açıktır. Biz toplumsal kesimlerin muhatap olduğu tüm sorunların çözümünün devletın demokratik dönüşümüne bağılı olduğuna inanıyoruz. Devletin demokratik dönüşümü için yasal mevzuatın büyük bir kısmı yenilendi. Anayasa değişikliği gerektiren kimi konuların ise önümüzdeki süreçte yeni anayasa çalışmalarıyla çözüleceğini umuyorum. Bu arada çözüm süreci ise silahlı ve şiddetli araç olarak gören, kullanan PKK terör örgütünün elinden silahlı almak ve Türkiye için tehdit olmaktan uzaklaştırmaktır, çıkarmaktır.

Konuya dönecek olursak, sizlere sürece ilişkin kısa birkaç notu hatırlatmak istiyorum. Fransa'da meydana gelen olay 22 Ocak 2013 günü Dışışleri Bakanlığına bildirilmişti. Bunun üzerine Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı 28 Ocak tarihinde suç duyurusunda bulunmuştu. İlerleyen süreçte Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütölen soruşturma kapsamında, Almanya, Hollanda ve Fransa adli makamlarından suçun işlenişi, şüpheli Ömer Güney hakkında terör örgütü bağlantısı ve benzeri konuları içeren hususlara ilişkin olarak bilgi ve belge talebinde bulunulmuştu. Bu talepler ilgili ölkelere ayrı ayrı iletilmişti. Bu taleplere Almanya ve Hollanda makamlarınca cevap verilmiş, ancak Fransa makamlarından bugüne kadar herhangi bir cevap gelmemiştir. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 12 Mayıs 2014 tarihinde ek bilgi ve belgeler talep edilmiştir, bu da bugüne kadar cevaplanmamıştır.

Önergede dile getirilen konulardan birisi soruşturmanın gizliliği konusudur. Adalet Bakanlığınca soruşturma kapsamında adli makamlara gizlilik talebinde bulunulmamıştır, Bakanlığın herhangi bir talebi söz konusu değildir. Ancak, soruşturmanın büyük bir kısmı gizli olduğu için, ayrıca da ilgili savcılığın gizlilik talebi ilgili mahkeme tarafından kabul gördüğu için bu süreç işlemitir. Bu da Adalet Bakanlığının veya siyasi erkin dışında cereyan etmektedir.

Değerli milletvekilleri, şu an Türkiye çukur terörü üzerinden kaosa sürüklenmek isteniyor. Evet, yaşadığımız sürecin adı çukur terörü. PKK terör örgütü, çerçevesi Kandil ve yabancı istihbarat örgütleri tarafından belirlenmiş bir ajanda kapsamında hareket ediyor. Öncelik sıralaması yapmış, örgüt; halkın, siyaset kurumunun, partilerin ve Meclisin de bu ajandanın peşinden gitmesini istiyor. İsteyen bu ajandaya tabi olabilir, peşinden gidebilir ama biz bu ajandanın tarafı olmayacağız, peşinden gitmeyeceğiz. AK PARTİ kendi öncelikleri ve kamuoyuna açıkladığı Hükümet programı kapsamında hareket ediyor ve etmeye de devam edecektir.

Günlerdir Mecliste bazı fotoğraflar gösteriliyor. Kuşkusuz, ölümlere sevinmek, ölümlere ilişkin, ölümlerle ilgili bir olumlu cümle kurmak mümkün değil, Allah kimseye göstermesin ancak, ben de size yüzlerce fotoğraf gösterebilirim, terör örgütünün kullandığı silahlara ilişkin yüzlerce fotoğraf. Halka hizmet etmek için seçilmiş olan kimi belediyelere ait araçların ne tür silahlara taşıdığını, kimi belediyelerin çukur kazmada nasıl kullanıldığını, PKK'nın katliamlarını, kısacası çukur terörüne ilişkin yüzlerce fotoğrafı sizinle paylaşabilirim ama, dediğim gibi, biz PKK terör örgütünün belirlemiş olduğu ajandanın peşinden gitmeyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, birkaç soruyu vicdanımıza iletmek istiyorum. Ölümlelerinden siyaset devşirmeye son vermenin zamanı gelmedi mi? Bundan kim, ne kazandı? Türkiye ne kazandı, Kürtler ne kazandı? Herkes bilsin ki ölümlerlelerinden elde edilen kazanç haramdır; başkalarının çocukları üzerinden siyaset yapmak günahahtır. Hepimiz ölümün değil hayatın yanında durmalıyız, bu ölkenin ve çocuklarımızın geleceği bunu gerektiriyor.

Değerli milletvekilleri, Türk'ün Kürt'le, Kürt'ün Türk'le herhangi bir sorunu yok. PKK terör örgütü ve türevleri şunu bilsin ki toplumsal bir çatışma ve ayrışmanın alanını oluşturamadılar, oluşturamayacaklar; bu coğrafya buna izin vermiyor.

Terör örgütüne sesleniyorum: Bu kirli oyundan vazgeçin. Sorun, siz ile eski devlet anlayışı arasında üretilen ve ikinizin de tepe tepe kullandığı bir malzemeydi. Eski devlet anlayışı artık yok, siz yalnız kaldınız. Kendi kendinize tek taraflı sorun alanları, çatışma alanları oluşturarak bu halkı daha fazla mağdur etmeyin. Kürtler adına konuşmaktan vazgeçin. Siz yani PKK ve türevleri -yani PKK, MLKP, DHKP-C, DAİŞ- sadece bir terör örgütüsünüz.

PKK terör örgütü ve PKK terör örgütünün ajandasına tabi olanlar zaman zaman şımarık bir mağduriyet tavrı sergiliyorlar. Sözüm ona, mağduriyetlerini daha tehditkâr ve kabadayı bir üslupla ifade ediyorlar. Bu üslup Kürtlükten değil, içeriksiz, kof ve gerici sol anlayıştan kaynaklanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye her şeyin konuşulduğu bir ülkedir. Bakın, mevcut siyasi partiler içerisinde federalizmi savunanlar var, daha ileriye gidip ayrılmayı dile getirenler var. Meşru zemin korundukça politikalarını dillendirmede herhangi bir sakınca yok. Asıl olan terör örgütlerinin gölgesine sığınmamaktır, Türkiye'yi tehdit eden güçlerle iş birliği yapmamaktır, taşeronluk yapmamaktır, iddialarını demokratik yollarla, meşruiyet içerisinde kalarak kamuoyuna aktarmak esastır. Ancak, meşruiyetin dışına çıkarak şiddeti araç hâline getirenler halkımızdan, milletimizden hiçbir karşılık bulamayacaklardır. Türkiye'yi kaosa sürüklemek isteyenlerin tüm girişimleri halkımızın sağduyusunda boğulacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede silah olmadan söylenmeyen ne var da silah aracılığıyla konuşuyoruz? Bu ülkede silah olmadan yapılamayan ne var da silah üzerinden yapmaya çalışıyoruz? Bu ülkede silah olmadan örgütlenmeye ilişkin ne tür yasaklar var da silah üzerinden bunu yürütmeye çalışıyoruz? Varsa bunların konuşulacağı, çözüm bulunacağı yer Türkiye Büyük Millet Meclisidir, halkın iradesiyle seçilen milletvekilleridir. Gelin, var olan meşru zeminleri tüketmeyelim, demokrasinin alanını daraltmayalım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Boynukara.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi lehinde ikinci söz, Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZTÜRK YILMAZ (Ardahan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis araştırması hakkında söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle, bazı prensiplerin altını çizmek istiyorum. Biz, her şeyden önce terörün her türlüünü kınamalıyız. Terör nereden gelirse gelsin, kim yaparsa yapsın, amacı, saiki, siyasi hedefi, kapsamı ne olursa olsun terörü şiddetli bir şekilde kınamalıyız. Demokratik toplumlar eğer teröre teslim olurlarsa, terörün baskısı ve zulmüne teslim olurlarsa demokratik alan kaybolur. Demokratik alanı açmanın tek koşulu da şiddetten, baskıdan uzak geniş bir alan yaratabilmektir. Biz bu geniş alanı yaratabildiğimiz ölçüde konuşabiliriz, geniş alan yaratıldığı ölçüde de dertlerimizi anlatabiliriz.

Bugün dünyada en büyük tehdit terör tehdididir. Dünyanın neredeyse yarısından fazlası, hatta dört bir yanı terörün kurbanı hâline gelmiştir. Artık terör, gerek etnik terör gerek mezhep terörü her tarafa yayılmış bulunmaktadır. Biz, öncelikle kendi ülkemizde, dışarıda, Orta Doğu'da, Avrupa'da bugün yaygınlaşan terörün nelere mal olduğunu açık açık görüyoruz.

Bakınız, 2015 yılında dünyada, sadece dünyada neler olmuş: Avustralya, Cezayir, Kanada, ABD, Suudi Arabistan, Fransa, Libya, Lübnan, Mısır, Danimarka, Tunus, Yemen, Afganistan, Kuveyt, Bangladeş ve Türkiye'de terörün kurbanı toplu ölümler olmuş. Biliyorsunuz, terör, özellikle mezhep terörü yayıldıkça yayıldı son dönemlerde; özellikle Nijerya'da Boko Haram, Somali'de El Şebab, Yemen'de El Kaide, Irak ve Suriye'de IŞİD terörü aldı başını gidiyor. Diğer taraftan, etnik terör de hızla yayılmaya başladı.

Biz bir kere, her şeyden önce şunu anlamalıyız: Biz her Kürt'ü PKK'lı olarak göremeyiz ve görmemeliyiz. Bunlar bizim vatandaşımız ve birinci sınıf vatandaşımız. Biz eğer ülkemizde barış sağlamak istiyorsak, bizim kendi öz yurdumuzu barış ve istikrar içerisinde kalkındırmak istiyorsak öncelikle bunu kabul etmemiz gerekiyor. Dolayısıyla, her Kürt'ü biz PKK'lı göremeyiz. Bu sakat anlayıştan uzaklaşmamız gerekiyor.

İkinci bir sakat anlayış ise her sakallıyı İŞİD'ci görmek. Bu da yanlış bir anlayış, bu da yanlıştır. Maalesef toplumda büyük bir kamplaşma ve kutuplaşma var. Artık gerçekler değil, ön yargılar hâkim olmaya başladı topluma. Bizim bu ön yargılardan şiddetli bir şekilde ve süratli bir şekilde uzaklaşmamız ve normale dönmemiz gerekiyor.

Bir başka konuya daha değinmek istiyorum. Şimdi, çözüm süreci deniyor, Allah aşkına, çözüm sürecinin içeriğinde ne olduğunu bilen var mı, ne konuşuldu? Biz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bunun içeriğinde neler olduğunu bir türlü öğrenemedik, temmuzda bitmeden önce de bilmiyoruz. Ne konuşuldu içinde? İçinde otonomi mi vardı, özerklik mi vardı, başka hususlar mı vardı, federasyon mu vardı, eşit yurttaşlık denen unsurlar mı vardı, ne vardı? Bu süreç, maalesef, kapalı kapılar ardında gizli götürüldü. Bizim bu süreçle ilgili en ufak bir bilgimiz olmadı. Dolayısıyla, bu sürece ilişkin doğru dürüst bir sözümüz de olmadı. Niye olmadı? Çünkü bilmiyoruz, ne konuşulduğunu bilmiyoruz. Dolayısıyla, bu sürecin en azından Mecliste, en azından bazı unsurlarıyla açıklanması ve bizlerle paylaşılması gerekiyordu. Sonra temmuz ayında süreç bitti. Neyle başlamıştı ki niye bitti? Bilen var mı? Hiç kimse bir şey bilmiyor. Dolayısıyla, bu sürecin en azından geçmişte hangi unsurlarla öne çıkartıldığını, hangi unsurlarda tıkanma olduğunu, niye bittiğini biz bilmek istiyoruz çünkü sağlıklı bir değerlendirme yapabilmek için bunun unsurlarını anlamamız gerekiyor. Bizim şu anda bu unsurları anlamak için maalesef bu bilgimiz yok, dolayısıyla bir değerlendirme yapamıyoruz.

Bir başka konu: Ülkeler maalesef küçülüyor, bölgede ülkeler küçülüyor. Bakınız, merkezî hükümetin ağırlığını koymadığı dünyanın dört bir köşesindeki ülkeler teröre teslim olmuş durumdadır. Bugün Afganistan öyle, Pakistan'ın bir bölümü öyle, Irak keza durum ortada, Suriye öyle, ülkemizde ayrı bir durum yaşanıyor, Libya keza öyle. Dünyanın her tarafında merkezî otoritenin zayıfladığı, devletin hâkimiyet kurmadığı bölgeler tamamen terörün egemenliğine ve baskısına maruz kalmış durumda. Bizim terör olaylarını değerlendirirken daha küresel bir bakış açısıyla yaklaşmamız gerekiyor.

Terörü, evet, kınamalıyız ve mutlak suretle kınamalıyız ancak teröre giden yolun neler olduğunu anlayıp onları da çözmemiz gerekiyor. Eğer birlikte yaşamak istiyorsak insanların ne istediğini anlamamız gerekiyor. Şu andaki ortamda, Hükümetin özellikle Kandil'le ve İmralı'yla götürdüğü süreci, HDP'nin içinde olduğu süreci gerçekten anlamış değiliz, hakikaten ne görüldüğünü bilmiyoruz. AK PARTİ'li kardeşlerimizin de bunu bildiğini sanmıyoruz. Kimse bilmiyor bunu. Ne konuşulduğunu anlamış değiliz. Bu konuda en azından fazla bilgimiz olursa daha kapsamlı bir değerlendirme yapma imkânımız da olur.

İkinci bir konu, Türkiye'de etnik ve mezhep terörü. Maalesef etnik terör hızlı bir şekilde yayılıyor ama mezhep terörü konusunda da büyük bir tırmanış var, Türkiye'de 70 ilden İŞİD'e katılımlar var. Bunlar nasıl oluyor? Nerede eğitim alıyor bunlar? Bunlar hiç yakalanmıyor mu? Operasyonlar yapılıyor, siz hiç İŞİD'e operasyon yapıldıktan sonra bir yüz görüyor musunuz, kimler bunlar? Nasıl yargılanıyorlar? Bunlar hangi hapisanelerde oluyor? Mesela, bunları bir gidip gezsek. Nerede bu insanlar? Biz bilmiyoruz gerçekten.

Bakınız, demokrasi şeffaflık gerektiren bir süreçtir. Bu alanı genişletmek istiyorsak terörü şiddetli bir şekilde kınamalıyız ama özgürlük alanını da korumalıyız, özgürlük alanının da sınırlarını genişletmeliyiz, bu konudaki dengeyi tutturmalıyız. Bu dengeyi tutturamadığımız zaman terör bizi de teslim alacak, bu alanı da yok edecek, dolayısıyla konuşma alanımız da kalmayacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Yılmaz.

Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisinin aleyhinde ikinci ve son söz İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'a aittir.

Buyurun Sayın Dalkılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP'nin grup önerisi aleyhinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, her vesileyle, her fırsatta, burada, devleti suçlayan, iktidarı suçlayan, güvenlik güçlerini suçlayan ve doğu, güneydoğuda verilen mücadeleyle ilgili tek suçluyu devlet olarak ilan eden bir dille hep karşı karşıya kaldık. Ancak şunu asla unutmamamız gerekiyor: Doğu, güneydoğuda yaşanan olaylardan, yaşanan süreçten en çok etkilenen oradaki masum Kürt halkı ve oradaki çocuklar; doğrudur. Ancak bundan rant devşirmeye çalışan, bu dili kullanarak devleti suçlamaya çalışan ve maalesef orada verilen yoğun mücadelede devletin güvenlik güçlerinin verdiği mücadeleyi görmeyip orada terör örgütüyle ilgili mücadelenin dışında, sanki Kürt halkına devletin bir şiddeti varmış gibi bir algı operasyonu yürütmeye çalışılmasını ibretle ve hayretle izliyoruz.

LEZGİN BOTAN (Van) – Yalan mı yani?

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Yalan tabii.

LEZGİN BOTAN (Van) – Biraz ahlaklı olun, ayıp, ayıp, utan!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Çünkü orada mazlum ve mağdur edilen insanlar sizin dediğinizi demiyor.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne zaman gittin en son, ne zaman gittin oraya?

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Orada şiddetten kaçan, PKK terör örgütünün şiddetinden kaçanlar, devlete sığınmaya devam ediyor, örgüte sığınmıyor. Onun için, bu süreçte, orada yaşanan olaylarla ilgili sadece sizin ajite ettiğiniz dil değil, bizde orada ne olup bittiğini görüyoruz.

LEZGİN BOTAN (Van) – Sizin yandaş medyanız da bunu yapıyor, 80 milyon insanı kandırıyorsunuz, yalan söylüyorsunuz, utanın!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Bir tane mazlumun, bir tane masumun canının yanmasını biz de kabul etmiyoruz, bizim de gönlümüz bu konuda kan ağlıyor. Ancak bu dille, bizim muhabatımız asla ne PKK terör örgütü ne Kandil'in dilini kullananlar olmayacaktır.

LEZGİN BOTAN (Van) – Siz İŞİD'in dilini kullanıyorsunuz ama sen İŞİD'in dilini kullanıyorsun.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Bundan sonraki muhabatımız çok açık ve net, Kürt halkının kendisidir. Orada, inşallah, her şeye rağmen... Anadolu medeniyeti, daha önce de birçok tuzakları, birçok musibetleri, birçok oyunları bozdu, engin tecrübesiyle bozdu, merhameti ile şefkatiyle bozdu.

LEZGİN BOTAN (Van) – Anadolu medeniyeti bırakmadınız.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – İnşallah, doğu ve güneydoğuda da yeniden kardeşliğin hâkim olduğu, orada vatanına, milletine, bayrağına sevdalı olan insanların da huzur içerisinde evlerinde yaşadığı, hastanelerin, okulların bombalanmadığı, roketatarla vurulmadığı, hendeklerin kazılmadığı, masum insanların teröre kurban edilmediği günleri herkese rağmen inşa edeceğiz, herkese rağmen inşa edeceğiz, bunu asla unutmayın.

Bu konuda, biz, bu mücadelede canlarını veren aziz şehitlerimizi, güvenlik güçlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyoruz.

Bu konuda, verilen HDP önergesinin aleyhinde olduğumu bir kere daha zikrediyor, hepimizi saygıyla selamlıyor, hayırlı günler diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Dalkılıç.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın hatip konuşması sırasında defalarca partimize açıktan sataşmalarda bulundu, terörü desteklediğimizi, devleti, iktidarı haksız yere suçladığımızı ifade etti.

BAŞKAN - Buyurun, iki dakika sataşmadan söz veriyorum.

Lütfen, yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Özellikle AKP grup başkan vekillerine önerim, buraya bir hatip gönderirken önce o önergede nelerin yazıldığını bir okutup o önerge üzerine birkaç cümle burada kullanmasını sağlamanızı özellikle tavsiye ediyorum. Bugün burada vermiş olduğumuz önerge 9 Ocakta Paris'te katledilen 3 devrimci Kürt kadının cinayetiyle ilgili uluslararası komplonun açığa çıkarılmasıyla ilgili önergeydi. Maalesef, konuşmalarınızda bu olayla ilgili bir tek cümle bile kullanmadınız. Biz başından beri Paris cinayetinin bizzat devlet tarafından planlandığını, hayata geçirildiğini söylüyoruz, bugün de aynı şeyi söylüyoruz. Bu Parlamento da onu açığa çıkarmak zorunda. Bu konuda Hükümet yetkililerinin yapmış olduğu açıklamalar da ortada; kimi suçu bir devlet kurumuna atıyor, kimi suçu devlet içerisindeki Fethullahçı paralel yapıya atıyor. Biz onu bunu bilmeyiz, bizim bildiğimiz şey şudur: Bu katliamda şu anda tutuklu olan sanık katliamdan hemen önce Ankara'ya gelmiş mi, Ankara'da görüşmeler yapmış mı? Devlet kurumlarının bu görüşmelerden haberi var mı? Bu görüştüğü kişiler kimlerdir, hangi kurumlarla bağlantıları vardır? Kurumlardan sızan ses kayıtları ve belgelerin anlamı nedir? Bütün bunlarla ilgili sizin cevap vermeniz lazım, siz iktidarsınız, cevap vermiyorsanız Meclisin o işe el atması lazım.

Bakın, hani “Devlet kimseyi öldürmez.” diyorsunuz ya, dün işte Silopi'de 3 Kürt siyasetçi kadını yine katletti. Tam dört saat boyunca telefon başında parti meclisi üyemizin ve orada bulunan siyasetçilerin yaralandığını, oraya ambulans gönderilmesi gerektiğini ifade etmemize rağmen oraya cenaze aracı gönderdiler, dört saat oyalayıp tıpkı Sakine, Leyla ve Fidan gibi, orada Fatma'yı, Seve'yi ve Pakize'yi katlettiler.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Baluken, dün Bakanla yapmış olduğunuz konuşmayı da açıklayın.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Bu kadar açık bir durum var. Paris'ten Silopi'ye kadar elinize kan bulaşmıştır, Kürt kadınının kanı bulaşmıştır. Meclis de onu araştıracak. (HDP sıralarından alkışlar)

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Dalkılıç...

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Baluken, dün Bakanla yapmış olduğunuz konuşmayı bu konuda, açıklayın lütfen, orada zikredin. Dün akşam konuştunuz Bakanla.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne konuştunuz, çıkın söyleyin. Ben konuştum.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Siz konuştunuz, siz, siz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne konuştunuz?

BAŞKAN – Sayın Baluken...

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Siz konuştunuz ya dün akşam.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Konuştuk işte, hepsini kürsüden ifade ederim.

BAŞKAN – Sayın Baluken, sözleriniz bitti.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Siz dün konuştuğunuzu açıklayın.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Siz söyleyin, ben size cevap vereyim.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Ben niye söyleyeyim, siz söyleyeceksiniz onu.

BAŞKAN – Sayın Dalkılıç, buyurun sizi dinliyorum.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Başkanım, grup başkan vekili diyor ki: “Bizim önerimizle ilgili okumadan çıktı ve bir tek cümle geçmedi.” Müsaade ederseniz ben cevap vermek istiyorum sataşma için.

BAŞKAN – İki dakikayı geçmeden, lütfen.

Yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

7.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkanım, yüce Meclisi tekrar saygıyla selamlıyorum.

HDP grup başkan vekilimiz konuşmasında diyor ki: “Bizim verdiğimiz grup önerisiyle ilgili bir tek cümle yok.” Ben de diyorum ki: Siz verdiğiniz grup önerilerinde de, söz aldığınız her platformda da devleti suçluyorsunuz, milleti suçluyorsunuz elinizde hiçbir delil olmadan. Paris'te öldürülen kadınlarla ilgili diyorsunuz ki: “Devlet işleştirmiş, güvenlik güçleri işleştirmiş.” Dolayısıyla, sizin verdiğiniz önergeler ve kullandığınız dilin bundan sonra karşılık bulmadığını çok net olarak ifade ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Senin Bakanın diyor, Bakanın! “Devlet içerisindeki paralel yapı işleştirmiş.” diyor!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Oradaki Kürt kardeşlerimiz de sizin bu dilinizle ilgili artık muhatap olmuyorlar, bunu çok net olarak görün. Bundan sonra oradaki muhatap, gerçekten bin yıldır kardeş olan Kürt halkı, Türk halkının kardeşliği olacak.

LEZGİN BOTAN (Van) – Boş, boş! Boş laflar bunlar!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Buradan siyasi rant devşirmek, ajite dili kullanmak, burada sloganlar atmak, resimler yayımlamak değildir.

LEZGİN BOTAN (Van) – Öldürün, ondan sonra “Kardeş.” deyin.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Eğer orada yaşanan olaylar varsa, bunlarla ilgili sizin kullandığınız dilin dışında, o kanlı, o ayırıcı, o bloklaştıracı dilin dışında gerçekten mazlum insanlar bedel ödüyor ve inşallah, bu bedel tamamen bitecek ve bu ülkede her şeye rağmen, her türlü tezgâha rağmen millet kazanacak.

Ben bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dalkılıç.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın hatip konuşması sırasında tekrar, grubumuza aynı sataşmalarda bulundu. Bilgiye, belgeye dayanmadan, sloganlarla, ajitasyonla konuştuğumuzu...

BAŞKAN – Sayın Baluken, bu işi bitirelim artık.

Son kez, yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Lütfen, buyurun, iki dakika.

8.- *Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hepinize saygılar sunuyorum.

Tabii, gerçekler acıdır, gerçekler acı olduğu için de yüzleştiğiniz zaman bu şekilde bir savunmaya giriyorsunuz.

Bizim burada ifade ettiğimiz her şey bilgiye, belgeye ve şu anda yaşanan gerçekliğe tekabül ediyor, ona dayanıyor. Şu anda, konuştuğumuz saat itibarıyla Cizre'de beyaz bayrakla dışarı çıkan 12 yaşındaki bir çocuk sizin talimatlandığımız güvenlik güçleri tarafından katledildi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – PKK yaptı, PKK.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Yalan!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hep yalan söylüyorsun ya, böyle bir şey yok.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Dün gece, bir önceki gece tam on sekiz saat boyunca Seve Demir adındaki parti meclisi üyesi arkadaşımızın güvenlik güçleri tarafından tarandığını, yanında bulunan 3 kişinin de yaralı olduğunu, bir an önce hastaneye alınmaları gerektiğini ifade ettik.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – PKK'nın katlettiklerini de söyle, o zaman inanayım.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Tam dört saat boyunca bizi oyalayanlar gece saat birde oraya cenaze aracını gönderip orada 3 Kürt kadın siyasetçinin cenazesini Silopi Devlet Hastanesine getirdiler. Siz bunu bilgi ve belge olarak kabul etmiyorsanız gerçeğe gözünüzü kapatmışsınız demektir.

ERTAN AYDIN (Ankara) – Yasin Börü'yü kim katletti?

SALİH CORA (Trabzon) – Yasin Börü'yü kim katletti?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Gerçekler ortada, Roboski'yi kimin yaptığı ortada, Ceylan Önkol'u, Uğur Kaymaz'ı kimin katlettiği ortada, Paris'in orta yerinde katliam yapanın kim olduğu ortada, Cizre'de, Silopi'de, Sur'da...

ERTAN AYDIN (Ankara) – Yasin Börü'yü katledenin kim olduğunu da biliyoruz, Yasin Börü'yü siz katlettiniz.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...“terörle mücadele” adı altında orada halka karşı bir katliam yapanın kim olduğu ortada. O katliamların hepsinin hesabını tarih önünde, adalet önünde mutlaka vereceksiniz.

Bugün bütün şehirleri boşaltan, 200 binin üzerinde insanı tehci'e gönderen, on binlerce insanı katliam tehdidiyle âdeta her gün ölüme göndereceğini söyleyen bir anlayışla burada konuşuyorsunuz. Ama şunu unutmayın: Asla sonuç almayacaksınız, bu katliamların tamamı noktasında tarihten utanacak şekilde hesap vereceksiniz.

ERTAN AYDIN (Ankara) – Yasin Börü'yü kim katletti peki?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yasin Börü'yü de araştıralım diyoruz, siz gelmiyorsunuz, gelin Yasin Börü'yü de araştıralım.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye...

Sayın Çakır...

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, Sayın Baluken bugün öldürülen çocuk dâhil olmak üzere bunu bizim sorumluluğumuza atfetmek suretiyle sataşmıştır, bu çok açık bir sataşmadır.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika süre veriyorum.

Yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

9.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün ölen çocuk dâhil, bugün ölen çocuğumuz dâhil olmak üzere şu saat itibarıyla, yüz kere, bin kere, milyon kere tekrar edelim ki hiç kimse ama hiç kimse bunu savunamaz, bundan memnuniyet duyamaz. Bunu söylemeye hacet bile yok. Bu izahtan vareste bir durumdur eskilerin deyimiyle. Ancak, Sayın Baluken'in açık bir şekilde bugün olan, çıkan bir çatışmada bile ölen çocuğun sorumlusu olarak bizi göstermesi kadar abes bir şey olamaz. "Abes" kelimesini bilerek kullanıyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya, neyin çatışması! Çatışma diye bir şey yok. 12 yaşındaki çocuk çatışmada mı öldü?

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) - Bugün orada ortaya çıkan, günlerdir devam eden çatışmanın nedenine bakmadan sadece sonucundan hareket etmek kadar isabetsiz, yanlış bir şey olabilir mi? Bugün, oraya açılan hendekler, çukurlar olmasa, burada bir terörle mücadele olmasa bu olaylar neticelenebilir mi? Kaldı ki siz nereden biliyorsunuz güvenlik güçlerinin kurşunuyla olduğunu, anında rapor alıyorsunuz?

LEZGİN BOTAN (Van) – Uğur Kaymaz öldürülürken hendek mi vardı?

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) - Böyle bir şey olabilir mi? Bunları kesinlikle kabul edemeyiz. Eğer hakkaniyetli ve adaletli davranacaksa nedenlerini de konuşmak üzere çukurları kapatarak, hendekleri kapatarak tekrardan başa dönmek durumundayız.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.31

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.52****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Elif Doğan TÜRKMEN (Adana), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- HDP Grubunun, 5/1/2016 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp ve arkadaşları tarafından, 9 Ocak 2013’te Fransa’nın başkenti Paris’te katledilen Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez’le ilgili soruşturmayı yavaşlatan güçlerin ve ilişkilerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştı, şimdi grup önerisini oylarınıza sunacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, 9/12/2015 tarihinde İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve arkadaşları tarafından, Roman vatandaşlarla ilgili sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

06/01/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 06/01/2016 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve arkadaşları tarafından, Roman vatandaşlarla ilgili sorunların araştırılması amacıyla 09/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi’nin (41 sıra no.lu) görüşmelerinin Genel Kurulun 06/01/2016 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi lehinde ilk söz İzmir Milletvekili Özcan Purçu’ya aittir.

Buyurun Sayın Purçu. (CHP sıralarından alkışlar)

Tüm Roman kardeşlerimizle birlikte tüm Türkiye sizleri izliyor.

Süreniz on dakikadır.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili kardeşlerim; öncelikle hepimize saygılar sunuyorum.

Bu önerimizi grup önerisi olarak Meclisimize getirdik. Önerimiz, Roman vatandaşlarımızın barınma ve yaşam şartlarının araştırılmasıyla ilgili Mecliste araştırma komisyonu kurulmasıyla alakalı ama bundan önce bir konuya değinmek istiyorum, mülteci konusuna.

Avrupa Birliğiyle geçen aylarda bir anlaşma imzalandı ama hâlâ bizim kıyılarımıza mülteci kardeşlerimizin cesetleri vuruyor. Evvelki günde 40 mülteci kardeşimiz kıyıya vurdu, çoluk çocuk. Bu kardeşlerimizle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir komisyon oluşturduk. Bu komisyonun araştırmaları neticesinde... Türkiye’de Avrupa’ya gitmek isteyen mülteci kardeşlerimizin yarısı Avrupa’ya göç ediyor, başarılı oluyor, yarısı da maalesef ölüyor. Bu maalesef ülkemizin en büyük sorunlarından birisi şu an. Bu konuyla ilgili Hükümet ne yapacak, ne yaptı? Maalesef ortada bir şey yok, hâlen ülkemiz ceset tarlası gibi. Batıda kıyılarımıza vuruyor cesetler, efendim doğuda gene olağanüstü hâl var. Yani, ben anlamıyorum ya. Biz bu ülkede niye buradayız arkadaşlar? Lütfen kan dökülmesin, lütfen kim olursa olsun ölmesin bu ülkede ya, ölmesin arkadaşlar, önlemini alalım. (CHP sıralarından alkışlar) Biz niye buradayız? Yapmayın arkadaşlar.

Sevgili kardeşlerim, bakın, mülteci kardeşlerimiz bu ülkeden gitmeyecek, ülkelerinde savaş var. Onun için, bu kardeşlerimiz bizimle birlikte yaşayacak yıllarca. Onların barınma, sağlık, eğitim haklarını düzenlememiz gerekiyor ülke olarak, bu bizim görevimiz.

Bunu demişken şimdi konuyu Roman kardeşlerimize bağlıyorum. En önemli nokta Roman kardeşlerimizin barınma meselesi. Geçen gün de burada bas bas bağırdım ama önlem alamadığımız için gene maalesef kötü yaşam koşulları sebebiyle Ezine’de 48 yaşındaki Ünzile kardeşimiz vefat etti çadırda. Bakın, işte yaşam şartlarımız bu. Geçen gün de söyledim, burası Türkiye arkadaşlar. Bakın, Roman kardeşlerimiz bu hâlde. Allah aşkına, vicdanlarınıza bunu sunuyorum bakın. Bu vicdani bir mesele kardeşlerim, bunu politik malzeme kimse yapmasın, bu bizim halkımız, vatandaşımız lütfen ya. Bunu kaç defa söyledik arkadaşlar. Bakın, bu konuyla ilgili araştırma komisyonu kurulsun. Roman vatandaşlarımızı kimse bilmiyor şu an, ne durumda olduğunu bilmiyor. Dili var mı, kültürü nedir, nasıl yaşar, mesleki durumu nedir, barınma sorunu hangi safhada kimse bilmiyor. Bakın, ilk defa bir araştırma komisyonu kurulması için teklif veriyoruz. Bunu kimse parti meselesi yapmasın. Geçenlerde dedim ki: “Romanları seviyor muyuz?” Herkes “Seviyoruz.” dedi, tamam, ne güzel. Ama dilde sevmeyelim, yürekte sevelim, gönülden sevelim, onlara da bir şeyler yapalım.

Sevgili kardeşlerim, bakın, bugüne kadar bize yapıcı hiçbir şey yapılmadı burada. Bakın, Roman açılımlında ben de görevliydim, pilot çalışmalar yapıldı. Birkaç yerde TOKİ çalışmaları yapıldı -sağ olsunlar- verdiler ama yeterli mi? Değil. Hâlâ çadırda yaşayan birçok vatandaşımız var. O TOKİ’lerde de birçok sorun var. Aslında Türkiye’deki kentsel dönüşüm -vallahi- Romanların kentsel felaketi hâline geldi. Kentsel felaket yaşıyoruz arkadaşlar. Bakın, gene İstanbul’da bu çadırların oluşumuna sebebiyet verdik özellikle. Nasıl verdik? Mahallelerimiz yıkıldı arkadaşlar, kentsel dönüşüm adı altında mahallelerimiz yıkıldı. Sulukule’de 5 bin insan yaşıyordu, acil kamulaştırma kararı çıkardılar... Acil kamulaştırma ne zaman çıkarılır? Yol, hastane, efendim, diğer durumlarda çıkarılır. Acil kamulaştırma kararıyla Romanlar oradan çıkarıldı, şehrin 50 kilometre ötesine gönderildiler, çadırlarda yaşıyorlar şimdi. Ama oraya şimdi villalar yapıldı, zenginlere verildi.

Gene, sevgili kardeşlerim, bakın, Sapanca’da şu an kentsel dönüşüme var. Roman mahallesi yıkıldı, orada da kamulaştırma yapıldı, gene çadırlara gönderildi, gene orada bir tane küçücük hastane yaptılar kamulaştırma diye, onun arkasına birçok villa yaptılar şimdi gene.

Arkadaşlar, bakın, kentsel dönüşüme orada yaşayan insanlarla mutabakat yapılmadan karar veriliyor, yapılıyor, yukarıda tepede bitiyor işler, müteahhitlerle ya da işte yerel yönetimlerle anlaşılıyor, oradaki vatandaşa sorulmuyor. “Yahu, size kentsel dönüşüm yapacağız, sizin düşünceniz nedir, ne düşünüyorsunuz?” diye hiç kimseye sorulmuyor sevgili kardeşlerim. Yani bu ne demek? Bakın onların çadırda yaşamasına biz sebep olduk. Şu an bakın size örnek vereceğim: Şu çadırda 6 aylık bebek öldü arkadaşlar 2006 yılında. 6 yaşında bebeğimiz orada donarak öldü.

Geçen, dört beş gün önce, Ezine’de Ünzile ablamız gene çadırda donarak öldü.

Gene, verilen TOKİ’lerde ısınma sorunu, doğal gaz sorunu olduğu için Roman kardeşlerimizden 2 tanesi Tekirdağ’da geçen vefat etti. Yani, yapmayalım sevgili kardeşlerim. Bu konuya lütfen el atalım, lütfen. Barınma meselesi dedik kaç defa, birçok açılımlar yapıldı, efendim toplantılar yaptık ama sonuç alamadık.

Bakın, bunu gene söylüyorum: Bize bu Roman açılımı dolayısıyla birçok söz verildi. Yüzlerce toplantı yaptık bütün bakanlıklarda, Çalışma Bakanlığında yaptık, Millî Eğitim Bakanlığında yaptık, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında yaptık ama hepsi lafta kaldı.

Sayın Cumhurbaşkanımız bize bir söz vermişti, ben onu burada yineleyeceğim arkadaşlar. Dedi ki: “Benim vatandaşım çadırda kalmayacak, biz bu konuya el atacağız.” Ama, bakın, kentsel dönüşümle Romanların çadırda kalmasına sebep oluyoruz ve çadırda donmalarına sebep oluyoruz arkadaşlar. Bu kentsel dönüşümü sosyal dönüşümle yapacağız. Bu kentsel dönüşümü yapacaksa insanlar böyle çadıra gitmeyecek arkadaşlar, bakın, ayıptır, günahıdır ya! (CHP sıralarından alkışlar) Çadırlara göndermeyeceğiz, göndermeyeceğiz arkadaşlar. Lütfen ya, bakın, biz samimiyet istiyoruz.

Romanlar herkese oy atabilir, atsın varsın, özgürlük var, demokrasi var ama bakın, Roman kardeşlerim sizlere de oy verdi arkadaşlar. Onlara vicdani olarak hem borcunuz var hem de parti anlamında oy alıyorsunuz birçok yerde. Vallahi şu araştırma komisyonunu kabul edin arkadaşlar, kabul etmek zorundayız. Bu, vicdani bir şey; siyasi bir şey değil. Biz veriyoruz diye araştırma önergesine el kaldırmayacağız diye bir şey yok. İyi bir şey olursa biz de sizin araştırma önergenize el kaldırabiliriz. Bu böyle.

LEVENT GÖK (Ankara) – Yapıyoruz da zaten.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hep yapıyoruz, hep.

ÖZCAN PURÇU (Devamla) – Biz, ülkemiz için çalışıyoruz, devletimiz için; devletimiz için çalışıyoruz, milletimiz için, sadece Roman kardeşlerimize değil.

Bakın, beni Antalya’dan hiç tanımadığım bir ağabeyim aradı, Nazif ağabeyim, “Ben Roman değilim ama ben de çadırda kalıyorum.” dedi.

Buradan sesleniyorum: Nazif ağabey... Açık söyleyeyim, yani sadece Romanlar çadırda kalmıyor ki arkadaşlar, yani birçok vatandaşımız bizim yoksul, fakir. Yani bu kentsel dönüşüme ihtiyaç var. Bu kardeşlerimizin mutlu olması gerekiyor. Ülkemizde maalesef 17 milyon yoksul var. Bu yoksullarımızın, şurada karar alarak, bakın, sosyal anlamda paylarını daha da artırmamız lazım.

Bakın, ülke sıralamasında 34 ülkeden sondan 3’üncü ülkeyiz, sosyal yardımlara yüzde 13 pay ayırıyoruz. İyi, hoş, güzel de ortalaması bunun yüzde 22, yüzde 23 arkadaşlar. Yani sosyal yardım sadece odun, kömür dağıtmakla olmuyor. Ben on bir yıl Avrupa Konseyinde çalıştım, oradaki sosyal devletin nasıl olduğunu çok iyi biliyoruz. Sosyal devlet, hissettirmeden, belli etmeden sosyal anlamda o vatandaşın, o insanın onuruna yakışır bir şekilde devlet tarafından ona yaşama hakkı tanınması, yaşama şansının sosyal anlamda, sosyal çerçevede verilmesi demektir. Ama biz, odun, kömür vererek sanki sosyal devlet ilkesini yerine getirmiş gibi oluyoruz. Onu da devlet adına yapmıyoruz, yanlış anlamayın, kusura bakmayın, açık

söyleyeyim, sanki bunu parti yapıyormuş gibi, bu sosyal yardımları. Böyle bir şey olamaz arkadaşlar. Sosyal devlet ilkesi gereği bunu devlet yapar. Zaten bunu, odun, kömürü de sosyal devletin yardımı şeklinde gösteremeyiz. Eğer yapıcı bir şeyler yapacaksak önce herkes samimi olacak, şurada gereken neyse yapacak. Ortada bir mesele var, 2016'da çadırda vatandaşlarımız ölüyor, Türk vatandaşı bunlar. Mültecilerin ölmesine alıştık da kendi vatandaşımızın ölmesine de mi bizi alıştıracaksınız, yapmayın arkadaşlar ya! (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Lütfen, en kısa sürede...

Bakın buradan sesleniyorum -vallahı 60 bin Roman'a da, bütün kardeşlerime mesaj attım herkes bizi izliyor- bu araştırma komisyonu önerisini kabul edeceğiz arkadaşlar. Tarihte doksan iki yıldan beri ilk defa Romanların sorunlarının araştırılması için bir teklif veriliyor. Cumhuriyet Halk Partisi adına ben bunu Cumhuriyet Halk Partisiyle birlikte verdim, bunu kabul edeceğiz. Partizanlık kimse yapmasın. Bakın, bizim vatandaşlarımız can çekişiyor, biz burada partizanlık yapıyoruz. Kim vicdanına yediriyorsa parmak kaldırsın olumsuz. Bir de benim aleyhimde konuşacaklarımı. Aleyhimde ne konuşacaksınız arkadaşlar ya! Doksan iki seneden beri ilk defa konuşmuşuz burada. Bakın, ben de çadırda büyüdüm. Liseyi muamların altında bitirdim ben. Bakın, daha birçok çocuk var hâlen çadırlarda yaşıyor. Bakın, fotoğraflar burada, İstanbul; Ezine de var, İzmir de var, Aydın da var. Menderes'te bakın, inanın şehrin 10 kilometre dışında Menderes ilçesinde -buradan Kaymakam Bey'e de sesleniyorum- elektrik yok, su yok, çocuklar çöpten besleniyor. Yani cenazelerimiz kokuyor, lütfen... Bu, hepimizin sorumluluğunda. Bunun onaylanmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum. Sağ olun. (CHP, HDP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Purçu.

Şunu ifade edeyim ki hiçbir milletvekili sizin aleyhinizde değildir, olamaz da. Bu Mecliste tüm milletvekilleri sizi seviyor, takdir de ediyor. Tabii ki İç Tüzük gereği önerinin lehinde ve aleyhinde iki tane söz vermek durumundayız.

Bu bağlamda Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi aleyhinde ilk söz Bursa Milletvekili Sayın Hakan Çavuşoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Çavuşoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Değerli milletvekili arkadaşlarım, CHP'nin Roman kardeşlerimizin özellikle barınma ve konut ihtiyaçlarını gidermek üzere yapılan bazı uygulamaların araştırılmasıyla ilgili olarak vermiş olduğu grup önerisi hakkında söz aldım. Bu vesileyle heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'nin yakın tarihi aynı zamanda horlanan, itilen, ötekileştirilen toplumsal grupların da tarihi olmuştur. Türkiye'deki modernleşme süreci tepeden inmeci bir anlayışla tasavvur edilmiş, modernleşme tipine uygun düşmeyen toplumsal kesimler belli bir kalıba sığdırılmak üzere farklılıkları yok sayılmış, kültürel özellikleri bastırılmış, kısacası kendi özünden uzaklaştırılmak istenmiştir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne zaman oldu bunlar?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Hâlbuki, insanı insan yapan unsurları onun aidiyeti, kültürel ve ananevi özellikleri olduğu göz ardı edilmiş...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sen uzayda mıydın bunlar olurken?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – ...sosyolojik yapımız içten içe bir buhar kazanı gibi kaynamıştır. Bu dönemde bir yandan muhafazakâr ve dindar kesimler, diğer yandan farklı kültürel özelliklere sahip sosyolojik tabanlar, bir diğer yandan da etnik aidiyetler tek tipleştirilmek üzere bir sistem organize edilmiştir. Bu nedenle, bu kesimlerle ilgili giderek nefret söylemi de baş göstermiştir. Aslında, ülkemiz gerçekleri nazara alındığında, farklılıkları aynı kalıba sığdırma anlayışıyla bu anlayışın beraberinde getirdiği ötekileştirme ve nefret söyleminin ülkemizde sosyolojik ve tarihsel bir arka planı bulunmamaktadır değerli arkadaşlarım. Bizim tarihî kodlarımız da dinî aidiyetimiz de buna engeldir.

Sayın milletvekilleri, birçoğumuzun mensubu olmakla şeref duyduğumuz İslam, kelime anlamı itibarıyla barış demektir ve İslam'a göre bir ırkın bir başka ırka hiçbir şekilde üstün olamayacağı temel prensiplerden bir tanesidir. Bu nedenle, herhangi bir Roman kardeşimizin, kendini ne hissediyorsa hissetsin, bu ülkede yaşayan herhangi bir kimseyle arasında hiçbir fark yoktur, olmayacaktır. Bütün adımlarımız bu paradigma üzerine şekillenmiştir ve bundan sonra da böyle devam edecektir.

Sayın milletvekilleri, AK PARTİ 2001 yılında yola çıkarken her türlü farklılığı zenginlik sayan ve yıllardır ülkede yok sayılan, itibarsızlaştırılan toplulukların asli ve eşit bir vatandaş olarak Türkiye'de yer alması iddiasıyla yola koyulmuştur ve bunda da on dört yıllık süreçte bir reform hareketi olarak âdeta attığı demokratikleşme adımlarıyla sessiz devrimin mimarı olmuştur. Bize göre, insanı Yaradan'dan ötürü sevmek boynumuzun borcudur. Bize göre, devleti baki kılmak, insanı yaşatmakla mümkündür. Bize göre, hangi renkten, hangi ırktan olursa olsun, bu devletin her vatandaşı bir tarağın dişleri gibi birbirine eşittir.

Sayın milletvekilleri, Roman kardeşlerimizden bahsedince, öncelikle, burada bir hakkı teslim etmek gerekiyor. Ülkemizde Roman yurttaşlarımızın yaşadıkları zorlukların devlet tarafından ilk defa tanınması ve üst düzeyde dillendirilmesi, her şeyden önce Romanlarla diyalog kurulması 2009 yılının sonunda AK PARTİ iktidarında gerçekleştirilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu diyalog Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Başbakanlığı dönemindeki talimatlarıyla İstanbul'da düzenlenen Roman Çalıştayında Roman vatandaşlarımızla gerçekleştirilen buluşmayla mümkün olmuştur. Bu tarihten sonra çeşitli bakanlıklarımız tarafından kâh Roman sivil toplum kuruluşlarıyla kâh Roman toplumunun temsilcileriyle toplantılar gerçekleştirilmiş, Roman kardeşlerimizin başta istihdam, eğitim ve barınma alanlarında olmak üzere tüm sorunlarına kalıcı çözümler aranmıştır. Bu çalışmalar neticesinde uygulamaya konulan ve konulmak üzere olan strateji belgelerini birazdan sizlerle paylaşacağım ancak ondan önce ifade etmeliyim ki partimiz hem seçim beyannamesinde hem Hükümet programında Roman kardeşlerimizin beklentilerini karşılayacak taahhütlerde bulunmuş, son olarak, kısa bir süre önce Sayın Başbakanımız tarafından kamuoyuna açıklanan 2016 Hükümet Eylem Planı'nda bu taahhütlerimiz daha somut hâle getirilerek takvime bağlanmıştır.

Eylem planımızda, 21 Aralık 2015-21 Mart 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilmek üzere, Roman kardeşlerimizin başta eğitim, istihdam ve iskân sorunları olmak üzere sorunlarının çözümüne hız vererek her türlü ayrımcılık zemininin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir. Öte yandan, eylül ayında yapılan parti kongremizde partimizin iç yapılanmasında da değişikliğe gidilerek yeni Genel Başkan Yardımcılığı olan İnsan Hakları Genel Başkan Yardımcılığı ihdas edilmiştir. Söz konusu AK PARTİ İnsan Hakları Genel Başkan Yardımcılığının dört çalışma başlığından bir tanesi Roman kardeşlerimizle ilgili başlıktır. Nihayet bu Genel Başkan Yardımcılığımız henüz geçtiğimiz pazar günü Sakarya'da 18 Roman derneğinin temsilcisini Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, İŞ-KUR Müdürlüğü, millî eğitim müdürleri, belediye başkanlarıyla aynı masa etrafında buluşturarak yani sorunların çözüm muhataplarıyla onları bir araya getirerek iskân, eğitim, istihdam ve sosyal alan ve ayrımcılık konularında somut çalışmaların altına imzalar atılmıştır.

Sayın milletvekilleri, 2009 yılından bu yana birçok bakanlığın müşterek surette sürdürdüğü çalışmalar neticesinde Roman vatandaşlarımıza yönelik kimi strateji belgeleri hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Örneğin, Roman Vatandaşlarımızın Yoğun Olarak Yaşadığı Yerlerde Sosyal İçermenin Desteklenmesi Projesi 2014 sonunda ihaleye çıkmış, 27 Temmuz 2015 tarihinde ihale sonuçlandırılmış, proje Kasım 2015 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur. Bu çerçevede Ankara, Adana, Balıkesir, Hatay, Edirne, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Manisa, Mersin ve Tekirdağ illeri olmak üzere 12 pilot ilde yirmi dört ay boyunca Roman yurttaşlarımıza çeşitli konularda yardım

ve danışmanlık sunulacak, Roman semtlerinde araştırmalar gerçekleştirilecek, ayrımcılıkla mücadele alanında farkındalığı gclendirmek için eğitimler verilecek, Roman semtlerindeki okullarda çocuklarla ders dışı aktiviteler gerçekleştirilecek, sağlık sisteminden daha kolay yararlanmasına yönelik eğitimler yapılacak, mesleki kurslara erişim sağlanacak ve ücretsiz taşıma hizmeti sunulacaktır. Bu proje dhilinde Roman yurttaşlarımızın arasından istihdam edilecek Roman ara bulucu kardeşlerimiz de olacaktır.

Yine Roman vatandaşlarımıza yönelik yrtrlecek politikaları belirlemek ve bu konuda eş güdümü sağlamak için Sosyal İçerme Uluslararası Strateji Belgesi 2016-2021 hazırlanmaktadır. Bu belge, başta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıklar ve Roman sivil toplum kuruluşlarıyla gerçekleştirilen çalışmalardan sonra ulaşılan noktanın bir zeti olacak ve 2020 yılına kadar devlet olarak farklı kurumlar eliyle gerçekleştirilecek politikaların da temelini oluşturacaktır. Bu belgenin hazırlıklarının sürdürülüyor olmasına Avrupa Birliği tarafından hazırlanan 2014 İlerleme Raporu'nda olumlu bir husus olarak da yer verilmiştir.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Beş yıl oldu, daha hazırlanmadı yalnız, beş yıl oldu. Beş yıldan beri bekliyoruz, strateji bekliyoruz.

HAKAN AVUŐOęLU (Devamla) – Bu strateji belgesi 2016-2018 ve 2019-2021 dönemini kapsayacak iki dönem hâlinde uygulanacaktır.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Otuz sayfa şeyi beş yılda yazamadık.

HAKAN AVUŐOęLU (Devamla) – Bu uygulamalar arasında eğitim, istihdam, sağlık ve barınma da vardır.

Sayın milletvekilleri, sözlerime son vermeden önce buradan Roman kardeşlerime seslenmek istiyorum:

Değerli kardeşlerim, siz bu ülkenin aslı unsurlarısınız. Size asla yan gözle bakmadık, bakmayacağız. Her ne sorunuz, her ne derdiniz varsa onlar bizim de sorunuzdur, bizim de derdimizdir.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – O yüzden çadırlarda ölüyorlar.

HAKAN AVUŐOęLU (Devamla) – Samimi gayretlerimiz ortadadır; yaptık, yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz. Bunların artık araştırma safhası çoktan geçti.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Bakın, yapılanlar bunlar mı Allah aşkınıza? Yapılan bu mu?

HAKAN AVUŐOęLU (Devamla) – Biz sorunların teşhisini koyduk, çözme safhasına geçtik, biz bunları çoktan araştırdık.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Yapılan bu mu? Beş yıl, beş yıl... Yapılan bu mu?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Hikye, hikye...

HAKAN AVUŐOęLU (Devamla) – Araştırmaya da gerek duymuyoruz, artık yapıyoruz.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – şu anda, bakın, on yıl önce çadıra geçen insan bu.

HAKAN AVUŐOęLU (Devamla) – Roman kardeşlerim, o dönem bu dönemdir diyorum.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – 6 aylık bebek öldü burada, 6 aylık bebek öldü.

HAKAN AVUŐOęLU (Devamla) – Sizleri bu duygu ve düşüncelerle saygıyla selamlıyorum. Hepinizi Allah'a emanet ediyorum, çok sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – İstanbul'da evi yıkılan, Sulukule'de evi yıkılıp da çadıra geçen aile bak, bak, burada.

BAşKAN – Teşekkür ediyorum Sayın avuőoęlu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yerimden...

BAşKAN – Sayın zel, buyurun, iki dakika.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Konunun önemine binaen, böyle bir sataşma ve kürsüde karşılıklı söz alma gibi bir şeye girmek istemedim ama yerimden de bir şey söylemek durumundayım.

Bir hayat hikâyesinden kesitler paylaşayım sizinle: Bir çocuk, 1972'de Gümülcine'de doğuyor, orada barınmıyor, Türkiye'ye geliyor, Türkiye'de, çocuk yaşta geldiği ülkede bu ülkenin okullarında okuyor ve üniversiteyi burada okuyor, hukuk fakültesine giriyor, hukuk fakültesini bitiriyor, bir miktar iş yaşantısından sonra siyasete atılıyor ve memleketi Bursa'dan seçilip bu kürsüye geliyor, konuşuyor. Bu konuşan kişi Sayın Hakan Çavuşoğlu. Sayın Hakan Çavuşoğlu bu süreci yaşarken ülkede AKP iktidarı yok. AKP iktidarından önceki dönemlerde toplumun tüm kesimlerine, göçmenlere, sığınmacılara, ülkenin yeni yerleşimcilerine yapılan ayrımcılıklardan bahsederken bu kadar ciddi bir reddimiras, bu kadar ciddi bir geçmiş dönemi kötüleme... (CHP sıralarından alkışlar) Biz, bir Türkiye Cumhuriyeti milletvekili olarak Hakan Çavuşoğlu'nun yaşam hikâyesine ve onu bize kazandıran Türkiye Cumhuriyeti'nin geçmiş dönem hükûmetlerine de teşekkür ediyoruz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özel.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, açıkça adım zikredildi.

BAŞKAN – Siz de yerinizden, buyurun.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Gümülcine kan ağlıyor.

BAŞKAN - Hassas bir konu, hepimizin mutabık olduğu bir konu, bu ülkede herkesin bir ve beraber olması, eşit vatandaş olması noktasında.

3.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın grup başkan vekilinin tarif ettiği kişi taa kendisi benim, Hakan Çavuşoğlu.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Hani üstenci, modern bir şey dayatma vardı.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kendim olmakla gerçekten bu millete duyduğum aidiyet vesilesiyle de her zaman şeref duydum, her zaman onur duydum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkür et şu bayrağa.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ben Türklerin horlandığı, ötekileştirildiği, âdeta insan yerine konulmadığı, ikinci sınıf vatandaş olarak görüldüğü bir toplumda büyüdüm ve buraya geldim.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – İşte, Romanlar da burada böyle.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar, bir saniye.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Değerli arkadaşlar, evet, şimdi bakınız, ben ilk defa Türkiye'ye 1983 yılında geldim değerli arkadaşlarım. 1983 yılında Biga'ya geldim, orasını eksik söyledi. Biga'yla doğduğum köy arasında aşağı yukarı 260 kilometrelik bir kara yolu mesafesi var ve Biga'ya geldiğimde

benim Yunanistan'dan geldiğimi duyan ve bunların içerisinde yaşı ikmale ermiş öğrenci arkadaşlarım, öğretmen arkadaşlarım olduğu hâlde yanıma gelerek ne dediler biliyor musunuz? “Ya, sen Türkçe konuşuyorsun, sen Türk müsün, sen Müslüman mısın?” diye sordular.

Arkadaşlar, benim geldiğim yer Yunanistan. Bu topraklara sadece 200 kilometre ötede ve bu millet, bu topraklarda orada kimin yaşadığından bihaber büyümüş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Allah Allah, ne ayıp ya! (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Evet.

Ve beni buraya öğrenci olarak getiren -Allah nur içinde yatırsın, kendisini yâd ediyorum- Turgut Özal ve zamanın Millî Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler'dir. Her zaman elini öpmek üzere hazırım'dır Vehbi Dinçerler'in, buralarda bulunmaktadır.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çavuşoğlu.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bu dönemde kesinlikle CHP de iktidar olmamıştır. Ben, sadece bir durumu tespit ettim. Türkiye'nin gerçeklerinden kaçamazsınız.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çavuşoğlu.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kendi tarihinizle önce yüzleşeceksiniz, ondan sonra başkasına laf söyleyeceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, 9/12/2015 tarihinde İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve arkadaşları tarafından, Roman vatandaşlarla ilgili sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi lehinde ikinci söz Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'a aittir.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin Romen vatandaşlarımızla ilgili vermiş olduğu araştırma önergesinin lehinde söz almış bulunuyoruz. Neden? Çünkü vatandaşlık hukukuna saygılı ve vatandaş olduğu için Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı hukukunun gereği bir yaşam şartını, kendisine verilmesi gereken hizmetleri alma talebinde bulunan herkesin yanındayız. Yanında oluşta temel fark, Türkiye'yi çok kültürlü, çok dilli, çok etnik yapılı, her etnik yapıya, her kültürel kimliğe siyasal bir oluşum peşinde olanların yanında, Romen kardeşlerimizin ne kadar insani, kalbi güzel ve o kadar... Türkiye'yi güzelleştiren bu insanların hak ettikleri yaşam tarzında olmadıklarını bildiğimiz için bu araştırma önergesini destekliyoruz. Çünkü, Romen kardeşlerimizin tek bir Romen kimliği veyahut da Romenlik üzerindeki bir yaşam tarzları yoktur. Bu yaşam tarzları İstanbul Sulukule'de farklıdır, Erzurum'da, Kırşehir'de farklıdır, Adana'da farklıdır. Bu isimlendirmeler, Anadolu'nun değişik coğrafyalarında değişik terimlerle karşılanırlar. Bu karşılanma süreci içerisinde Roman, Romen, Çingene, haymatlos vesair gibi isimlerle anılabilirler ama bunların içerisinde özellikle ve özellikle siz bizim Türk halk müziğimizden bir Muharrem Ertaş'ı çıkarabilir misiniz? Bir Neşet Ertaş'ın hakkını nasıl ödersiniz? Biz, Çukurova bölgesinde tüm delikanlıları sünnet eden, o dönemki çocukları sünnet edip bugün delikanlı hâline getiren bizim Abdal

Hamit amca'yı nereye koyarız? Halk hekimliği vazifesi yapan Elif Garı teyzeyi nereye koyarız? Bu mesele sadece Roman kimliği üzerinden değil, Anadolu'daki abdal kardeşlerimiz üzerinden başlayarak vatandaşlık hakları olan haklara erişimle ilgili yaşamlarını güzelleştirecek konulara katkı verilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bu meseleye Adalet ve Kalkınma Partisinin değişik sebeplerle, değişik konu ve gündemlerle el attığını görüyoruz. "Romen vatandaşlarımızdan, Roman vatandaşlarımızdan özür diliyorum." diyerek bir manifesto yayınlayarak değişik çalışmalar yaptılar, ne hikmetse bunların hepsi konjonktürel ve seçim süreçleriyle sınırlı kaldı. Daha sonra, Sulukule'de yaşam tarzının sosyokültürel ve antropolojik boyutu göze alınmadan TOKİ'lere gönderirsek bunları problem çözülür zannedildi. Zaten Türkiye'de temel sorun kültürel bağlamdan kopup her şeye modernist bir dayatma olmasıdır. Kendileri, "Modernist dayatmaların tek tipleyici cumhuriyet ideolojisi şunu yapmıştır." diye Türkiye Cumhuriyeti devletinin birikimlerini eleştirirler, o eleştirinin tam tersi, çok modernist dayatmalarla kültürel sorunları çözmeye kalkarlar, bu bir çelişkidir.

Öte yandan, burada söz alarak 1983 yılında memlekete, Bursa'ya gelip yerleşip bugün milletin kürsüsünde söz hakkı sahibi olduğunu söyleyen arkadaşımız, asli unsur, tali unsur nedir? "Bu memleket 100 kilometre ötede, Bulgaristan'daki, Yunanistan'daki vatandaşlarımızı bile, soydaşlarını bile tanımıyordu." demekle bir ithamda bulunmuştur. Biz İttihat ve Terakkinin o bölgede verdiği mücadeleyi de biliyoruz, Sarı Saltuk'u da biliyoruz, Gül Baba'yı da biliyoruz. Bu memleketi bir Selaniklinin verdiği millî mücadeleyle kurduğunu da biliyoruz. Bu gerçekleri de bu vesileyle ifade etmiş olalım.

Gelelim özellikle kendi memleketim Osmaniye'de yaşayan vatandaşlarımızın meselesiyle ilgili konuda biz ne yapıyoruz? Milliyetçi Hareket Partisinin belediye meclis üyesi, özellikle, bizim Roman vatandaşlarımızın bölgesinden sorumludur ve o Orhan Şal kardeşimiz, -partimizde de uzun süre çalışmış kardeşim- onlarla aynı mahallede oturur ve ne tür meseleleri olursa olsun yerel yönetimimizle aralarında bir köprü kurarlar, benimle vekilleri olarak aralarında köprü kurarlar. Kadınlarımızın, eşlerinin rahatsızlıkları, cezaevindeki durumları, birtakım özel sebeplerden ve ilgisizlikten dolayı edinilmiş olan alışkanlıklardan kurtulmasıyla ilgili burada bireysel anlamdaki yaptığımız çalışmaları isimlendirerek tek tek saymak, sıralamak istemiyorum. Az önce, bu kürsüye çıkmadan önce bir vesileyle sanatçı, vatan ve aşk sanatçısı Ahmet Şafak Bey'le telefonla görüştüm. "Benim orkestramda 'Beyler, bu vatan size neyledi?' diye beste yaptığımda en büyük coşkuyla keman çalan, klarnet çalan orkestramın parçasında olan kardeşim Romen kardeşimdi kardeşim." dedi. (MHP sıralarından alkışlar) "Unutma, sen oradan şunu haykır ve ifade et: Özellikle, Edremit Kaymakamı Hamdi Bey şehit edildikten sonra kendi ruhuna yakıştıramayıp büyük bir millî vicdanla hareket ederek onun intikamını alan 2 Roman kardeşimdi." dedi. Bütün bunları bilerek hareket ettiğimizde, Osmaniye düşman işgali esnasındayken verilen mücadeleler esnasında düğünlere derneklere davullarını zurnalarını saklayarak gitmeyen, "Bu memleket esaret altındayken davul zurna çalınmaz." diyen abdal vatandaşlarımızın huzurunda saygıyla eğiliyorum. O insanlar da bugün çadırdı yaşamaktalar, o insanlar da bugün yarı yerleşik, göçebe hâl içerisinde.

Bu mesele en temel insan hakları sorunudur. İnsan haklarının ihlaliyle ilgili pek çok konu siyasal bir mesele yapılırken, bu konunun, insan haklarını vatandaşlık hakkıyla kabullenerek Türkiye Cumhuriyeti devletine vatandaşlık hukukuyla bağlı olmakla, 66'ncı maddeye saygı duymakla, Mustafa Kemal'e saygı duymakla, cumhuriyetin kurucu iradesine saygı duymakla kendilerini bütünleştiren Romen kardeşlerimin insani anlamdaki hayat standartlarının araştırılması elbette ki Türkiye Büyük Millet Meclisine düşer. Demek ki siyasal iktidar bu konuları istismar etti ve sonuçlandıramadı. O hâlde, bu konunun hangi metotla çözülmesi için kafa yorulması gereken, disiplinler arası, uzmanlıklar arası, heyetleri dinleyerek bu konulara çözüm üretebilecek bir reçete Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında neden olmasın, neden bu meseleler çözülsün.

Asıl konu, Türk musikisine, sanat müziğine, Türk halk müziğine emek vermiş bu insanların telif hakları meselesidir. Gidin, bu manada, sadece Kurtuluş'ta, Feriköy'de müzisyenler kıraathanesinde birazcık sohbet edin: "Mevcut iktidar sizin telif haklarınızla ilgili neler yaptı? Bu konuyla ilgili, hayatınızı şenlendiren rahmetli Adnan Şenses'le, Kibariye'yle beraber şarkı söylemek, onlarla görüntüye girmek sorunlarınızı çözdü mü, yoksa telif haklarınız konusundaki hukuki düzenlemelerin takibi yapıldı mı?" Bu insanların ürettiği değerlerde, emeklerde, yaşam tarzında ve yaşam tarzları çerçevesinde iyileştirme göz önünde bulundurulmadan sadece tek tipçi modernist yaklaşımla bu problemleri çözemezsiniz.

İki: Zaman kaybolmaz değerli milletvekilleri, zaman birikir, biriktirdikleriyle var eder. İnsanlar da, kültürler de, medeniyetler de, şehirler de, parlamentolar da böyledir. Bu memlekete hizmet etmiş, cumhuriyetin kuruluşundan bugüne gelmiş siyasal iktidarların yaptıkları hizmetlerin tamamına saygı duyarak yol almak durumundayız. Saygı duymadan ayırım yapıp ötekileştirmeye kalkarsak o zaman bir eski Türkiye-yeni Türkiye ayrımıyla toplumda ruhların arasına hendekler kazmaya kalkar, Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını tartışmaya açar, ondan sonra da kalkar Graham Fullerci yaklaşımlarla mücadele verirsiniz.

İttihat ve Terakki ile Hürriyet ve İtilaf Partisinin mücadelesini postmodern süreçte vermeyelim, bu birikimin neticesi olan tecrübelerden hareket edelim. Bu hakikatleri bu milletin Meclisinde konuşalım. Türkiye Cumhuriyeti devletinin ilelebet payidar olması, büyük Türk milletinin kardeşlik hukuku içerisinde bu topraklarda gelecek bin yıllarda daha yaşaması için bugün üzerimize düşen tarihî sorumluluğu yerine getirelim. Eğer biz bu sorumluluğu yerine getiremediğimiz takdirde yarınlarda bu kayıtlardan bizim çocuklarımız hesap soracaktır diyorum.

Bu kapsamda, Parlamentomuzda bulanık değerli ve köklü milletvekillerimizin, değişik siyasal partilerde görev almış devlet adamı hüviyetindeki olan büyüklerimizin yer yer gelip partilerinin dar kalıpları içerisinde değil, büyük Türk milletinin ve Türk devlet geleneğinin gerektirdiği tarzda konuşmalar yapmalarını bekliyorum. Sayın Cemil Çiçek'ten, Sayın İlhan Kesici'den, özellikle ve özellikle bu kürsüde Türk milletinin beklediği konuşmaları yaparak toplumsal huzur adına reçetelerin bu Meclisten yazılabileceğini ifade etmelerini bekliyor, huzurunuzdan saygıyla ayrılıyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ersoy.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi aleyhinde ikinci ve son söz Siirt Milletvekili Besime Konca'ya aittir.

Buyurun Sayın Konca. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

BESİME KONCA (Siirt) – Konuşmama başlamadan önce, 7 Haziran seçiminden sonra Suruç'ta katledilen 10 kadın, Zergele'de katledilen 2 kadın, Ankara'da katledilen 28 kadın, aylardır abluka altında olan kürdistan'da katledilen 37 kadın ve toplamda katledilen 77 kadını anarak başlamak istiyorum.

Yine, burada bu kürsüde bugün kaybolan çocuklar tartışıldı ama devlet güçlerinin, devlet terörünün katlettiği 64 çocuktan bahsedilmedi. Evet, kaybettiklerimizi arayarak bulabiliriz ama devletin katlettiği çocukları nasıl bulacağız? Onların hakkına, onların adaletine, devletin yaptığı bu vicdansızlıklara nasıl cevap olacağız? O çocukları da anarak başlamak istiyorum.

Evet, verdiğiniz önergeye aleyhte konuşmak için çıktım ama aleyhte konuşulacak çok şey yok fakat eleştirilecek şeyleri vardır. Romen kardeşlerimizin yaşam hakkını, özellikle özgürlüğünü talep etme, tarihini, kültürünü, kimliğini, geleneğini, geçmişini ve geleceğini nasıl özgürce yaşayacağını tartışılmasından çok ölmeden nasıl yaşayabileceğini tartışmak, bunun için çadırdan çıkarılıp nasıl bir kulübede ya da bir evde yaşar ya da yerinden edilmeden nasıl orada hayatını idame eder konusundaki önerileri eksik olarak bulduğum için aleyhte söz aldım.

Türkiye tarihinde zihniyet olarak ve bugün de bu Hükûmetin temsil ettiği faşizm, yok sayma, inkârcılık zihniyeti, beyinlerden ve yüreklerden silinmediği takdirde ne Roman halkımızın, kardeşlerimizin ne Alevi halkımızın, kardeşlerimizin ne sınıfsal olarak ezilen kimliklerin, cinslerin ne de çok tarihî bir sorun olan Kürt sorununun çözümü imkânsızdır.

Biz burada faşizmin duvarlarına konuşuyoruz ve geri gelip bize çarpıyor ya da boş kürsülere konuşuyoruz. Evet, dün söylediler, “En çok biz burada bulunuyoruz.” dediler ama bugün burada değiller. Oylama için sadece buraya geliyor iktidarı temsil edenler. Bunun dışında, önergelerimizde boş kürsülere konuşma oluyor.

Bunun dışında, en temel yapılması gereken, bu faşizmin bir an önce durdurulmasıdır.

Paris katliamı yıl dönümü vesilesiyle, Paris’te katledilen 3 Kürt siyasetçi kadını da anmak istiyorum ve yıl dönümüne denk gelen, dün gerçekleşen ve burada katliamın alkışlandığı saatlerde 3 siyasetçi kadın arkadaşımız katledildi. Seve Demir katledildi, Fatma Uyar katledildi, Pakize Nayır katledildi ve bu hangi zihniyet üzerinden katledildi, açıklayalım. Diyorsunuz ya “Hep devleti suçluyorsunuz.” Evet, devleti siz iktidar olana kadar siz de suçladınız. Nasıl kırım yaptığınızı, nasıl katliam yaptığınızı, nasıl soykırımlar, nasıl yolsuzluklar yaptığınızı siz de söylediniz ve iktidar oldunuz, bu Anayasa’yı, bu devlet zihniyetini, bu devlet rejimini, bu devlet kültürünü, bu devlet bakış açısını, ideolojisini değiştirmeden devraldınız ve bugün bunu derinleştirerek sürdürüyorsunuz. Ve siz nasıl ki bu katliamlarda geçmiş hükûmetleri sorumlu görerek kendinizi temize çıkardıysanız, iktidara taşıdıysanız, bugün biz de bu Hükûmeti eleştirerek, bu Hükûmetin cevap vermesi gerektiğini söyleyerek sizden cevap bekleyeceğiz. Bu cevapları vermek zorundasınız ve katliamları yapan bu Hükûmettir, sorumlusu bu Hükûmettir. Bugün kürdistanda yaşananlar... Binlerce, Türkiye’nin her yerinde görevlendirdiğiniz özel birimler kimlerdir, bunlar kime bağlı çalışıyor? Seve Demir’i katleden... DBP meclis üyesi arkadaşımızı, Malatya’dan giden özel birimler götürmüştür Şırnak’a, oradaki hiçbir yetkili muhatap olmamıştır. Bunları kim oraya gönderiyor?

Madem bu kadar güçlü bir devletsiniz Türkiye’deki bütün güçlerinizi, askerî güçlerinizi niye bu alanlara yığıyorsunuz, niye Sur’a yığıyorsunuz, niye Cizre’ye, niye Nusaybin’e, niye Şırnak’a, niye Silopi’ye, madem bu kadar güçlüsünüz? Hendek siyasetini, çukur siyasetini yapan bu Hükûmettir, bunu bilmeniz lazım.

Evet, “Ajandamız var, biz başka ajandalara bakmayız.” diyorsunuz. Bugünkü ajandanız İsrail ajandasıdır, Sudan ajandasıdır. Bununla siyaset yapmaya çalışıyorsunuz, bununla Türkiye’yi yönetmeye çalışıyorsunuz. “Sokak sokak, mahalle mahalle, ev ev temizleyeceğiz.” dediniz.

Seve Demir arkadaşımız, Fatma Uyar arkadaşımız ve saydığım 77 kadın nasıl katledildi biliyor musunuz? Tekrar söyleyelim, bir evden, bir mahalleden bir mahalleye geçerken sokak ortasında katledildi ve sizin o talimat verdiğiniz “Ev ev, sokak sokak temizleyeceğiz.” dediğiniz mantığının sonucudur. Orada ne hendek var, orada ne barikat var. Arkadaşlarımız siyasi parti çalışmalarından doğru oradaki sorunlarla ilgilenmektedirler, oradaki halkımızın mağduriyetiyle ilgilenmektedirler,

Goebbels Teorisi’ni burada bize dayatmayın, Büyük Yalan Teorisi’yle bu ülkeyi yönetmeye çalışmayın. Siz Suruç’ta kamp kurdunuz, toplama kampları yaptınız Nazilerin yaptığı gibi, okulları kamp hâline getirdiniz, halkı spor salonlarına topladınız. Daha bunun aşağısında bir durum var mı, yarattığınız bir mağduriyet var mı?

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Neden, neden? Nedenini söyle.

BESİME KONCA (Devamla) – Kaç mahallede hendek var? Ankara katliamı yapıldığında hendek mi vardı, Suruç katliamında bunlar mı vardı, Zergele’yi bombaladığınızda bunlar mı vardı? Bu, faşist zihniyetin anayasal olarak, ideolojik olarak Türkiye’de çözülmemesinin sonucudur.

Siz ki elini öptüğünüz, eteğini öptüğünüz, göbeğinde büyüdüğünüz cemaati bile kendi içinde terör örgütü yaratan bir güçsünüz.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Şu anda size destek veriyorlar, şu anda.

BESİME KONCA (Devamla) – Yarın bir gün birileri de çıkacak...

BAŞKAN – Sayın Konca, kaba ve yaralayıcı sözler kullanmayalım lütfen, temiz bir dille konuşmanızı tamamlayın.

BESİME KONCA (Devamla) – ...sizin burada bulunanların içinde bir cemaat yaratacaklar, sizin içinizden de birileri bunu yaratacak.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Terbiyeli konuşun, terbiye takımın! Türkiye Büyük Millet Meclisi burası, böyle konuşamazsınız!

BESİME KONCA (Devamla) – Bunu doğru anlamak, doğru yönetmek zorundasınız. Yaptığınız katliamların haddi hesabı yoktur, bunları görmek zorundasınız.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bu şekilde bir konuşma olmaz!

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Şimdi şu şehitleri de söylesene, “Asker şehit edildi.” desene!

BESİME KONCA (Devamla) – Bakın, dün Başbakan açıkladı, dedi ki: “Belediyeler hedefimizdir.” “Siyasi partiler bedel ödeyecek.” dediniz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bakın, ben size söyleyeyim. 6 yaşındaki çocuğun öldürüşünü anlatsana!

BESİME KONCA (Devamla) – Bugün 3 kadın arkadaşımızı katleden zihniyet “Siyaseten bedel ödeyecek.” demenizin mesajıdır. Yerelde de bizi tahrip ediyorsunuz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Şehitleri söyle, şehitleri! Ensesinden vurulan polisleri söyle!

BESİME KONCA (Devamla) – Polisleri, şehitleri söyleyeceğiz, askerleri de söyleyeceğiz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Söyle, söyle! Onları niye söylemiyorsun? Bir tanesinin cenazesine gittin mi! Bir tane şehit annesinin elini öptün mü!

BESİME KONCA (Devamla) – Bununla gurur duyan sizsiniz. “Bedel ödeyeceksiniz.” diyen sizsiniz. “Askerlik yan gelip yatma yeri değil, tabii ki ölecekler.” diyen sizsiniz. Biz askerinin de biz polisin de ölmesini istemiyoruz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – O zaman hendek kazmayacaksınız!

BESİME KONCA (Devamla) – Paralı askerlik maaşını artıran, maaş artırarak paralı askerliği çıkararak sizsiniz. Bakın, dün Adıyaman’da öldürülen askerinin baraka evini bütün havuz medyanız manşet yaptı. Annesinin çorabının yeşil olduğunu gündem yaptınız ama katledilen 3 Kürt siyasetçi kadının hiçbirini gündem yapmadınız. Bunu sorun olarak görmüyorsunuz. Bunları tartışmak zorundasınız. Taş kesilmiş vicdanınızı, taş kesilmiş beyninizi hangi faşizmin kabından, hangi faşizmin fincanından içtiyseniz bundan kurtulmak zorundasınız.

BAŞKAN – Sayın Konuşmacı, lütfen temiz bir dille konuşun, kaba ve yaralayıcı sözler sarf etmeyin.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Faşist sensin! Faşistin Allah'ıdır.

BESİME KONCA (Devamla) – Bu sadece sizinle ilgili değil, bu, Türkiye'nin zihniyetiyle ilgilidir. On yıl öncesine kadar bunu söyleyen sizdiniz; ne Kenan Evren anayasasını değiştirdiniz ne başka bir şeyi değiştirdiniz ne Kürt kimliğini kabul ettiniz ne bugün önergesi olan Roman halkının sorunlarını çözdünüz ne Alevi sorununu çözdünüz ne emekçinin ne işçinin.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – İlk 60 maddeyi getirdik! Niye reddettiniz!

BESİME KONCA (Devamla) – O zaman bu sistem devam ediyor, bunu siz devam ettiriyorsunuz. Siz paraları ayakkabı kutularında sakladınız. Ama yaptığınız suçları, bu yaptığınız vicdansızlıkları nereye saklayacaksınız?

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Siz mi vicdandan bahsediyorsunuz! Utanın, utanın!

BESİME KONCA (Devamla) – Artık Türkiye 1990'lardaki gibi. Dün de söylediniz, dediniz ki: "Asit kuyuları vardı." Evet, asit kuyularında en azından insanlar gömülüyordu. Belki o zaman bu kadar arşiv, bu kadar toplumsal kamuoyu, sosyal medya yoktu. Bütün bu son yılların faşizminin arşivi toplumdadır, halktır. Halk bunu görüyor, halk bunun arşivini oluşturuyor. Yarın bir gün dönüp devlete "Arşivlerinizi açın." demeyeceğiz, bu arşivler zaten var.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Onun için 1 Kasım'da çakıldınız, iyi ki görüyor!

BESİME KONCA (Devamla) – Siz çukur kazmıyorsunuz, siz hendeklere gömmüyorsunuz insanları, siz asit kuyularına atmıyorsunuz, siz sokaklarda kuşa, kurda yem etmek için bırakıyorsunuz. Bak, hâlen arayışınız var. Habur Sınır Kapısı'nda soğutucu depo oluşturup cenazeleri oraya toplamayı düşünüyorsunuz, tartışıyorsunuz. Bunu hangi insani, vicdani, ahlaki mantıkla yapıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sayın Vekil, hendek kazmayacaksınız!

BESİME KONCA (Devamla) – Bu Parlamento çok daha ciddi şeyleri çözmek durumundayken bunu niye yapmıyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bunun hesabını bütün bu halka vereceksiniz. Ya demokratikleşirsiniz ya da sonunuz diğer iktidarlar, diğer sistemler gibi olacak. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Süreniz dolmuştur Sayın Konca.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çakır, bir saniyenizi alacağım.

Sayın milletvekilleri, hepimizin tabii olduğu, bağlı olduğu bir Anayasa'mız ve Meclis İç Tüzük'ümüz var. Meclis İç Tüzük'ümüzün 67'nci maddesi konuşma üslubunu çok net bir şekilde ifade ediyor: "Genel Kurulda kaba ve yaralayıcı sözler söyleyen kimseyi Başkan derhâl, temiz bir dille konuşmaya, buna rağmen temiz bir dil kullanmamakta ısrar ederse kürsüden ayrılmaya davet eder. Başkan, gerekli görürse, o kimseyi o birleşimde salondan çıkartabilir."

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kaba ve yaralayıcı söz ne varmış bu konuşmada?

BAŞKAN – Efendim, "faşist" denirse, "Nazi" denirse, başka şeyler denirse, siz bundan gocunmaz mısınız?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – "Faşist" de der, "Nazi" de der. Bu, ağır siyasi eleştiridir.

BAŞKAN - Birincisi bu.

Sayın Baluken, ben tamamlayayım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Burada gösterdiğiniz hassasiyetin onda 1’ini oraya göstermiyorsunuz.

BAŞKAN – Herkes hakkında gösteriyorum, herkes için söylüyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır.

BAŞKAN – Bu konuşma üslubu bütün milletvekilleri için geçerlidir, sadece bir grup için değil.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Oradan “terörist” deyince, “terör destekçisi” deyince bir şey demiyorsunuz.

BAŞKAN – Onu da söylüyorum.

İkincisi sayın milletvekilleri, bu süreçte, özellikle kürsüden sıkça “kürdistan” kelimesinin kullanıldığını görüyoruz. Türkiye Cumhuriyeti’nin merkezî ve mahallî idareler yapılanmasının esasları Anayasa’nın 126 ve 127’nci maddelerinde net bir şekilde düzenlenmiştir. Bu esaslar dahilinde, Türkiye Cumhuriyeti devleti içinde “kürdistan” adıyla herhangi bir idari ve coğrafi bir birim bulunmamaktadır. (MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sizin şahsi görüşünüzdür o.

BAŞKAN – Kaldı ki “Kürdistan” ifadesinin tarihî bir terim olarak kullanılmasından ziyade, Türkiye sınırları içerisinde bir bölgeyi ayrı bir egemen, hukuki veya siyasi bir varlık biçiminde gösterir şekilde farklı anlamlara yol açabilecek tarzda zikredilmesi de doğru değildir.

Sayın milletvekillerinin bu ibareleri kullanırken daha özenli davranmasını özellikle istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Önce Sayın Çakır’a, sonra size.

Buyurun Sayın Çakır.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) - Sayın Başkan, değerli konuşmacının konuşması içerisinde satışmadan söz alacağım da neresini zikredeceğimden emin değilim çünkü konuşmanın tamamı satışma. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çakır.

Satışmadan dolayı iki dakika süre veriyorum.

Lütfen, yeni bir satışmaya meydan vermeyelim.

VII.- SATIŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

10.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın, Siirt Milletvekili Besime Konca’nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hakikaten bu dil, bu üslup, bu tarz bize birkaç saat önce yapmış olduğumuz konuşmalar bağlamında bir çıkış, bir arayış için imkân, fırsat vermez; aksine, açılması muhtemel yolları tıkamak için âdeta kastı mahsusayla, özenle seçilmiş bir dile tekabül eder. Ben bu dili kınıyorum.

İkincisi, bu kavramların, şu yüce çatının altında, Meclisin çatısı altında bu kadar hoyratça, bu kadar rahatça kullanılmasını gerçekten anlamakta güçlük çekiyorum.

Faşizmden bahsetti demin değerli konuşmacı, faşistlikle suçladı bizi. Eğer faşizmle ilgili okumuşsanız -ki, okuduğunuzu düşünüyorum, kullandığınıza göre- faşizmle ilgili size bir şey söyleyeyim: Faşizm, nihayetinde Batı'da ortaya çıkmış bir rejimin adıdır, bir ideolojinin adıdır ve unutmayın ki bizim "Faşizm" diye adlandırmış olduğumuz çoklukla ve biraz da yanlış bilinerek İspanya'ya değil, İtalya'ya değil, daha çok Almanya'da Hitler'e tekabül eden bir şeydir. Şunu, özellikle altını çizerek söylemek isterim ki: Almanya'da ortaya çıkan faşizmin türü, özelliği ulusçuluk ile sosyalizmin bir arada, beraber yürümüş olduğu bir ideolojinin adıdır ve tırnak içinde söylersek "nasyonal sosyalizm"dir.

HİŞYAR ÖZSOY (Bingöl) – Onu da bilmiyorsun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nazizm o Sayın Başkan.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Nasyonal sosyalizm.

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) - Değerli arkadaşlar, ırkçılık ile sosyalizmin bugün bu ülkede tekabül ettiği bir ideoloji, bir siyasi hareket arıyorsanız bunu görmemek için kör olmanız gerekir, çok açık bunu görebilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bir başka husus Sayın Başkan, "katliam" kelimesi bu kadar basit bir kelime midir? Bir devletin milletini katletmesinden, halkını katletmesinden söz ediyorsunuz, nasıl bunu bu kadar rahat kullanabilirsiniz?

BESİME KONCA (Siirt) – O zaman bunlar ne?

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) – Yani Türkiye Cumhuriyeti devletinin halkını katlettiğini nasıl söyleyebilirsiniz?

Ve son olarak, kimsenin elini öpmedik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) – ...kimsenin eteğini öpmedik ve kimsenin göbeğinde büyümedik, öpmeyiz ve büyümeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Aa, orada dur! Orada dur!

BESİME KONCA (Siirt) – Orada büyüdünüz.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çakır.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın hatip konuşması sırasında partimiz adına konuşan arkadaşımızın yaralayıcı dil kullandığını, kınadığını ifade etti, dolayısıyla açıktan bir satışmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika söz veriyorum size de.

Yeni bir satışmaya meydan vermeyelim.

II.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşımız burada çok net bir konuşma yaptı, sizler de daha on üç yıl öncesine kadar bu devletin katliam tarihini çok iyi biliyorsunuz. Aranızdaki birçok arkadaş bu devletin tarih boyunca yapmış olduğu katliamlardan çokça bahsetti ama şu anda sorun, siz devletleştiniz. Siz şu anda bir zamanlar o katliamla suçlanmış olduğunuz müktedirlerin yerine geçtiğiniz için devleti kutsallaştırdınız.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Siz aslında o devleti arıyorsunuz, 1990'ların devletini arıyorsunuz İdris Bey.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Evet, bugün bir faşizm uygulaması vardır, bir katliam konsepti vardır, bir savaş konsepti vardır...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Savaş filan yok.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Savaş yok.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - ...ve bu bizzat çöktürme planları şeklinde devletin ilgili kurumlarında hazırlanmış, sahaya sürülmüştür.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Savaş yok, terörle mücadele var.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bu sıralarda oturan hangi biriniz Roboski'nin bir katliam olmadığını iddia edebilir? Bu sıralarda oturan hangi biriniz Suruç'ta, Diyarbakır'da, Ankara'da olan şeyin katliam olmadığını iddia edebilir? Şu anda Sur'da, Cizre'de, Silopi'de sivil yerleşim alanlarının...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Terörle mücadele vardır, terörle mücadele vardır.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - ...tanklarla bombalanmasını hanginiz katliam olarak görmezsiniz?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Terörle mücadele vardır orada.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Eğer siz bunları katliam olarak değerlendirmezseniz, o zaman...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Eline silah almış vatandaşı, silah almış kişiyi çiçekle mi karşılayacak?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...sizin sadece siyasi anlayışınızı değil, kusura bakmayın, insani bakış açınızı sorgulamak hepimizin boynunun borcudur.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Çiçekle mi karşılayacak silah doğrultan insanları?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Günlerdir burada söylüyoruz, günlerdir söylüyoruz, mezarları bombalatiyorsunuz, camileri, cemevlerini yıktırıyorsunuz, cenazeleri sokak ortasında bırakıyorsunuz, cenazeleri kurda kuşa yem ettiriyorsunuz... (AK PARTİ sıralarından gürlütüler)

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yalan, yalan!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bütün bu yaptığımız uygulamaların tamamı sivil halka yönelik açık bir faşizm uygulamasıdır, katliam uygulamasıdır. Tarih bunu böyle yazıyor, insanlık bunu böyle yazıyor, inanın ki uluslararası ceza sistemi, uluslararası sözleşmeler de böyle yazacak.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Silah doğrultanlara gül mü atalım?

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Purçu, siz...

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkanım, şöyle bir sıkıntı var, sayın hatiplerimiz bilmeyerek Roman kardeşlerimize “Romen” diyorlar. Ben bu konuda bir dakika söz istiyorum sizden.

BAŞKAN – Bir dakika yerinizden söz vereyim, olur.

Buyurun, oturun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki dakika verseniz cebinizden zarar mı edersiniz Başkanım?

BAŞKAN – Sayın Purçu, tamam, size iki dakika söz veriyorum.

Buyurun, bitirelim bu polemizi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama şimdi bizim boynumuz ağrıyacak Başkanım, hatibi karşımızda görmek istiyoruz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Romanların etnik kökenlerine ilişkin açıklaması

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sevgili kardeşlerim, sizlere Romanlarla ilgili iki dakika bilgi vereceğim.

Roman kardeşlerimiz kendi dillerini konuşurlar, “Romanist” diye bir dil vardır, bütün Romanlar bütün dünyada tek dil konuşur. Ben Avrupa Konseyinde çalıştım, 46 ülkenin temsilcisiyle toplantılarımız Romanca yapıldı. Avrupa Konseyinde ve Avrupa Parlamentosunda bütün resmî yazışmalar Romanca yapılır ve bizim kendi adımız kendi dilimizde “Rom” ve “Roma”dır. “Rom” tekil, “Roma” çoğuldur. Onun için Romen Romanyalı vatandaşlara denir. “Rom” ve “Roma” kelimeleri “lar” takısı alınca Türkiye’de bizim adımız “Romanlar” olarak geçmektedir. Avrupa Konseyinde de 1971’de yapılan bir konferansla, bütün dünyadaki Roman kardeşlerimize resmî olarak “Rom” ve “Roma” şeklinde bir isim kullanılacağı söylenmiştir ve bu böyle kabul edilmektedir.

Sizden ricam bizim adımız Romen değil, Roman.

Teşekkür ediyorum efendim. Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Purçu, kayıtlara geçmiştir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, tutanaklara geçmesi açısından bir hususu ifade edeyim.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Şimdi konuşun ya!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Konuşma değil arkadaşlar...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Baluken, sayın milletvekilleri...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, oylamadan önce grup başkan vekili söz isteyip kayıtlara geçmesi açısından bir irade beyanında bulunabilir. Bunu acemiliğinize veriyorum, bu itiraz refleksinizi.

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurun.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Acemilik sizde var kardeşim!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şu anda görüşülmekte olan Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun vermiş olduğu bu araştırma önergesini yetersiz bulmakla birlikte Halkların Demokratik Partisi olarak destek sunacağız. Arkadaşımız hangi noktada yetersizlikler olduğunu kürsüden ifade etti. Aleyhte konuşmamızın sebebi tamamen Meclis İçtüzüğü’ndeki işleyişten kaynaklanan bir şeydir ve bu yetersizliklerle ilgili eleştiriler hususudur. O nedenle, biraz sonra oylanacak bu önergeye Halkların Demokratik Partisi olarak olumlu oy kullanacağız.

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İkincisi: Sizin yapmış olduğunuz kürdistan açıklamasıyla ilgili mevzuda daha önce defalarca burada tartışmalar yürütüldü. Kürdistan bu ülkenin tarihsel, coğrafik, sosyal, siyasal bir realitesidir, bir gerçekliğidir. Selçuklu döneminden Osmanlı dönemine kadar, bu Meclisin ilk tutanaklarından şu anki Cumhurbaşkanının yapmış olduğu konuşmalara kadar kürdistan realitesinin ne anlama geldiğini biraz araştırma zahmetine katlanırsanız bir Kürt kökenli Meclis Başkan Vekili olarak da rahat bulursunuz diyorum. Bu ifadelerinizin Anayasa ve İç Tüzük’le de herhangi bir ilgisi olmadığını belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, az önce Sayın Baluken siz de kürsüde konuşurken özellikle güvenlik güçlerine ve idari makamlara yönelik olarak, iddia niteliğinde olmayan kesin ve maddi gerçeklik olarak sunulan ve devlet kurumlarını “faşist” gibi ifadelerle itham eden kaba ve yaralayıcı ifadeler kullanılmıştır. Dolayısıyla, biraz önce de bahsettiğim gibi, Meclis İçtüzüğü’nün 67’nci maddesine göre eleştirimizi yapalım, en sert dille yapalım ama temiz bir dil kullanmak durumunda olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Bundan dolayı da tüm milletvekillerinden bunu tekrardan istirham ediyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Biz temiz bir dil kullanıyoruz. Gerçekler acıdır!

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, 9/12/2015 tarihinde İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve arkadaşları tarafından, Roman vatandaşlarla ilgili sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 6 Ocak 2016 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.50

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.42****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Elif Doğan TÜRKMEN (Adana), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER**A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM****1.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim**

BAŞKAN – Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda boş bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Sakarya Milletvekili Ali İhsan Yavuz aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince, sözlü soru önermelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, 4 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/307) (S. Sayısı: 4)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, 6 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/310) (S. Sayısı: 6)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, 7 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/312) (S. Sayısı: 7)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

4'ncü sırada yer alan, 2 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

4.- Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/303) (S. Sayısı: 2)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

5'inci sırada yer alan, 5 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/308) (S. Sayısı: 5)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

6'ncı sırada yer alan, 8 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

6.- Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı: 8)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

7'nci sırada yer alan, 9 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/315) (S. Sayısı: 9)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

8'inci sırada yer alan, 10 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/316) (S. Sayısı: 10)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

9'uncu sırada yer alan, 13 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

9.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/299) (S. Sayısı: 13)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

10'uncu sırada yer alan, 14 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/300) (S. Sayısı: 14)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

11'inci sırada yer alan, 15 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

11.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/301) (S. Sayısı: 15)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

12'nci sırada yer alan, 16 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

12.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/302) (S. Sayısı: 16)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

13'üncü sırada yer alan, 17 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Jamaika Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

13.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Jamaika Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/306) (S. Sayısı: 17)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

14'üncü sırada yer alan, 18 sıra sayılı Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ile Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

14.- Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ile Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/386) (S. Sayısı: 18)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

15'inci sırada yer alan, 19 sıra sayılı Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

15.- Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/387) (S. Sayısı: 19) (x)

BAŞKAN - Komisyon? Burada.

Hükümet? Burada.

Komisyon raporu 19 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'ya aittir.

Buyurun Sayın Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

CHP GRUBU ADINA NİYAZİ NEFİ KARA (Antalya) – Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; 19 sıra sayılı uluslararası anlaşma üzerine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu anlaşma üzerinde muhalefet şerhimiz yok. Yapılan bu anlaşmayı destekliyoruz ancak bu, getirdiğiniz ya da detaylarını gizlediğiniz her uluslararası anlaşmayı destekleyeceğimiz anlamına da gelmiyor.

Bugün, bu kürsüden size, ülkemizde kanayan bir yara hâlini alan bir sistemden, ciddi bir toplumsal sorun olan taşeron sisteminden ve yarattığı sorunlardan bahsedeceğim.

(x) 19 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 2'nci maddesine göre "asıl işin taşeron şirketlere verilemeyeceği" ibaresi bulunmaktadır. Ancak uygulamaya bakıldığında kanunun ilgili maddesinin ihlal edildiği sıklıkla görülmektedir. Bu uygulamanın en yoğun şekilde uygulandığı alan ise kamu, sağlık alanı ve belediyelerdir. Sağlık sektöründe görevli personelin neredeyse yüzde 85'i taşeron olarak çalışmaktadır. Toplum ve insan sağlığını doğrudan ilgilendiren bu kurumlarda taşeronu yaygınlaştırmak, yarınları ellerinden almak, güvencesiz bırakmak ve buralarda çalışan işçi ve emekçi kardeşlerimizin taleplerini yok saymak modern kölelik düzeninin ta kendisidir.

Taşeron sistemde insan yarınını düşünmemeye başlıyor, günübürlük yaşıyor, plansız yaşamaya başlıyor ve kolay yönlendirilebilir hâle geliyor, kendisini çaresiz hissediyor, değerlerine saygısını yitiren insanlar oluşuyor. Taşeron sistem insan hayatını zorlaştırıyor. Örneğin, belediyede temizlik işçisi gündüz çalışıyor, gece ise taksi şoförlüğü yapıyor. Bir başka taşeron işçi hastanede gece sabaha kadar çalışıyor, hasta taşıyor, temizlik yapıyor ama aynı kadınımsız ertesi gün temizlik işine gidip ev temizliyor. Yani "gece gündüz" kavramı yok, sonunda aile düzeni yok oluyor, toplumun temelini dinamitliyor.

Hem 7 Haziran seçimlerinde hem de 1 Kasım seçimlerinde "Taşeronu kaldıracacağız." diye oy istediniz. Taşeronun önüne geçeceğinize taşeronlaşmaya devam ediyorsunuz. Şimdi, soruyor halk bize: "Taşeronu kaldıracaklar mı?" İnşallah diyoruz buna. Seçim sürecinde kamudaki 800 bin taşeron işçiye kadro vereceğinizi söylediniz, biz de söyledik, sonra bu rakam 600 bine düştü, daha sonraki yaptığımız açıklamalarda 150 bine düşürdünüz. Eski Çalışma Bakanımız Faruk Çelik'in 2014'teki verisi 1 milyon 482 bin 690'dı, şimdi siz 600 bine düşürdünüz. Daha sonra asıl iş, yardımcı iş diye olayı sulandırarak 150 bine düşürdünüz, onu da Haziran 2016'ya kadar yaydınız. Niye acaba, hazırlıksız mıydık? Gerçekten istemiyor musunuz? Bu oran insaf gerektirir, sadece yüzde 10'u taşeronun.

Biliyorsunuz, madenlerde yüzlerce insanımızı kaybettik, Soma'da, Ermenek'te, Zonguldak'ta, Şırnak'ta, birçok yerde, inşaatlarda, amele kamyonlarında insanlarımızı kaybettik. Alınması gereken önlemler, işçiler için sağlanması gereken güvenlik koşulları, sosyal güvenlik açısından verilmesi gereken haklardan mahrum, çalıştırmaya mahkûm ettiğiniz bu insanların ölümlerini "fitrat" diyebilecek kadar küçümsediniz, olağanlaştırdınız. Taşeron sistemi yolsuzluk düzeninin temel taşıdır. Taşeron düzeni açıklıktır, taşeron düzeni güvencesizliktir, taşeron düzeni günü kurtarma düzenidir, taşeron düzeni köleliktir, zulümdür, ölümdür. Bu kara düzen değişmelidir arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

2002 yılından önce de taşeron sayısı 387 bindi. Bu günah sadece sizlere ait değil, ucu 12 Eylül faşizmine kadar gider. On üç yıllık iktidarınız boyunca taşeron sistemi kaldırmak yerine daha da kurumsallaştırarak taşeron işçi sayısını 1,5 milyona çıkardınız. Aslında, bu sistem sizi de çürütüyor, bunu görün arkadaşlar.

Şimdi, şunu bir saptayalım: Sorunun kaynağı AKP iktidarlarının taşeron bir yapı olmasıdır. Uluslararası bağlantıları olan, emperyalistlerin yönlendirdiği bir yapı var karşımızda. Bugün gelinen Kürt sorunu, Suriye sorunu da, çevre sorunu da taşeron zihniyetin yerleşmesi ve yarınları düşünmemesinden kaynaklanmaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak geçtiğimiz günlerde taşeron sistemin kaldırılmasına ve taşeron olarak çalıştırılan tüm işçilerin kadroya alınmasına yönelik kanun teklifimizi tüm milletvekili arkadaşlarımızın imzasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduk. Eğer samimiyseniz işçi ve emekçi kardeşlerimizin haklarını verelim. Sosyal bir hukuk devleti olmanın gereğini gelin hep birlikte yapalım. Bu sorunun çözülmesi için kırın zincirlerinizi, birlikte mücadele edelim. Hak için, halk için, emek için yasayı çıkartalım. Samimiyiz ve tüm desteği vermeye hazırız.

Saygılar sunuyorum arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kara.

Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkan Vekili Özgür Özel Bey'in, grupları adına yapılacak konuşmanın onar dakikadan 2 konuşmacı tarafından yapılmasına ilişkin bir talebi olmuştur. İç Tüzük'te konuya ilişkin bir açıklık olmamakla birlikte teamül şeklindeki uygulamaya göre, grup adına konuşmalar 1 kişi tarafından yapılmaktadır.

Ancak gruplar arasındaki uzlaşmayı da dikkate alarak, grup konuşma süresini aşmamak ve kalan süreyi kullanmak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı olarak Bursa Milletvekili Sayın Erkan Aydın'ı kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Aydın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ERKAN AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Divanın, Meclis üyelerinin ve yurttaşlarımızın yeni yılını kutluyor, 2016 yılının ülkemize barış ve huzur getirmesini temenni ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün konuşacağım konu tam da Meclis TV yayınının kesileceği saat 19.00'a geldi. Bizim de kısmetimiz böyleymiş. Beş dakikamız var. Beş dakikasını da artık İnternet'ten yayınlıyoruz.

Hükûmetin medyaya uyguladığı ağır baskı sonucu, maalesef, muhalefetin haberleri ne televizyonlarda ne de gazetelerde yer almaktadır. Meclis TV'nin, geçerliliğini yitiren protokol gereği, yayınlarını, özel günler dışında saat 19.00'da kesmesi sonucu, halkımız kendi oylarıyla seçtiği vekillerinin çalışmalarını takip edememektedir. Hiçbir yorum, hiçbir değerlendirme yapılmaksızın milletvekillerinin Genel Kurul çalışmalarını çıplak gözle izleyebilmesi vatandaşlarımızın en doğal hakkıdır.

TRT ile Türkiye Büyük Millet Meclisi arasındaki protokol 1994 yılında yapılmıştır. 3984 sayılı Yasa'nın 17'nci maddesinde "Ulusal kanal ve frekans bandı planlamasındaki kanal ve frekans bandlarının dörtte biri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna tahsis edilir. Kanal sayısı üçten, frekans bandı sayısı dörtten az olamaz. Bu kanalların birinden Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetleri yansıtılır. Hangi faaliyetlerin ne ölçüde yayınlanacağına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı karar verir." denmiştir. Ancak protokol, 2008 yılında yürürlüğe giren 2954 sayılı Yasa'yla bir önceki protokol hükmünü kaybetmiştir.

2954 sayılı Yasa'nın 21'inci maddesinde "Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul çalışmalarını radyodan dengeli ve tarafsız bir biçimde özetleyen yayın yapar. Kuruma tahsis edilen TV kanallarından biri olan TRT 3'ten Türkiye Büyük Millet Meclisi TV aracılığıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetleri yansıtılır. Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetlerinin hangi ölçüde yansıtılacağı hususu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüne birlikte hazırlanacak protokolle belirlenir. Bu yayınlardan ücret alınmaz." denmektedir. Buna rağmen, yeni bir protokol imzalanmamıştır. Dönemin Meclis Başkanı Sayın Cemil Çiçek muhalefetle hiçbir görüş alışverişinde bulunmadan eski protokolü uygulamaya devam etmiştir.

3 Mart 2011 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren RTÜK Yasası'nda da Meclis TV yayınlarıyla ilgili bir düzenleme yer almamaktadır.

Her iki yasa dikkate alındığında, 1994 yılında yapılan protokolün yasal dayanağı ortadan kalkmıştır. 2008 yılında yapılması gereken protokol bugüne kadar yapılmadığı için de ortada yasal bir boşluk bulunmaktadır. Bu nedenle, hukuki bir geçerliliği olmamasına rağmen, Meclis TV yayınlarını saat 19.00'da kesmekte, halkımız Genel Kurul çalışmalarını sadece İnternet üzerinden izleyebilmektedir. Benim talebim, Sayın Meclis Başkanı İsmail Kahraman'ın muhalefetle iş birliği yaparak TRT'yle yeni bir protokol yapmasıdır.

Dünyanın birçok demokratik ülkesinde parlamentoların çalışmaları kesintisiz, canlı yayınlanmaktadır. Bu ülkelerde parlamento yayını için özel bir kanal tahsis edilmiştir. Aynı konuda, geçmiş dönemde, hem Türkiye Büyük Millet Meclisi hem de RTÜK tarafından yapılmış bir çalışma ve hazırlanmış bir rapor vardır. Bu raporlar doğrultusunda ivedilikle çalışma yapılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de son birkaç yılda basın ve basın çalışanlarına uygulanan baskılar gün geçtikçe artmaktadır. Uluslararası karnesi Türkiye’nin giderek zayıflamaktadır. Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütünün 2015 dünya basın özgürlüğü endeksine göre Türkiye 180 ülke arasında 149’uncudur. Endekse göre Türkiye, Ürdün, Afganistan, Irak gibi ülkelerin arkasında kalarak problemlili ülke olarak raporda yerini almıştır. Türkiye Gazeteciler Federasyonunun hazırladığı raporda da Türkiye’de beş altı yıllık süre içerisinde 200’den fazla gazetecinin hapse girdiği bilgisi yer almıştır. Basın Konseyinin işten çıkarılan gazeteciler hakkında raporunda da durum pek iç açıcı değildir. Konsey tarafından verilen bilgiye göre, Türkiye’de genel işsizlik oranı yüzde 8 iken basında işsizlik oranı yüzde 20’lere kadar çıkmıştır. Bu durumun nedeniyse gazetecilerin çalışma alanlarının daraltılmış olması, Hükümet politikalarına ters düşen yazıları kaleme alan gazetecilerin üst makamların istekleri doğrultusunda işten çıkarılması olarak vurgulanmıştır.

İnsanların en temel ihtiyaçlarından biri kuşkusuz haber alma ihtiyacıdır. Dolayısıyla dünyadaki herhangi bir ülkede olacağı gibi Türkiye’de de basın özgürlüğünün kısıtlanması ve kısıtlanmaya devam etmesi sanılan ve gösterilenden çok daha önemli bir sorun teşkil etmektedir. 2016 yılında, 21’inci yüzyılda artık basın çalışanları ve gazeteciler özgür, tarafsız, herhangi bir kurum ya da kuruluşa bağlı kalmadan, kendi ilkeleri çerçevesinde düşüncelerini insanlara rahatça aktarabilmeli, ifade edebilmelidir. Bu açıdan bakıldığında, yüce Meclisimiz de gazetecileri baskı altına alan bir kurum hâline getirilmemelidir.

Başkanlık makamının Meclisimizi izleyen gazetecilerin saat 20.00’den sonra kulislere girme yasağını gündeme getirmesi son derece üzüntü vericidir. Kararın güvenlik nedeniyle alındığı bildirilmiştir. Gazetecilerin güvenliği tehdit eden bir yapı olarak görülmesi de ayrı bir düşündürülen konudur, daha önemlisi demokrasiye aykırıdır. Gazeteciler kamu adına bizleri izlemekte, diğer yandan denetim görevini de sürdürmektedir. 23 Nisan 1920 yılından bu yana Meclis kulisleri Parlamento muhabirlerine açıktır. “Güvenlik” adı altında getirilen karar Anayasa’nın ve Meclisin İçtüzüğü’nün ruhuna ve basın özgürlüğünü düzenleyen maddelerine de aykırıdır. Meclis idare amirlerinin bu kararı bir kez daha gözden geçirmesini diliyorum.

Hiç kuşku olmamalı ki Meclis çalışmalarımız şeffaf ve halka açık değildir. Eğer bunu başaramaz isek baskıcı, sansürcü bir görünüm sergilemiş olacağız. Bu ise “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” ilkesiyle kurulan ve bu ruhla hareket eden Meclisimize hiç yakışmayacaktır.

Ve şu anda, sanırım tam da yayının kesildiği saatte benim de konuşmam sona ermiş olacak. Gene şanslı olanlardanım, tam kesinti sırasında konuşmamı bitiriyorum ama bu konunun gerek Meclis Başkanlığı makamınca gerekse Parlamentoda grubu bulunan 4 partimizin de ortak önerisiyle tekrar, ortada kalan bu hükmün yasayla bağlanarak ve herkesin yirmi dört saat boyunca bu yüce Mecliste ne olduğunu izleme hakkına sahip olduğunu düşünüyor ve herkese saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Aydın.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.39****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Elif Doğan TÜRKMEN (Adana), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24’üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum. 19 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon? Burada.

Hükümet? Burada.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Fahrettin Oğuz Tor tümü üzerinde ikinci konuşmacı olarak gruplar adına söz almış bulunuyor.

Süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun Sayın Tor. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 19 sıra sayılı Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı hakkında konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım.

Konuşmama başlamadan önce, önceki gün Diyarbakır’da alçakça şehit edilen Nuh Özdemir’e, bugün Şırnak il merkezinde saat 08.10’da göreve gitmek üzere evinin önünde beklerken alçakça yapılan silahlı saldırı sonucu şehit edilen Ramazan Emet’e Allah’tan rahmet, yine, bugün İstanbul Beyoğlu’nda devriye görevi yapmakta olan polis ekibine yapılan silahlı saldırıda yaralanan polislerimize de acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye acıdır, Türkiye mutsuzdur. Yedi ayda verilen şehit sayısı 258’dir. Çatışmaların başladığı 1 Temmuzdan bugüne kadar Diyarbakır Sur’da şehit edilen asker ve polis sayısı 15’tir. Her gün sabahleyin televizyonlarını içi titreyerek açıp şehit haberi duymak istemeyen milyonlarca insan sıkıntıdadır, yarınlardan maalesef umutsuzdur. Bu vesileyle aldığı maaşı helal ettirmek için en riskli bölgelere koşarak göreve giden yiğit vatan evlatlarını da saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye terörü yenmeden hiçbir alanda başarılı olamayacaktır. Bu sebeple de bir an evvel terörün son bulması için her türlü tedbirin gecikilmeden alınması acil bir zorunluluk hâline gelmiştir. Belirtmek gerekir ki terörün bir an önce son bulması, ülkesine ve milletine samimiyetle ve sadakatle bağlı yöre insanının da en büyük arzusudur. Bu duygularla yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, banka kurarsınız, kurulan bankalara ortak olabilirsiniz, bunlar güzel şeylerdir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu tür faaliyetlerden sevinç duyarız, mutluluk duyarız, destek oluruz. Ancak, tekraren belirtmek gerekirse Türkiye olarak terörü behemehal önlemeliyiz. Türkiye’nin başka çaresi yoktur. İçeride yaşanan terör olaylarıyla dışarıda meydana gelen gelişmelerin, özellikle Suriye’de oynanan oyunların perdelenmemesi de en büyük arzumuzdur.

Değerli milletvekilleri, az sonra konuyla ilgili açıklamalara geçmeden bir hususu öncelikle belirtmek istiyorum: Asya Altyapı Yatırım Bankasının kuruluşuna ülke olarak taahhüt ettiğimiz sermaye miktarı 2 milyar 609 milyon 900 bin ABD dolarıdır. Başta da belirttiğim gibi, Hükümetin bu tür faaliyetlerini desteklemekle beraber ülkemizin içine düştüğü terör belasından bir an evvel kurtarılması için de yeterli kaynak zaman geçirmeden ayrılmalı ve ihtiyaç duyulan, şehit sayımızın artmasını engelleyecek her türlü donanım, araç ve gereç, ne gerekiyorsa o bir an önce temin edilmelidir. Bugün itibarıyla, terörü bir an önce yenmenin, bankaya ortak olmaktan, önemli miktarda sermaye koymaktan çok önce geldiğine kuşku bulunmadığını düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarı metninden de anlaşılma ile birlikte, Asya Altyapı Yatırım Bankası hakkında kısa bir bilgi vermek gerekirse Asya bölgesinde kalkınmayı desteklemek, refahı artırmak, altyapı imkânlarını iyileştirmek, bölgesel iş birliğini teşvik etmek ve diğer kalkınma kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde kalkınmanın önündeki engelleri kaldırmak amacıyla Asya Altyapı Yatırım Bankası adıyla çok taraflı bir kalkınma bankası kurma çalışmalarına Çin Cumhuriyeti Hükümetinin girişimiyle 2014 yılında başladığını; ülkemizin de kuruluş çalışmalarına katılım için 2015 tarihinde Pekin’de, Mayıs 2015 tarihinde de Singapur’da düzenlenen müzakerelere iştirak ettiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Söz konusu bankanın kuruluş anlaşması imza töreni 29 Haziran 2015 tarihinde Pekin’de gerçekleştirilmiş ve ülkemiz de söz konusu anlaşmayı imzalamıştır.

Ülkemiz de dâhil olmak üzere, kuruluş anlaşmasını imzalayan ülkelerin kurucu üye sıfatını alabilmeleri için 31 Aralık 2016 tarihine kadar iç hukuk süreçlerini tamamlamaları gerekmektedir. Bankanın 2015 yılı sonunda faaliyete başlaması öngörülmüştür. Bankanın faaliyetine başlaması için, kuruluş anlaşmasının, sermaye taahhütlerinin toplamının en az yüzde 50’sini teşkil eden asgari 10 üye ülke tarafından onaylanması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bölgede, altyapı ve yatırım finansmanı alanında faaliyet gösteren Asya Kalkınma Bankası haricinde başka bir finans kuruluşu yoktur. Bu banka da daha çok ABD ve Japonya tarafından kontrol edilmektedir. Hâl böyle olunca, öteden beri eksikliği hissedilen, ABD ve Japonya kontrolü dışında, altyapı ve finansman alanında faaliyet göstermek üzere yeni bankalar kurulması düşüncesi doğmuştur. Bunun sonucu olarak da, ilk önce “BRICS” olarak ifade edilen Brezilya, Rusya Federasyonu, Hindistan, Çin Halk Cumhuriyeti ve Güney Afrika’nın ortaklığıyla yeni kalkınma bankası kurulmuştur 2014 Temmuzunda. Ardından, 21 Asya ülkesinin imzaladığı mutabakat zaptıyla 2014 yılında Asya Altyapı Yatırım Bankasının kurulmasına başlanmıştır. Asya Altyapı Yatırım Bankasının kurulmasına ABD ve Japonya’nın bankaya yönelik eleştirilerine, hatta ABD’nin üye olunmaması çağrılarına rağmen, bölgesel ve bölge dışı toplam 57 ülkenin katılımıyla bankanın kuruluşu büyük ölçüde gerçekleştirilmiştir. Kurucu üyelere bakıldığında, Batılı birçok ülkenin de kurucu üye olması, iyi yönetilebilirse bankanın gelecek vadedebileceğini söyleyebiliriz.

Gerek BRICS ülkelerinin kuruluşunu duyurduğu yeni kalkınma bankasının gerekse söz konusu Asya Altyapı Yatırım Bankasının küresel finans sisteminin patronları, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonuna bir alternatif karşılık verme girişimi olarak ortaya atılmış ise de, başta da belirttiğimiz gibi, bu teori bankanın iyi yönetilmesi hâlinde gerçekleştirilebilir.

Belirtmek gerekir ki İkinci Dünya Savaşı sonrasında Japonya, ardından da “Asya Kaplanları” olarak ifade edilen Tayvan, Singapur, Hong Kong ve Güney Kore küresel ekonomide dikkat çekmiştir. Son dönemde ise Çin’in gerçekleştirdiği yüksek oranlı büyüme ve üretim, Asya Kitası’nı geçmişle kıyaslanamayacak oranda küresel finansmanın gündemine sokmuştur.

Her geçen gün daha fazla enerjiye ve ham maddeye ihtiyaç duyan Çin’in, ihracatta ve diğer alanlarda tedarik ve ulaşımda, ihracat yaptığı ülkelerle ciddi altyapı yatırımlarını yapması gerektiği düşüncesi bu alanda faaliyet gösterecek bir bankaya ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Zira, uluslararası ekonomik kuruluşlarda Çin yeterli oranda temsil edilmemektedir. Dünya Bankasında Çin’in oy gücü yüzde 4, ABD’nin 16, Japonya’nın 7,5’tur. IMF’de Çin’in oy oranı 3,8, ABD’nin 16, Japonya’nın 6’dır. IMF’de Çin’in gücü 2010 yılında yüzde 6’ya çıkarılmış ise de henüz yürürlüğe girmemiştir. ABD ve Japonya öncülüğünde 1966 yılında kurulan Asya Kalkınma Bankasında Çin’in oy gücü yüzde 5,4 iken, ABD’nin 12,7, Japonya’nın oy gücü 12,8’dir. Asya için kurulan bir kalkınma bankasında dahi Çin’in gücü ABD ve Japonya’nın yarısı kadar değildir, üstelik bankanın başkanı devamlı Japonlardan oluşmuştur.

Çin'in finansal kuruluşlarda gücü, karar alma ve yönetim mekanizmalarında ABD, Japonya üstünlüğü, kısa ve orta vadede de Çin lehine dönüşüm beklentisinin olmaması, Çin öncülüğünde ve Çin'in büyük sermaye koyarak yeni kalkınma bankası ve Asya Altyapı Yatırım Bankasının kurulması düşüncesini başlattığı düşünülmektedir. Olayın siyasi boyutu bir tarafa, olaya ekonomik açıdan, yatırım potansiyeli açısından bakıldığında ise, Asya Kalkınma Bankasına göre Asya'da yıllık 800 milyar dolarlık yatırım ihtiyacı bulunmaktadır. Mevcut şartlarda bu ihtiyacın finanse edilmesi mümkün görünmemektedir. 100 milyar dolar sermayeli Asya Altyapı Yatırım Bankasının da sorunu tek başına çözemeyeceği doğru ise de altyapı yatırımlarının bir kısmını fonlayabilecek olması Asya'nın finans açığını bir miktar azaltabilecektir.

Değerli milletvekilleri, tabii, Çin deyip geçmemek lazım. Son dönemde, özellikle 2014 yılı Çin'in ekonomik bazı istatistiklerini sizlere sunmak istiyorum: Çin'in gayrisafi yurt içi hasılası 10,4 trilyon ABD dolarıdır. Dünya ekonomisindeki payı yüzde 16,7'dir. Büyüme oranı 7,36'dır, 2014 rakamları. 10,4 trilyon ABD doları gayrisafi yurt içi hasıla ile büyüme oranını birlikte değerlendirdiğimizde Çin'in gerçekten büyük bir büyümeyi gerçekleştirdiğini söylemek mümkündür.

Dünya mal ihracatı sırası 1'dir, mal ithalatı sırasında ise 2'nci durumdadır. Toplam mal ithalatı 1 trilyon 959 milyar dolardır. 2014 yılında dünya mal ihracatından aldığı pay yüzde 12'dir. 2014 yılında dünya mal ithalatından aldığı pay yüzde 10'dur; ihracat yüzde 12,3, ithalat yüzde 10. Rakamlara bakıldığında Çin imalat, ihracat ve ithalat rakamları bakımından hatta ihracat içinde teknoloji ihracatı bakımından önemli bir ülkedir. O kadar önemlidir ki gayrisafi yurt içi hasılanın 10,4 trilyon ABD doları, 2014 büyümesinin yüzde 7,36 olduğu göz önüne alındığında Çin Asya'da çok önemli bir ekonomik güçtür, dünyada da önemli bir ekonomik güçtür.

Belirtmek lazımdır ki ekonominin eksenini Asya'ya kaymaktadır, Çin'e kaymaktadır. Bunun sonucu olarak da küresel ölçekli şirketler yatırımlarını ve iş odaklarını Asya'ya çevirmektedirler. Asya'da hayata geçirilecek altyapı yatırımlarında yer almak büyük şirketler için önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz ile Çin arasındaki dış ticaret verileri de şu şekildedir: 2013 yılında biz Çin'e 3 milyar 600 milyon dolarlık bir ihracat gerçekleştirmişiz; ithalatımız bunun hemen hemen 2 katı, 24 milyar 686 milyon dolardır, neredeyse 8-9 katı civarındadır. İthalat-ihracat dengesi Türkiye aleyhine yüzde 21'dir.

Türkiye'yle Çin arasında dış ticaret hacmi 2013 itibarıyla 28 milyar dolara, bir önceki yıla göre yüzde 17 artarak gerçekleşmiştir. 2009 yılı itibarıyla bu artış yüzde 100'e yakındır. Bu sebeplerle, kurulacak Asya Altyapı Yatırım Bankasının önemli fırsatlar sağlayacağı düşünülmektedir.

Çin ile ticari ilişkilerin geliştirilmesi Türkiye'nin yararına olacaktır. Zaten globalleşen dünyada bu gelişmelere de kayıtsız kalmak mümkün olamamaktadır. Nitekim, söz konusu bankanın kuruluşunun ilanından hemen sonra, ABD, bankaya muhalif olduğunu açıklayarak üye olunmaması çağrısı yaptığı hâlde, birçok Batı ülkesi uzun süre bekledikten sonra bankaya kurucu üye olarak başvurmuştur. Bunlardan Avusturya 500, Danimarka 369, Finlandiya 310 milyon dolar yatırmıştır. Almanya 4 milyar 484 milyon civarında sermaye koymuştur, İngiltere'nin koyduğu sermaye 3 milyar civarındadır ve diğer birçok Batı ülkesinin önemli miktarlarda sermaye koyduğu göz önüne alındığında, bankanın gelecekte önemli işlevler yürütmesi beklenebilir.

Avrupa ülkeleri finans sisteminin değişim ve dönüşümünden uzak kalmak istememişlerdir, Asya'da gerçekleşecek projelerden ülkesi ve şirketleri açısından azami fayda sağlamayı amaçlamaktadırlar. Ekonomik anlamda belirli bir büyüklükteki bazı Avrupa ülkelerinin -Almanya, İtalya, İngiltere, Fransa gibi- peş peşe üye olmaları, bankanın kurulmasına karşı çıkan ABD'nin baskısının önünü almış gibi gözükmemektedir.

Türkiye'nin de Asya'da gerçekleşecek projelerden azami fayda sağlaması yönündeki gayretler takdire şayan olacaktır. Burada ABD ve Japonya'nın tereddütleri daha çok, kurulacak kurulacak bankanın uluslararası finans kurallarına uymayacağı ve iyi yönetim sergilemeyeceği gibi tereddütlere dayandığını da belirtmek gerekirken ise de bankanın kurucuları arasında önemli Batılı ülkelerin yer almasının bu tereddütlere fazla bir itibar etmediğini göstermektedir. Burada gerek Dünya Bankasını gerekse Asya Kalkınma Bankasını, hatta IMF'yi elinde tutan hâkim güçlerin söz konusu bankanın kuruluşuyla görelilik olarak önemlerinin azalacak olması, hâkimiyetin de koyduğu sermaye miktarıyla Çin'de olması tereddüdün gizli sebebi olması ihtimal dâhilindedir.

Değerli milletvekilleri, bankaya kurucu başkan olarak Çin Maliye Bakanı Yardımcısı ve Asya Kalkınma Bankası Başkan Yardımcısı Jin Liqun atanmıştır. Liqun yaptığı konuşmada, bankanın 21'inci yüzyıl yönetim yapısına uygun, finansal şeffaflık, yüksek standartlar ve yönetim özelliklerine sahip bir banka olacağını ifade etmiştir. Bu ifade gerçekleşirse ABD kaynaklı tereddütler de ortadan kalkacaktır. Bankanın 12 kişiden oluşan bir yönetim kurulu olacaktır. Kurulun 9 tanesi bölgesel ülkelerden, 3 tanesi de bölge dışı ülkelerden oluşacaktır. Merkezi Pekin'de olacak bankanın birden fazla başkan yardımcısı olabilecektir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Türkiye'nin yönetim kademelerinde yer alması önemli fırsatları takip etme imkânı sağlayacaktır. Dileğimiz, bu yöndeki gayretlerin artmasıdır.

Değerli milletvekilleri, söz konusu banka özellikle altyapı projelerinin finansmanını sağlayacaktır. Ulaşım alanında otoyollar, tren yolları, havaalanları; enerji alanında santraller ve boru hatları; iletişim alanında telekomünikasyon projeleri bankanın önem verdiği projeler olacaktır. Dünya Bankasıyla karşılaştırıldığında faaliyet alanı daha kısıtlıdır. Zira, Dünya Bankası, Cinsiyet Eşitsizliği Projesi'ne dahi kaynak aktardığı göz önüne alındığında, söz konusu banka daha dar alanda faaliyet gösterecektir. En önemli konulardan biri kaynakların verimli kullanılmasının sağlanmasıdır. Asya'daki kötü yönetim ve yaygın yolsuzluk sorunları nedeniyle, finanse edilecek projelerin çok iyi takip edilmesi gerekmektedir. Bu sebeple, banka yönetiminin ve çalışanlarının yüksek vasıflı, ehliyetli kişilerden oluşması güveni sağlayacaktır.

Türkiye'ye getirileri ne olabilir? Türkiye'nin bankaya kurucu üye olarak başvurusunda İngiltere, Almanya, Fransa gibi ülkelerin üyelik başvurusu yapması etkili olmuştur. Söz konusu banka Türkiye'yi Asya ülkesi olarak kurucu üyeliğe kabul etti. Türkiye, Asya Kalkınma Bankasından farklı olarak Batılı ülkelerle aynı statüde bulunmayacaktır. Asya Kalkınma Bankasında bölge dışı üye statüsüne ve binde 5'lik oy gücüne sahip Türkiye, bu bankada bölge ülkesi olarak kabul edildi, Avrupa ülkeleriyle bölge dışı kurucu üyeler olarak kabul edildi. Asya ülkesi olarak yer almak, kuruluş aşamasında Türkiye'ye önemli maddi yükümlülükler getirecektir. Bankanın ekonomik büyüklükleri oranında paylaşılan yüzde 75'lik oy gücü Asya ülkelerinde bulunmaktadır. Türkiye, bankanın hisse paylaşımı yapılmasında ilk 10 ülkenin hemen arkasından yüzde 2,6 payla 11'inci sırada yer almıştır.

Değerli milletvekilleri, tabii, son söz olarak şunları söylemek istiyorum: Şimdi, Singapur merkezli bir enstitü başkanı, Benigni isimli enstitü başkanı, bu bankayla ABD'nin Asya'daki ekonomik etkisinin azalacağını ifade etmektedir. Benigni, Türkiye'nin de üyelik başvurusu yaptığı Asya Altyapı Yatırım Bankasının ABD'nin bölgedeki ekonomik etkisini azaltacağını savunuyor. Bir başka kişi, Lahey Stratejik Araştırmalar Merkezinden Oosterveld diye bir adam, Çin'in söz konusu bankayı kurmasındaki en önemli amaçlarından birinin Asya Pasifik Bölgesi'nde ABD'nin etkisini azaltmak olduğunu söylemektedir. Asya Yatırım Bankasının ABD egemenliğindeki Dünya Bankası, Asya Kalkınma Bankası ve IMF gibi uluslararası finans kuruluşlarının karşısına farklı bir aktör olarak çıkacağını belirterek "Çin'in bu oluşuma girmesindeki diğer bir faktör de bölgede avro ve dolar dışında kendi para biriminin kullanıldığını göstermek istemesidir." diye konuşmaktadır.

Tabii, konuyla ilgili çok ciddi şeyler var ama son sözüm şudur: Bankaya üye olan ülkelerin Çin ile geliştirecekleri olumlu ticari, ekonomik ve hatta siyasi ilişkilerin Çin'in özellikle Doğu Türkistan'da yaptığı etnik ve dini ayrımcılıkla insan hakları ihlallerine sessiz kalmalarına neden olmaması en büyük temennimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Devamla) - Değerli milletvekilleri, çok zor olsa da söz konusu bankanın Avrupa ofisinin...

Bir dakika uzatabilir misiniz?

BAŞKAN – Süre uzatamıyorum maalesef, siz böyle buyurun.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Devamla) – Çok zor olsa da söz konusu bankanın Avrupa ofisinin Türkiye'ye getirilebilmesi bir başarı olacaktır. Türkiye'nin karar alma mekanizmalarında etkili olması yeni fırsatların açılmasında önemli bir aşama olacaktır. Hükümetin bu yöndeki gayretlerini artırması düşüncesiyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tor.

Gruplar adına üçüncü söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman'a aittir.

Buyurun Sayın Adıyaman. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MEHMET EMİN ADIYAMAN (Iğdır) – Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasına İlişkin Kanun Tasarısı üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, uluslararası ilişkiler hiç şüphesiz devletlerin karşılıklı ortak çıkarlarına ve müteakabiliyet ilkesine dayanır. Elbette Türkiye'nin de uluslararası ilişkiler boyutunda kendi ulusal çıkarları ve devlet çıkarları doğrultusunda başka ülkelerle iş birliğine girmesi, ortak yatırımlar gerçekleştirmesi doğal bir durum. Ama öncelikle, Asya gibi bizden coğrafik olarak -özellikle az önceki hatibin de belirttiği üzere, Çin'in öncülüğünde- kilometrelerce uzakta olan ülkelerle yapılan iş birlikleri bu şekilde gündemimize gelirken, hemen yanı başımızda hemen komşumuz olan Suriye, Irak, Rusya, İran, Yunanistan gibi pek çok konuda ortak çıkarlarımızın örtüştüğü ülkeler ve bu ülkelerle, yine hem tarihsel hem inanç boyutundaki yaklaşmamız da nazara alındığında, komşularla sıfır sorunla başlayan dış politikamız maalesef Arabistan çöllerinde sürünmektedir. Oysa, AKP Hükümeti iktidara geldiğinde bütün komşularımızla sıfır sorunlu bir politika izleyeceğini, tüm komşularla iş birliği, dostluk ve kardeşlik ilişkisini gerçekleştireceğini dile getirmişti ama geriye dönüp baktığımızda bugün hiçbir komşumuzla sorunsuz değiliz; hemen tüm komşularımızla sıfır sorun değil, yüzde yüz sorunluyuz.

Daha dört yıl öncesinde, 2011 Suriye iç savaşı başlamadan önce, Sayın Cumhurbaşkanı o dönemde Başbakanken Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'la kol kola, ailece iki kanka olarak Türkiye'nin sahil bölgelerinde dostlardı, kardeşlerdi ve Beşar Esad sanki yetmiş yıllık Suriye tarihinde diktatör değildi ve sarmaş dolaş tatil yapmaktalardı. Ama ne olduysa, bugün Beşar Esad diktatör, halkına kurşun sıkan bir barbar. Yine, Beşar Esad'dan daha vahşi, daha diktatör, daha bağnaz olan Suudi Arabistan Kralı'yla şimdi kol kola, el ele. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı kiminle el ele, kol kola verdiyse bir uğursuzluk getirdi. Muhtemelen Suudi Kralı'nın da geleceği pek parlak değil, onun da geleceği Beşar Esad'a benzeyecek gibi görünüyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Maşallah dediği inek süten kesiliyor.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) - Şimdi, değerli milletvekilleri, tabii, dış politikada sıfır problemden yüzde yüz probleme varan dış ilişkilerimiz ve komşu ülkelerle âdeta düşmanca olan ilişkilerimiz bununla bitmiyor. Suriye'deki gelişmelerde ortaya çıkan, belli bir dinamik hâline gelen, aslında tarihsel olarak, Türklerle tarih boyunca ittifak hâlinde olan Kürt halkının Suriye'deki kazanımları, IŞİD barbarlarına karşı vermiş olduğu mücadele ve bu mücadelede ulaştığı başarı da yine mevcut AKP Hükümeti açısından tehlike olarak görülmekte ve düşman bir politikayla bakılmaktadır.

Şimdi, değerli arkadaşlar, eğer uluslararası ilişkiye gireceksek, tıpkı Meclisin gündemine gelen Asya Altyapı Yatırım Bankası gibi ilişkilere gireceksek öncelikle kendi komşularımızla, tarihsel birlikteliğimiz olan halklarla bir dostluk, barış ve kardeşlik ortamını, adasını yaratmak zorundayız.

Şimdi, dış politikada bu başarısızlığa ulaşmanın doğal sonucu olarak kendi iç ilişkilerimizde, ülke içerisindeki siyasetimizde barışı inşa edememenin, temel sorunlarımıza çözüm üretemememizin yansımaları olarak da dış politikada, dış siyasette tıkanır ve yalnızlık yaşarız.

En başta Kürt sorunu olmak üzere Türkiye'de inanç sorunlarına çözüm üretmeden, bugün Meclisimizde gündeme gelen Roman sorununu çözmeden, dolayısıyla bütün bu sorunlara belli bir eksenle bakarak, tıpkı yetmiş yıllık statükocu anlayış gibi bu sefer de Neoosmanlılık ya da Panislamist bir yaklaşımla, mezhebî bir yaklaşımla biz meselelere çözüm üretmeye çalışırsak elbette dış siyasette de tıkanır, elimiz kolumuz bağlanır ve yalnızlık yaşarız.

Bakın, değerli milletvekilleri, tarihte Kürtler ile Türklerin karşılaştıkları üç önemli dönüm noktaları vardır. Biri: 1071'dir, Mervani Kürt devleti ile Alp Arslan'ın karşılaşmasıdır. İkinci tarihsel önemli karşılaşma: 1514, Yavuz Sultan Selim ile İdrisi Bitlisî. Ve üçüncüsü: Kurtuluş Savaşı dönemidir, Birinci Dünya Savaşı. Altını çizerek söylüyorum ve dikkatinizi celbetmek istiyorum: Tarihsel bu üç karşılaşmanın her biri Kürtler ile Türkler arasında yüz yıllar devam eden ittifaklara neden olmuştur ve tarihin hiçbir döneminde Kürtler ile Türklerin ilişkisi zor üzerine, baskı üzerine, şiddet üzerine inşa olmamıştır ve hiçbir halk da bunu Kürtler üzerinde başaramamıştır. Bütün bu ittifaklar gönüllülük esası üzerinedir.

Bugün AKP iktidarının kürdistanda sürdürdüğü zora dayalı, baskıya, ıslaha, terbiye etmeye dayalı politika başarıya ulaşamaz, ulaşamayacaktır. Bunun tek çözüm yolu var: Eğer Kürtler varsa ki vardır, tarihî bir gerçekliktir, üzerinde yaşadıkları bir coğrafyaları varsa ki vardır, kürdistandır. Bu kürdistan coğrafyasının devamı Irak'ta sizin daha düne kadar "postal yalayıcımız" dediğiniz, sizin düne kadar "aşiret reisleri" dediğiniz, bugün iş birliği yaptığımız, kanka olduğunuz güney Kürdistan bir realiteyse, Rojava da bir realitedir, kırmızı çizgilerle bu gerçekliği değiştiremezsiniz. O zaman yapılacak tek şey vardır: Kürtler varsa, Kürt'ün dindarıyla dinsiziyle, genciyle ihtiyarıyla, sağcısıyla solcusuyla oturacaksınız, tıpkı tarihte verdiğimiz örneklerde olduğu gibi, gönüllülük esası üzerine, haklar üzerine, özgürlükler üzerine, Kürtlerin bir halk olmaktan doğan temel hakları üzerinden anlaşma yapacaksınız, ittifak yapacaksınız. Ve işte göreceksiniz, esas, tıpkı 1500'de Yavuz Sultan Selim'in İdrisi Bitlisî'yle yaptığı ittifakla nasıl ki Memlûklulardan halifelîği aldı, bütün Orta Doğu coğrafyasını kendisine bağladı ve o tarihten sonra imparatorluğa dönüştüysen; nasıl Alp Arslan Mervani Kürt devletinin göndermiş olduğu 15 bin kişilik orduyla Romen Diyojen'i yendiysen, nasıl Kurtuluş Savaşı'nda hep hamaset siyasetiyle dile getirdiğiniz yedi düvele karşı savaşta Kürtlerle ittifak yaptıysanız, bugün de Türkiye'nin güçlenmesini, uluslararası konjonktürde bir güç olmasını istiyorsanız, Kürtlere tankla, topla, derebeyi hukukuyla gitmeyeceksiniz. Bugün kürdistanda derebeyi hukuku uyguluyorsunuz. Sultan, vezir ve bölgedeki valileriniz derebeyidir, mevcut 12 Eylül Anayasası'nı bile ihlal ediyorsunuz, ona bile riayet etmiyorsunuz.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Derebeyi yok, derebeyi yok.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Çünkü bugün uyguladığınız sokağa çıkma yasağının mevcut 12 Eylül faşist Anayasası'nda bile dayanağı yoktur. 5442 sayılı Yasa'ya dayandırılıyorsunuz, 11'inci maddesine, yoktur böyle bir hüküm. Çıkmaz, bu Mecliste, eğer yaparsanız, sıkıyönetim ilan edin, olağanüstü hâl ilan edin, bunun Anayasa'da dayanakları var ama 5442 sayılı Yasa'nın 11'inci maddesinde yoktur. Sizin valileriniz, sizin talimatlarınızla kürdistan'da şehirleri kuşatıyor, tankla, toplu şehirleri bombalıyor; bu yetmez gibi süresiz sokağa çıkma yasağı uygulanıyor. Bunun mevcut hukukta dayanağı yoktur. İşte bu hukuk keyfi hukuktur, bu hukuk Orta çağ hukukudur, işte sultan, veziriazam ve derebeyi hukukudur, sizin uyguladığınız hukuk tam da bu hukuktur.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Derebeyi olmak isteyenlerle mücadelelerimiz bizim, derebeyi olmak isteyenler var. Millettin adamlarından bahsediyorsun, derebeyi diyemezsin, onlar milletin adamları.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bugünkü çatışmamız İttihat ve Terakki içindeki kanat çatışmasıdır. Sizin yetmiş yıllık politikadan, yetmiş yıllık statükodan hiçbir farkınız yok. Tek yaptığımız şey, 1924 Anayasası'yla iktidarı ele geçiren Jön Türkçü ya da Turancı ya da Türkçü kanada karşı, sizin, bugün, Panislamist kanatla iktidarı ele geçirme derdinizdi, kaygınızı -başka bir şey de yok- onu da başardınız; on üç yıldır iktidarı ele aldınız, devlet kurumlarını ele geçirdiniz.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Millet el verdi, millet! Kanal kazarak iktidarı almadık, millet verdi!

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Şimdi, yapacağımız şey şu: Bu anlayış, bu zihniyet 1925 Şeyh Sait hareketinde ne diyordu? “Eşkıya.” 1937-38 Dersim katliamında ne diyordunuz -bir sıfat yakıştırdınız- neydi o zaman Dersim halkının ismi? “Şaki.”

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Biz şakiye “şaki” diyoruz, Kürtlere değil!

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Bugün, Kürtlere reva gördüğünüz katliamın ismine de işte tıpkı söylediğiniz gibi “terörizm” diyeceksiniz, “terörle mücadele” diyeceksiniz, 35 günlük bebek öldüreceksiniz, daha bugün 14 yaşında bir genci öldüreceksiniz, sivilleri katledeceksiniz.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – PKK öldürüyor, PKK!

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Peki, Kars'ta, Erzurum'da, Ağrı'da, Van'da hendek mi var? Siz bu bölgelerde, 160'ı aşkın bölgede özel güvenlik bölgeleri ilan etmişsiniz, özel askerî bölgeler ilan etmişsiniz. Sizin yaptığımız bu hukukun, bu uygulamaların hiçbir yasal dayanağı yoktur. Değerli arkadaşlar, siz bu anlayışınızla, bu politikanızla kendinizi tüketirsiniz.

Saddam Hüseyin güney Kürdistan'da 186 bin Kürt'ü Enfal'de katletti. Arapça bilenleriniz bilir “enfal” in ne anlama geldiğini. 186 bin Kürt'ü katletti ama Kürtler yok olmadı, Kürtler var ama Saddam Hüseyin gitti. Beşar Esad da aynı şeyi yapıyordu, Kürtleri vatandaşa bile kabul etmiyordu ama şimdi gidiyor.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Kol kolamızın Esad'la, kol kola!

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Siz bu politikayla aynı akıbeti uğrarsınız. Onun için, dönün tarihe bakın, Kürt halkıyla, Kürt halkının siyasal öncüleriyle oturun, tıpkı tarihte olduğu gibi kardeşçe, eşitçe, özgürce ama gönüllü beraberliğe dayalı bir çözümü inşa edin. Yoksa tankınıza, topunuza güvenerek, bugünkü siyasal iktidardaki çoğunluğunuza güvenerek bir çözüme ulaşamazsınız. Ulaşılsaydı eğer doksan yıldır bu sorun çözülmüş olurdu, bugün huzurumuza gelmezdi bu sorun.

Bu nedenle, değerli arkadaşlar, bizim esas meselemiz iç meselemizdir, sadece Kürt sorunu değil, Alevi sorununu çözmek zorundasınız, çözmezseniz, mezhep eksenli bir siyaset yürütürseniz, yürütmeye devam ederseniz işte, Suudi Arabistan ve İran, bu politikanın malzemesi hâline gelirsiniz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Sorun Kürtler değil, sizsiniz.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Bu sorun, Şia-Sünni meselesi Orta Doğu'nun en kronik, en eski meselesidir. Emevilerden günümüze kadar, Osmanlı-Safevi çelişkinin temelinde bu var, Emevilerde bu var, Abbasilerde bu var, Memlüklerde bu var. Bakın, bu oyuna, bu siyasetinizle, bu mezhepçi anlayışla Orta Doğu'da giderek derinleşen ve Şii-Sünni, mezhep eksenli bir derin savaşa giden sürece taraf olacaksınız, alet olacaksınız, nitekim, olmaya başladınız bile. Suudi Kralı yetmedi size, şimdi İsrail'e sığındınız. Hani İsrail katildi, hani "..."(x) diyordunuz, hani bebekleri öldürüyordu, fotoğraflar gösteriliyordu; ne oldu? Kucağına oturdunuz,(xx) şimdi kanka oldunuz. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ne oldu? İran mı sıkıştırdı? İran-Suudi Arabistan çelişkisinden, Rusya uçağı, jeti düştü, sıkıştınız mı? Sıkışınca İsrail'in hemen kucağına, ABD'nin kucağına.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Hiç alakası yok.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Hani, İncirlik Üssü'ne izin vermiyordunuz, İncirlik'i verdiniz, Malatya'yı verdiniz, Diyarbakır'ı verdiniz, bölgedeki tüm üsleri Amerika'ya peşkeş çektiniz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu takkiye siyasetiyle, bu halkı kandırma siyasetiyle, bu yalan siyasetiyle kısa vadeli iktidarınızı devam ettirebilirsiniz ama Türkiye'yi, ama Türkiye halklarını felakete götürürsünüz. Türkiye halklarının geleceğini karartıyorsunuz. Bu anlayışla, bu politikanızla kürdistanı siz kuracaksınız. Size söyleyeyim nasıl kuracağınızı. Bakın, size söyleyeyim.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Kurdurtmayacağız.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Siz bu zihniyetle batıda, İstanbullarda, Ankaralarda, İzmirlerde tıpkı 1 Kasım öncesi talimatlarındaki o bindirilmiş kıtalar bizim nasıl 400 seçim büromuza saldırdıysa, suçsuz günahsız Kürt esnafların iş yerlerine saldırdıysa, sizin bu anlayışınızla tekrar o kitleler harekete geçecek ama siz de kontrol edemeyeceksiniz, biz de kontrol edemeyeceğiz ve işte asıl bölücülüğü, ülkenin bölünmesini siz yaratacaksınız.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bölücülüğü siz yapıyorsunuz.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Onun için aklınızı biraz tarihten alın, biraz da vicdandan alın, biraz da akliselimle düşünün ve oturun bu sorunu çözmeye çalışın. Hep sizin böyle keyfinizle, böyle koltuklarınızda kurularak, Kayseri'nin ötesine geçmeden, yandaş medyanın yalan dolan haberleriyle bu sorunu çözemezsiniz. Orada dün analar ağlıyordu, bugün analar katlediliyor. Yarın, bunun kıvılcımları İzmir'e, İstanbul'a, Antalya'ya yansıdığında bu Meclis vebal altında kalacak bu Hükümet yönetemeyecek.

REŞAT PETEK (Burdur) – Teröristlere lanet okuyabiliyor musun oradan?

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – İşte bu mantıkla, bu zihniyetle çözemeyeceksiniz. Çözemeyeceksiniz!

REŞAT PETEK (Burdur) – Katillere, teröristlere lanet olsun diyebiliyor musunuz? Teröristlere lanet okuyabiliyor musunuz?

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(xx) Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu Birleşim Tutanağı'nın 210'uncu sayfasındaki "Açıklamalar" bölümünde yer almaktadır.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Söylüyoruz. Tekrar söylüyorum: Git o zaman biraz tarihi oku! Böyle, az önce Roman kardeşlerimizin sorunlarının çözümüne ilişkin bir Meclis araştırma önergesi geldi. İşte o küçümseyen, o tepeden bakıcı, o hiçleştiren, ötekileştiren zihniyetle ne yaptınız? El birliğiyle el kaldırıp reddettiniz. Neydi o? Neydi? Ötekileştirilmiş, yüz yıldır bu ülkede bütün haklardan mahrum edilmiş, kendi kültürünü yaşayamayan, dilini yaşayamayan, ekonomik özgürlüğü olmayan, çocuğunu okula veremeyen, hepimizin çok yakından bildiği âdeta çadırlara mahkûm olmuş bir kesimin haklarını sayın milletvekili arkadaşımız burada dile getirdi, alay edencesine güldünüz, sonra el birliğiyle reddettiniz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Ben sana gülüyorum. Sana gülüyorum, sana...

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) - Bu gerçekliği gizleyebilir misiniz? Reddetmekle Roman vatandaşlarımızın sorununu hasıraltı edebilir misiniz?

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürt halkı sizi tanıdı.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) - Sorunları demokratik, akıl, bilim ve tarihin ışığında çözmek zorundasınız. Çözemezseniz, siz bu zihniyetle ancak Suudi Arabistan çöllerinden dönersiniz, başka bir yere varamazsınız.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürt halkı sizi Cihangir’e gömecek.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) - Bu zihniyetle hiçbir soruna çözüm üretemezsiniz. Yoksa, dünya deneyimlerine bakın.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Cihangir’deki yoldaşlarımızla birlikte Kürt halkı sizi tanıdı.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) - Sizin yönteminizle giden bütün diktatörler, bütün faşistler tarihin çöplüğüne gitmiştir.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürt halkı faşizminizi de tanıdı.

REŞAT PETEK (Burdur) – Bütün faşistler, bütün teröristler...

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) - Gelin, bu sorunu tarihin ışığında, Kürt halkının öncüleri...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Faşistleri gömeceğiz.

REŞAT PETEK (Burdur) – Teröristleri de faşistleri de tarihe gömeceğiz.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) - Daha dün barış müzakeresi yaptığımız Sayın Abdullah Öcalan sizin kontrolünüzde. Oturun masayı tekrar düzeltin ve bu ülke daha fazla kan kaybetmesin diyorum.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürt halkı sizi tanıdı.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) - Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çakır, bir dakika...

Sayın milletvekilleri, ben az önceki oturumda da ifade ettim. Nasıl bir üslupla konuşulması gerektiğini İç Tüzük çok açık bir şekilde beyan ediyor. İğnelemeden, kaba ve yaralayıcı sözler kullanmadan meramımızı çok rahat bir şekilde ifade edebiliriz. Sadece burdakileri değil, halkımızın bir kısmını da yaralayan ifadeleri kabul etmek mümkün değildir.

“Kürtlere katliam yapıldı.”, “Kürtlere katliam vardır.” gibi ağır, kabul edilemez ifadeleri, ben, burada, esefle karşıladığımı ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Siz yorum yapamazsınız Başkan.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Nasıl böyle konuşuyorsunuz?

BAŞKAN - Birincisi, Kürtler ile teröristleri ayırmak lazım. Burada bir derebeylik yok. Kürtlere karşı değil ama tam da terörle mücadele kapsamında, derebeylik oluşturmak isteyen teröristlere yönelik bir mücadele vardır. Bunun böyle bilinmesi gerekiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hepimizin ifademizi çok net bir şekilde, doğru bir şekilde kullanması lazım.

Buyurun efendim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, siz bu şekilde görüş belirtmezsiniz. Eğer bu şekilde görüş belirtcekseniz burada oturmanız lazım, kürsüyü kullanmanız lazım. Bu ülkede Kürtlere yönelik katliam yapıldığını şu anki Cumhurbaşkanı da Dersim’de ifade etmişti.

BAŞKAN - Bakın, burada temiz bir dil kullanılması gerektiğini az önce de ifade ettim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Katliam yapıyorsun.” demek sizin dediğiniz anlamda kaba, yaralayıcı bir durum değil, tam tersine yaşanan gerçeği tespit etmektir.

BAŞKAN – “İsrail’in kucağına oturdunuz.” Başka türlü ifadeler...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bakın, bu ifadeleri lütfen, ne olursunuz... Meramınızı ifade ederken itham edici, şahsiyetle uğraşan bu tür yaralayıcı sözlerden hepimizin sarfinazar etmesi lazım.

Bu ifadeleri kabul etmek mümkün değildir Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, evet, yani sayın hatibin konuşması sırasında argoda farklı anlama gelebilecek bir deyim kullanması bizim açımızdan da doğru olmayan bir durum ortaya çıkarmıştır. Orada sayın hatip İsrail’le olan kucaklaşmayı dile getirmek istemiştir.

REŞAT PETEK (Burdur) – Özür dilesin!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Onun dışında, konuşmanın geneli içerisinde herhangi bir kaba, yaralayıcı herhangi bir söz yoktur; ağır siyasi eleştiriler ve mevcut durumla ilgili tespitler vardır.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çakır, buyurun.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – “Kucağına oturtmak.” yok “Oturtmak.” -farklı şekillerde ifade edilebilir- ifadesi, özdeyişi, hangisini alırsanız alın, bu ülkede, bu millette ne şekilde anlaşıldığı çok aşikâr bir husustur. Dolayısıyla değerli konuşmacının bu ifadeyi İdris Bey’in ağzından değil, ağzından düzeltmesini talep ediyoruz. Birinci husus, ısrarla.

İkincisi ise, “derebeylik” kelimesinin kendisine sıfat olarak zikredildiğinde eğer derebeylikle ilgili bir miktar bilgisi olan birisi feveran etmiyorsa büyük bir şey vardır, problem ortada. Onun için bunu şiddetle reddediyoruz, hakaretin en ağır telakki ediyoruz. Sataşmadan da 69’a göre söz istiyoruz.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

İki dakika süre veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

12.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın, Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman’ın 19 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle değerli konuşmacı Mehmet Bey’den bu ifadesini düzeltmesini, tashih etmesini ısrarla talep ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, derebeylik meselesini konuştuğumuzda derebeylikle ilgili Marc Bloch’un Feodalitesini okumasına gerek yok, iktisat tarihinden okuyan kişi derebeyliğin ne olduğunu iyi bilir. Derebeylik değerli arkadaşlar -bunu açıkladığım için utaniyorum, özür diliyorum sizden- Orta Çağ’da

hüküm sürmüş, birkaç yüzyıl hâkim olmuş, sadece bir feodal beyin hâkimiyetinde süren ve insanları, tebaasını sadece serf olarak yani köle, tarım işçisi olarak esas alan ve arkasından, toprakla birlikte alıp satan rejimin, uygulamanın adı, onun başındaki beyin adı da derebeyidir. Dolayısıyla, eğer derebeyliğin tanımı buysa -bakabilirsiniz ansiklopedilere, lügatlere yahut kitaplara- biz bunu şiddetle reddederiz. Her şeyden önce, bu sıfat bizim için söylendiğinde, sadece bizim için değil, kim için söylenirse söylensin, imparatorluğu geçirmiş, ulus devletine geçmiş, cumhuriyete geçmiş ve 78 milyon insana karşı bir hakarettir, esas itibarıyla bunun da geri alınması gerekir.

Değerli arkadaşlar, derebeylik hâkim olduğu dönemde Orta Çağ'da bırakın siz cumhuriyeti yahut 19'uncu yüzyılı Osmanlı İmparatorluğu'nda bile derebeyliğin d'si yoktur, söz konusu bile değildir. Bu tamamıyla Orta Avrupa'ya özgü bir ideolojidir, bunun altını çizelim, böyle ulu orta da bu kavramları lütfen kullanmayalım.

Ve bir hususu daha zikredeceğim, bitireceğim. Tarihten çok güzel örneklerle başlayan değerli konuşmacı, nasıl oluyorsa, on beş yirmi dakikalık konuşmanın sonunda bir şekilde bir makas değiştirmek suretiyle hakaretlerle biten bir konuşmaya dönüştürüyor. Oysa ne kadar güzel başlamıştınız; Alp Arslan'ı anlatmıştınız, Diyojen'i anlatmıştınız, Yavuz'u, İdrisi Bitlisî'yi anlatmıştınız, Kurtuluş Savaşı'nı anlatmıştınız. Orada da bir tashih yapayım müsaade ederseniz Mehmet Bey. Kürtlerle ittifak diye bir şey yok, zaten biz beraberiz, ittifak dediğiniz iki ayrı nesne arasında olan bir şeydir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – İnkâr ederek mi?

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) – Yavuz'un, yani 16'ncı yüzyılda Yavuz'un iktidar olduğu dönemde Türklerle Kürtlerin ittifak etmesine gerek yok, zaten beraberdik biz; bir imparatorluğun, bir devletin mütemmim cüzleriydik, etle tırnak gibi. Kurtuluş Savaşı, aynı şekilde; şehitliklere gittiğinizde, Çanakkale'ye, Yemen'e, Bakü'ye nereye giderseniz gidin her yerde aynı tabloyu görürsünüz, aynı birliği beraberliği görürsünüz. Tashih ettiğim için özür diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Adıyaman...

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Hem sataşma var hem açıklama yapacağım.

BAŞKAN – Düzeltme yani.

Buyurun Sayın Adıyaman, iki dakika.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- *İğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman'ın, 19 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması (x)*

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Değerli arkadaşlar, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, birincisi, tabii, “İsrail'in kucağına oturdu.” derken orada mecazen söyledim. Oradaki anlam kaba... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen müdahale etmeyelim.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Oradaki anlam “sarmaş dolaş” anlamında, “kankalar” anlamında. Bunu bu şekilde düzeltmiş olayım.

REŞAT PETEK (Burdur) – Özür de dile, özür dile.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

(x) Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu *Birleşim Tutanak Dergisi'nin 207'nci sayfasında yer almaktadır.*

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Şimdi, derebeylik meselesine gelince, arkadaşlar, derebeylik... Elbette, kara Avrupa’ında derebeyin toprak ağalığı, serf sistemi doğrudur ama o ekonomik boyutudur. Aynı zamanda kendi hukuku da vardır, o kendi hukukunu da burada izah etmek istemem, nasıl bir hukuk uyguladığını çünkü her toprak ağası, her serfe sahip olan derebeyi aynı zamanda bir kurum olan, üst yapı kurumu olan hukukunu, hatta kendi ahlakını da dayatır o serflere, köylülere. Şimdi, eğer bir yerde hukuk yoksa, hukuk uygulanmıyorsa, meri hukukun kuralları dışına çıkılıyorsa, mevcut Anayasa’yı beğeniriz, beğenmeyiz, mevcut yasaları beğeniriz, beğenmeyiz, onun dışında bir uygulama yapılıyorsa bunun ismi derebeyi hukukudur çünkü hukuki dayanağı yoktur, çünkü hiçbir meşruluğu yoktur. Bugün valilerin uyguladığı budur, bunun için de derebeyi hukukudur.

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Terör örgütünün Anayasa’da adam öldürme yeri var mı?

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – Bunu böyle çıkıp süslemenin, güzelleştirmenin bir anlamı yok, bugün, evet, uygulanan, hiçbir dayanağı olmayan, otuz günü, bir ayı geçen sokağa çıkma yasakları, tank, topla “Kendi halkına -bunu birileri kullanmıştı, bu cümleyi- bomba atan diktatördür.” demişti birileri. Evet, aynı uygulama bugün bu ülkede uygulanıyor, tanklar, toplar bomba atıyor kendi halkına.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

REŞAT PETEK (Burdur) – Terör örgütü atıyor, onu da söyle.

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – PKK’ya atılıyor.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – 130 binlik Cizre halkı PKK’lıdır öyle mi? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Süreniz dolmuştur Sayın Adıyaman.

REŞAT PETEK (Burdur) – Terör örgütü atıyor.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (Devamla) – İşte sizin tek sığınacağınız şey bu, başka bir şey yok. Saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

15.- Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/387) (S. Sayısı: 19) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına Denizli Milletvekili Kazım Arslan.

Buyurun Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi öncelikle sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

19 sıra sayılı uluslararası anlaşmanın onaylanması için şahsım adına söz istedim. Şahsi görüşlerimi sizlere arz ediyorum.

Bu yasanın onaylanmasıyla ilgili olarak muhalefet şerhimiz yok çünkü biz ülke menfaatleri doğrultusunda yapılacak her türlü anlaşmanın onaylanması noktasında üzerimize düşen görevi her zaman yapıyoruz, yine bugün de bu görevimizi yapacağız.

Bu anlaşma ile kurulacak Asya Altyapı Yatırım Bankasının kurulmasının bölgeye büyük bir faydası olacaktır. Anlaşmaların yapılması ne kadar önemli ise takibinin de o denli önemli olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Çünkü ülkemizin menfaatleri olan özellikle uluslararası anlaşmaları genelde hep onaylıyoruz ancak bu anlaşmalar ülkemize ne getiriyor, bizden ne götürüyor; bunun hesabını iktidar olarak çok iyi yapmadığımızı özellikle belirtmek istiyorum.

Anlaşmalarda ve uygulamalarında esasen karşılıklılık esası çok önemlidir; dış ilişkilerde, dış ticarete, dış siyasette ve uluslararası ilişkilerde karşılıklılık esası çok önemlidir. Bu nedenle, ticari ilişkilerimize baktığımız zaman genelde bu işlemlerin aleyhimize geliştiğini de görüyoruz. İthalatımız her gün biraz daha artıyor, ihracatımız biraz daha azalıyor. Dolayısıyla sürekli dış ticaretimiz açık veriyor. Bunun yanı sıra cari açığımız da her gün büyümeye devam ediyor. Bunları azaltmak için ülke ihtiyaçlarımıza yönelik olarak yapılacak yatırımlara öncelik vermeliyiz, ithalatımızı azaltacak tedbirleri almalıyız. İhracatımızı artıracak önlemleri de alarak uluslararası ticari anlaşmalarımızın ülke menfaatlerine en uygun şekilde uygulanmasına ve karşılıklı menfaatlerimizin en üst noktada tutulmasına olanak sağlamalıyız. Bunun için, ithalatımızı azaltmak için özellikle yerli üretimi daha çok teşvik ederek, ülkemizde üretilen ürünleri mümkün olduğunca ülkemizde devletimizin kullanmasına olanak sağlayarak ve ithal edilmesinin azaltılmasını sağlamak suretiyle, yerli üretimi, yerli sanayiye geliştirmek suretiyle ülkemizin uluslararası ilişkilerde ve anlaşmalarda menfaatini en üst sıraya çıkarmalıyız diye öneriyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle şunu ifade edeyim: Şu anda ekonomik krizle birlikte sanayicimiz, üretimin üzerindeki, sanayicinin üzerindeki yüklerin çok ağır olması sebebiyle, önünde çok fazla engeller olması sebebiyle, devletin bu alanda, iktidarın bu alanda önemli adımlar atmaması nedeniyle bugün maalesef çalışmakta zorluk çekmektedir ve birçok iş yeri kapanma noktasına gelmiştir. Bazı iş yerlerinde işçi çıkarılmaya başladığını gözlemlemekteyiz. Bu nedenle, siz sanayiciye, yatırımcıya para kazandırmadığımız takdirde, siz onun maliyetlerini aşağıya çekmediğiniz takdirde bu ülkede ne yatırım artacaktır ne üretim artacaktır ne istihdam artacaktır ne de ihracat artacaktır. Onun için, bizim öncelikle ülke olarak, başta da iktidarın bu konuda çok önemli bir sorumluluğu var. Yatırımların artırılması, üretimin artırılması için öncelikle vergi indirimlerinin yapılmasını ve yatırımcıların daha güçlü noktaya getirilmesi noktasında çalışmaların ve teşviklerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bir iş adamı olarak, bir sanayici olarak gittiğim her bölgede gerçekten sanayicinin mevcut durumu zorla taşıdığını, zorla götürdüğünü, yeni bir yatırım yapma şevkinin kalmadığını, heyecanının kalmadığını, artık durumu kurtarmak için bir gayret içinde olduğunu görüyorum ama sanayicimizin, iktidarın değişik baskıları sebebiyle ses çıkarmadığını da buradan açıklıkla söylemek istiyorum. Bir başka neden de, sanayicimiz ve yatırımcımız, bankaya borçlu olması sebebiyle fazla bir şikâyeti ortaya çıkarmamaktadır.

Gerçek ve tüzel kişi işletmelerinde hiçbir ayırım yapılmaksızın enerji bedellerinden eşit şekilde KDV'nin sıfırlanması ve yine işletmelerin ve üretimin üzerindeki TRT katılım payının kaldırılması suretiyle maliyeti aşağıya çekecek, üretimi artıracak, sanayicinin önünü açacak bir adil teşvik sisteminin mutlaka oluşturulmasına büyük bir ihtiyaç bulunmaktadır. Bu nedenle, üretimde haksız rekabete yol açan -teşvikler ve destekler değil- bütün işletmelerin faydalandığı bir sistemin mutlaka uygulamaya geçmesi gerekmektedir. Sanayici için daha çok nitelikli elemanların yetiştirilmesi konusunda mesleki eğitimin artırılması ve meslek edindiren okulların çoğaltılmasının da ihtiyaç olduğunu açıklıkla belirtmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, bu sanayi kuruluşları, yatırımcılar, ihracatçılar bu kadar yüksek maliyetler altında zorlanırken, mevcut iktidarın uyguladığı yanlış dış politikanın faturası sanayicimize ve ihracatçımıza da çıkmaktadır. Bugün, en son noktada, Rusya ile çıkarılan bir sorunun, gerçekten gerek dış ticaret, turizm, tarım, inşaat, ulaştırma ve diğer birçok dış ticaret konusunda ülkemizi 8,5 milyar dolara yakın bir zarara uğrattığı da açıkça ortadadır.

Komşularımızla ilişkilerimizin bozuk olması nedeniyle yine komşularımızla alışverişlerimizin ve ihracatımızın da en aza indiğini de açıklıkla görmekteyiz. Onun için üretime dayalı, yatırıma dayalı kalkınma modelini ülkemizde öne çıkarmalıyız. Gerçekçi bir kalkınmayı gerçekleştirmek istiyorsak yatırımı, üretimi, istihdamı ve ihracatı artıran, her alanda bu çalışmalarını yapan bir çalışmayı da gerçekleştirmek durumundayız. İşte bu tabloyu gördüğümüz bu çerçevede, yeni bir sanayileşme modelini de yaratmak için, bizim, Meclis olarak yasal düzenlemeleri de yapmak, hem iktidara da yol göstermek görevimizdir diye açıklıkla belirtmek istiyorum. Bunun için, yatırım ve üretimi, istihdamı artırmak için sanayici ve ihracatçının KDV iadelerinin ve mahsup işlemlerinin hızla yapılması gerekmektedir, elektrik üzerindeki KDV'nin sıfırlanması gerekmektedir, TRT katılım payının alınmaması gerekmektedir; peşin vergi uygulamasından vazgeçilmelidir, damga vergisi de kesinlikle alınmamalıdır. Bu devlet yatırım yapmıyorsa özel sektörün önü açılmalıdır. Bu şekilde kalkınmayı daha iyi, daha hızlı bir şekilde gerçekleştireceğimizi açıklıkla belirtmek istiyorum.

Tekrar hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Sağ olun, var olun arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

ASYA ALTYAPI YATIRIM BANKASI KURULUŞ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 29 Haziran 2015 tarihinde imzalanan “Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(2) Türkiye Cumhuriyetinin Asya Altyapı Yatırım Bankasına olan sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemeler 2.609.900.000 ABD Doları karşılığını geçemez.

(3) Bakanlar Kurulu ikinci fıkrada belirtilen tutarı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'a aittir.

Buyurun Sayın Parsak. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MHP GRUBU ADINA MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Aziz Türk milleti, saygıdeğer vekilleri; Gazi Meclisi, yüce Meclisi sözlerimin başında saygıyla selamlıyorum.

Bugün aldığımız bir haberle yine yüreğimiz dağlandı, bitmek tükenmek bilmeyen acılarımıza bir yenisi daha eklendi. Şırnak'ta görev yapan Afyonkarahisar Bolvadinli hemşehrim Jandarma Uzman Çavuş Ramazan Emet, bugün sabah göreve gitmek üzere evinin önünde beklerken, her vesileyle bu

şerefli kürsüden “bizim çocuklarımız”, “gerilla”, “özgürlük savaşçısı” olarak tanımlanan PKK’lı teröristlerin, kahpelerin kahpe kurşunlarıyla şehit düştü. Şehidimize yüce Allah’tan rahmet, kalanlarına, Afyonkarahisar’a ve aziz Türk milletine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Türkiye’nin en uzun süreli sorunlarının başında gelen PKK terörü, AKP iktidarı zamanında kademeli olarak yeniden tanımlanmıştır. Gelinen noktada mesele PKK=Kürt sorunu şeklinde bir içeriğe kavuşturulmuş, bu ülkenin onurlu birer vatandaşı olan, yıllarca PKK’nın zulmüne maruz kalan Kürt kökenli kardeşlerimiz tam da PKK’nın ve onun siyasi uzantılarının istediği şekilde PKK’nın yanında durmaya zorlanmıştır. Oysa sorun hiçbir zaman Kürtler ile Türkler arasında olmamıştır. Böyle olmasına da ne Kürtler ne de Türkler razıdır ama şimdi bölgedeki insanlarımız ne yazık ki PKK terör örgütünün elinde âdeta esir durumdadır. Çünkü AKP Hükûmeti onların akıbetini PKK’ya teslim etmiştir.

Kürt açılımı olarak başlayıp çözüm sürecine evrilen politikanın terörü bitirmek gibi bir amacının bulunmadığı bugün gelinen noktada artık şüphe götürmez bir gerçeklik hâline gelmiştir. Sorun, PKK terör örgütünün bitirilmesi değil, Türkiye’nin millî ve üniter yapısının tasfiye edilmesidir. Zaten Kürtlere anayasal statü, ana dilde eğitim gibi haklar vereceğini söyleyip sonra da “Bölünmeyeceğiz, parçalanmayacağız.” demek sadece gerçeğin üzerine perde çekerek halkın tepkisini önlemeye yönelik söylemlerdir.

PKK süreç boyunca çok şey kazanmış, meşruiyet kazanma yolunda önemli mesafe almıştır. PKK bu süreçte bölgedeki gücünü yeniden toplamış ve öyle bir noktaya gelmiştir ki kamu düzeni bölgede şu anda devletin değil, âdeta PKK’nın elindedir. PKK’lı olmayan hiç kimsenin bölgede seyahat özgürlüğü kalmamıştır. Devlet bırakın vatandaşını korumayı, kendi güvenlik güçlerini koruyamaz duruma düşürülmüştür. AKP 7 Haziranda kaybettiği iktidarı, halkımızı ekonomi ve terör belasıyla tehdit ederek istikrar söylemiyle 1 Kasım’da tekrar kazanmıştır.

Bugün 6 Ocak; ekonomide istikrar yok, dış işlerinde istikrar yok, iç işlerinde istikrar yok. Peki, nerede bu istikrar? Üzülerek ifade ediyorum ki istikrar sadece terördedir, istikrar sadece artan şehit sayısındadır.

Hemşehrim Ramazan Emet Çanakkale Savaşı’nda şehit olmadı, Kurtuluş Savaşı’nda da şehit olmadı; AKP’nin 2009 yılından bu yana toplumun nabzına göre çeşitli isimlerle yürüttüğü ihanet süreci nedeniyle şehit oldu.

Ramazan Emet, iş birlikçi AKP politikaları nedeniyle şehit oldu.

Ramazan Emet, dış destekli ayrılıkçı terör örgütüne bölgedeki vatandaşlarımızın temsilcisi olarak görüldüğü için şehit oldu.

Ramazan Emet, AKP bölgeyi PKK’ya ne yazık ki bıraktığı için şehit oldu.

Ramazan Emet, AKP KCK unsurlarına hukukun gereğini uygulayan İçişleri Bakanını görevden aldığı için şehit oldu. AKP politikaları sayesinde Ramazan demediler, Kurban demediler, evindedir, ailesi yanındadır demediler, şehit ettiler. Bazıları ise onları seyretti, sizin burada vereceğiniz oylarla tükenecek bir terörü bitirmek yerine elini şehit tabutunun üzerine koyup siyasi nutuklar attı.

Meclisten Türkiye’nin ulusal güvenliğine yönelik tehditleri gidermek üzere tezkere çıkardınız, bu tezkereyle PKK’nın Suriye uzantısı PYD’ye Irak’tan peşmerge desteği sağladınız.

Türk milleti şehit verdi, siz “Kürt sorunu.” dediniz.

Türk milleti şehit verdi, siz “Askerlik yan gelip yatma yeri değildir.” dediniz.

Türk milleti şehit verdi, siz “400 vekil verseydiniz bu işler böyle olmazdı.” dediniz.

Türk milleti şehit verdi, siz “Her türlü milliyetçiliği ayaklar altına alıyoruz.” dediniz.

Türk milleti şehit verdi, siz “PKK bu süreci silah yığınağı yapmak için kullandı.” dediniz.

Türk milleti şehit verdi, siz “Bu işin fitratında var, senin kardeşin de asker olmasaydı.” dediniz.

Türk milleti şehit verdi, siz ““Öcalan Kürtlerin lideridir, yeni Türkiye'nin mimarıdır, barış güvercinidir, barış için uğraşan adamdır, siyasi dehadır, sürece katkıda bulunuyor, öngörülerini harika.” dediniz.

Türk milleti şehit verdi, siz teröristlerle el ele verip “megri megri” dediniz.

Türk milleti şehit verdi, siz Habur'da törenlerle terörist karşıladınız.

Türk milleti şehit verdi, siz Oslo'da terörle müzakere yaptınız.

Türk milleti şehit verdi, siz Dolmabahçe'de terörle mütareke yaptınız.

Türk milleti şehit verdi, siz “O dağlarda piknik yapılıyor.” dediniz.

Peki, ne demediniz? “Ne yazık ki biz hata yaptık.” demediniz, oy kaybederiz diye apaçık ihanetleri kabul etmediniz, bir türlü edemediniz. Buradan açıkça söylüyorum: Çözüm sürecine destek veren herkesin elinde şehit kanı vardır, Ramazan Emet'in kanı vardır. Çünkü Ramazan Emet, sizin terörle kirlittiğiniz ilçeleri temizlemek için orada görev yaparken şehit oldu.

“Temizlik” demişken, sorumsuzluğunuzun yol açtığı tahribat artık boyunuzu aşıyor. Bölgede şu an görev yapan bir komutanın ifadesini aynen aktarıyorum: “Cizre'yi bir yıldan önce temizleyemeyiz.” Şu anda temizlemeye çalıştığınız o ilçeleri kim kirletti? Türkiye Cumhuriyeti'nin bugüne kadar hiç görülmemiş bir yağmakla karşı karşıya olduğunu bu millete ne zaman itiraf edeceksiniz? PKK ve HDP sözde öz yönetim açıklamaları yaparken “Öz yönetimi tanımıyoruz.” diye yürüyüş yapan şerefli bölge insanını sahipsiz bıraktınız ne yazık ki. Siz keyfinize göre rektör atadınız, İzmir'de Fırat'ımızı şehit verdik. Siz keyfinize göre politika belirlediniz, Şırnak'ta Ramazan'ımızı şehit verdik. Bu bölücü kahpelere karşı operasyon yapma yetkisini askerden aldınız kendi atadığınız valilere verdiniz, işinize gelmeyince de valileri, emniyet müdürlerini suçladınız. Siz kirli paçalarınızı kurtarmak için başka paralel yapılarla mücadele ederken PKK güneydoğuda Türkiye Cumhuriyeti devletine paralel devlet yapısını kurdu. PKK güneydoğuda vergi toplarken neredeydiniz? PKK, güneydoğuda yol keserken, kimlik kontrolü yaparken neredeydiniz? PKK güneydoğuda sözde mahkemeler kurup vatandaşlarımızı yargılarken ne yapıyordunuz? Terör sizin sayenizde, sizin vasitanızla ülkenin her noktasına sızdı; her ilimize, her kurumumuza, her üniversitemize girdi. 2002 yılında sıfır terörle teslim aldığımız ülkeyi her geçen yıl daha berbat hâle getirdiniz. Terörün mali kaynaklarıyla mücadele etmeyi bıraktınız. Bölgede terörle mücadele eden güvenlik güçlerimizi kışlarına hapsedtiniz. Terör sizin zamanınızda ülkenin her yerinde cirit attı. Teröristler görevini yapan askerlerimize güpegündüz yol ortasında küfür ve hakaret ediyor artık. Şehitlerimizin kanlarıyla kurulan Türkiye Cumhuriyeti sayenizde azılı bir terör örgütü ve bebek katili bir Allahsızdan ne yazık ki barış umar hâle geldi. Tüm bunlara rağmen 64'üncü Hükümet Programı'nda çözüm sürecine kararlılıkla devam edeceğinizi söylediniz. Bu bebale ortak olmaktan hiç mi utanmıyorsunuz? Hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Hadi terörist, hainliğinin gereğini yapıyor, siz bu koltuklara “vatan, millet, bayrak” diye oturup sonra bu hastalıklı emellere nasıl el kaldırıyorsunuz? Bu olanlardan insan olanın vicdanı sızlar, insan olmayanları da biz muhatap alıp söz söylemeyiz.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Üsluba biraz dikkat et.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Dinle! Dinle!

MEHMET PARSAK (Devamla)- Türk milleti, AKP, PKK ve HDP'nin birlikte tezgâhladığı “Yeni Türkiye” isimli bir tiyatrodan canlarımızın toprağa düşürülmesine, göz göre göre yiğitlerimizin şehit edilmesine kesinlikle müsaade etmeyecektir.

Bu düşüncelerle, Gazi Meclisi, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, değerli konuşmacı çok net bir şekilde “AKP Hükûmeti, PKK ve HDP’nin beraber kurduğu, ortaklaşa düzenlediği” demek suretiyle...

İSMAİL OK (Balıkesir) – Yalan mı! Yalan mı! Utanın ya! Utanın!

BAŞKAN - Lütfen Sayın Milletvekili.

Buyurun Sayın Çakır.

İki dakika süre veriyorum.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Utanın! Utanın ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

VII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

13.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın 19 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli konuşmacı çok net bir şekilde gerçeği çarpıtarak, “AKP Hükûmeti, PKK ve HDP’nin beraber kurguladığı, ortaklaşa gerçekleştirdiği...” demek suretiyle...

İSMAİL OK (Balıkesir) – Yalan mı kardeşim, yalan mı!

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) - ... bir töhmette, bir bühtanda bulunmuştur. Bunu şiddetle reddediyorum, kayıtlara geçmesini istiyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Demin Milliyetçi Hareket Partisi adına konuşan sayın hatip partimize...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

Size de iki dakika süre veriyorum.

Yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

14.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Parsak'ın 19 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kürsüyü kullanırken içerisinde fikir olan siyasi eleştirilerle kullanmak gerekiyor. Herhangi bir şey söylediğiniz zaman da o söylediğiniz şeylerin altını doldurmak gerekiyor.

HDP bugüne kadar hiçbir siyasi partiyle bu ülkenin aleyhine olacak hiçbir tezgâhın içerisinde olmamıştır, bundan sonra da olmaz. Bizim yapmış olduğumuz çözüm süreci çalışmalarının tamamı arkasında onurla durduğumuz, bu ülkede akan kanı durduran, kalıcı barış için de doksan yıllık meselelerin çözümünü için büyük bir fırsat yaratan son derece önemli, son derece değerli bir çalışmaydı. Bu kürsüden defalarca savunduk, bundan sonra da savunmaya devam ederiz. Karşımızda oturan muhatap her kimse bu süreçte katkı sunduğu sürece de biz onlarla diyalog ve müzakere kanallarını açık tutmayı da bütün halklarımıza karşı bir vicdani borç olarak değerlendiririz.

Diğer taraftan, burada olmayan ve... Bir halkın değerleriyle ilgili burada küfür, hakarete geçecek olan söylemlerde bulunmak içerisinde bulunulan düzeyi gösterir. Sayın Öcalan'la ilgili burada konuşurken, Sayın Öcalan'la ilgili bu Meclise verilmiş milyonlarca dilekçenin "Benim siyasi irademdir." olduğu tespitini göz önünde bulundurarak konuşmanız gerekir.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bizim için teröristtir o.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Sayın Öcalan, bugün milyonlarca insanın iradesi olarak tanımladığı ve bu yönüyle de Kürt halk önderi olarak milyonlar tarafından kabul edilen bir siyasi kişiliktir, Türkiye'deki barış çalışmalarına da sonsuz katkıları vardır. Kimin Allah'ının olup olmadığı, kimin dininin olup olmadığı kendisine burada, bu kürsüde kullanmış olduğu düzeyle yakışacak olan bir şeydir.

Bebek katili meselesine gelince, uzaklarda aramaya gerek yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Anne karnındaki bebeği katleden, otuz beş günlük bebeği katleden her kimse bebek katilini orada aramak lazım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Teröristin hiç suçu yok mu ya?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hem AKP hem HDP'nin grup başkan vekillerinin satışmaları nedeniyle söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun, iki dakika süre veriyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Başka bir satışmaya meydan vermeyelim lütfen.

15.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır ile Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in satışma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Milliyetçi Hareket Partisine satışması nedeniyle konuşması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, Öcalan dediğimiz kişi en az 30 bin kişinin katlinden sorumlu olduğu için hüküm giymiş, o nedenle cezaevinde mahkûmiyetini çeken bir kişidir ve katildir, bebek katilidir. (MHP sıralarından alkışlar) Filancanın "sayın" demesi, bazı birtakım AKP'lilerin ona övgüler ve güzellemeler getirmesi veya HDP'nin kendilerine önder olarak kabul etmesi Türk milletinin nezdinde ve vicdanında Öcalan'ın mahkûmiyetini milim değiştirmez. Bu birincisi.

İkincisi, güneydoğudaki hendekleri birlikte kazmışlardır AKP, PKK ve HDP. (AKP sıralarından gürültüler)

İSMAİL OK (Balıkesir) – Evet.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Vicdanınızla muhasebe edin, vicdanınızla, başka hiçbir şeye gerek yok ya!

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Bu, birlikte kazılan çözüm süreci melanetinin, adını dahi koymadığınız bu çözüm sürecinin getirdiği bir neticedir. Buradan vicdanların, iktidar sahiplerinin kendi sorumluluğunu ele alması gerekir.

40 saniye kaldı. İnşallah, diğer konuşmalarda da gerek AKP'nin seçim beyannamesi ve programını ve söylemlerini, HDP'nin programı ve Dolmabahçe mutabakatıyla o DTK bildirimlerini mukayese ettiğimizde maalesef büyük ölçüde örtüştüğünü de görürüz.

Bakın beyler, 28 Şubat Dolmabahçe mutabakatının fotoğrafıdır bu. Mutabakat, anlaşma demektir. Şimdi bunları bileceksiniz ve bunlardan çark edip de hiçbir sorumluluğunuz yokmuş gibi hareket edemezsiniz. Yetki varsa, kendinizi yetkili ve görevli saymışsanız neticeden de sorumluluğunuzu bileceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Sizi sorumlu bir iktidar gibi davranmaya davet ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tekrar grubumuza bir sataşma oldu “Hendekleri AKP ve HDP birlikte kazdı.” demek suretiyle. Sataşmadan söz istiyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, politika itibarıyla öyle.

BAŞKAN – Sayın Baluken, hakikaten bu konular çok sık dile getirildi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, yani burada net bir sataşma var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Her iki taraf, üç taraf, dört taraf, her kimse çok sıkça da konuştu, herkes meramını ifade etti. Takdiri kamuoyuna bıraksak...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, açık bir sataşma var. HDP ve PKK ortaklığıyla bölgede hendeklerin kazıldığını...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, evet, açık bir şekilde sataşım, hem AKP’ye de sataşım, birlikte sataşım. Bu, açık sataşmadır. Lütfen cevaplarını versinler.

BAŞKAN – Sayın Akçay, Sayın Baluken’le konuşuyorum şu anda.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Katile “Sayın Öcalan” denmesine burada müdahale edin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurun.

İki dakika süre veriyorum.

Lütfen, yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim, istirham ediyorum.

16.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tekrar teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Bu ülkede doksan yıldır oluk oluk akan kanın nereden kaynaklandığını vicdanı olan her milletvekili iyi bilir. İnkâr, imha ve asimilasyon politikasını dayatan, herkesi tekleştirilmeye çalışan, buna karşı ortaya konan her toplumsal itirazı da katliamla bastıran her kimse bu coğrafyada yaşanan bütün katliamların sorumluluğu da onlardadır.

1925 yılında Şeyh Sait öncülüğündeki hareketin bastırılmasında çoluk çocuğun, bebeğin, yaşlının, kadının ahırlara, evlere doldurularak nasıl yakıldığıнын biz bire bir canlı tanığı olmuş insanların torunlarıyız. “Dersim’de daha fazla kurşun harcanmasın diye hamile kadınların karınlarını süngülerle deştik.” diyen insanları dinleyenlerin, onların torunlarıyız. Biz Ağrı’da, Zilan’da, Çorum’da, Maraş’ta bebeklerin nasıl katledildiğini bu ülkede çok iyi biliyoruz. Bütün bunlarla ilgili olarak bugüne kadar yüzleşmeyenler, bu ülkenin kronik sorunlarıyla ilgili çözüm üretmeyenler bu topraklarda yaşanan bütün katliam süreçlerinin, yaşanan bütün acıların asil sahipleridir. Dolayısıyla, burada herhangi bir suçlama getirirken, herhangi birisiyle ilgili bir konuşma yaparken...

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Herhangi birisi değil, katille ilgili konuşuyoruz!

İDRİS BALUKEN (Devamla) - ...bu tarihsel perspektif üzerinden gerçekleri ortaya koyarak konuşmak gerekiyor.

Sayın Öcalan -tekrar ifade ediyorum- bu ülkede milyonlarca insanın “Benim irademdir.” deyip onun uğrunda cezaevinde yattığı, bu Millet Meclisinin çatısı altında milyonlarca dilekçeyi burada ifade ettiği, buraya ulaştırdığı bir halk önderidir. Özellikle çözüm süreci konusunda ortaya koymuş olduğu perspektif de bugün yaşadığımız bütün bu girdaplar içerisinde de tek kurtuluş reçetesi olarak ortada durmaktadır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

15.- *Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/387) (S. Sayısı: 19) (Devam)*

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan.

Buyurun Sayın Aslan.

Sizin de süreniz on dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MEHMET ALİ ASLAN (Batman) – Sayın Başkan, Sayın Divan ve Sayın Meclis; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, dün katledilen Seve Demir, Fatma Uyar, Pakize Nayır ve Paris’te katledilen Sakine Cansız, Fidan Doğan, Leyla Söylemez şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, katilleri de lanetliyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Şehitliği de ayağa düşürdü.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) - Şehitlik makamı Allah’ın bire bir verdiği bir makamdır. Sizin kimin şehit olup olmayacağına karar verme hakkınız yoktur, o Allah’ın yetkisindedir. Bunu bilmeniz lazım. Mazlumane katledilen herkes şehittir, bunu da biliniz, biraz o dinî bilginizi de arttırınız. İnsanlar katledilirken böyle gülebiliyorsunuz, çok ayıp!

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Bunu sen mi söylüyorsun!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Siz konuşmanızı yapın Mehmet Ali Bey.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) - Sur’da, Cizre’de, Silopi’de şu anda gıda sıkıntısı var. Hiçbir şekilde, gerek ablukanın olduğu mahallelere gerekse ablukanın olmadığı mahallelere gıda girişine izin verilmiyor. Her ne kadar valilik resmî açıklamalar yapıyorsa da -ben Cizre’de, Silopi’de, Nusaybin’de, Derik’te, Silvan’da bulundum- hiçbir şekilde halka gıda dağıtımı yapılmamaktadır, bebeklere mama gitmemektedir, çocuklara gıda gitmemektedir, yirmi beş gündür aç ve perişan bir hâldeler.

Yine, Sur’da on altı gündür çocuklarının cenazesini alamayan üç aile beş gündür İnsan Hakları Derneğinde açlık grevine girmiştir. Bir an önce bu cenazelerin ailelerine teslim edilmesi gerekiyor. Yine, Şırnak’ta dünden bu yana iki cenaze sokakta ve yine alınmalarına izin verilmiyor.

Bizler yeni bir yıla girdik; inşallah, dileriz ki bu yeni yılda, bu önümüzdeki üç yüz altmış beş günde hiçbir anne ağlamaz, hiçbir insan ölmez, anneler, babalar gözyaşı dökmaz. Bütün anne ve babalar için geçerli bu. “...”(x)

(x) Bu bölüme hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

AHMET UZER (Gaziantep) – Ne oluyor Başkan?

BAŞKAN – Sayın Aslan, tutanaklara Türkçe dışında bir dil yazılmıyor, biliyorsunuz. Ona göre, resmî dilin de Türkçe olduğunu dikkate alarak, tutanaklara da kaydın geçmesini istiyorsanız Türkçe hitap ederseniz iyi olur.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Şu anda bizi İnternet ortamında da izleyen, Türkçe bilmeyen anne ve babalar var.

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Biz anlayacağız sizi.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Kürtçe ve Arapça ana dili olanlar şu anda bizi izliyor. Burası bütün Türkiye'nin Meclisidir, Türklerin, Kürtlerin, Arapların, Lazların, Çerkezlerin ve hepsinin. Dolayısıyla, o yüzden...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen bildiğin gibi konuş.

BAŞKAN – Sayın Aslan, orada problem yok, ana dilde de bir problem yok...

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Evet, tamam, problem yoksa problem etmemeniz gerekir.

BAŞKAN – Ama müzakere ortamında milletvekillerine konuşulduğunu herkesin anlaması, bilmesi gerekiyor.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Şimdi, Sayın Başkan, bir şeye değineceğiz. Sizler ve bütün milletvekilleri de eminim izlemiştir. Geçen hafta Batman'da gözaltı işleminde, gördüğünüz bu gence, çocuğa, polisler -4 polis, 2 kadın, 2 erkek- ağzını, burnunu dağıtacak şekilde işkence yaptılar ve ben engel olmaya çalışırken, yine izlemiştinizdir...

AHMET DEMİRCAN (Samsun) – Orada ne işin var senin?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Batman Milletvekilidir. Nasıl ne işin var!

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Ben sizin gibi burada oturup oradan laf atmıyorum, ben halkımın içindeyim ve biraz...

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Hendek mi kazıyorsun?

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Lütfen, bakın, ben öğretmendir...

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Ne öğretiyorsun sen, hendek kazmayı mı?

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Benim ilk, birinci sınıflara öğrettiğim, hatip konuşurken dinlenilir, konuşulmaz.

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Teröristlerin sözcüsü olma.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Emniyet müdürünün -daha doğrusu komiser olduğu söyleniyor- tavrına bakın. Benim tek yaptığım sivil, sakallı, İŞİD görünümlü bir polisten kimlik sormam oldu. Oradaki terör estiren, sözde terörle mücadele amiri. Bakın, hareketine bakın. Ve biz, burada, Meclisin onurunu, şerefini, 550 vekil olarak korumak zorundayız.

Yine, şurada, sivil, sakallı polis bana silah doğrulttu ve 3 polis, o terörle mücadele amiri de tam bir karış mesafeyle havaya sıktılar.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Havada mıydın sen orada? Havada asılı mıydın sen? Havaya bakıyorsun ya. Sen havada asılı mıydın?

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Sizin herhâlde gözlüklerinizde sorun var. Bir doktora görünürseniz iyi olur. Bir bakar mısınız? Bu resmi size vereceğim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Siz herhâlde havada asılıydınız.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Yine, bu fotoğrafları gösteriyorum.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bu kadar gerçekten kopuk olmaz yani.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Bakın, 1 vekil ve 4 eş başkan var, geriye kalan hepsi polis. Yani halkın linç falan söz konusu değil Sayın Başkan. Ve ne gariptir ki onlar beni linç etmeye çalışırken bazı basın, basın ilke ve ahlakından uzak birtakım basın kalkıp diyor ki: “Vekilden polise linç girişimi.”

Ha, ben bir şeyi de itiraf edeyim. Vallahi billahi ben sizin sıralarınızda olsaydım ve sizin izlediğiniz kanalları izleseydim, vallahi ben sizden daha radikal olacaktım, sizin savunduğunuz fikirleri kastederek söylüyorum. Ama, yine, vallahi siz bir hafta Cizre’ye, Silopi’ye, Nusaybin’e giderseniz, siz de bizden daha radikal olacaksınız. Çünkü insan vicdanı, ruhu, aklı, kalbi bu vicdansızlığa, bu adaletsizliğe, bu hukuksuzluğa tahammül edemez.

ALİM TUNÇ (Uşak) – O hendeklere tahammül edilemez. Kesinlikle doğru. O hendeklere kimse tahammül edemez. Oradaki vatandaş da tahammül edemiyor.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Yine, Cizre’de, bakın... Cemile Çağırma, o buzdolabına konan çocuğu biz ambulansa götürmeye çalışırken bakın namlular bize doğrultulmuş.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Şov yapma... Şov yapma...

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Ambulansa kim engel oluyor, milletvekillerine kim ateş ediyor, ortada.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sağlık memurunu öldürdüler! Sağlık memurunu öldüren kim?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sağlık memurunu da sizinkiler öldürdü.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Ambulanstakilere saldıranlar kim? Ne konuşuyorsun orada?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aziz Yural’ı kim öldürdü?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Bir gelir misin, buradan konuş, medenice konuş. Bağırma! Bağırma!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Dinliyoruz, ne bağırması. Kim saldırıyor ambulanstakilere? Bırak burada teröristleri savunmayı!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Sayın Başkan, lütfen, onların...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Arkadaşım, ambulansa saldırıyor, sağlık memurunu öldürüyor, doktorlara saldırıyor, ne konuşuyorsun?

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya, senin elemanların yapıyor. Sana yalan söylüyorlar. Bağırma öyle!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sen yalan söylüyorsun. Otur!

BAŞKAN - Lütfen sayın milletvekilleri...

Buyurun Sayın Aslan.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bağırma öyle! Terbiyesizlik yapma!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ne bağırmayacağım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

Buyurun Sayın Aslan.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ne dinleyeceğim, daha hâlâ devam ediyor.

BAŞKAN - Sayın Çavuşoğlu, lütfen ama hatibi dinleyelim.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ambulansa saldıracak, bir de burada tutmuş konuşacak! Ambulansa saldırana bir şey söyle be! PKK'ya bir şey söyle!

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Ya, sen gelip buradan konuşsana.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Lütfen süreyi bir durdurur musunuz...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sağlık memurunu öldürene bir şey söyle! Söyleyemezsin çünkü kendi iradenin ürünü değilsin burada! Sen tasallut altındasın, vesayet altındasın!

BAŞKAN – Sayın Aslan, siz Genel Kurula hitap edin.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Sen çok iradenin temsilcisisin değil mi buradan? Böyle bağırarak, çağırarak şov yapmayın lütfen. Kürsüye geldiğinizde bakın, delille konuşun, delil.

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Sen şov yapma!

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Kur'an-ı Kerim'de diyor ki: “Biri size haber getirdi mi araştırm. O getirenler fasık olabilir.”

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sus! Sus!

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Sen Kur'an'ı ağzına alma!

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) - Bakın, belge. Kara Kuvvetleri Komutanlığının belgesi, 30 Temmuz tarihli, diyor ki: “Vurun. Korkmayın savcının karşısına çıkmaktan, tabuta girmektense savcının karşısına çıkın.” 30 Temmuz yani hendekler kazılmadan önce. Bunu da görün. Bunu da size vereceğim.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Biz sana veririz!

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) - Ve Sayın Başkan, bakın, bu 2013 tarihli bir gaz fişegi. Batman Sonsöz gazetesi yayınladı bunu. Geçen hafta bu tarihi geçmiş gaz fişekleri işte o sizin çok düşündüğünüzü söylediğiniz Kürt halkına karşı kullanılıyor.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Teröriste kullanılıyor.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Ve burada ne diyor? Tarihi geçmiş gaz fişeginin kullanılması çok büyük bir tehlike arz etmektedir. Daha önce de tarihi geçmiş ilaçların doğu ve güneydoğuya gönderildiğine, kürdistana gönderildiğine dair yine iddialar vardı.

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Yalan söylüyorsun!

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Şimdi, bakın, iddialar var diyorum. Niye? Çünkü ben sizin gibi delilsiz konuşmuyorum. Bakın, bunu görün, bunu görün.

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Nereden buldun onu?

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Bunu, gazeteyi yani gösteriyorum size, gazeteci yayınlamış ve gidip gazeteciden aldım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, konuyla alakalı olmayan birtakım materyallerin kürsüye taşınması doğru değil.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Siz de lütfen çıkarken delilli konuşun ama sizin elinizde sadece izledikleriniz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Yok yok, izlediklerimiz yok, merak etme.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Çok müdahale oldu Başkanım.

BAŞKAN – Süreniz dolmuştur Sayın Aslan.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Ama Sayın Çavuşoğlu hep müdahale etti Sayın Başkan. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aslan, bugüne kadar hiç süre uzatmadım, gene uzatmayacağım.

Süreniz dolmuştur, buyurun efendim.

MEHMET ALİ ASLAN (Devamla) – Neyse, devamı yarın.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sırıyor, sırtarak gidiyor.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde gruplar adına Cumhuriyet Halk Partisinden Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal konuşacaktır.

Buyurun Sayın Köksal. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz on dakikadır.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sırtarak gidiyor, sırtarak.

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Sırıyor.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Susun oradan ya, susun!

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Kes!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen kes! El kol hareketleri yapmayın öyle. (AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hatip kürsüdedir şu anda, lütfen hatibin insicamını bozmayalım.

Buyurun Sayın Köksal, süreniz on dakikadır.

CHPGRUBU ADINA BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 19 sıra sayılı uluslararası sözleşmenin 1'inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Bugün Şırnak'ta şehit düşen Afyonkarahisar Bolvadinli hemşehrim Ramazan Emet'e öncelikle Allah'tan rahmet, yakınlarına, sevenlerine sabırlar diliyorum. Hepimizin başı sağ olsun ve terörün her türlüsüne lanet olsun diyorum. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, ülkemizde doğu ve güneydoğu ne yazık ki yangın yerine dönmüş durumda. Ülkede neredeyse bir iç savaş yaşanıyor arkadaşlar ve bu konuda ne yazık ki iktidar kanadından bize Parlamentoda yeteri kadar bilgi verilmiyor, bunu görüyoruz. 7 Haziran seçimlerinden sonra artan terör olayları neticesinde 1 Kasım seçimlerine giderken istikrar istikrar diye oy isteyen AKP... Ne yazık ki bugün ocak ayına geldiğimizde memleketin kan gölüne döndüğünü görüyoruz. Ben soruyorum: Bu muydu sizin istikrarınız, hani terör olaylarını bitirecektiniz, hani bu ülkede iç savaş olmayacaktı, hani bir kaos ortamı yaşanmayacaktı? Bu muydu, ben bunu soruyorum.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Savaş değil, terörle mücadele.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Ve bakın, ülkemizin doğusunda yaşanan olaylar sadece can güvenliğini tehdit etmiyor, biz her gün ölüm haberleri almakla kalmıyoruz, bütün ülke etkileniyor. Bugün iş adamlarımızın tırları ne yazık ki sınır kapılarında bekliyor.

Benim ilim, Afyonkarahisar, yumurtacılık bakımından büyük bir öneme sahip, Başmakçı ilçemiz yumurta borsası olarak bilinir ve bizim, bugün, yumurta üreticilerimiz, yumurta tüccarlarımız yurt dışına ihracat yapan insanlar ve ne yazık ki doğuda yaşanan olaylar yüzünden, bugün sınır kapılarımızın kapalı olması yüzünden binlerce tır ne yazık ki orada beklemek zorunda kaldı ve son tüketim tarihi geçen ürünler bozulma tehlikesiyle karşı karşıya kaldı ve birçok üreticimiz, birçok iş adamımız bu yüzden zarar etti. Yumurtacılar; çimento, tuğla üreticileri; çikolata, bisküvi gibi özellikle son tüketim tarihi olan ürünleri üreten ve bunları pazarlayan iş adamlarımız ne yazık ki büyük oranda zarar etti ve birçok firmamız iflasın eşiğine geldi.

Bugün ne yazık ki -yine söylüyorum- doğu ve güneydoğuda yaşanan olaylar nedeniyle bu tırların sınır kapılarından geçememesi ve firmaların batma tehlikesi ve zarar etmesi yüzünden, ne yazık ki, binlerce emekçi, işçi işsiz kalma tehlikesiyle karşı karşıya. Zaten on üç yıllık iktidarınız döneminde Türkiye’de bir işsizler ordusu yarattınız ve her gün o ordu giderek büyüyor, bir de bunun üstüne bu iş adamları battıktan sonra, zarar ettikten sonra çıkan yüzlerce, binlerce işçiyi hesaba kattığımızda ne yazık ki rakam devasa boyutlara ulaşacak duruma geliyor. Ve seçimlerden önce...

ALİM TUNÇ (Uşak) – Başta verdiğim alkışı geri alıyorum.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Bakın, seçimlerden önce taşeron işçilerle ilgili bir vaadiniz vardı. Ne dediniz? Kamunun ihtiyaç duyduğu alanlarda taşeron işçiler kadroya alınacak dediniz. Bugün Türkiye’de 1 milyon 361 bin 673 taşeron işçiden sadece 100 binine kadro vereceğinizi söylüyorsunuz.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Yanlış rakam.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Nerede kaldı bu söz? Hani hepsi kadro alacaktı, hani bakan açıklama yapmıştı taşeron işçiyi kadro verilecek diye. Neden 100 binine veriyorsunuz, neden tamamına kadro verilmiyor, diğerlerinin suçu ne? Ben burada soruyorum, onların mağduriyeti nasıl giderilecek?

Yine, on üç yıllık AKP iktidarı döneminde ne yazık ki, tüzülerek söylüyorum Atatürk’le ilgili “Atatürk” ismiyle ilgili birçok kurumdan Mustafa Kemal Atatürk’ün isminin kaldırılmaya çalışıldığını görüyoruz. “Afyonkarahisar Atatürk Stadyumu” kaldırıldı, yerine, yeni açılan stadyuma “Arena Stadı” adı verildi. Neden “Atatürk Stadyumu” adı vermediniz? Afyonkarahisar’da Mustafa Kemal Atatürk’ün annesinin adını taşıyan Zübeyde Hanım Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi kapatıldıktan sonra yeni binasına taşındı ve Zübeyde Hanım’ın ismi verilmedi. Kusura bakmayın ama Atatürk’ün ismini tabelalardan belki silersiniz ama bizim kalbimizden, bizim yüreklerimizden silmeye hiç kimsenin gücü yetmez. (CHP sıralarından alkışlar)

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Atatürk’ün posterini indirdiler bak. Bilmiyor musun, duymadın mı?

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Afyonkarahisar’da 49 tane belediye kapattınız. Kapatılan belediyeler kapanırken “Çok iyi hizmet alınacak, daha iyi olacak.” dediniz. Ama şimdi o belediyeleri dolaştığımızda hiçbirinin hâlimden memnun olmadığını görüyoruz. Bu kapatılan belediyelerde çalışan geçici işçiler bugün işsiz kaldılar kapattığımız için. Onlara hiçbir istihdam sağlanmıyor. Onların haklarıyla ilgili ne gibi düzenlemeler yapmayı düşünüyorsunuz, merak ediyorum.

Bugün, bakın, elektrik dağıtım şirketi ocak ayında zam uygulayacağını söyledi, amenna. Alıştık artık zamlara, hemen hemen her ay bir zam görüyoruz. Maşallah, kaşıkla veriyorsunuz, kepeçle alıyorsunuz vatandaştan.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – AK PARTİ’den önceydi o.

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Hayır. On üç yıllık AKP iktidarı döneminde kaşıkla verilen -yine söylüyorum- kepeçle alınıyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hanımefendi, hangi maddeyle ilgili konuşuyorsunuz?

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Aralık ayında elektrik dağıtım şirketinin tüketilen elektrikleri sayaçlarda, özellikle endekslerde eksik rakam yazıp aralık ayındaki o endeksi ocak ayına, ocak ayındaki o zamlı faturaya yansıtacağı söyleniyor. Bu konuda ne diyorsunuz, merak ediyorum doğrusu. Vatandaşın zaten zamlardan beli büküldü, vatandaş zaten işsizlikten, yoksulluktan bir hâl oldu. Acaba bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz, çok merak ediyorum. Bu Mecliste tüm AKP’li milletvekili arkadaşlarıma soruyorum. Burada olmasını isterdim Hükümet temsilcilerinin, hepsinin tam kadro burada olmasını isterdim, bu Genel Kurulu takip etmesini isterdim ama ne yazık ki bu takibin yeteri kadar yapılmadığını görüyoruz biz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hangi maddeyle ilgili konuşuyorsunuz?

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Şunu bilin: Seçimlerden önce hangi vaatte bulduysanız biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak tüm vaatlerinizin takipçisi olacağız, tüm vaatlerinizin hayata geçirilmesi için biz mücadele edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Köksal.

1’inci madde üzerinde şahıslar adına İstanbul Milletvekili Zeynel Emre konuşacak.

Buyurun Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin süreniz beş dakikadır.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 19 sıra sayılı Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı’nın 1’inci maddesi üzerine şahsım adına söz aldım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz üzere uluslararası anlaşmalarda karşılıklı fayda esastır. Ülkeler karşılıklı fayda gördükleri bir konuda anlaşma icra ederler. Biz ülke olarak, devlet olarak burada bugün yaptığımız anlaşmalara, kanunlara, yasalara, bundan önce çıkan yasalara da olduğu gibi uymakla yükümlüyük. Uluslararası ilişkilerde ne kadar dostluk gösterirseniz o kadar dostunuz olur; ne kadar düşmanlık gösterirseniz de bir o kadar düşman sahibi olursunuz.

Bakın, Türkiye’de mevcut iktidar döneminde birbirinden enteresan, vahim, daha önce görülmemiş olaylar yaşadı, yaşamaya da devam ediyoruz. Bunların en önemlilerinden biri de mevcut iktidarın dahi hâlen açıklayamadığı, içinden çıkamadığı, içinde ne olduğuna ve nereye gittiğine bir türlü karar veremediği MİT tırları olayıdır. Bakın, 19 Ocak 2014 tarihinde –yaklaşık iki sene oluyor- Adana-Gaziantep otoyolu Ceyhan mevkinde MİT’e ait üç tır yasa dışı silah taşıdıkları iddiasıyla jandarma tarafından durduruldu, arandı ve içinde neler çıktığına ilişkin bugüne kadar farklı haberler, açıklamalar duyduk. O olayda görev yapan jandarma görevlileri, tırları durduran görevliler hapse atıldı, tutuklandı, soruşturmayı yürüten savcıların görev yerleri değiştirildi. Olay da paralele bağlandı.

Bakın, aradan bunca zaman geçmesine rağmen tam olarak bu tırların içerisinde ne olduğuna ilişkin sağlıklı bir açıklamayı duyabilmiş değiliz. Evet, devlet içerisindeki iki yapının kavgasını biliyoruz. Bu iki yapının zamanında ne kadar sıkı fıkı olup birbirlerini nasıl kandırdıklarını, tüm Türkiye’yi nasıl yanılttıklarını, yüzlerce yurttaşımızı nasıl mağdur ettiğini biliyoruz. MİT tırlarıyla ilgili o kadar farklı açıklamalar oldu ki bu tırların içinde ne olduğunu iktidarın hakikaten bilip bilmediği konusunda da ciddi şüphelerimiz var.

Tırlar ilk durdurulduğunda MİT, “Ülke dışına herhangi bir silah nakli söz konusu değildir.” açıklamasını yaptı. Başbakanlık, “Tırlarda gıda ve insani yardım malzemesi vardı.” dedi, daha sonra da içinde gıda olmadığı anlaşılınca da “Tırlar Türkmenlere gidiyordu.” durumuna döndü. Daha önce de burada ifade edildi: Mevcut Başbakan Yardımcısı, o tırların içerisinde insani yardım olmadığını, Türkmenlere gitmediğini inandırıcı, daha inandırıcı olsun diye yemin ederek, “Vallahi de billahi de o tırlar Türkmenlere gitmiyordu.” dedi ve şu anda da devleti yöneten Hükümetin içinde yer alıyor. Aslında kimseye gerek yok değerli arkadaşlar, birbirinizi yalanlayıp duruyorsunuz. Ne garip, ne acıdır ki, devlet içindeki bu ikiliği, bu tutarsızlığı ortaya koyan, tırlar içinde ne olduğunu belgeleyen, bunları haber yapan gazeteciler Can Dünder ve Erdem Gül, bugün, devlet sırlarını ifşa etmekten tutuklular. Aslında ortada devlet sırrı diye bir şey yok. Tüm dünyanın, haber yapılmadan önce herkesin duyduğu, İnternet sitelerinde çarşaf çarşaf resimleri çıkan tırlarla ilgili devlet sırlarını ifşa ettiği, casusluk suçlamasıyla tutuklandılar.

Bakın değerli arkadaşlar, devleti devlet yapan, kendi koyduğu kurallara, kanunlara uymasındır. İktidar, halkına yalan söyleyemez, suç işleyemez. Halkın haber alma hakkı, haber alma özgürlüğü kaynağını Anayasa’dan alır ancak iktidarın veya yönettiği devletin suç işleme özgürlüğü yoktur. Bu nedenle, devlet şeffaf olmak zorundadır. Devletin halkından gizli iş yaptığını düşünemeyiz.

Burada, belki bilerek belki bilmeyerek ortaya çıkan bir durum da var, bunu da belirtmek istiyorum. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak, cezaevinde, tutuklanan jandarma görevlilerini ziyaret ettik. Bakın, o olaydan sonra, tutuklandıkları döneme kadar, o bölgede herhangi bir trafik suçu işleyen bir tırı dahi durdurmaya çekinmişler “Acaba içinden ne çıkar?” diye. Buradan da şu sonucu çıkaralım: O bölgede sürekli bir tır sevkiyatıyla nerelere ne gittiğini bilmiyoruz, kimse de araştırmıyor. Orada görev yapan “Vahim” isimli bir köpeği dahi maalesef oradan sürmüşler, başka yere görevlendirmişler değerli arkadaşlar.

Türkiye bir hukuk devletidir, kendi koyduğu yasalara uymalıdır ve hukuk devleti olmanın gereklerini yerine getirmelidir diyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Emre.

1’inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.24

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Elif Doğan TÜRKMEN (Adana), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24’üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

19 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

1’inci madde kabul edilmişti.

Şimdi 2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; uluslararası sözleşmelerden, ticari anlaşmalardan konuşuyoruz. Uluslararası sözleşmeler uygulanmak için imzalanan sözleşmelerdir ama maalesef, bugün imzalanan uluslararası anlaşmalara itibar kazanmak için bir araç olarak bakılıyor. Örneğin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye’yi cinsiyet temelli ayrımcılıktan, yaşam hakkı ihlalinde mahkûm ediyor -örneğin Opuz kararında olduğu gibi- sonra biz İstanbul Sözleşmesi’nin ilk imzacısı olarak yeniden itibar kazanmaya çalışıyoruz. Ama şimdi de bu sözleşmenin uygulanmasına bakacağız çünkü kadın cinayetleri hızla, yine artarak sürüyor. İlk imzacısı olmak yetmiyor, gerçekten uygulanıp uygulanmadığına bakmamız gerekiyor.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi eski yargıçlarından Rıza Türmen bugünkü röportajında “Sokağa çıkma yasaklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?” diye sorulduğunda şöyle açıklıyor: “Sokağa çıkma yasağı geniş bir insan hakları sorunudur. Devletin kendi vatandaşlarına karşı birtakım temel yükümlülükleri vardır yaşam hakkıyla ilgili, kötü muameleyle ilgili. Mesela, devlet kasıtlı olarak öldürmeme yükümlülüğü altındadır. İkincisi, devlet vatandaşlarının yaşam haklarına yönelik bir tehdit görüyorsa yaşamlarını koruyacak tedbirleri almakla yükümlüdür. İnsanlık dışı kötü muamele yasağını delmemekle yükümlüdür. Bu açıdan baktığınızda sokağa çıkma yasağı bütün temel yükümlülükleri ihlal ediyor. Yani, sokağa çıkmadıkları için oradaki insanların yaşam hakları tehdit altında. Hastaneye gidemiyorlar, su bulamıyorlar. Devlet de asli görevlerinden olmasına karşın bu ihtiyaçların hiçbirini gideremiyor. Ve o duvarlara ‘Türk’e itaat et.’ gibi yazılar yazan ve suç işleyen görevliler hakkında soruşturma yapıp cezalandırma yoluna gitmiyor. Yani, kamu görevlilerinin işlediği suçlara kol kanat geriliyor. Cesetler günlerce ortada kalıyor; yakınlarına, akrabalarına verdiği bir acı var. Yani, insan haklarına dair her hak ihlal edilmiş hâlde.”

Rıza Türmen kendisine sorulan “Peki, bu yasağın hukuki dayanağı var mı?” sorusuna hepinizin bildiği cevabı veriyor: “Yok.” Bunu detaylı olarak açıklamayacağım çünkü bu kürsüden defalarca bunun hukuki hiçbir dayanağı olmadığı açıklandı.

Aynı şekilde “Hükümet sokağa çıkma yasağı konusunda bir somut süre vermiyor. ‘Son terörist de etkisiz hâle getirilene kadar’ gibi belirsiz bir süre veriliyor. Bu keyfîlik değil mi?” sorusuna verdiği cevap da “Çünkü Hükümet durumu bir savaş gibi görüyor ve açıkça -tırnak içerisinde- zafer kazanmak istiyor. O bölgeyi tamamen temizleyip insansızlaştırıp bulunduğunu öldürme gibi algılıyor. Geçmişteki deneyimlerimizden, başka ülkelerin deneyimlerinden böyle bir yaklaşımın ne tür sonuçlara yol açacağını gayet iyi biliyoruz.”

Son olarak da “AİHM’den bir tedbir kararı çıkar mı, böyle bir kararın hukuki sonucu ne olur?” sorusuna cevabı da “Eğer tedbir kararı vermeyecek olsaydı bu başvuruyu reddederdi. İncelemeyi kabul etmiş, karar çıktığı anda, yargılama bitene kadar Türkiye sokağa çıkma yasağını kaldırmak zorunda. Bu karara uymaz ise Mahkeme, Avrupa Komisyonuna bu karara uyması için baskı yapmasını ister. Böyle bir durum Türkiye’yi uluslararası alanda güç duruma düşürür.” Yaşamadığımız bir şey değil. Oradaki davalar, tazminatlar, bizlere yol, su, elektrik olarak hep geri döndü ve insanların tabii yıllarca canı yandı, bu da cabası.

Şimdi, bugün ülkenin hâlini ifade eden tek bir söz var benim için, keder, gerçekten keder; ülkenin her tarafında bir keder var. Yani başımızda olan Ankara katliamının kederini, Soma’da ölen 301 madencinin kederini, her gün aralıksız öldürülen kadınların kederini, savaşın, orada ölen çocukların kederini, arkadaşımız Tahir Elçi’nin kederini, dün öldürülen, burada arkadaşlarımızın arkadaşları olan ve onları yakinen gördüğüm “Gerçekten öldüler mi, inşallah ölmemişlerdir.” diye haber almaya çalıştıkları 3 Kürt siyasetçi kadının kederini sadece biz taşımıyoruz, sadece Kürtler de taşıyor, aslında herkes taşıyor bu kederi ve buna sizin seçmeniniz de dâhil. Ülkeye yayılmış bir keder hâli var maalesef. Bizler birinin acısından, gördüğü eziyetten keyif alan insanlar değiliz, olamayız. Belki böylece idare ettiğinizi zannediyorsunuz, iki kuruş maaş zammının ardından onlarca tüketim maddesinde zam yapıyorsunuz, bunun kederini de bütün halkımız taşıyor. Yoksulluğun kederini de taşıyoruz hep beraber.

Şimdi, bugün kabul etseniz de etmeseniz de halkın önemli bir bölümü, iktidar partisine oy veren seçmenlerin de bir bölümü dâhil olmak üzere barış, müzakere masasına geri dönülmesini istiyorlar. Gerçekten insanlar bunu istiyorlar. Çünkü buna terör, terör diyerek bir yere varamıyoruz, yıllardır varamadık, yine varamayacağız.

Ben, yine, tanıdığım birisinin dün yazdığı bir yazıdan size örnek vermek istiyorum. İngiltere-İrlanda sürecini dün anlatan Chris Stephenson İrlanda’nın hikâyesini anlatırken İrlanda ve İngiltere’nin yirmi beş yıl kaybettiğini, binlerce insanın öldüğünü ve Türkiye’nin zaten bu kayıpları yaşadığını, aynı noktaya dönülmemesini ifade ediyor. “Kuzey İrlanda’da silahların nihai gömülüşü, barış anlaşması, yeni anayasanın yasallaşması, Katolik azınlığa eşit temsil hakkını garantileyen özerk hükümetin kurulmasından tam dokuz sene sonra oldu.” diyor. Yani, karşılıklı bir güven ortamından, bazen de güven bunalımından geçmiş bir süreç. Kuzey İrlanda bugün cennet olmadı ama eşitlik ve insan hakları mücadelesi politik ve sivil alanda silah kullanılmadan devam ediyor; evet, silah kullanılmadan devam ediyor.

Bir başka kederi sıralamak gerekirse, diyorsunuz ki: “Biz o sığınmacılara kapımızı açtık.” Peki, öyle mi gerçekten, biz sığınmacılara bu ülkede kapımızı açtık mı? Daha dün çoğu çocuk 31 kişi öldü o sahillerde ve o sahillerde hakikaten insanlar nasıl yaşayacaklar? Denizlerimiz bile bugün artık gittiğimizde, yazları baktığımızda çocuk ölüleriyle anılıyor olacak. O denizlere baktığımız zaman biz çocukların cesetlerini göreceğiz gözümüzün önünde. Peki, biz hangi kapıyı açtık onlara, hangi şartları sağladık, hangi statüyü sağladık da bu insanlar ölümü göze alarak bu ülkeden kaçmak istiyorlar? Son bir yılda 3.800 sığınmacı öldü. Sadece Türkiye değil, Avrupa’nın da utanması gerekiyor bu durumdan. Suriye, Irak, Orta Doğu politikalarının, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını hiçe sayan korkunç kapitalist ve sömürgeci politikaların sonucudur bütün bunlar. Bu dünya hepimizin, sadece bir grup tekelci kapitalistin değil.

Ben, son olarak, bugün ülkemizde yapılan talihsiz bir konuşmaya da dikkat çekmek istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı bugün dedi ki Suudi Arabistan’la ilgili olarak: “47 kişi idama mahkûm edilmiştir. Türkiye’de bir idam müessesesi yok. Doğrudur veya yanlış, ayrı bir müessese. Suudi Arabistan’daki idamlar bir iç hukuk meselesidir.” ve ardından “Mısır’daki idamlara niye dünya ses çıkarmadı?” diye sordu.

Arkadaşlar, bugün, ister Amerika’da ister Suudi Arabistan’da ister Mısır’da ister Yemen’de, nerede olursa olsun idamlarla ilgili olarak “O ülkenin iç hukuk sorunudur.” diyemeyeceğimiz evrensel hukuk kurallarıyla yaşıyoruz. Bunu yapmak zorundayız. Böyle yaşamak zorundayız. Bu nedenle, gerçekten, ben, bunun dahi söylendiği bir despotik anlayışın burada hâkim olmamasını diliyorum.

Sizlere, hepinize söylüyorum: Demokrasi, insan hakları, hukuk hepimize gereklidir, bu ülkeyi el birliğiyle, evet, el birliğiyle bu keder hâlimden çıkaralım senin seçmenin, benim seçmenim diye değil. Gerçekten, hepimize yansıyan bu keder hâlimden çıkaralım çünkü birimiz gülemediğimiz zaman hiçbirimizin gülmesi mümkün olmayacak. Bu, daha fazla sürerse, bu gülememe hâlimiz daha da uzayacak ve acılarımız daha da büyüyecek.

Hepinize saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Gruplar adına ikinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil’e aittir.

Buyurun Sayın İrgil.

Sizin de süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; burada dün Sağlık Bakanını dinledik ve bütün seçim süreçleri boyunca da televizyonlardan veya diğer basın organlarından, özellikle çok övündüğünüz ve çok da üstünde vurgu yaptığınız sağlık sistemiyle ilgili ben de birkaç söz etmek üzere bugün burada karşınızdayım.

Değerli milletvekilleri, bu iktidarınız döneminde en övündüğünüz, seçim meydanlarında yere göğe koymadığınız Sağlıkta Dönüşüm Programı nedir, ne değildir, bir de bizim açımızdan bakalım.

Sağlık kamusal, herkesin eşit ve tam olarak ulaşması gereken bir hizmettir ve yıllarca sağlığa güdük bütçeler ayıran iktidar, tercihini sağlıktan yana, barıştan yana değil, savaştan ve silahtan yana kullandı. Bunu bütçeye baktığımızda göreceksiniz.

2003 yılında başlattığımız Sağlıkta Dönüşüm Programı için, dönemin bakanı programı sunarken aynen bir tabir kullanmıştı, çok hoş bir tabirdi o “Kendine mahsus bir program” demişti, “Kendimize mahsus bir program” demişti; gerçekten de yaşadık ve gördük ki gelinen sonuç itibarıyla kendinize mahsus bir sağlık sistemi oluşturdunuz.

Sağlıkta Dönüşüm Programı’yla Sağlık Bakanlığının örgüt yapısını değiştirdiniz, sağlık ocaklarını kapattınız ve köylerde sağlık hizmetini sıfırladınız.

Kamu Hastaneleri Birliğini kurdunuz ve hastaneleri CEO’lara yönetirmeye başladınız; çalışanların huzurunu ve çalışma düzenini bozdunuz. Performans sistemi getirdiniz; talebi kıskırttınız, arzın talebi yaratmasına yol açtınız. Sağlık çalışanlarına olan güveni, saygınlığı azalttınız, bunun sonucunda da sağlıkta şiddete zemin hazırladınız.

Bu Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla sağlık sisteminin nasıl çökme noktasına geldiğini, bir de sizin resmî rakamlarınızla konuşalım ve bir göz atalım.

Sizin döneminizde bazı rakamlar arttı, doğru. Ne arttı? Örneğin devlet hastanelerinde olan ölüm oranlarında artış oldu. Aranızda hekim arkadaşlarım var, onlar da bu rakamları biliyorlar. Örneğin 2010 yılında 83 bin kişi, 2014 yılında 116 bin kişi, yani yüzde 40 oranında devlet hastanelerinde ölüm oranında artış oldu. Bunun nedenine ben "Siz öldürdünüz." demiyorum ama bu insanların, bu kritik hastaların birçoğuna özel hastanelerde ve diğer özel kuruluşlarda bakılmadığı için kritik ve zordaki ve sıkıntılı hastaların tamamı devlet hastanesine sevk edilip gerekli ve yeterli bakımları almadıkları için bu sonuçlar bu istatistikler oluştu.

Örneğin, hekime başvuru sayısına bakalım. Siz iktidara geldiğinizde yani 2002'li yıllarda 209 milyon insan hastaneye başvurdu. 2014 yılında bu sayı ne kadar oldu? 644 milyon. Bu ülkenin nüfusu ne kadar? 77-78 milyon. Yani, milleti hasta ettiniz desek yeridir. Örneğin, 2002'de 769 milyon kutu ilaç satıldı. 2014'te 1 milyar 970 milyon kutu ilaç satıldı.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Hasta ettik yani.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Evet, hem hasta ettiniz hem dert sahibi yaptınız.

Zaten şu anda -kayıtlara da geçsin- aşağı yukarı bizi dinleyen 25-30 civarında AK... AKP'li arkadaşımız var.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – AK PARTİ...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – AK PARTİ...

CEYHUN İRGİL (Devamla) – AK PARTİ olsun, öyle bir derdim yok. Boyunuza göre çok kısa.

Acil servise başvuran sayısı kaçtı Hakanım, biliyor musun? 100 milyon. Ülkenin nüfusu 70 milyon. Burada dünya rekoru kırdınız. Dünyada nüfusundan daha fazla acile başvuran tek ülke biziz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bütün millet de acillik olmuş desene.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Onunla ilgisi yok. Acile gidince fark ödemiyorsun da... İnsanlar, düşünün, o 2 lira, 10 lira, 3 lira farkı bile vermemek için geceleri acillere yığılıyor arkadaşlar, gerçekçi olun. (CHP sıralarından alkışlar)

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Sizin döneminizde acil de yoktu.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Eskiden doktora gidemiyorlardı, ilaç alamıyorlardı.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Ölülerini rehin alıyordunuz, rehin!

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Hocam, rehine girme. Ben öyle örnekler veririm ki, o kadar borçlandı ki vatandaş hastanelere, geçen sene borçlarını silmek zorunda kaldınız. Aranızda doktor arkadaşlar var, onlara sorun.

BAŞKAN – Sayın İrgil, siz Genel Kurula hitap edin.

Sayın milletvekilleri, lütfen kürsüdeki hatibin insicamını bozmayalım.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Örneğin, 2002 yılında bu ülkede 2 milyon kişi ameliyat olmuştu, 2014'te nüfusa oranla baktığımızda kaç kişi ameliyat olmuş? 14 milyon. Sizce normal mi bu? Bunun nedeni ne? Hizmet mi?

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Tedavi oluyorlar.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Değil Hanımefendi, ne tedavisi? Performans, performans.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Ben sağlığını, sizden iyi biliyorum.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Çünkü, ameliyat karşılığı para ödüyorsunuz, insanlar o yüzden ha bire ameliyata yükleniyor.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Önce bıçak parası veriyorduk ama şimdi artık vermiyoruz.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Şu anda bıçak parası sizin sayenizde her yerde var.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Beş yıldızlı oteller gibi şu anda hastaneler.

CEYHUN İRGİL (Devamla) - Eskiden tek tük olanlar şu anda... Şimdi bütün özel hastanelerde yüzde 200 fark ödediğiniz zaman onun adı ne parası Allah aşkına? Bıçak parası işte o, resmî bıçak parası oldu o, o resmî bıçak parası oldu. (AK PARTİ sıralarından gürlütüler)

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayenizde devlet bıçak parası almaya başladı.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim.

Sayın İrgil, lütfen Genel Kurula hitap edin.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Neyse, bu gidişle, bu performans sisteminizle, memlekette neşter değmeyen insan kalmayacak. Arkadaşlar, bunun sonuçlarını siz de yaşayacaksınız, birbirimizi kandırmayalım. Yirmi dört saat -hekim arkadaşlar, hekim milletvekilleri bilir- madem her şey yolunda, insanlar hastanede yer bulmak için, ameliyat olmak için neden ha bire bizi arıyorlar, sizi arıyorlar? Hatta sizin kendi milletvekilleriniz bile bizi arıyor kanser hastaları için. Demek ki bir sorun var, rica ederim.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Doktorlar mı yapıyor bu işi Hocam?

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Her yerde onkoloji var artık, bütün illerde.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Her yerde değil Hanımefendi.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Onkoloji yoktu.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Onkoloji hastanesi bu ülkede 4 yerde var, gidip bakın.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Kahramanmaraş'ta da var, her yerde var.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Evet, o yeni açıldı, 5.

AKP sadece fark ödeyecek parası olanların hastaneye gidebildiği bir sistem yarattı şu anda, özel hastaneler için. Bu da “katkı payı, katılım payı, reçete parası” çeşitli adlarla fark ücreti alınarak herkes müşteri konumuna geldi; eskiden hiç olmazsa bu farklar yoktu. Piyasacı sağlık hizmetiyle anne ve bebek ölüm hızları arttı.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Yanlış bilgi veriyorsunuz, anne ve bebek ölüm hızları...

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Yanlış bilgi vermiyorum.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Hayır, söyleyin de biz de cevap verelim.

CEYHUN İRGİL (Devamla) - Biraz önce, öğlen de grup başkanlarınızla tartışma oldu. 10,8 gösteriyorsunuz, 11,3.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Hayır.

CEYHUN İRGİL (Devamla) - TÜİK, arkadaşlar, sizin kendi İstatistik Kurumunuz, ben evde kendim tek tek “Kaç tane bebek ölüyor?” diye bakmıyorum ki, sizden alıyorum rakamları. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Eskiden evde doğuruluyordu.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Hani, nerede?

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Sizin zamanınızda evde doğum oluyordu, ölen çocuktan haberiniz bile olmuyordu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Neyse, sen devam et.

CEYHUN İRGİL (Devamla) - Çok güzel.

Şimdi ne yapıyorsunuz? Şehir hastaneleri, güzel, şehir hastaneleri. Arkadaşlar, şehir hastaneleri özelleştirmenin Truva atı, bunu hekimler biliyor, hayır, bunu hekimler biliyor. Arkadaşlar, bütün hastaneleri özelleştiriyorsunuz aslında. Böyle bir şey var mı arkadaşlar? Adama arsayı buluyorsunuz, üstüne bina yapıyor, yirmi dokuz yıl, kırk dokuz yıl kirliyorsunuz, yüzde 70'lik doluluk garantisi veriyorsunuz, içindeki bütün işletmeler ona ait, doktor sana ait, hepsi devlete ait, arkadaş kira ödeyecek. Böyle bir şey nerede var?

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Vatandaş memnun sağlık sistemimizden, siz ne dersiniz deyin.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Arkadaşlar, şehir hastaneleri kamu-özel ortaklığı kisvesi altında “kamu” adını kullanarak küresel sermayeye kaynak yaratıyor, olay bu. Halkın sağlığını yandaş iş adamlarına pazarlıyorsunuz, özü budur.

Sağlık çalışanlarının özlük haklarını vermediğiniz gibi fazla mesaiye zorluyorsunuz. Siz, sağlık çalışanlarının çalışma barışını bozdunuz, itiraz edenleri sürdürdünüz, taciz ettiniz, binlerce yetenekli, bilgili sağlık personeli devlet hastanelerinden istifa etti. (CHP sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Anlaşmaya gel, anlaşmaya.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Arkadaşlar, her şey yolunda, her şey güzel... 6 bin doktor istifa etmiş, gitmiş arkadaşım, sen ne diyorsun?

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Vatandaş memnun, vatandaş memnun.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – 6 bin doktor istifa etti. Şu anda devlet hastanelerinde gerekli, kritik ameliyatları yapacak adam yok. Bursa Devlet Hastanesinde neredeyse beyin ameliyatı yapılmıyor, tümör ameliyatları yapılmıyor.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Kılıçdaroğlu'nun zamanında hastanelerde kuyruk vardı.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – A, Ceyhun Bey, şimdi orada dur.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Bursa Tıp Fakültesinde...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bursa, herhâlde tek.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Arkadaşım, ben bileceğim. Sen adliye bilirsin, sen hukukçusun; doktor olan benim, izin ver.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bursa Milletvekiliyim ben de.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın İrgil; karşılıklı konuşmalıyım, Genel Kurula hitap edelim.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Karşılıklı konuşmamak için bana karşılık, yanıt verilmeyecek, o zaman ben veririm.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kürsüdeki hatibin insicamını bozmayalım lütfen.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, bunun sözleşmeyle ne alakası var, anlayamadık gitti.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Sözleşmeyle mi?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Evet.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – İşte, her şey ekonomiyle ilgili.

BAŞKAN – Bağlantıyı herhâlde kuracak birazdan, bekliyoruz.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Arkadaşım, şimdiye kadar hepsi sözleşmeyle ilgili de bana gelince mi aklına geldi?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bir küreselden bahsettin ama küreselle bir alakasını kuramadım.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Çıkan herkes her şeyden bahsediyor.

Şimdi, sağlık çalışanları için “İstifa ettiler.” demiştim. Arkadaşlar, mutsuz, sağlıksız, kaygılı, bıkkın sağlık personeli nasıl sağlık hizmeti verecek? Siz sağlık çalışanlarını taşeronlaştırdınız, herkes söylüyor. Ne kadar peki bu oran? Arkadaşlar, her 4 çalışandan 1’i taşeron. Bu ne demek biliyor musunuz?

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Konuya gel, konuya.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Arkadaşlar, konu şu: Eğer bu taşeron kafayla sağlığı yürütürseniz bunun acı sonuçlarını, aynı sıkıntıları bir gün gelecek siz de sevdiğinizle yaşayacaksınız. Arkadaşlar, bu sağlık, bu ne ekonomiye benzer ne ona benzer ne politikaya benzer ne partiye, hiçbir şeye benzemez. Dünyada sağlıktan, hastalıktan, kanserden daha adaletli, daha demokratik bir şey yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Bu Parlamento bile kanser kadar demokratik değil. O yüzden, bu sağlık konusunda bence fazla siyaset yapmaya çalışmayalım.

FARUK ÖZLÜ (Düzce) – Konumuz sağlık değil ama.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın İrgil. (CHP sıralarından alkışlar)

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Son bir cümlemi bitirebilir miyim, zamanım var herhâlde?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkan, çok yoğun sataşmalar oldu, bir dakika şey yapın.

BAŞKAN – Siz cümlelerinizi bitirin.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Ben son olarak bir şey söyleyeyim. Tamam, bu kadar sataştınız, tamam, benim söylediğim her şey yanlış olsun. Tamam Çavuşoğlu, bugün çok performanslısın.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Seni destekliyorum. “Süre versin.” diyorum.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – Çok yanlış olsun. Tamam, bir saniye.

Arkadaşlar, son cümlem: Sayıştayın SGK raporu. Ben değil -sizin Sayıştay- arkadaşlar, Sayıştay incelemiş SGK raporunda, görmüş ve sonuç raporunda şu cümleyi söylemiş: “SGK’nın rapor ve tabloları doğru ve günlük bilgi içermediği için...” Arkadaşlar bu ayıp bir şeydir.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın İrgil, son cümleleriniz geçti.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – SSK batmıştı, BAĞ-KUR batmıştı. BAĞ-KUR’a ilaç veremiyorduk, SSK’lılar ilaç alamıyordu.

CEYHUN İRGİL (Devamla) – “...doğru bilgi içermediği için kanuni ve hukuki düzenlemelere aykırılığı nedeniyle olumsuz denetim görüşü verilmiştir.” Bu da size yeter. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Madde üzerinde şahıslar adına Kayseri Milletvekili Çetin Arık.

Buyurun Sayın Arık. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin süreniz beş dakikadır.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce kahpe kurşunla şehit düşen kınalı kuzularımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yüce milletimize başsağlığı diliyorum.

19 sıra sayılı, uluslararası sözleşme üzerinde söz aldım. Bu anlaşma grubumuz tarafından uygun görülmektedir, “evet” oyu kullanacağız. Ancak, bu vesileyle sağlık sisteminde önemli gördüğüm aksaklıklar hakkında görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sağlıkta Dönüşüm Projesi adı altında herkesin istediği hastanede istediği hekime ücretsiz muayene olabileceğini söylediniz ama gelinen noktada ülkemizde durum hiç de böyle değil. Bugün özel hastanelerde yüzde 200'lere varan katkı payı alınıyor. Paran kadar sağlık hizmeti alabiliyorsun, paran varsa ameliyat olabiliyorsun, paran varsa doğum yapabiliyorsun, paran varsa 3 çocuk doğurabiliyorsun. Paran yoksa vay halinize.

NURSEL REYHANLIOĞLU (Kahramanmaraş) – Siz hangi dünyada yaşıyorsunuz? Türkiye’de yaşamıyorsunuz herhâlde.

ÇETİN ARIK (Devamla) - Siz yaşamıyorsunuz herhâlde. Ben alandan gelen bir hekim olarak konuşuyorum.

Bugün bir doğumdan alınan katkı payı 1.000 ile 1.500 lira arasında, bir bel fitiğundan alınan katkı payı 4.000 ile 5.000 lira arasında. Siz ne demiştiniz? Demiştiniz ki muayenelerde bıçak parasının alındığını belirterek doktorları halka şikâyet etmiştiniz. Sonrasında da bıçak parasını devlet eliyle yasal hâle getirdiniz. Oysa sağlık, eğitim gibi temel bir haktır, herkesin ücretli ve nitelikli bir sağlık hizmeti alması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bir diğer uygulamanız performans sistemi. Diyorsunuz ki ne kadar hasta bakarsanız, ne kadar ameliyat yaparsanız, ne kadar tetkik isterseniz o oranda puan alırsınız, o oranda da para kazanırsınız. Sağlıkta aslanan nicelik değil niteliklidir; nitelikli sağlık hizmetinin alınmasıdır, hastanın memnuniyetidir. Bir hekim günde 100-150 hastaya bakarsa nasıl nitelikli bir sağlık hizmeti olabilir? Bir hekim bir hastasına “ameliyat” dediğinde hasta hekime kuşkuyla bakmaktadır, “Acaba bu ameliyat gerçek midir, yoksa puan için mi yapılıyor?” diye sorgulamaktadır ve hasta, doktor doktor, hastane hastane dolaşmaktadır.

Üzülerek sizlerle bir şey paylaşmak istiyorum, lütfen burayı iyi dinleyin: Performans sisteminde bir hekim en çok puanı ne zaman alıyor, biliyor musunuz? Ben sizlere söyleyeyim: Hastasını kaybettiği zaman alıyor. Yanlış duymadınız, evet, bir hekim, sizin getirdiğiniz performans sistemiyle en çok puanı hastasını kaybettiği zaman alıyor. Oysaki aslanan koruyucu sağlık hizmetidir, insanlarımız hastalanmadan önce tedbir alabilmektir. Ama sizin uyguladığınız performans sisteminde koruyucu sağlık hizmetinin puanı sıfırdır.

Değerli milletvekilleri, bir diğer konu 18 yaş altı resmî nikâhı olmayan gebeliklerdir. Bu doğumlar hekimlere geldiğinde emniyet güçlerine bildirmek zorundasınız, eğer bildirmez iseniz yardım ve yataklık suçundan soruşturmaya tabi tutulmaktasınız. Bir hasta doğum için hekime geldiğinde, hekim emniyet güçlerine haber veriyor, polisler gelip hasta doğum sancısı çekerken eşini alıp götürüyor, eşi doğacak çocuğunu dahi göremiyor. Hekim o an için hastanın gözünde ailesine zarar veren, eşini ispiyonlayan kişi konumuna düşüyor. Hastanın hekime olan güveni sarsılıyor. Hekimin verdiği komutları yapmıyor. Bilinçaltında hekimi ailesine zarar veren, güvenilmeyen kişi konumuna düşürüyor ve doğacak çocuğuna da zarar vereceğini düşünüyor. Hekimin aslanan görevi bebeği sağlıklı bir şekilde annenin kucağına vermektir, annenin ve çocuğun sağlığıdır. Bu durumu bilen birçok gebe gebeliği boyunca hiçbir hekime gitmiyor, doğum zamanı geldiğinde de evde kendi başına, kendi imkânlarıyla doğum yapmaya kalkışıyor, bu durum da anne ve çocuk ölümlerine yol açıyor.

MEHMET İLKER ÇİTİL (Kahramanmaraş) – Yanlış biliyorsun, yüzde 100'e yakını hastanelerde oluyor doğumların.

ÇETİN ARIK (Devamla) - Ben kadın doğum uzmanıyım, biliyorum Sayın Vekilim.

MEHMET İLKER ÇİTİL (Kahramanmaraş) – Ben de sağlık müdürlüğü yapmış ve sizden de daha...

ÇETİN ARIK (Devamla) - Ve doğum yapamayanlar, zor durumda kalanlar nasıl geliyor biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇETİN ARIK (Devamla) - Evinde doğum yaptırmaya kalkışmışlar, yapamamışlar, çocuğun başı dışarıda, eks ve siz bu hekime bu zulmü yaşıyorsunuz, bu ailelere bu zulmü yaşıyorsunuz.

MEHMET İLKER ÇİTİL (Kahramanmaraş) – Karşılaştıralım. 13-14 sene önceydi sizin dedikleriniz.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Buna sizlerin hakkı yok.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Arık.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Sağlık konusunda çok ciddi sorunlar var.

MEHMET İLKER ÇİTİL (Kahramanmaraş) – Hayır, memnuniyet oranı da yüzde 39'lardan yüzde 74-76'lara...

BAŞKAN - Sayın Arık, süreniz dolmuştur. İsterseniz kuliste bir çay içerek birlikte sohbet edebilirsiniz.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyoruz.

2'nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'a attır.

Buyurun Sayın Doğan. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; size birkaç gün önce Diyanet İşleri Başkanının bir beyanatından bir pasaj okumak istiyorum, Sayın Başkan diyor ki: “Cemevlerinin alternatifi cami değildir...” Sorun yok, elbette. “...başka bir inancın mabedi gibi gösterilmesi kırmızı çizgimizdir.” diyor.

Değerli milletvekilleri, cemevinin ne olduğunu, neye hizmet ettiğini hepimiz biliyoruz. Alevi inancının ve öğretisinin bir ibadethanesidir, hep böyle olmuştur. Eskiden Aleviler mimari anlamda bir cemevine sahip değillerdi, odalarında yapıları cemlerini, ibadetlerini ama artık kent koşullarında, değişen koşullarda, kapitalist modernitenin egemen olduğu bu yoğun kentleşme içerisinde artık kentlere göç ettiler ve kentlerde kendi cemevlerini inşa etmeye başladılar. Bakın, Diyanet İşleri Başkanlığı... Aslında, sorun ta nereden geliyor? Biraz, müsaadenizle, hoşgörünüze sığınarak çok kısa tarihî bir sürece değinmek istiyorum.

Maalesef, bizim devraldığımız sistem Nizamülmülk'ten devralınan bir sistem olarak... Osmanlı sistemine karşı Alevilerin ortaya koyduğu direniş maalesef katliamlarla karşılaştı. Tarihin bu derinliğine bırakarak... Tarihle yüzleşmek Meclisimizin elbette ki bir görevi olabilir ama bugünkü gündemi olmadığı için bunu ifade etmek istemiyorum. Katliamlar yaşandı, direnişler oldu ama cumhuriyete geldiğimizde, cumhuriyet iradesi ilk defa ortaya konduğunda 22 Aralık 1919 yılında Alevilerin serçemesi olarak bilinen Hacı Bektaş Veli Dergâhı'nda bugünkü cumhuriyetin kadroları gidip o günkü postnişine cumhuriyet fikrini anlatıyorlar ve büyük bir destek alıyorlar. Aleviler, Bektaşiler Osmanlı'nın o rejiminden çıktıklarını cumhuriyette çekmeyecekleri bir hukuk sistemi şeklinde, bir mutabakat şeklinde anlaşarak geri dönüyorlar ama maalesef, cumhuriyetin ilanından sonra görüyoruz ki Aleviler yağmurdan kaçarken doluya tutulmuş oldular.

Değerli milletvekilleri, bakın, bu ülkede kardeşçe, barış içerisinde bir arada yaşamının şartlarını oluşturmamız gerekiyor. Bu cumhuriyetin hızlıca demokratikleşmesi gerekiyor. Alevilerin, Bektaşilerin 28 Şubatta İslami kesime verdiği desteği, başörtü özgürlüğüne karşı başörtü özgürlüğünü savunmaları sizler tarafından unutulmamalıdır. Alevilerin demokratik yönü, Alevilerin inançlara olan saygısı, hoşgörüsü unutulmamalıdır.

Cumhuriyet iradesi 1924 yılında hemen, her neyse, nasıl bir tekçi anlayışsa, egemen sistem, egemen ulus ve egemen inanç sisteminin getirdiği bir rejim olarak bir kanun çıkartmış. Bu kanun teklifi verdik. Diyor ki kanunda, Köy Kanunu'nda –ilk işi- köy tanımı yapıyor: “İçinde yaylak, otlak, harman yeri, cami olan yere köy denilir.” Peki, Alevi köyleri nerede? Cumhuriyetin egemen Sünni bir devlet anlayışını nasıl barındırdığına ilişkin bir örnek. Sonra 13'üncü maddede “Köylünün zorunlu yapacağı işler” başlığı adı altında diyor ki: “Her köye bir cami yapmak, mescit yapmak.”

Cumhuriyet yine hızını alamıyor, bakın, değerli milletvekilleri, 1924 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluyor ama Aleviler içerisinde yok. Alevi inancı, öğretisi, diğer inançlar yok. 1924 yılında kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı da tamamen Sünniliğe hizmet etmiş. Sünniliğe olan saygımı burada tekrar belirtmek isterim; en ufak bir kaygım, en ufak bir çabam olamaz. İnançtır, saygı içerisinde yaklaşıyorum ama Alevilik yok bu işin içinde. Aslında, Sünniliği de asimile eden bir kurum hâline gelmiş. O yüzden Diyanet İşleri Başkanı bir gün diyor ki: “Cemevleri bizim kırmızı çizgimizdir.” Sizin ne haddinize? Anayasa'nın 24'üncü maddesine muhalefet ediyorsunuz, suç işliyorsunuz.

Bakın değerli milletvekilleri, bir gün Diyanet İşleri Başkanlığı gibi büyük bir teşkilatta...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – 1924'te Erdoğan mı vardı?

MÜSLÜM DOĞAN (Devamla) – Ben Erdoğan'ı eleştirmedim.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bir soru sordum.

MÜSLÜM DOĞAN (Devamla) – Hayır, hayır, ben süreci değerlendiriyorum Sayın Vekilim.

Bakın, arkadaşlar, cumhuriyet iradesi çok sağlam bir iradedir; halkların, inançların birlikte bir ortak projesidir. Biz ortak vatanda yaşıyoruz, bu ortak vatanda cumhuriyetin demokratikleştirilmesi çabası Aleviler anlamında ortaya konulduğunda çok ciddi tepkiler alıyor.

Diyanet İşleri Başkanlığının ve Diyanet İşleri Başkanının ortaya koyduğu siyaset, çok üzülerek söylüyorum, tamamen Sünni bir anlayış. Bakın, bir tane Alevi memur bulamazsınız içinde, başka bir inançtan insan bulamazsınız. Niye böyle oluyor bu kurum, neye hizmet ediyor? Gerçek inancını yaşayan, İslami değerlerle yaşayan insanlara da aslında resmî bir din dayatılmış. Bu resmî dinin hiç kimseye faydası yok. Sünni yurttaşlarımız da rahatsız buradan. Cemevlerini siz yok sayarsanız... Bakın, 130 bin civarında minareli ve minaresiz cami var, bu bir ihtiyaçtır, ihtiyaç olmasa cami yapılmaz. Bunun elektrik, su, temizlik işlerini belediyeler yapıyor ama cemevlerininkini yapmıyor. 2.882 tane cemevi var. Efendim, neymiş, yasal dayanağı yokmuş, neye göre yapılacakmış.

Bakın, 64'üncü Hükümet Programı'nda cemevlerine hukuki statü konuldu. Bu, Aleviler anlamında son derece önemsendi ama Diyanet İşleri Başkanı, sizin "oligarşik bürokrasi" dediğiniz var ya, bakın karşı çıkıyor. Biz kuvvetler ayrılığı diyoruz, kuvvetler birliği var burada aslında. Ben bunu izliyorum, ben yeni bir milletvekiliyim, kuvvetler birliği oligarşik bir devlet anlayışını egemen kılmış, bence buna bir son vermek lazım. Bu cumhuriyetin Meclisi olarak eğer biz bu ülkedeki sorunları görmezsek, her on yılda bir darbeyle karşılaşan ülkemizi, ortak vatanımızı özgür demokratik bir sisteme taşıyamayız.

Bakın, bu Aleviliği... Yine hoşgörünüze sığınarak bir şey söyleyeceğim. Bu, Alevilik nedir? Şimdi, bir Diyanet İşleri Başkanının ne haddine ki Aleviliği tanımlıyor? Benim Alevilikten anladığım, bâtin ile zahirin bulunduğu bir noktada toplum yaşamına, insanlara bakışımdır bu benim, siz niye karışıyorsunuz, sizin ne haddinize? Hiçbir inanca, hiçbir öğretiye karışılmaz. Onların özgürleşmesi için katkı gerekiyor, onların özgürleşmesi, inançların yaşaması için devletin olanak sağlaması gerekiyor. Bu konuda hepimiz aynı fikirde değil miyiz? Ama konu Alevilik olunca, bakın biz Alevilikte... Şöyle bakıyor Aleviler: İnsan doğduğunda bir doğayla karşılaşır, tabiat ana, bu şeriatdır. Daha sonra bir yol izler insan, buna tarikat diyoruz. Tarikatta edindiğimiz tecrübeleri, bu yolda edindiğimiz tecrübeleri marifete dönüştürüyoruz. Edindiğimiz marifetle Sırrıhakikat'e ulaşıyoruz, Hakk'a ulaşıyoruz. Alevi inancı ve öğretisi bu değerli milletvekilleri. Aleviler ne istiyor? Diyor ki: "Cumhuriyetin tek sisteminden, egemen ulus ve egemen inanç sisteminden acilen kurtulunsun. Birlikte yaşayalım ortak vatanımızda, kardeşçe, barış içerisinde. İnançlar özgürleşsin, eşit yurttaşlık istiyoruz." Bakın, Alevilikte yine bir söz var: "Tuttum aynayı yüzüme, Ali göründü gözüme." diyor. Şimdi öyle bir toplum sözleşmesi yapalım ki öyle bir anayasa hazırlayalım ki bu ülkede yaşayan tüm inançlar, bu ülkede yaşayan tüm etnik yapılar, kim, ne diyorsanız, hangi isimle isimlendirilirse isimlendirilsin herkes kendisini görsün, herkes kendi ifadesini bulsun orada. Bu kardeşlik, kadim dostluklar, ortaya konulan hukuklar tekrar yeşersin. Anadolu coğrafyasında insanların yarattığı değerler o kadar önemli ki ama biz, değerli milletvekilleri, bunu harcıyoruz.

Bakın, burada çok değerli emekler veriyorsunuz, çok değerli mesailer harcıyorsunuz ama bu ülkenin demokratikleşmesi, bu ülkenin demokratik bir cumhuriyete dönüşmesi için de emek koymamız gerektiğinin farkında olmalıyız, bunun için mücadele etmeliyiz. Eğer bu konuda mücadele etmezsek halklar, inançlar, özgürleşmek yerine ayrılırlar, birbirine düşman olurlar.

Bugün bu ülkede ölümler, işte bir savaş sarmalı ne dersenez; çatışma ortamı mı diyorsunuz, ne diyorsanız bunun acilen durması lazım değerli milletvekilleri. Kim kimi öldürüyor? Bu ülke insanları, çocukları birbirini öldürüyorsa normal bir durum yok burada. Bu öğreti ve bu inancın bir insanı, bir bireyi olarak acilen 7 Haziran öncesi koşullara dönülmesi gerektiğini belirtiyor, hepimize saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Son söylediğin hariç alkışlıyorum seni.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Doğan.

Gruplar adına ikinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Atila Sertel'e aittir.

Buyurun Sayın Sertel. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; bugün Parlamento çatısı altında pek çok milletvekilimiz konuşmalar yaptı ve Türkiye’de sorunları dile getirdi. Sağlıktan teröre, Roman yurttaşların yaşadığı sıkıntılardan etnik ayrılıklara kadar her konuda görüş belirtildi. Ben de konuşmama şehitleri anarak başlamak istiyorum ama bugün beni etkileyen konuşmaların içinde özellikle bir konuya yer ayırmak istiyorum.

Sevgili İzmir Milletvekilimiz Özcan Purçu konuştu ve siz de onu dinlediniz; naylon çadırlarda yaşayan Roman yurttaşların sorunlarını dile getirdi, dile getirirken kendi üslubuyla, size sempatik gelen konuşmasıyla onu zaman zaman da AKP Grubu olarak alkışladınız; dinlediniz, alkışladınız. Daha önce de “Roman açılımı” diyerek, Balık Ayhan’ın darbukasıyla oynayarak, Romanlarla buluşarak Romanlara duyduğunuz sempatiyi, sevgiyi sergilemeye çalıştınız ama Türkiye’nin gerçeği, Türkiye’de Romanlar hâlâ çadırlarda yaşıyor ve Romanlar soğuktan ölüyor.

Romanlar, barınma hakkını, bir yurttaş olma hakkını, sizden, Özcan Purçu Milletvekiliyle Türkiye’ye ses olarak duyurmanın gayreti içinde, Özcan Purçu bunu başarıyla yapıyor. Siz onu alkışladınız ve Romanları sevdiğinizi söylediniz ama ne yazık ki Özcan Purçu’yu da kandırdınız. O ne anlatsa anlatsın siz bildiğinizi yaptınız ve direktifler doğrultusunda kollarınızı kaldırarak Özcan Purçu’nun bu talebini, Romanların bu talebini reddettiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Küstü gitti zaten, küstürdüler.

ATİLA SERTEL (Devamla) – Türkiye’de sorunlar çok. Bu sorunları birlikte çözmek zorundayız. Terör konusunda pek çok sorunu, bu ülkede birikmiş sorunu birlikte, el ele, omuz omuza bu Meclis çatısı altında çözmek zorundayız. Çünkü ölen her insan bu toprakların insanı.

Gecekonuda yaşayan, kapısı olmayan, bacası olmayan, camı kırık, çerçevesi olmayan evlere, asker olan çocukları ölerek dönüyorlar ve biz, sloganlar eşliğinde, o şehit cenazelerinde, çocuklarının gözyaşları içerisinde onları toprağa veriyoruz. Bu daha ne kadar sürer? Bu daha ne kadar sürecektir? Bunu hiçbiriniz tayin edemiyorsunuz, edemiyoruz. Aslında burada söylenen her sözün altında yatan gerçeklerin Türkiye’de barışın gerçekleri olması gerekir.

Biz insanı seviyoruz. Cumhuriyet Halk Partisinin yapısında insan sevgisi var. Biz Aylan bebeğin Bodrum sahilinde kıyıya vurmuş cenazesini gördüğümüzde bir anne, bir baba olarak gözyaşı döküyorsak, o Aylan bebeğin acısını yüreğimizde hissediyorsak, insanlığımız bizim ona gözyaşı dökmemizi gerektiriyorsa, biz Suriyeli olmadığımız hâlde Suriyeli bir bebek için gözyaşı döküyorsak doğru olan odur. Ya da Filistinli bir çocuğun, kolu kırık bir çocuğun İsraili asker tarafından kolu çevrildiğinde eğer biz o kolu kırık çocuğa İsraili askerinin yaptığı işkence karşısında, televizyon karşısında yumruklarımızı ve dişlerimizi sıkıyorsak, biz o çocuk için acı duyuyorsak insanız. Biz Filistinli değiliz ama biz insanız. Biz insana insanca yaklaşmak ve insanların sorununu çözmek zorundayız.

Tabii ki ben ne anlatsam anlatayım benim bütün anlattıklarım karşıdakinin anladığı kadardır. Bunları kabul etmeyebilirsiniz; Türkiye’yi sorunsuz bir ülke olarak gösterme gayreti, çabası içindediniz ve bu çaba, gerçekten zaman zaman sizleri çok zor duruma düşürüyor, onu da dikkatle izliyorum.

Ben gazeteci kökenliyim ve gazetecilik yaptığım sürede, Gazeteciler Cemiyeti Başkanlığımı yaptığım sürede, Türkiye Gazeteciler Federasyonu Başkanlığı yaptığım sürede hep haksızlıkların karşısında durmaya özen gösteren bir insandım ve öyleyim.

Sevgili arkadaşlar, Türkiye’de gazeteciler açısından da zor bir dönem yaşanıyor. Geçmiş dönemde 2008’de başlayan ve bizim arkadaşlarımızın beş altı yıllık cezaevinde yattığı süreçler sona erdi, bitti noktasında olmadık, sevinemedik. Bir söz var: “Az gittik uz gittik, dere tepe düz gittik, bir de baktık

ki arkamıza bir arpa boyu yol almamışız.” Şimdi de 32 gazeteci cezaevinde. Can ile Erdem, gerçekten bu ülkenin zor koşullarında iyi yetişmiş ve kendilerini çok iyi yetiştirmiş iki iyi gazeteci ve gazetecilik yaptıkları için bu arkadaşlarımız cezaevinde.

Ne yazık ki bu Parlamento, bu çatı yasaları çıkararak gazetecilere özgürlük sağlayamıyor. Bunun çözüm noktasında olmalıyız. 10 Ocak yaklaşıyor, üç gün sonra 10 Ocak. Biz geçmişte bunu Basın Bayramı olarak kutladık. Rahmetli Ecevit dönemi, 1961 yılında sendikayla buluşulan, özlük haklarıyla, kıdem hakkıyla, sendikayla çok rahat koşullar içerisinde yaşanan bir dönem oldu. Ben de o on yıllık dönemde gazetecilik yaptım. Şimdi ise ne yazık ki Türkiye 180 ülke arasında sıralamada 149’uncu sırada. Ben bu ülkenin bir gazetecisi, bu ülkenin bir evladı olarak dünya ölçeğinde gazeteciliğin düştüğü durum açısından gerçekten üzülüyorum. Almanya’ya gittiğimde, İngiltere’ye gittiğimde, Avustralya’ya gidip konferans verdiğimde Türkiye’nin basın ve ifade özgürlüğü açısından sıralamasını söylemek gerçekten beni çok üzüyor. Çünkü biz bu ülkede beraber yaşıyoruz ve bu ülkede sorunları beraber çözeceğiz.

Basında çok ağır bir durum yaşanıyor. Basındaki işsizlik oranı ortalamada 3 katına çıktı arkadaşlar. 2015 yılında 774 gazeteci işten çıkarıldı; 200 basın mensubu, 7 yayın kuruluşu hakkında soruşturma başlatıldı; 156 gazeteci gözaltına alındı; 234 gazeteciye dava açıldı, 32 gazeteci hâlâ tutuklu; 70 gazeteci saldırıya uğradı; 128 yayın engellendi, 877 siteye erişim engeli konuldu; 24’ü kadın 137 gazeteci şiddet gördü; 15 televizyon kanalı kapatıldı bu ülkede. 2 gazeteye el konuldu. Basın Kartı Yönetmeliği değişti, basın kartları artık devlet kurumu olan Basın Yayın Genel Müdürlüğü tarafından verilir oldu. RTÜK cezaları tarihe geçti. Sadece bir televizyona 1 milyon TL, eski parayla da söyleyeyim, 1 trilyon ceza kesildi. 56 farklı olayda gazetecilere akreditasyon konuldu. Bu ülkede “Genelkurmay akreditasyon uyguluyor.” diye eleştirenler ne yazık ki Türk basınına akredite uygulamaya başladı. İsimlerini saymayacağım, siz çok iyi biliyorsunuz, bütün kanallar kapatıldı, televizyon kanalları.

Şimdi, sürem daraldı, bitiriyorum sevgili arkadaşlar.

Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütünün 2015 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 180 ülke arasında 149’uncu olduk ama ilk defa bir gazeteci, sevgili meslektaşım Cumhuriyet muhabiri Hakan Dirik dün gitti, Cumhuriyet gazetesi muhabiri olarak İzmir Emniyet Müdürlüğünde, cinayet masasında ifade verdi. Ne yazmıştı Hakan Dirik biliyor musunuz? Bergama Ovacık altın madeni işletmesinin Hükümet yanlısı şirketlere devredileceğini yazmıştı ve gerçekten cinayet suçlusu gibi ifadesi alındı.

Siz milletvekilisiniz ve özgür iradenizi kullanarak Türkiye’nin güzelleşmesine katkı koyun.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sertel.

Şahıslar adına Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal.

Buyurun Sayın Sarıbal. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz beş dakikadır.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Can Dündar ve Erdem Gül’e özgürlük diyoruz. Basına özgürlük, sınıfsız, savaşız, sömürsüz bir dünya ve bir ülke istiyoruz. Evet, sıkıyönetimin olmadığı bir ülke istiyoruz. Güneydoğuda hukuksuz yapılan sıkıyönetimin kaldırılmasını istiyoruz.

ERKAN HABERAL (Ankara) – Sıkıyönetim yok güneydoğuda.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Çocukların öldürülmesini istemiyoruz. Annelerin ağlamasını istemiyoruz. Biliniz ki faşizm her zaman kendi kahramanını yaratır, çok büyük yalanlar söyler, önce kendilerine inanırlar, sonra toplumu inandırırılar ama biliniz ki mutlaka ve mutlaka sıra herkese gelecektir.

Değerli milletvekilleri, 1,5 milyon metal işçisinin ne yazık ki 1.500'ü tanesi işsiz kaldı. Ne zaman? 2015 Mayıs-Haziran aylarında gösterdikleri hak arama mücadelesinden sonra, o günün Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı bugünün Tarım Bakanı telefonlarla, grevin bitmesi, işçilerin işten atılmayacağı sözünü vermiş olmasına rağmen, Bursa Valisi de bunu özellikle belirtmesine rağmen, işverenler de fabrikalarında yazılı evraklarla işten atılmamayı garanti etmesine rağmen, ne yazık ki bugün, bu işçilerin 1.500'ü işten atılmıştır ve bu ülkeyi terk etmek zorunda kalmışlardır, başka ülkelerde iş bulma çabasındadırlar.

Değerli milletvekilleri, yine, Gezi Parkı'nda ağaçlar için direnen dostlarımız, can veren dostlarımızın kanları pahasına yeşerttikleri ağaçları bugün, Büyükşehir Belediyesi gövdesinden kesmektedir. Tam da aslında kendine yakışır bir pozisyonla bunu yapmaktadır. Zaten işleri budamak ve kesmek, başka ne yaptıklarını biz de bilmiyoruz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Yalova'da kaç tane ağaç kestiniz?

ORHAN SARIBAL (Devamla) - Evet, değerli dostlarım, biz biliyoruz ki savaş çığırtkanlığı yapmanın aslında altında başkanlık sistemi yatmaktadır, yeni anayasa modeli yatmaktadır. Aslında emperyalizmin, sömürü düzeninin eş başkanlık meselesi üzerinden, Büyük Orta Doğu Projesi üzerinden, Türkiye'yi böl-parçala-yönet meselesi üzerinden getirip dayattığı mesele, mezhepçi ayrışma biçimidir.

Evet, bir Diyanet İşleri Başkanımız var. Çok şey bildiğinden eminim ama bilmediği şeylerin de var olduğuna inanarak kendisine buradan birkaç şey söylemek isterim:

Bu Diyanet İşleri Başkanı, İŞİD terör örgütü inanç adına dünyayı kana bularken kalkıp bir şey söylemedi.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Söyledi.

ORHAN SARIBAL (Devamla) - Yine, bu Diyanet İşleri Başkanı, bürokrat, ne yazık ki hırsızlığa tahammül etmemeli, bir ülkede hırsızlık oluyorsa hiç olmazsa inandığı değerler adına bir şeyler söylemeli.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Söyledi, niye dinlemiyorsun?

ORHAN SARIBAL (Devamla) - Yine, Soma'da, diğer maden ocaklarında, inşaatlarda katledilen, iş cinayetleriyle ölen insanların "Fitratında var." diyenlere karşı çıkıp, "Olmaz öyle bir şey." yine demedi.

Yine, bu Diyanet İşleri Başkanı, mesele Alevilik olunca kırmızı çizgilerinin olduğunu bir anda ortaya koymaya başladı.

Evet, Aleviler hümanisttir, özgürlükçüdür; evet, itirazcıdır; evet, bu ülkenin varsıllıklarından yararlanmak ister; evet, Aleviler bu ülkenin laik, demokratik, sosyal hukuk devletinin güvencesidir.

Diyanet İşleri Başkanına buradan söylüyorum, evet, sırat köprüsünden 1 milyarlık Mercedes'le geçemeyeceksiniz. Bu mümkün değil. (CHP sıralarından alkışlar)

O yüzden kendisini vicdanlı olmaya, dürüst olmaya, toplumun değerlerine saygılı olmaya çağırıyorum, bu ifadelerinden dolayı da kendisini kınıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Evet, değerli dostlar, değerli milletvekilleri; yine bir şeyi de hatırlatalım. Tabii, bu savaş ortamı, bu başkanlık sistemi ortamı, yeni anayasa meselesi, ülkenin var olan en büyük sorunlarından biri olan işsizliği unutturdu.

Tabii, sizler genel olarak kendi ilçe teşkilatlarından, kendi partililerinizden ve kendi referanslarınızla iş bulabiliyorsunuz...

BAŞKAN – Sayın Sarıbal, süreniz dolmuştur, lütfen tamamlayın.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – ...ama biliniz ki er geç yaşanan bu olumsuzluklar sizin de kapınıza kadar gelecek ama yanınızda kimseyi bulamayacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Yüzde 49,5 var.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Millet var, millet!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, özellikle burada olmayanlarla ilgili bir dil kullanırken biraz daha böyle, özen istirham ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Milletvekili yaparsınız gelecek dönem, verir cevabını.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Oylamadan önce İç Tüzük'ün 86'ncı maddesine göre oyunun rengini belli etmek üzere söz talep eden iki milletvekiline söz vereceğim.

Bu bağlamda, lehte Kırıkkale Milletvekili Sayın Ramazan Can.

Buyurun Sayın Can. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun tasarısı üzerinde birden fazla arkadaşımız konuştu ama kahir ekseriyeti kanun haricindeki konulara değindiler. Yumurta sektöründen sağlık sektörüne, terörden işçilerin çektiği sıkıntılara bir sürü konuya değindiler. İleride merak edip de tutanakları imzalayan, tutanakları inceleyen arkadaşlarımız hayret edeceklerdir bu kanunla ilgili.

Netice itibarıyla, bu kanun...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Siz hiç konuşmadınız, bir tek konuşmanız yok!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Biraz da bu kanunla ilgili konuşmak gerektiğine inanıyorum. 19 sıra sayılı bu kanun... Dünyada ekonomik anlamda 2'nci büyük güç olan Çin'in 2014 yılındaki girişimleri neticesinde dünyada bir katılım bankası kurulması hedefleniyor. 39 üye devlet bölgesel anlamda, 19 da bölge dışı, toplam 56 devlet bu anlaşmaya 10 Nisan 2015 tarihinde imza koymuşlar. Netice itibarıyla, bu anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için ve üye devletlerin kurucu sıfatını alabilmesi için kendi ülkelerindeki millî hukuklarını, iç hukuk yollarını tüketmeleri gerekiyor. Gerçekten önemli bir banka. Türkiye üye devletler arasında 11'inci sıradadır sermaye hissedarı olarak, bölge dışı üyeler anlamında ise 7'nci sıradadır. Bu anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşma üye devletlere ve memleketimize hayırlı olsun.

Oyumun rengi kabul yönündedir.

Genel Kurulun da oyum yönünde destek vereceğini umuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Can.

Aleyhte Kayseri Milletvekili Çetin Arık.

Buyurun Sayın Arık. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz beş dakikadır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şekil şartı tamamlamak adına usulen aleyhte.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Evet, öncelikle usulen aleyhte söz almış bulunuyorum. Oyumuzun rengini belirlemek için söz aldım. Oyumuzun rengi “evet” ama AKP’nin uyguladığı sağlık politikasına hayır diyoruz.

Biraz önceki konuşmamda kaldığım yerden devam etmek istiyorum. Evet, 18 yaşın altındaki gebelerin doğumunda hekim emniyet güçlerine bildirmek durumunda. Emniyet güçlerine bildirmedeği zaman, o kişiye yardım ve yataklık yapmaktan suçlanıyor ve soruşturmaya alınıyor ve bu durumu bilen gençler, kişiler; hekime, hastaneye müracaat etmiyorlar. Ne doğuracağını bilmiyorlar. Normal doğurabilir mi, doğuramaz mı, farkında değiller. Evde doğum yapmaya çalışıyorlar...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Böyle bir şey yok. Benim öyle hastalarım oldu ama hiç de müracaat etmeyen olmadı. Herkes hastanede doğum yaptı. Yanlış bilgi veriyorsunuz.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Ben kadın doğum uzmanıyım, yanlış bilgi vermiyorum.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ben de hekimim. Üstelik size görünmeden önce aile hekimine geliyorlar.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Çok zor şartlar altında, ancak doğuramadığı zaman, iş işten geçtiği zaman, çocuk öldüğü zaman hekime müracaat ediyorlar.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Önce bize geliyorlar, sizden önce.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Bakınız, bir hekim olarak ben şununla karşılaşmış bir hekimim: Hasta geliyor, evde doğum yaptırılmaya çalışılmış, doğum yapamamış. Bebeğin başı dışarıda. Ultrasonda bakıyorsunuz, ilk gebeliği. Boy 1,50; 4 kilo, 4,5 kilonun üzerinde bir çocuk. Ne yapıyorsunuz, biliyor musunuz? Üzülerek söylüyorum, söylemek istemiyordum ama bebeğin başını kesiyorsunuz, bebeğin başını hekime kestiriyorsunuz, karnından da kesip sezaryenle geri kalan kısmını çıkarıyorsunuz, sonra siz o hekime o kestiğiniz başı diktirip o ailenin kucağına veriyorsunuz. Lütfen, bu travmayı bu hekimlere yaşatmayın, bu travmayı bu hastalara yaşatmayın. Evet, bir baba olarak, bir hekim olarak tabii ki ben de 18 yaş altı doğumlara, gebeliklere karşıyım ama bunun yolu bu değil. Hekime gelene kadar iş işten geçmiş oluyor.

Gelin, bu zihniyeti tartışalım; gelin, okuldan alınıp evlendirilen zihniyeti tartışalım, kıyılan nikâhları tartışalım. Bu zihniyeti biz de...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Hayhay, onu tartışalım ama sadece bir vaka üzerinden bütün tamamına şümulendirmeniz hiç uygun değil bence. Öyle değil mi? Yani siz bütün Türkiye’ye şümulendiriyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Yok.

Değerli milletvekilleri, sağlıkta geldiğimiz nokta gerçekten içler acısı.

Bakın, uygulanan sağlık politikalarının bir sonucu olarak şu an erken doğumu engellemek için kullanılan ilaçların piyasadan çekildiğini biliyor musunuz? 5 liralık ilaç şu an piyasadan çekilmiş. Hastalar erken doğuruyorlar, prematüre doğuyorlar. Erken doğan çocuklarda çok daha ciddi ücretler ödeniyor ve erken doğan çocuklarda mental retardasyon, gelişme geriliği, vesaire, bunların hepsini sizler çok daha iyi biliyorsunuz.

Sağlıkta geline noktayı aslında kısaca şöyle özetleyebiliriz: “Beni Türk hekimlerine emanet ediniz.” zihniyetinin yerini, saman ithal etmeyi başaran zihniyetin doktor ithal etme girişimleri almıştır.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Yurt dışından ne kadar hasta geldiğini siz de daha iyi biliyorsunuzdur bunları bildiğimize göre.

ÇETİN ARIK (Devamla) - Sizlere sormak istiyorum: Bakın, hangi Çinli ya da Rus doktor “Benim böğrüm ağrıyor.” diyen Ayşe teyzemi, “Ümüğümü sıkıyorlar.” diyen Mehmet emmimi anlayabilir? Onun için gelin bu uygulamadan, bu uygulamalardan sizler vazgeçin.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Peki, dünyadaki hastalar niye Türkiye’yi tercih ediyor Sayın Vekilim bu kadar kötü sağlık politikamız varsa?

ÇETİN ARIK (Devamla) - Sözlerimi bitirirken, 10 ilde 22 özel hastanenin SGK’yla anlaşması feshedildi. Yüzlerce doktor, binlerce yardımcı sağlık personeli işsiz kaldı. Sağlık Bakanına sormak istiyorum: Neye göre anlaşmaları feshettiniz? Bu çalışanları nasıl istihdam edeceksiniz?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ya, CHP yönetimindeki, SSK’nın başındaki kişinin SSK’nın Genel Müdürü olduğu dönemdeki SSK hastanelerini düşütün siz Beyefendi.

ÇETİN ARIK (Devamla) - Biz hukukun güçlü, güçlülerin adil olmasını istiyoruz ama gelinen sistemde güçlüler adil değil, istediği hastaneyi kapatıyor, “Benden değilseniz kara toprağsınız.” diyor. İsteddiği iş adamının, kendinden değilse, kapısına kilit vuruyor, istediği hastane kendinden değilse kapatıyor, “Benden olmayan bertaraf olur.” diyor.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Böylece tasarı üzerindeki tüm konuşmalar bitmiştir.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen üç dakikalık süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum. Ayrıca, vekaleten oy kullanacak sayın bakanlar var ise hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve kendisinin ad ve soyadı ile imzasını da taşıyan oy pusulasını yine oylama için öngörülen üç dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmasını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı’nın açık oylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı: 233

Kabul: 226

Ret: 7(x)

Kâtip Üye
Elif Doğan Türkmen
Adana

Kâtip Üye
İshak Gazel
Kütahya

Böylece tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, gündemimizde başka bir konu kalmamıştır.

Alınan karar gereğince, kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 7 Ocak 2016 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 22.49

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 19) Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 19
Oylama Saati : 22:42
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 223
Reddedenler : 8
Çekimsizler : 0
Geçersiz Oylar : 1
Mükerrer Oylar : 3
Toplam : 235
Açık Üyelikler : 1

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Danış Betaş	Meral	HDP	Katılmadı
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul
Adana	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Adana	Küçükcan	Talip	AK PARTİ	Kabul
Adana	Özdiş	İbrahim	CHP	Katılmadı
Adana	Sarı	Fatma Güldemet	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Tümer	Zülfikar İnönü	CHP	Kabul
Adana	Türkmen	Elif Doğan	CHP	Kabul
Adana	Uslupehlivan	Aydın	CHP	Katılmadı
Adana	Ünür	Necdet	AK PARTİ	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı
Adana	Yılmaz	Seyfettin	MHP	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Boynukara	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Fırat	Salih	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Yıldırım	Behçet	HDP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkal	Hatice Dudu	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Parsak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Ağrı	Gökçe	Cesim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet	HDP	Katılmadı
Ağrı	Zana	Leyla	HDP	Katılmadı
Amasya	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Katılmadı
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Ankara	Aydın	Ertan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Babacan	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsün	CHP	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çetin	Şefkat	MHP	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK PARTİ	Kabul/Mükerrer
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı
Ankara	Gündoğdu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Kabul
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İyimaya	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı
Ankara	Mit	Mustafa	MHP	Katılmadı
Ankara	Nazlıaka	Aylin	CHP	Katılmadı
Ankara	Önder	Sırrı Süreyya	HDP	Katılmadı
Ankara	Sareroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sarıhan	Şenal	CHP	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Topcu	Zühal	MHP	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ünal	Aydın	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Katılmadı
Ankara	Yılmaz	Necati	CHP	Katılmadı
Antalya	Akaydın	Mustafa	CHP	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Günel	Mehmet	MHP	Katılmadı
Antalya	Kara	Niyazi Nefi	CHP	Katılmadı
Antalya	Kök	Devrim	CHP	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Özdoğan Enç	Gökçen	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Samani	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yurdakul	Ahmet Selim	MHP	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Artvin	Kışla	İsrafil	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Baydar	Metin Lütfi	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Aydın	Depboylu	Deniz	MHP	Katılmadı
Aydın	Erdem	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Öz	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aydınoğlu	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Bostan	Kasım	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Havuçça	Namık	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Kırcı	Sema	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	MHP	Katılmadı
Balıkesir	Poyrazlı	Mahmut	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Tüm	Mehmet	CHP	Katılmadı
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Fehmioğlu	Enver	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Katılmadı
Bitlis	İrgat	Mizgin	HDP	Katılmadı
Bolu	Ercoşkun	Ali	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Petek	Reşat	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	İsmail	AK PARTİ	Kabul/Mükerrer
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Birkan	Zekeriya	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	İrgil	Ceyhun	CHP	Kabul
Bursa	Karabıyık	Lale	CHP	Katılmadı
Bursa	Karaburun	Bennur	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Koçdemir	Kadir	MHP	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Müezzinoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Kabul
Bursa	Şahin	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Öz	Bülent	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşıoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Filiz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Ceritoğlu Kurt	Lütfiye İlksen	AK PARTİ	Katılmadı
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı
Çorum	Uslu	Salim	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Arslan	Kazım	CHP	Kabul
Denizli	Ayhan	Emin Haluk	MHP	Katılmadı
Denizli	Basmacı	Melike	CHP	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Ramazanoğlu	Sema	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Zeybekci	Nihat	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Aydoğan	Nursel	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Baluken	İdris	HDP	Red
Diyarbakır	Demirel	Çağlar	HDP	Red
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Erdoğan	Nimetullah	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Pir	Ziya	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Tan	Altan	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçier	İmam	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Yığıtalp	Sibel	HDP	Katılmadı
Edirne	Bircan	Erdin	CHP	Katılmadı
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı
Edirne	Sezen	Rafet	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Öztürk	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı
Elazığ	Serdar	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Erzincan	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karakelle	Sebahattin	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Kabul
Erzurum	Deligöz	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	İlcalı	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Taşkesenlioğlu	Zehra	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözler	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Usluer	Gaye	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Yüksel	Cemal Okan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Candemir Çelik	Canan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Ekici	Akif	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gökdağ	Mehmet	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Özdağ	Ümit	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Şimşek	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Tayyar	Şamil	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Yüksel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Bektaşoğlu	Bülent Yener	CHP	Kabul
Giresun	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Akdoğan	Nihat	HDP	Katılmadı
Hakkari	Irmak	Selma	HDP	Katılmadı
Hakkari	Zeydan	Abdullah	HDP	Katılmadı
Hatay	Ahrazoğlu	Mehmet Necmettin	MHP	Kabul
Hatay	Dudu	Mevlüt	CHP	Katılmadı
Hatay	Ertem	Biröl	CHP	Katılmadı
Hatay	Karasayar	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Öntürk	Mehmet	AK PARTİ	Kabul/Mükerrer
Hatay	Şanverdi	Fevzi	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yarayıcı	Hilmi	CHP	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Bakır	İrfan	CHP	Katılmadı
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı
Isparta	Okutan	Nuri	MHP	Katılmadı
Isparta	Yüce	Sait	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Atıcı	Aytuğ	CHP	Katılmadı
Mersin	Çamak	Hüseyin	CHP	Kabul
Mersin	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Fırat	Dengir Mir Mehmet	HDP	Katılmadı
Mersin	Kuyucuoğlu	Serdal	CHP	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Öztürk	Oktay	MHP	Katılmadı
Mersin	Sağlar	Durmuş Fikri	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Tezcan	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Akkaya	Yakup	CHP	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Kabul
İstanbul	Albayrak	Berat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Erdal	HDP	Katılmadı
İstanbul	Ayata	Süleyman Sencer	CHP	Katılmadı
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bahçekapılı	Ayşe Nur	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Başcı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Benli	Fatma	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Bürge	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Cihaner	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çiçek	Dursun	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demirtaş	Selahattin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Selina	CHP	Katılmadı
İstanbul	Doğan	Celal	HDP	Katılmadı
İstanbul	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Engin	Didem	CHP	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Eren	CHP	Kabul
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erdoğan	Aykut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Eseyan	Markar	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
İstanbul	İhsanoğlu	Ekmeleddin Mehmet	MHP	Katılmadı
İstanbul	Kahraman	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karaca	Harun	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
İstanbul	Kaya	Atila	MHP	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Red
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kerestecioglu Demir	Filiz	HDP	Red
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kıyıklık	Feyzullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Külünk	Metin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Metiner	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Özcan	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Pavey	Şafak	CHP	Katılmadı
İstanbul	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı
İstanbul	Pulcu	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sarıkaya	Durmuş Ali	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Seferinoğlu	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sert	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Tamaylıgil	Bihlun	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Kabul
İstanbul	Tanrikulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yarkadaş	Barış	CHP	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yedekci	Gülây	CHP	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Hurşit	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Haydar Ali	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Zengin	Mürteza	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Altıok	Zeynep	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Balbay	Mustafa Ali	CHP	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı
İzmir	Çam	Musa	CHP	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	CHP	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Doğan	Müslüm	HDP	Red
İzmir	Hotar	Fatma Seniha Nükhet	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kalkan	Necip	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı
İzmir	Kocabyık	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kürkcü	Ertuğrul	HDP	Katılmadı
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Kabul
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı
İzmir	Sürekli	Kerem Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Tanırkulu	Ahmet Kenan	MHP	Katılmadı
İzmir	Temizel	Zekeriya	CHP	Katılmadı
İzmir	Turhan	İbrahim Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Vural	Oktay	MHP	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Yiğit	Ali	CHP	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kars	Beyribey	Yusuf Selahattin	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Bilgen	Ayhan	HDP	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Demir	Murat	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Kabul
Kayseri	Dedeoğlu	Sami	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Halaçoğlu	Yusuf	MHP	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Arslan	Mikail	AK PARTİ	Katılmadı
Kırşehir	Çetinkaya	Salih	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Kocaeli	Aygün	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kaplan Hürriyet	Fatma	CHP	Kabul
Kocaeli	Katircioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Babaoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Baloğlu	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Bozkurt	Mustafa Hüsnü	CHP	Katılmadı
Konya	Davutoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Erdoğan	Hüsnüye	AK PARTİ	Kabul
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Kaleli	Muhammet Uğur	AK PARTİ	Katılmadı/Boş-Geçersiz
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Ünal	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Kavuncu	Vural	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Nazlı	Mustafa Şükrü	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Özhan	Taha	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Şahin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Yaşar	Nurettin	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Berber	Recai	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Nurlu	Mazlum	CHP	Katılmadı
Manisa	Özdağ	Selçuk	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Kabul
Manisa	Yıldız Biçer	Tur	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Çitil	Mehmet İlker	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Dilipak	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kaynak	Veysi	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Reyhantloğlu	Nursel	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Tor	Fahrettin Oğuz	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Atalan	Ali	HDP	Katılmadı
Mardin	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dora	Erol	HDP	Katılmadı
Mardin	Miroğlu	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı
Mardin	Yıldırım	Gülser	HDP	Red
Muğla	Aldan	Ömer Süha	CHP	Katılmadı
Muğla	Demir	Nurettin	CHP	Katılmadı
Muğla	Erdoğan	Mehmet	MHP	Kabul
Muğla	Öztürk	Nihat	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Özyer	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı
Muğla	Üstündağ	Akın	CHP	Katılmadı
Muş	Çelik Özkan	Burcu	HDP	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Yıldırım	Ahmet	HDP	Katılmadı
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Gizligider	Ebubekir	AK PARTİ	Katılmadı
Nevşehir	Göktürk	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Kabul
Niğde	Kavaklıoğlu	Alpaslan	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Özegen	Erdoğan	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Çanak	Oktay	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Rize	Ayar	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul
Rize	Karal	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Açba	Zihni	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dişli	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	İsen	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Kırçalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Kurt	Hasan Basri	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Tekin	Hayati	CHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	MHP	Katılmadı
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı
Siirt	Aktay	Yasin	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Konca	Besime	HDP	Katılmadı
Siirt	Yıldırım	Kadri	HDP	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Akyıldız	Ali	CHP	Katılmadı
Sivas	Bilgin	Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Dursun	Selim	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Akgün	Metin	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Doğan	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Köprülü	Emre	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK PARTİ	Katılmadı
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Çakır	Coşkun	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Tokat	Göçer	Celil	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Köseoğlu	Ayşe Sula	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Pekşen	Haluk	CHP	Katılmadı
Trabzon	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Akyürek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Ayhan	İbrahim	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Baydemir	Osman	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kaçar	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Dilek	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Yılmaztekin	Kemalettin	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Tunç	Alim	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Yalın	Özkan	CHP	Katılmadı
Van	Atalay	Beşir	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Botan	Lezgin	HDP	Katılmadı
Van	Geveri	Adem	HDP	Katılmadı
Van	Hezer Öztürk	Tuğba	HDP	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Özgökçe Ertan	Bedia	HDP	Katılmadı
Van	Yıldırım	Nadir	HDP	Katılmadı
Van	Yüksekdağ Şenoğlu	Figen	HDP	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Soysal	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çaturoğlu	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Özbakır	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Turpcu	Şerafettin	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Ulupınar	Özcan	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Serdengeçti	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bayburt	Ağbal	Naci	AK PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Kavcıoğlu	Şahap	AK PARTİ	Katılmadı
Karaman	Konuk	Recep	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı
Batman	Aslan	Mehmet Ali	HDP	Red
Batman	Becerekli	Saadet	HDP	Katılmadı
Batman	Hamidi	Ataullah	AK PARTİ	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Leyla	HDP	Katılmadı
Şırnak	Encu	Ferhat	HDP	Katılmadı
Şırnak	İmez	Aycan	HDP	Katılmadı
Şırnak	Sarıyıldız	Faysal	HDP	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Yalçınkaya	Muhammet Rıza	CHP	Katılmadı
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	CHP	Katılmadı
İğdır	Adıyaman	Mehmet Emin	HDP	Red
İğdır	Aras	Nurettin	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Demirel	Fikri	AK PARTİ	Kabul
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Karabük	Şahin	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Karabük	Uysal	Burhanettin	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Polat	Reşit	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Osmaniye	Ersoy	Ruhi	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Önal	Suat	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Arslan	Fevai	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Özlü	Faruk	AK PARTİ	Kabul

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın, milletvekili makam odalarındaki televizyonlarda izlenebilen kanallara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/629)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmail Kahraman** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ali Atalan
Mardin Milletvekili

TBMM yerleşkesi, Yeni Halkla İlişkiler Binasındaki milletvekili makam odalarında bulunan televizyonlarda bir kısmı yerel olmak üzere toplam 68 televizyon kanalı izlenebilmektedir. Teknik açıdan mümkün olmasına rağmen Hayat TV, İMC TV, TV 10, Yol TV ve daha birçok kanal izlenememektedir.

Bu bağlamda;

1. Milletvekili odalarında izlenen kanallar hangi kriterlere göre ve kim tarafından seçilmektedir? Neden milletvekillerinin önerisi alınmamaktadır?
2. Milletvekili odalarındaki IP TV yayın sistemi teknik açıdan istenilen kanalın izlenmesini mümkün kılmasına rağmen, teknolojinin bütün imkanlarından yararlanılan, "akıllı bina" olarak da tanımlanan Yeni Halkla İlişkiler Binasında bulunan milletvekili odalarındaki TV'lerde kısıtlı sayıda kanal olmasının sebebi nedir, her kanalın olmayışı bir ayrımcılık değil midir?
3. Hayat TV, İMC TV, TV 10, Yol TV ve talep edilecek diğer kanalların da sisteme eklenmesi yönünde çalışmanız var mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 11552
Konu : Soru önergesi

06.01.2016

Sayın Ali ATALAN
Mardin Milletvekili

İlgi : 15.12.2015 tarihli ve (7/629) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Milletvekili makam odalarındaki televizyonlarda izlenebilen kanallara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Yeni Halkla İlişkiler Binasında milletvekili odalarında izlenen kanallar, TÜRKSAT kablolu yayınında bulunan ulusal yayın yapan kanallar esas alınarak seçilmiştir. Kablolu yayında bulunan kanalların uydu frekanslarına göre ağ geçidi (gateway) sayısı belirlenerek, tanımlı frekans ağ geçitlerinden tespit edilen kablolu yayın kanalları verilmektedir.

Bahse konu kanallar, İşletme ve Yapım Başkanlığı Elektronik İşletme Birimi tarafından, yukarıda belirtilen teknik kriterlere göre seçilmektedir. Yayına verilecek kanalların tespitinde milletvekillerinin Eski Halkla İlişkiler Binası ve Ana Bina çalışma ofislerinde bulunan kablolu yayın kanalları esas alınmıştır. Milletvekillerinden gelen talep ve öneriler, teknik imkânlar doğrultusunda karşılanmaya çalışılmaktadır.

Cevap 2.- IP TV yayın sisteminde bir kanalın izlenmesi, altyapıda bulunan ağ geçidi ve bu ağ geçitlerine tanımlı aktarım protokolü (TP) sayısına bağlı olarak verilebilmektedir. Teknik altyapısı TÜRKSAT kablolu yayın kanalları esas alınarak oluşturulan yayın sistemi ile milletvekillerine en iyi hizmetin verilmesi için çalışılmaktadır. Binadaki teknik sistemler kesin kabul süreci tamamlanıncaya kadar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile yüklenici firmanın taahhüdündedir.

Cevap 3.- Soru önergesinde sayılan kanallar, TÜRKSAT 2A/3A uydusunda 12562, 12525, 12685 Hz frekanslarında yayın yapmakta olup bu frekans aktarım protokollerine tanımlı kablolu yayın kanalı bulunmadığından yayına verilememektedir. Milletvekillerine mevcut teknik altyapı olanaklarıyla en iyi hizmetin verilmesi için çalışmalar devam etmekte olup teknik altyapıda değişiklik yapıldığında bu tür talepler dikkate alınacaktır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

24'ÜNCÜ BİRLEŞİM
6 OCAK 2016 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

KISIMLAR

1 BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 SEÇİM

4 OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 SÖZLÜ SORULAR

8 KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun;

6, 13, 20 ve 27 Ocak 2016 Çarşamba günkü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi, 6, 7, 13, 14, 20, 21, 27 ve 28 Ocak 2016 Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde 14.00 – 20.00 saatleri arasında,

Çalışmalarını sürdürmesi,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun 12, 19 ve 26 Ocak 2016 Salı günkü birleşimlerinde 1 saat süreyle Sözlü Soruların görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.12.2015 tarihli 17’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun 6, 7, 13, 14, 20, 21, 27 ve 28 Ocak 2016 Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde saat 24.00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 29.12.2015 tarihli 21’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Milli Savunma Komisyonu

6.1.2016 Çarşamba - Saat: 10.30

7.1.2016 Perşembe - Saat: 10.30

* Dışişleri Komisyonu

6.1.2016 Çarşamba - Saat: 11.00

7.1.2016 Perşembe - Saat: 11.00

* Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

6.1.2016 Çarşamba - Saat: 11.00

* İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu

7.1.2016 Perşembe - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

24'ÜNCÜ BİRLEŞİM

6 OCAK 2016 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- (S. Sayısı: 4) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/307) ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 21.12.2015) (X)

2- (S. Sayısı: 6) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/310) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2015) (X)

3.- (S. Sayısı: 7) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/312) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 21.12.2015) (X)

4.- (S. Sayısı: 2) Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma Kapsamında Yatırım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/303) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

5.- (S. Sayısı: 5) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

6.- (S. Sayısı: 8) Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/313) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

7.- (S. Sayısı: 9) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/315) ile Millî Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

8.- (S. Sayısı: 10) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

9.- (S. Sayısı: 13) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/299) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

10.- (S. Sayısı: 14) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/300) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

11.- (S. Sayısı: 15) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/301) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

12.- (S. Sayısı: 16) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/302) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

13.- (S. Sayısı: 17) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Jamaika Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/306) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

14.- (S. Sayısı: 18) Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ile Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/386) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

15.- (S. Sayısı: 19) Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/387) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve 22 Milletvekilinin, Roman Yurttaşların Barınmayla İlgili Sorunlarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergesi Metni (10/50)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İnsanca yaşamın temel koşulu olan barınma hakkı sosyal haklar içinde yer almaktadır. Konut hakkı, temel hak ve özgürlükler içinde yer alan yerleşme özgürlüğüyle birlikte; kişilerin konut değiştirme, diledikleri yerde konutlarını seçme ve yerleşme temel haklarını da kapsamına almaktadır. Konut hakkının gerçekleşmesinde devletin müdahalesi belirleyici niteliktedir.

Konut hakkı, sadece yerleşme özgürlüğü ile ilgili bir hak değildir. Aynı zamanda diğer insan hak ve özgürlüklerin de gerçekleşmesi için ortam ve koşulları oluşturmaktadır. Konut hakkı insan hakların en düşük eşiği olarak nitelendirilmiştir. Bir başka deyişle, insan onuruna uygun bir yaşam sürdürülmesi için asgari gereken ve ihtiyaç duyulan haklardır.

Barınma hakkı ayrımcılık yasağı ile doğrudan ilgili bir haktır. Barınma olanaklarının sağlanması süreci ayrımcılığın görünür olduğu ilk aşama olmaktadır. Barınma hakkı ve ayrımcılık bir çok şekilde görülmektedir. Roman mahalleleri kentteki ayrımcılığın vücut bulmuş halidir. Roman mahallesinin olduğu her şehirde, roman mahallesinin neresi olduğu bellidir. O kentte yaşayan herkes romanların oturduğu yeri bilir, "çingene mahallesi" olarak adlandırılır. Bu mahallede doğan çocuklar hayata yenik başlıyor. Roman mahallesinde doğan çocuk, gözünü çamur içinde açmaktadır, etrafında çadırları, teneke damları, kapısı penceresi olmayan barınakları görmektedir. Roman mahallesinde doğan çocukların ilk günleri; çocuk parkının olmadığı mahallelerde, okul öncesi süreçte hiçbir destek almadığı, okul motivasyonunun olmadığı, okula başladığında güçlendirici değil ayrıştırıcı muameleye maruz kaldığı ve hızla okuldan uzaklaştığı günlerdir. Roman mahallesindeki okula tayini çıkan öğretmenlere "geçmiş olsun" dileklerinin iletildiği bir kentsel ayrışma alanıdır Roman Mahalleleri. Çocuklar başka bir yaşam deneyimi olmadan, farklı yaşam becerileri edinmeden mahalleden başka hayat görmeden büyümektedirler. Çocuklar iş başvurularında adres olarak roman mahallesini yazmak istememektedir. Adresini yazan roman çocuğu becerisine göre değil, romanlara yönelik olan önyargıdan kaynaklı olarak işe kabul edilmemekte veya çok zorlanmaktadır.

Roman mahallelerinde yaşayan çocuklara, kentin mahallenin dışındaki yaşam, ışıklar çok uzak gelmektedir. Çocukların düşünüş haritası mahalledeki yaşam ile sınırlı kalmakta, okuldan uzaklaşan çocuk erken evliliklere veya madde bağımlılığına yönelmektedir. Barınma hakkının insan hakları standartlarına uygun hale gelmesi çocukların yaşamını doğrudan etkileyeceği gibi barış ve kardeşlik içinde yaşama kültürünün yerleşmesine, güçlenmesine etki edecektir. Roman mahalleleri mekânsal olarak bir güçsüzlük içindedir, bu mekanın güçsüzlüğü romanların haklarından yararlanamamasına neden olmaktadır. İznik'te, Selendi'de yaşanan romanlara yönelik linç girişimlerinin temelinde ayrımcılık ve barınma hakkı ihlali bulunmaktadır.

Türkiye'de barınma hakkı ile romanlar bakımından kentsel dönüşüm konusu ile beraber ilerlemektedir. Kentsel dönüşüm projeleri ise yerinde dönüşümü değil yaşayanların yerinden edilmesi yaklaşımını benimsemektedir. Türkiye taraf olduğu Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'nin 11. Maddesinde "Yaşama Standardı Hakkı" düzenlenmiştir. Sözleşme uyarınca Türkiye'nin, herkese, kendisi ve ailesi için yeterli bir yaşam standardına sahip olma sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır. Ülkemizde şimdiye kadar yapılan kentsel dönüşümler Sözleşme ile yeterli konut hakkını sağlamamış olması bakımından uyumsuzdur. Yerel yönetimler tarafından, kentsel dönüşümüne konu olan yer ve bölgeler ile ilgili doğru ve gerçekçi bilgilendirmeler yapılmamıştır. Şimdi hali hazırda birçok roman mahallesinin kentsel dönüşümüne konu edildiği, konu edilen mahalleler bakımından birden fazla projenin olduğu gibi iddialar bulunmakta ancak halkımız açık ve net bilgi sahibi olamamaktadır. Aynı süreçler Sulukule gibi roman kültür mirası olan bir yerleşim yeri için dahi yapılmamıştır. Ayrıca Türkiye deneyiminde tahliyeler hakkında bildirim süreçleri yeterli bir süre öncesinden yapmak konusunda yerel yönetimler de ilgili diğer kurumlar da yetersiz kalmışlardır. Kentsel dönüşüm projeleri, romanlar gibi Türkiye'nin en yoksul ve dışlanmış gruplarının yaşadığı bazı bölgelerde yürütülmektedir.

Kentsel dönüşüm projeleri ile romanlara çok az miktarda tazminat verilmiştir. Ayrıca düşük maliyetli farklı alternatifleri içeren barınma olasılıkları sunulmamıştır. Bu zaten yoksul olan, yoksunluk içinde yaşayan romanları daha da fakirleştirmiştir. Mahallelerini zorla boşaltan romanların bir kısmı evsiz kalmış, bir kısmı ise önceki koşullarından daha da kötü koşullarda yaşamaya mecbur edilmiştir. Kentsel dönüşüm projelerinde genellikle yerelde yaşayan halk ile görüşülmeden sadece yerel yönetimler ve özel şirketler arasında görüşülerek kesinleştirilmektedir. Ancak sonuçta tahliye edilen halkın yeterli bilgisi olmadan, karar alma süreçlerinde görüşlerine başvurulmadan kesinleştirilmekte ve yoksul olan halk evlerinden de edilerek daha da yoksullaşmaktadır. Kentsel dönüşüm de devletin aldığı diğer tüm kararlar gibi insan haklarına saygı gösteriş şeklinde olması gerekmektedir.

Kentsel dönüşüm günümüzde afet dönüşüm yasası olarak özellikle yoksulların haklarını ihlal eden dava açma hakkını nerdeyse ortadan kaldıran ve zorunlu tahliyeye neden olan projeler olarak hayata geçmektedir. Ayrıca düşük maliyetli farklı alternatifleri içeren barınma olasılıkları sunulmamıştır. Bu zaten yoksul olan, yoksunluk içinde yaşayan romanları daha da fakirleştirmiştir. Mahallelerini zorla boşaltan romanların bir kısmı evsiz kalmış, bir kısmı ise önceki koşullarından daha da kötü koşullarda yaşamaya mecbur edilmiştir.

Gecekondu alanlarının dışında 2015 yılı Türkiye'sinde hala çadırdan roman mahalleleri vardır. Mevsimlik tarım işlerinde çalışan romanların çadırlarda yaşamasının yanı sıra yerleşik olarak konutu olmadığı için çadırdaki yaşayan romanlar bulunmaktadır. Çamurun içinde, sağlanan naylonlarla kışı, yağmuru çamuru yaşamaktadırlar. Yoksulluk ve yoksunluk içinde çadırdaki, barakada, teneke dam altında, susuz elektriksiz, kanalizasyonsuz Roman mahallelerinde yaşayanların yaşadıkları bu durumun görünür olması, bu sorunların TBMM tarafından tespit edilmesi, çözüm önerilerinin geliştirilmesi zorunludur. Romanların kendi mahallelerinden uzak yerlerde iskan edilmeleri ile kiracı konumunda olanların barınma haklarına yönelik ihlallerin kapsamlı şekilde araştırılması gerekmektedir. Roman yurttaşlarımızın çok uzun dönemli olarak borçlandırılmayla geleceklerinin ipotek altına alınması, kentsel dönüşüm Romanları yerinden etmeden sosyal dönüşümle yapılmaması, katılım haklarının gözletilmemesi gibi sorunların araştırılarak temel yaşam hakkının güvencesi de olan barınma hakkından etkin olarak yararlanılmasını sağlamak amacıyla ulusal ve uluslararası ilke ve standartlar esas alınarak çözüm önerilerinin tespit edilmesi için Anayasa'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını talep ederim.

1. ÖZCAN PURÇU - İZMİR
2. ÖZGÜR ÖZEL - MANİSA
3. NAMIK HAVUTÇA - BALIKESİR
4. MUSTAFA ALİ BALBAY - İZMİR
5. AHMET AKIN - BALIKESİR
6. MAHMUT TANAL - İSTANBUL
7. VELİ AĞBABA - MALATYA
8. GÜLAY YEDEKÇİ - İSTANBUL
9. CANDAN YÜCEER - TEKİRDAĞ
10. SİBEL ÖZDEMİR - İSTANBUL
11. BÜLENT ÖZ - ÇANAKKALE
12. FATMA KAPLAN HÜRRİYET - KOCAELİ
13. OKAN GAYTANCIOĞLU - EDİRNE
14. GAYE USLUER - ESKİŞEHİR
15. EREN ERDEM - İSTANBUL
16. ONURSAL ADIGÜZEL - İSTANBUL
17. MEHMET TÜM - BALIKESİR
18. BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU - GİRESUN
19. TUR YILDIZ BIÇER - MANİSA
20. HÜSEYİN ÇAMAK - MERSİN
21. HÜSEYİN YILDIZ - AYDIN
22. SERDAL KUYUCUOĞLU - MERSİN
23. GÜRSEL EROL - TUNCELİ

ÖZET

İnsanca yaşamın temel koşulu olan barınma hakkı sosyal haklar içinde yer almaktadır. Konut hakkı insan onuruna uygun bir yaşam sürdürülmesi için asgari gereken ve ihtiyaç duyulan haklardandır.

Barınma hakkı ayrımcılık yasağı ile doğrudan ilgili bir haktır. Barınma olanaklarının sağlanması süreci ayrımcılığın görünür olduğu ilk aşama olmaktadır. Barınma hakkı ve ayrımcılık birçok şekilde görünmektedir. Roman mahalleleri kentlerdeki ayrımcılığın vücut bulmuş halidir. Roman mahallesinin olduğu her şehirde, roman mahallesinin neresi olduğu bellidir. O kentte yaşayan herkes romanların oturduğu yeri bilir, "çingene mahallesi" olarak adlandırılarak yaftalanır, dışlanır.

Türkiye'de Romanlar bakımından barınma hakkı ile kentsel dönüşüm konusu beraber ilerlemektedir. Kentsel dönüşüm projeleri ise yerinde dönüşümü değil yaşayanların yerinden edilmesi yaklaşımını benimsemektedir. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, insanın "barış içinde ve onurlu bir şekilde" yaşamasına olanak tanıma yükümlülüğünü düzenlemektedir. Ülkemizde şimdiye kadar yapılan kentsel dönüşümler uluslararası insan hakları düzenlemeleri ile uyumsuzdur. Örneğin Romanlar Sulukule'de yerinden edilmiş ve şu anda eskisinden çok daha kötü koşullarda yaşamak zorunda bırakılmıştır. Romanların yerinden edilmeden sosyal dönüşümle birlikte kentsel dönüşümün gerçekleştirilmesi zorunludur. Kentsel dönüşüm projeleri, Romanlar gibi Türkiye'nin en yoksul ve dışlanmış gruplarının yaşadığı bazı bölgelerde yürütülmektedir.

Romanların yaklaşık %80'i bir veya iki odalı evlerde yaşamaktadırlar. Birçok mahallede Romanlar alt yapı sorunu nedeniyle elektrik, su, kanalizasyon, ulaşım gibi imkanlardan yararlanmada zorluk çekmektedirler. Bunun yanı sıra Türkiye'de 2006 yılından beri süren kentsel dönüşüm projeleri kapsamında birçok Roman Mahallesi kentsel dönüşüm projelerine konu edilmiş ve Romanlar mahallelerinden zorla tahliye edilmiş, yerlerinden edilmiştir. Romanlar, kentsel dönüşüm projelerinin sosyal dönüşüm ile birlikte olması gerektiğini ve ekonomik olarak ödeyebilecekleri, nitelikli ve sağlıklarına uygun evlerde yerlerinden edilmeden hayata geçirilmesini talep etmektedirler. İstanbul Sarıgöl Roman Mahallesi,

Sakarya'nın Sapanca ilçesi Gazipaşa Mahallesi'nde ve bir çok kentte benzer sorunlar devam etmektedir.

Kentsel dönüşüm günümüzde afet dönüşüm yasası olarak özellikle yoksulların haklarını ihlal eden dava açma hakkını nerdeyse ortadan kaldıran ve zorunlu tahliyeye neden olan projeler olarak hayata geçmektedir. Ayrıca düşük maliyetli farklı alternatifleri içeren barınma olasılıkları sunulmaktadır. Bu zaten yoksul olan, yoksunluk içinde yaşayan romanları daha da fakirleştirmiştir. Mahallelerini zorla boşaltan romanların bir kısmı evsiz kalmış, bir kısmı ise önceki koşullarından daha da kötü koşullarda yaşamaya mecbur edilmiştir.

Gecekondu alanlarının dışında 2015 yılı Türkiye'sinde hala çadırlardan kurulu roman mahalleleri vardır. Mevsimlik tarım işlerinde çalışan Romanların çadırlarda yaşamasının yanı sıra yerleşik olarak konutu olmadığı için çadırda yaşayan Romanlar bulunmaktadır. Çamurun içinde, temin edilen naylonlarla kışı, yağmuru, çamuru yaşamaktadırlar. Yoksulluk ve yoksunluk içinde çadırda, barakada, teneke dam altında, susuz elektriksiz, kanalizasyonsuz Roman mahallelerinde yaşayanların yaşadıkları bu durumun görünür olması, bu sorunların TBMM tarafından tespit edilmesi, çözüm önerilerinin geliştirilmesi zorunludur. Romanların kendi mahallelerinden uzak yerlerde iskan edilmeleri ile kiracı konumunda olanların barınma haklarına yönelik ihlallerin kapsamlı şekilde araştırılması gerekmektedir. Roman yurttaşlarımızın çok uzun dönemli olarak borçlandırılmayla geleceklerinin ipotek altına alınması, kentsel dönüşüm Romanları yerinden etmeden sosyal dönüşümle yapılmaması, katılım haklarının gözetilmemesi gibi sorunların araştırılarak temel yaşam hakkının güvencesi de olan barınma hakkından etkin olarak yararlanılmasını sağlamak amacıyla ulusal ve uluslararası ilke ve standartlar esas alınarak çözüm önerilerinin tespit edilmesi için Anayasa'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını talep ederim.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 19

**Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna
Dair Kanun Tasarısı (1/387) ve Dışişleri Komisyonu
Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/387 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı3

- Gerekçesi3

• Dışişleri Komisyonu Raporu5

• Tasarı Metni7

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin7

• Anlaşma Metni8

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1184-3989

18/12/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 7/12/2015 tarihinde kararlaştırılan "Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/387)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GEREKÇE

Asya bölgesinde kalkınmayı desteklemek, refahı artırmak, altyapı imkanlarını iyileştirmek, bölgesel işbirliğini teşvik etmek ve diğer kalkınma kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde kalkınmanın önündeki engelleri kaldırmak amacıyla Asya Altyapı Yatırım Bankası (AAYB) adıyla çok taraflı bir kalkınma bankası kurma çalışmaları Çin Halk Cumhuriyeti Hükümetinin girişimleriyle 2014 yılı Ekim ayında başlamıştır.

Ülkemiz, AAYB'nin kuruluş çalışmalarına katılım için 27-28 Nisan 2015 tarihlerinde Pekin'de, 20-22 Mayıs 2015 tarihlerinde Singapur'da düzenlenen müzakere toplantılarına iştirak etmiştir.

AAYB Kuruluş Anlaşması imza töreni 29 Haziran 2015 tarihinde Pekin'de gerçekleştirilmiş ve ülkemiz de söz konusu Anlaşmayı imzalamıştır. Ülkemiz de dahil olmak üzere Kuruluş Anlaşmasını imzalayan ülkelerin "kurucu üye" sıfatını alabilmeleri için 31 Aralık 2016 tarihine kadar iç hukuk süreçlerini tamamlamaları gerekmektedir.

Bankanın 2015 yılı sonunda faaliyetlerine başlaması öngörülmekte olup, Bankanın faaliyetlerine başlaması için Kuruluş Anlaşmasının, sermaye taahhütlerinin toplamının en az %50'sini teşkil eden asgari 10 üye ülke tarafından onaylanması gerekmektedir.

AAYB'nin 57 aday kurucu üyesi bulunmakta olup, ülkemiz 37 bölgesel üyeden biridir. 20 bölge dışı üye bulunmaktadır. Bölgesel üyelik için Birleşmiş Milletlerin Asya ve Okyanusya sınıflandırması kullanılmaktadır. Bölgesel üyelerin Banka sermayesinde ve yönetiminde daha fazla ağırlığı bulunmaktadır. Zira toplam sermayenin %75'i bölgesel üyelere, %25'i ise bölge dışı üyelere dağıtılmıştır.

Bankanın merkezi Pekin'dir. Pekin dışında ofis ve temsilcilik açılması mümkündür. Bankanın başlangıç toplam sermayesi 100 milyar dolar ve ödenmiş sermayesi 20 milyar dolar olarak belirlenmiştir.

Ülkemiz 2.609.900.000 dolar toplam kayıtlı sermayesi ve % 2,5237'lik oy gücü ile Banka'nın on birinci büyük hissedarıdır. Ülkemiz bölgesel üyeler arasında ise yedinci sıradadır.

Bölgede faaliyet gösteren ve ülkemizin sadece donör üye olduğu Asya Kalkınma Bankası ile kıyaslandığında AAYB güçlü sermaye yapısı ile öne çıkmaktadır. Güçlü sermaye yapısı nedeniyle AAYB finansman büyüklüğü açısından Asya'da faaliyet gösteren en büyük uluslararası kuruluşlardan birisi olacaktır.

Bankanın ilk üç yılda öncelikle kamu projelerine finansman sağlaması planlanmaktadır. Başlangıç döneminde finanse edilecek projeler ağırlıklı olarak klasik altyapı projeleri olacaktır. Bölgesel üye statüsüyle Bankaya üye olan ülkemizin Banka finansmanından azami ölçüde istifade etmesi planlanmaktadır. Bunun yanı sıra Bankanın finansman sağlayabileceği bölgesel birçok projede ülkemiz firmaları aktif rol alabilecektir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

29/12/2015

Esas No: 1/387

Karar No: 70

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 18/12/2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 21/12/2015 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 24/12/2015 tarihli 6’ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Tasarının, Türkiye Cumhuriyeti adına 29 Haziran 2015 tarihinde imzalanan Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşmasının onaylanmasının kanunla uygun bulunması ve Asya Altyapı Yatırım Bankasına Türkiye Cumhuriyeti’nin sermaye işiraki taahhüdü ile bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemelerin üst sınırının belirlenmesi ve bu üst sınırın artırılması hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Dünyanın 2’nci büyük ekonomisi olan Çin’in, küresel ekonomi ve finansal kuramlardaki ağırlıklı etkisini kuvvetlendirmeyi hedefleyen bir politika izlediği, bu politikanın bir parçası olarak Çin Halk Cumhuriyeti Hükümetinin girişimiyle 2014 yılı Ekim ayında Asya Altyapı Yatırım Bankası adıyla çok taraflı bir kalkınma bankası kurma çalışmalarının başlatıldığı,

Başlangıçta sadece Asya bölgesindeki ülkelerin Asya Altyapı Yatırım Bankasının kuruluşu için hazırlanan Mutabakat Zaptına taraf oldukları; daha sonra İngiltere ve ardından Almanya ile Fransa’nın Bankaya üyelik başvurusunda bulunduğu ve bugün pek çok Avrupa ülkesinin de katılımıyla Bankanın uluslararası bir nitelik kazandığı,

Ülkemizin de Asya Altyapı Yatırım Bankasına üyelik başvurusunda bulunduğu ve başvurumuzun 10 Nisan 2015 tarihinde kabul edildiği; 29 Haziran 2015’te düzenlenen Kuruluş Anlaşması imza töreninde ülkemizin diğer 56 üye ülkeyle birlikte Kuruluş Anlaşmasını imzaladığı,

Bankanın amaçlarının; Asya bölgesinde kalkınmayı desteklemek, altyapı imkânlarını geliştirmek ve bölgesel iş birliğini teşvik etmek olduğu ve merkezinin Pekin’de olacağı,

Asya Altyapı Yatırım Bankasının yönetim yapısı ve faaliyet çerçevesinin uluslararası en iyi uygulamalara göre deneyimli profesyoneller tarafından hazırlandığı; özellikle, uluslararası ihale politikası, açık, şeffaf ve rekabete dayalı işe alım politikası gibi finansal, operasyonel ve insan kaynağı yönetimi alanlarında uluslararası standartlar benimsendiği,

Ülkemizin Asya Altyapı Yatırım Bankasının 11’inci büyük hissedarı konumunda olduğu ve Bankaya üye bölge dışı ülkeler arasında da 7’nci sırada yer aldığı,

Asya Kalkınma Bankası ve Dünya Bankası gibi diğer büyük, çok taraflı kalkınma bankalarıyla kıyaslandığında ülkemizin Asya Altyapı Yatırım Bankası içerisindeki ağırlığının daha da fazla olduğu,

Asya Altyapı Yatırım Bankası yönetiminde daha etkin bir rol oynayabilmemiz için 16- 18 Ocak 2016 tarihlerinde Pekin’de düzenlenecek olan Bankanın yıllık başlangıç toplantısından önce Anlaşmanın iç hukuk sürecinin tamamlanmasının önem taşıdığı,

Asya Altyapı Yatırım Bankasından hem altyapı projelerimizin finansmanı konusunda hem de Asya bölgesinde bu Banka finansmanı ile yürütülecek projelerde ülkemiz firmalarının aktif rol alması bakımından faydalanılmasının hedeflendiği,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak, İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar ve Rize Milletvekili Hasan Karal Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Kâtip	Üye
<i>Cemalettin Kani Torun</i>	<i>Hasan Basri Kurt</i>	<i>Talip Küçükcan</i>
Bursa	Samsun	Adana
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Serdengeçti</i>	<i>Ahmet Akın</i>	<i>Ümit Özdağ</i>
Aksaray	Balıkesir	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>Mevlüt Dudu</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Serkan Topal</i>
Hatay	Hatay	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>	<i>Serap Yaşar</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Recep Şeker</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
Karaman	Mardin	Rize
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	
<i>Hasan Karal</i>	<i>Halil Özcan</i>	
Rize	Şanlıurfa	
(Bu raporun özel sözcüsü)		

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**ASYA ALTYAPI YATIRIM BANKASI
KURULUŞ ANLAŞMASININ ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 29 Haziran 2015 tarihinde imzalanan “Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(2) Türkiye Cumhuriyetinin Asya Altyapı Yatırım Bankasına olan sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemeler 2.609.900.000 ABD Doları karşılığını geçemez.

(3) Bakanlar Kurulu ikinci fıkrada belirtilen tutarı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**ASYA ALTYAPI YATIRIM BANKASI
KURULUŞ ANLAŞMASININ ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

M. Elitaş

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkır

Çevre ve Şehircilik Bakanı V.

F. Işık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Ünal

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

ASYA ALTYAPI YATIRIM BANKASI

Kuruluş Anlaşması

Bu Anlaşmayı kendi adlarına imzalayan ülkeler:

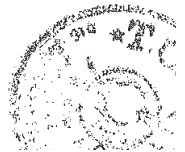
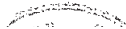
Asya ekonomilerinde büyümeyi sağlamak ile iktisadi ve sosyal kalkınmayı teşvik etmek ve böylece, olası finansal krizler ile küreselleşme çerçevesinde diğer dış şoklara karşı bölgesel direnç katkı sağlamak üzere bölgesel işbirliğinin önemini **DİKKATE ALARAK**,

Bölgesel bağlantıların yaygınlaşması ile bölgesel bütünleşmenin gelişmesini ve böylece Asya'da yaşayan insanlar için iktisadi büyümeyi desteklemek ve sosyal kalkınmayı sağlamak ve küresel iktisadi dinamizme katkıda bulunmak üzere altyapı kalkınmasının önemini **TAKDİR EDEREK**,

Asya'nın altyapı kalkınmasının uzun dönemli finansman ihtiyacının önemli bir kısmının mevcut çok taraflı kalkınma bankaları ve (bundan sonra "Banka" olarak adlandırılacak) Asya Altyapı Yatırım Bankası işbirliğiyle daha yeterli şekilde karşılanacağını **FARKINDA OLARAK**,

Banka'nın altyapı kalkınmasına odaklanmış bir çok-taraflı finansal kuruluş olarak kurulmasının, ihtiyaç duyulan ilave kaynakların Asya içinden ve dışından mobilize olmasına ve Asya ekonomilerinin karşılaştığı finansal dar boğazların kaldırılmasına yardımcı olacağına ve Asya'da sürdürülebilir ve istikrarlı büyümeyi teşvik etmek için mevcut çok taraflı kalkınma bankalarını tamamlayacağına **KANI OLARAK**,

Aşağıda belirtilen usullerde çalışacak şekilde Banka'yı kurmak konusunda **ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR**:

BÖLÜM 1

AMAÇ, FAALİYETLER VE ÜYELİK

Madde 1 Amaç

1. Banka'nın amacı; (i) altyapıya ve diğer üretim sektörlerine yatırım yaparak Asya'da sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı güçlendirmek, refahı artırmak ve altyapı bağlantılarını geliştirmek ve (ii) diğer çok taraflı ve ikili kalkınma kuruluşları ile yakın işbirliği içinde çalışarak kalkınma sorunlarını çözmeye bölgesel işbirliğini ve ortaklığı teşvik etmektir.
2. Bu Anlaşmada "Asya" ve "bölge" ye yapılan atıflar, Güvernörler Kurulu tarafından aksi kararlaştırıldığı durumlar hariç, Birleşmiş Milletler tarafından Asya ve Okyanusya olarak sınıflandırılan coğrafik bölgeleri ve kompozisyonu kapsar.

Madde 2 Faaliyetler

Banka'nın amacını gerçekleştirmek üzere yürüttüğü faaliyetler şunlardır:

- (i) özellikle altyapı ve diğer üretim sektörlerinin gelişimi üzere kalkınma amaçları için kamu ve özel sermayenin bölgede yatırım yapmasını teşvik etmek;
- (ii) bölgenin az gelişmiş üyelerinin ihtiyaçlarını özel olarak dikkate alarak ve bölgenin bir bütün halinde uyumlu iktisadi büyümesine en etkili şekilde katkı sağlayacak projeler ve programlar dahil olmak üzere bölge kalkınmasının finanse edilmesi amacıyla tasarrufunda bulunan kaynakları kullanmak;
- (iii) özellikle altyapı ve diğer üretim sektörleri üzere bölgede ekonomik kalkınmaya katkı sağlayacak projelere, girişimlere ve faaliyetlere yönelik özel sektör yatırımlarını teşvik etmek ve özel sermaye için uygun kurallar ve şartlar mevcut olmadığında özel yatırımları desteklemek ve
- (iv) bu faaliyetleri geliştirebilecek bu gibi diğer faaliyetleri yürütmek ve hizmetleri sağlamak.

Madde 3 Üyelik

1. Banka'ya üyelik Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası ya da Asya Kalkınma Bankası üyelerine ağıttır.
 - (a) Liste A'nın A Bölümünde kayıtlı olanlar ve Madde 1'e göre Asya bölgesine dâhil olan diğer üyeler Bölgesel üyelerdir. Diğer tüm üyeler bölge dışı üyelerdir.
 - (b) Kurucu Üyeler, Liste A'da sıralanan üyelerden 57. Maddede belirlenen tarihte veya daha öncesinde bu Anlaşmayı imzalamış olan ve bütün üyelik koşullarını Madde 58'in 1. Paragrafında belirtilen nihai tarihten önce yerine getirmiş olanlardır.
2. Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası ya da Asya Kalkınma Bankası'na üye olup 58. Madde uyarınca Banka'ya üye olmayanlar, Banka'nın belirlediği kurallar ve şartlar altında 28. Maddede belirtildiği üzere Güvernörler Kurulunun Özel Çoğunluk oyu ile Banka üyeliğine kabul edilebilir.

3. Bağımsız ülke olmayan ya da uluslararası ilişkilerin yürütülmesinden kendisi sorumlu olmayan bir başvuru sahibinin Banka'ya üyelik başvurusu başvurunun uluslararası ilişkilerinin yürütülmesinden sorumlu olan Banka üyesi tarafından sunulur veya kararlaştırılır.

BÖLÜM II SERMAYE

Madde 4 Kayıtlı Sermaye

1. Banka'nın kayıtlı sermayesi yüz milyar Birleşik Devletler Doları (100.000.000.000\$) olup, her biri 100.000 Dolar (100.000\$) olan bir milyon (1.000.000) hisse 5. Maddedeki hükümler uyarınca sadece üyelere tahsis edilir.
2. Başlangıç kayıtlı sermaye stoku ödenmiş ve çağrılabilir hisselerle bölünür. Toplam değeri yirmi milyar Dolar (20.000.000.000\$) olan hisseler ödenmiş ve toplam değeri seksen milyar Dolar (80.000.000.000\$) olan hisseler çağrılabilirlerdir.
3. Banka'nın kayıtlı sermaye stoku 28. Maddede belirtildiği üzere Governörler Kurulunun Süper Çoğunluk oyu ile ödenmiş ve çağrılabilir hisselerin dağılımı dahil olmak herhangi bir zamanda ve öngörülen kural ve şartlarda artırılabilir.
4. Bu Anlaşmanın herhangi bir yerinde kullanılan "Dolar" terimi ve "\$" sembolü Amerika Birleşik Devletleri'nin resmi para birimi anlamını taşır.

Madde 5 Hisse Taahhütleri

1. Her üye Banka'nın sermaye stoku hisselerini taahhüt eder. Başlangıç kayıtlı sermaye stoku için yapılacak her taahhüt ödenmiş ve çağrılabilir hisseler için ikiye (2) sekiz (8) oranındadır. 58. Madde uyarınca üye olan ülkelerin alabilecekleri başlangıç hisse sayısı Liste A'da gösterildiği gibidir.
2. Bu Anlaşmanın 3. Maddesinin 2. paragrafı uyarınca üyeliğe kabul edilen ülkelerce başlangıçta taahhüt edilebilecek hisse sayısı Governörler Kurulunca tespit edilmekte olup, aksi yönde Governörler Kurulu tarafından 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile karar verilmediği sürece hiçbir taahhüdün bölgesel üyelerin toplam taahhüt edilmiş sermaye stoku içindeki payını yüzde yetmiş beşin (75) altına düşürmesine izin verilmez.
3. Governörler Kurulu, bir üyenin talebi üzerine, 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile belirleyeceği kural ve şart çerçevesinde bir üyenin sermaye stokunu artırabilir; ancak bu artırımın bölgesel üyelerin toplam taahhüt edilmiş sermaye stoku içindeki payını yüzde yetmiş beşin (75) altına düşürmesine Governörler Kurulu tarafından 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile aksi yönde karar verilmediği takdirde izin verilmez.
4. Governörler Kurulu beş (5) yıldan daha uzun bir dönem için olmamak koşuluyla Banka'nın sermaye stokunu gözden geçirir. Kayıtlı sermaye stokunda bir artış yapılması durumunda her üye, Governörler Kurulunun saptayacağı kural ve şartlar çerçevesinde böyle bir artıştan hemen önceki toplam hissesi ile orantılı olarak ek hisse alımı için talepte bulunabilme hakkından eşit olarak yararlanabilir. Hiçbir üye sermaye stokunda yapılacak bir artışa katılmak zorunda değildir.

Maddde 6 Taahhütlerin Ödemesi

1. Anlaşmanın İmzacılarından 58. Madde uyarınca üye olanlar başlangıç taahhütlerine ilişkin ödemeleri kapsamında, bu Maddenin 5. Paragrafında belirtilen hükümler dışında, ödenmiş sermaye tutarlarının ödemeleri her ödemede tutarın yüzde yirmisinin (20) ödenmesi ile beş (5) taksitte gerçekleştirir. Birinci taksit her üye tarafından bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinin ardından otuz (30) gün içerisinde veya 58. Maddenin 1. Paragrafı uyarınca kendi adına düzenlediği onama, kabul veya onay belgesinin teslim tarihinde ya da öncesindeki bir tarihte ve bu tarihlerden hangisi en geç ise o tarihte ödenir. İkinci taksitin vadesi bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden bir (1) yıl sonra dolar. Kalan üç (3) taksitin her birinin vadesi bir önceki ödemenin vade dolum tarihinden bir (1) yıl sonra dolar.

2. Başlangıç ödenmiş sermaye stokuna taahhüt edilen taksit ödemeleri, bu Maddenin 5. paragrafında belirtilenler hükümler dışında, Dolar veya diğer konvertibl para birimi cinsinden yapılır. Banka her zaman bu ödemeleri Dolara çevirebilir. Ödenmiş ve çağrılabilir hisselerden kaynaklanan oy hakları dâhil olmak üzere tüm haklar, vadesi dolmuş ancak Bankaya ulaşmamış ödemeler tam olarak yerine getirilene kadar Banka tarafından askıya alınır.

3. Banka'nın çağrılabilir stokuna taahhüt edilen tutar sadece Banka'nın yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla çağrılabilecektir. Böyle bir çağrı olması durumunda, ödeme üyenin tercihinine bağlı olarak Dolar veya Banka'nın yükümlülüklerini yerine getirmesi için gereken bir para biriminde yapılabilir. Ödenmemiş taahhütlere ilişkin çağrılar bütün çağrılabilir hisse yüzdeleri ile aynı olur.

4. Banka bu Madde gereğince yapılacak bütün ödemelerin yerini belirler ancak, Guvernörler Kurulunun açılış toplantısına kadar, bu Maddenin 1. paragrafında ifade edilen birinci taksitin ödemesi Banka'nın Kayyumu olarak Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti'ne yapılır.

5. Bu paragrafın amaçları açısından az gelişmiş ülke olarak kabul edilen bir üye bu Maddenin 1. ve 2. paragraflarındaki taahhütlerini alternatifli olarak, aşağıdaki seçeneklerden birisine göre yapar:

(a) Her taksit toplam miktarın yüzde onuna (10) eşit olacak, birinci ve ikinci taksitlerin vadesi 1. paragrafta belirtildiği gibi sona erer ve üçüncüden onuncuya kadar olan taksitlerin vadesi bu Anlaşmanın yürürlüğe girişinin ikinci ve sonraki yıl dönümleri olacak şekilde on (10) taksite kadar tamamen Dolar veya başka bir konvertibl para birimiyle; ya da

(b) bu Maddenin 1. paragrafındaki taksit planına uyararak her taksitin bir kısmını Dolar ya da başka bir konvertibl para birimi ile her taksitin en fazla yüzde ellisine (50) kadar olan kısmını ise kendi para birimi oranlarında ödeyebilir. Aşağıdaki hükümler bu alt paragraf (b) altındaki ödemelere uygulanır:

(i) Üye, bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen taahhüt zamanında ödemelerinin ne kadarını kendi para birimi cinsinden gerçekleştireceğini Banka'ya bildirir.

(ii) Bu 5. paragraf kapsamında üyenin kendi para birimi cinsinden yapacağı her ödeme tutarı yapılacak katkı oranının Dolar cinsinden tam karşılığına eşit olacak şekilde Banka tarafından belirlenir. İlk ödeme, bu Anlaşmanın hükümleri altında üye ülke tarafından uygun görülen miktarda yapılır. Ancak, ödemenin yapılması gereken tarihten 90 gün öncesine kadar ödemenin tam

Dolar karşılığını oluşturacak şekilde Bankanın belirleyeceği miktarda düzenleme yapılabilir.

- (iii) Banka bir üyenin para biriminin önemli ölçüde değer kaybettiğine kanaat getirdiğinde, Banka'nın hesabında o para biriminden tuttuğu taahhüdün değerinin korunması için söz konusu üye makul bir süre içerisinde kendi para birimi cinsinden ek ödeme yapar.
- (iv) Banka bir üyenin para biriminin önemli ölçüde değer kazandığına kanaat getirdiğinde, Bankanın hesabında o para biriminden tuttuğu taahhüdün değerinin düzeltilmesi için Banka makul bir süre içerisinde üyeye ödeme yapar.
- (v) Banka alt paragraf (iii)'te belirtilen ödeme haklarından ve üye, alt paragraf (iv)'te belirtilen ödeme haklarından feragat edebilir.

6. Banka'nın kendi faaliyetlerinde kullanılmamak kaydıyla, bu Maddenin 5 (b) alt paragrafı kapsamına giren herhangi üyenin kendi para birimi ile ödeyeceği taksitlere karşın Banka, üye hükümetin tevdi edeceği taahhüt belgesi veya o ülkenin hükümetince tayin edilen bir bankaya ait diğer yükümlülükleri kabul eder. Ancak bu tür taahhüt belgesi veya diğer yükümlülükler devredilemez, ciro edilemez, bunlara faiz uygulanamaz ve talep üzerine nominal değerden Banka'ya ödenebilecek durumda olur.

Madde 7 Hisse Şartları

1. Üyelerce başlangıçta taahhüt edilen stok hisseler yüzde yüz değerinde ihraç edilir. Guvernörler Kurulu tarafından 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile özel durumlarda diğer koşullarla ihraç edilmesine karar verilmediği takdirde diğer hisseler yüzde yüz üzerinden ihraç edilir.
2. Hisse senetleri hiçbir şekilde rehinli ve ipotekli olmaz ve sadece Banka'ya transfer edilir.
3. Üyelerin hisseler üzerindeki borçları hisselerinin ödenmeyen bölümünün ihraç fiyatı ile sınırlanır.
4. Hiçbir üye, üyeliği nedeniyle, Banka'nın yükümlülüklerinden sorumlu tutulmaz.

Madde 8 Olağan Kaynaklar

Bu Anlaşma kapsamında Banka'nın "olağan kaynakları" terimi aşağıdakileri içermektedir:

- (i) 5. Madde uyarınca taahhüt edilmiş, ödenmiş ve çağrılabilir hisseler dahil olmak üzere, Banka'nın kayıtlı sermaye stoku;
- (ii) 16. Maddenin 1. paragrafında belirtilen yetkiler çerçevesinde 6. Maddenin 3. paragrafındaki çağrılara dair taahhütler için Banka'nın sağladığı fonlar;
- (iii) bu Maddenin (i) ve (ii) numaralı alt paragraflarında belirtilen kaynaklar ile verilen kredilere ilişkin geri ödemelerden veya garantilerden sağlanan fonlar veya sermaye iştiraklerinin getirileri ve 11. Maddenin 2 (vi) alt paragrafında belirtilen diğer finansman türleri

- (iv) Yukarıda bahsedilen fonlar çerçevesinde verilen kredilerden veya 6. Maddenin 3. paragrafının uygulanabildiği durumlarda çağrı taahhüdüne ilişkin garantilerden sağlanan gelir ve
- (v) Bu Anlaşmanın 17. Maddesinde belirtilen Özel Fon kaynakları kapsamına girmeyen Banka tarafından sağlanan diğer fon ve gelirler.

BÖLÜM III

BANKA'NIN FAALİYETLERİ

Madde 9 Kaynakların Kullanımı

Banka'nın kaynakları ve imkânları 1. ve 2. Maddelerde belirtildiği üzere ve sağlam bankacılık ilkeleri ile uyumlu şekilde sadece Banka'nın amaç ve faaliyetleri doğrultusunda kullanılabilir.

Madde 10 Olağan ve Özel Faaliyetler

1. Banka'nın faaliyetleri şunlardan oluşur:

- (i) 8. Maddede belirtilen olağan kaynaklardan finanse edilen olağan faaliyetler ve
- (ii) 17. Maddede belirtilen Özel Fon kaynaklarından finanse edilen özel faaliyetler.

Söz Konusu İki faaliyet türü aynı projenin veya programın unsurlarını ayrı bir şekilde finanse edebilir.

2. Banka'nın olağan kaynakları ve Özel Fonlarının kaynakları her zaman ve tam anlamıyla birbirinden ayrı olarak tutulur, kullanılır, taahhüt edilir, değerlendirilir veya birbirinden ayrı olarak harcanır. Banka'nın finansal bildirimlerinde olağan faaliyetler ve özel faaliyetler ayrı ayrı gösterilir.

3. Özel faaliyetlerden veya esas olarak Özel Fon kaynaklarının kullanımından veya taahhüt edilmesinden kaynaklanan zarar ve yükümlülükler Banka'nın olağan kaynaklarından hiçbir şekilde temin edilemez veya temin edilmesinde kullanılamaz.

4. Doğrudan olağan faaliyetlerden dolayı ortaya çıkan masraflar Banka'nın olağan kaynaklarından karşılır. Özel faaliyetlere ilişkin masraflar ise Özel Fon kaynaklarından karşılanır. Diğer masraflar Banka'nın kararı doğrultusunda karşılanır.

Madde 11 Kullanıcılar ve Faaliyet Yöntemleri

1. (a) Banka herhangi bir üyeye veya kuruma, aracıya, siyasi alt birimine veya bir üyenin topraklarında faaliyet gösteren kurum veya kuruluşa ve bölgenin ekonomik kalkınması doğrultusunda çaba gösteren uluslararası veya bölgesel kurum veya kuruluşlara finansman sağlayabilir.

(b) Banka (a) alt paragrafında sıralanmayan bir kullanıcıya sadece Governörler Kurulu'nun 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile bazı özel durumlarda finansman sağlayabilir. Bu kapsamda, Governörler Kurulu'nun (i) böyle bir desteğin Banka faaliyetlerine uygun olduğu, amaca hizmet edeceği ve Banka üyeliği çıkarına olacağına karar vermiş olması ve (ii) böyle bir kullanıcıya bu Maddenin 2. paragrafı uyarınca sağlanacak destek çeşidini açıkça belirtmesi gerekir.

Banka faaliyetlerini aşağıda belirtilen şekillerde yürütür:

- (i) doğrudan kredi vererek, bir kredi faaliyetine katılarak ya da eş-finansman sağlayarak;
- (ii) bir kurum veya kuruluşun öz sermayesine fon yatırımı yoluyla;
- (iii) birinci veya ikinci borçlu olarak iştirak ettiği ekonomik kalkınma kredilerini kısmen veya tamamen garanti ederek;
- (iv) Özel Fon kaynaklarını, kullanımını belirleyen anlaşmalara uygun şekilde kullanarak;
- (v) 15. Madde uyarınca teknik destek sağlayarak; veya
- (vi) Guvernörler Kurulu tarafından 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile belirlenecek diğer finansman türleri yoluyla.

Madde 12 Olağan Faaliyetler Üzerindeki Kısıtlamalar

1. Banka tarafından 11. Maddenin 2 (i), (ii), (iii) ve (vi) alt paragrafları uyarınca olağan faaliyetleri sonucu sağlanan kredilerin, sermaye iştiraklerinin, garantilerin ve diğer finansman türlerinin toplam tutarı, Banka'nın olağan sermaye kaynaklarına dahil edilmiş kayıtlı sermayesi, rezervleri ve birikmiş karları toplamını aşması halinde, hiçbir zaman artırılamaz. Önceki cümlenin hükümlerine karşın Guvernörler Kurulu, 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile Banka'nın finansal durumuna ve sağlığına dayanarak, bu paragrafta belirtilen limiti Banka'nın olağan sermaye kaynaklarına dahil edilmiş kayıtlı sermayesi, rezervleri ve birikmiş karları toplamının %250'sine kadar artırabilir.

2. Banka'nın sermaye iştiraklerindeki kullandırım tutarı, Banka'nın bozulmamış ve ödenmiş taahhüt sermayesi ve genel rezervlerin toplamından oluşan miktarı hiçbir zaman aşamaz.

Madde 13 Faaliyet İlkeleri

Banka faaliyetleri aşağıda açıklanan ilkelere uygun olarak yürütür:

1. Banka'nın tüm işlemleri sağlam bankacılık ilkeleri ile uyumlu yapılıır.
2. Banka faaliyetleri ile öncelikle belirli projeleri ve yatırım programlarını, sermaye iştiraklerini ve 15. Maddeye uygun olarak teknik yardımları finanse eder.
3. Bir üyenin kabul etmemesi halinde Banka, üye ülkenin topraklarındaki bir teşebbüsü finanse etmez.
4. Banka her bir faaliyetinin çevresel ve sosyal etkilerle ilgili politikalarla sınırlı kalmamak üzere Banka'nın operasyonel ve finansal politikaları ile uyumlu olmasını sağlar.
5. Banka bir finansman başvurusunu değerlendirirken Banka'nın uygun gördüğü kural ve şartlarda tüm uygun etkenleri dikkate alarak kullanıcının başka finansman ve imkanlardan faydalanabileceğini göz önünde bulundurur.
6. Finansman veya garanti sağlanmasında, Banka, ödemelerini kullanıcının ve garantörün yükümlülüklerini mali anlaşmaya bağlı olarak yerine getireceği beklentisi ile yapar.
7. Finansman veya garanti sağlanmasında, Banka, faiz oranı, diğer masraflar ve anapara geri ödense vadi gibi finansal koşulların Banka'nın kanaatine göre ilgili finansmana ve Banka'nın riskine uygun olmasını sağlar.

8. Banka'nın özel veya olağan faaliyetleri sonucunda bir ülkeden taahhüt edilen herhangi bir finansmandan sağlanan kazançlardan elde edilen mal ve hizmetlere Banka hiçbir sınırlama getirmez.
9. Banka verdiği, garanti ettiği ya da katıldığı finansmandan sağlanan kazancın yalnızca sağlanan finansmanın amaçları için kullanılmasını ve ekonomik durumun ve verimliliğin dikkatle göz önüne alınmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.
10. Banka, kaynaklarının herhangi bir üye tarafından orantısız ölçüde kullanılmasını engelleme zaruriyetine riayet eder.
11. Banka sermaye iştiraklerinde makul ölçüde çeşitliliği temin etmeyi amaçlar. Sermaye iştiraklerinde, Banka yatırımlarının korunması haricinde yatırım yaptığı bir kurum veya kuruluşta yönetme sorumluluğu üstlenmez ve ilgili kurum veya kuruluşta kontrol gücü almaz.

Madde 14 Finansman için Kural ve Şartlar

1. Banka tarafından doğrudan verilen veya iştirak edilen krediler, veya garanti edilen işlemlere ilişkin sözleşmeler bu Anlaşmanın 13. Maddesinde belirtilen faaliyet ilkelerine ve Anlaşmanın diğer hükümlerine uyumlu kural ve şartlarda yapılır. Banka söz konusu kural ve şartlar belirlerken, gelir ve mali durumunu koruma ihtiyacını göz önünde tutar.
2. Kredilerin veya kredilere sağlanan garantilerin kullanıcısı Banka'nın üyesi değil ise, Banka uygun gördüğü takdirde, projenin gerçekleştirileceği üye ülkeden veya o üyenin Banka tarafından kabul görececek herhangi bir kamu kurumundan veya aracısından anapara ve faiz ödemeleri ile birlikte, sözleşme koşulları çerçevesinde diğer masrafların geri ödeneceğine dair garanti vermelerini talep edebilir.
3. Herhangi bir sermaye iştirakinin tutarı ilgili kurum veya kuruluşun öz sermayesinin Direktörler Kurulunca kabul edilen politikalarda izin verilen kısmını aşamaz.
4. Banka, kur riskini minimize edecek politikalarla uyumlu şekilde faaliyetlerini ilgili ülkenin para birimiyle finanse edebilir.

Madde 15 Teknik Yardım

1. Banka, teknik tavsiye ve yardım ile amacına hizmet eden ve faaliyetlerine uygun benzeri diğer destek türlerinde bulunabilir.
2. Bu tür hizmetlerin sağlanması sırasında doğan masrafların karşılanamaması durumunda, Banka bunları Banka'nın net gelirinden karşılar.

BÖLÜM IV

BANKA'NIN FİNANSMANI

Madde 16 Genel Yetkiler

Bu Anlaşmanın diğer bölümlerinde belirtilen yetkilere ek olarak Banka ayrıca aşağıdaki yetkilere haizdir:

1. Banka, kaynaklarını üye ülkelerde veya başka yerlerde borçlanma veya diğer araçlar yoluyla ilgili yasal hükümlere uygun olarak artırabilir.
2. Banka, ihraç veya garanti ettiği ya da yatırım yaptığı menkul kıymetleri alıp satabilir.

3. Banka, satışını kolaylaştırmak amacıyla yatırım yaptığı menkul kıymetleri garanti edebilir.
4. Banka, herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından Banka'nın amaçları ile tutarlı olan amaçlar için ihraç edilen menkul kıymetleri taahhüt edebilir veya taahhüde katılabilir.
5. Banka, faaliyetleri için gerekli olmayan fonlarla yatırım yapabilir veya bunları mevduata yatırabilir.
6. Banka'nın ihraç veya garanti ettiği her menkul kıymetin üzerinde, belli bir hükümetin yükümlü olduğu belirtilmemiş ise, hiçbir hükümetin yükümlülük taşımadığını belirten bir ifade yer alır.
7. Banka, Güvernörler Kurulu tarafından çerçevesi onaylanmak üzere, amacına hizmet edecek ve fonksiyonları kapsamında olacak şekilde tasarlanmış fonlar kurabilir ve bu fonları idare edebilir.
8. Güvernörler Kurulununun 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile onaylanmış olmak şartı ile Banka amacına hizmet edecek ve fonksiyonları kapsamında olacak şekilde bağlı kuruluşlar kurabilir.
9. Banka, bu Anlaşmanın hükümleriyle uyumlu olmak kaydıyla Banka'nın amaç ve fonksiyonlarını geliştirmekte gerekli olan diğer yetkileri kullanabilir ve kural ve düzenlemeleri yapabilir.

Madde 17 Özel Fonlar

1. Banka, amacına hizmet edecek ve faaliyetleri kapsamında olacak şekilde tasarlanmış Özel Fonları kabul edebilir; bu Özel Fonlar Banka'nın kaynakları olur. Özel Fonların tüm yönetim masrafları söz konusu Özel Fondan karşılanır.
2. Banka'nın kabul ettiği Özel Fonlar Banka'nın amaç ve faaliyetleri ile fonla ilgili anlaşma ile tutarlı bir şekilde kullanılabilir.
3. Banka, her bir Özel Fonun kurulması, idaresi ve kullanımı için gereken özel kural ve düzenlemeleri belirler. Bu kural ve düzenlemeler, sadece Banka'nın olağan faaliyetlerinde uygulanacağı ifade edilen hükümler dışında bu Anlaşmanın hükümleri ile tutarlı olur.
4. "Özel Fon kaynakları" kavramı herhangi bir Özel Fonun kaynakları anlamına gelir ve şunları kapsar:
 - (i) bir Özel Fona eklenmek üzere Banka tarafından kabul edilen fonlar;
 - (ii) Banka'nın yönettiği Özel Fonun kural ve düzenlemeleri çerçevesinde Özel Fon kaynaklarından sağlanan kredi ve garantilerden alınan kaynaklar ve sermaye iştirakleri kazançları;
 - (iii) Özel Fonların kaynaklarından yapılan yatırımlardan sağlanan gelir; ve
 - (iv) Özel Fonlarda bulunan diğer kaynaklar.

Madde 18 Net Gelirin Tahsisatı ve Dağıtımı

Rezervler için, dağıtılmamış kazançlara ve diğer amaçlara yapılacak provizyonun ardından Güvernörler Kurulu en az yıllık olarak net gelirin ne kadarının tahsis edileceğine

ne kadârının üyelere dağıtılacağına karar verir. Banka net gelirinin diğer amaçlar için kullanımına dair tahsisat kararı 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile alır.

2. Önceki paragrafta atıfta bulunulan dağıtım her bir üyenin hisse sayısı ile orantılı olarak yapılır ve ödemeler Governörler Kurulunca kararlaştırılacak şekilde ve kurda yapılır.

Madde 19 Döviz Kurları

1. Herhangi bir ülkeye yapılacak ödemeler için Banka veya Banka'nın alacaklısı tarafından yapılacak alım, muhafaza, kullanım ve transfer dahil olmak üzere döviz kurları üzerine üyeler tarafından herhangi bir kısıtlama getirilmez.

2. Bu Anlaşma kapsamında ihtiyaç olması halinde bir döviz kurunu diğeri cinsinden değerlendirme veya herhangi bir kurun konvertibl olup olmadığı Banka tarafından belirlenir.

Madde 20 Banka'nın Yükümlülüklerini Karşılama Yöntemleri

1. Olağan faaliyetleri kapsamında Banka tarafından sağlanan, iştirak edilen veya garanti verilen kredilerdeki temerrüt veya iflas durumlarında veya sermaye iştirakleri veya 11. Madde'nin 2. alt paragrafı (vi)'te belirtilen diğer finansman türlerindeki zarar durumlarında Banka gerekli işlemleri yapar. Banka olası zararlara karşılık uygun miktarda provizyon bulundurur.

2. Olağan faaliyetlerden kaynaklanan zararlar aşağıdaki sırayla karşılama:

- (i) ilk olarak üstteki 1. paragrafta belirtilen provizyonlardan,
- (ii) ikinci olarak net gelirden,
- (iii) üçüncü olarak rezervlerden ve dağıtılmamış kazançlardan,
- (iv) dördüncü olarak kullanılmamış ödenmiş sermayeden ve
- (v) son olarak 6. Madde 3. paragrafındaki düzenlemeler uyarınca uygun miktarda talep edilecek çağrılmamış taahhüt edilmiş çağrılabilir sermayeden.

BÖLÜM V

YÖNETİM

Madde 21 Yapı

Banka'nın bir Governörler Kurulu, bir Direktörler Kurulu, bir Başkanı, bir veya daha fazla Başkan Yardımcısı ve ihtiyaç duyulduğu ölçüde diğeri yönetici ve çalışanı olur.

Madde 22 Governörler Kurulu: Oluşumu

1. Her bir üye Governörler Kurulunda temsil edilir ve bir Governör ve bir Governör Vekili atar. Her Governör ve Governör Vekili kendilerini atayan ülkeye hizmet eder. Governörlerin olmadığı durumlar haricinde Governör Vekili oy kullanamaz.

2. Kurul her yıllık toplantısında Governörlerden birini Dönem Başkanı seçer ve Dönem Başkanı bir sonraki Dönem Başkanı seçilene kadar görev yapar.

3. Guvernörler ve Guvernör Vekilleri Banka'dan herhangi bir ücret almadan görev yapmakta olup, Banka katıldıkları toplantı için makul düzeyde giderlerini karşılar.

Madde 23 Guvernörler Kurulu: Yetkileri

1. Banka'nın bütün yetkileri Guvernörler Kurulunda toplanmıştır.
2. Guvernörler Kurulu bazı veya bütün yetkilerini Direktörler Kurulu'na devredebilir, devredemeyeceği yetkiler aşağıda sıralanmaktadır:
 - (i) yeni üyelerin kabulü ve kabul koşullarının belirlenmesi,
 - (ii) Banka'nın kayıtlı sermaye stokunun artırılması veya azaltılması,
 - (iii) bir üyenin üyeliğinin askıya alınması,
 - (iv) Direktörler Kurulunca Anlaşmanın yorumlanması ve uygulanmasına dair anlaşmazlıklarda karar verilmesi,
 - (v) Banka'nın Direktörlerinin seçilmesi ve 25. Maddenin 6. paragrafı uyarınca Direktörler ve Direktör Vekilleri için yapılacak harcamalara ve ücretlere karar verilmesi,
 - (vi) Başkanın seçilmesi, görevinin askıya alınması, görevinden alınması ile ücreti ve hizmetine dair diğer koşulların belirlenmesi,
 - (vii) denetçi raporlarını inceledikten sonra genel bilançoju ve Banka'nın kar ile zarar bildirimini onaylaması,
 - (viii) rezervler ile Bankanın net karının tahsis ve dağıtımına karar verilmesi
 - (ix) bu Anlaşmanın tadil edilmesi
 - (x) Banka'nın faaliyetlerine son verilmesi ve varlıklarının dağıtılması ve
 - (xi) bu Anlaşmada özellikle Guvernörler Kurulu'na tanınmış diğer yetkilerin kullanılması.
3. Guvernörler Kurulu bu Maddenin 2. paragrafı uyarınca Direktörler Kuruluna devrettiği tüm yetkileri tam anlamıyla kullanabilir.

Madde 24 Guvernörler Kurulu: Çalışma Usulleri

1. Guvernörler Kurulu yılda bir kez toplanır ve Direktörler Kurulunun çağrısı veya Guvernörler Kurulunun uygun görmesi halinde diğer zamanlarda da toplantılar yapabilir. Direktörler Kurulu Banka'nın beş (5) üyesinin talebiyle Guvernörler Kurulunu toplantıya çağırabilir.
2. Üyelerin toplam oy gücünün en az üçte ikisini teşkil etmek kaydıyla Guvernörlerin yarısından fazlası Guvernörler Kurulunun herhangi bir toplantısı için toplantı yeter sayısını oluşturur.
3. Guvernörler Kurulu, Direktörler Kurulunun özel bir soruya dair Guvernörlerin oylarını toplantı yapmaksızın talep etmesine ve özel durumlarda Guvernörler Kurulunun elektronik toplantılar yapmasına yönelik çalışma usullerine dair kurallar belirler.

4. Guvernörler Kurulu ve yetkilendirilmesi halinde Direktörler Kurulu alt kuruluşlar oluşturabilir ve Banka'nın faaliyetlerini yürütmesi için gerekli veya uygun olabilecek yönde kural ve uygulamalar onaylayabilir.

Madde 25 Direktörler Kurulu: Oluşumu

1. Direktörler Kurulu, Guvernörler Kurulu üyesi olmayan on iki (12) üyeden oluşmakta olup, bu üyelerin:

- (i) dokuzu (9) bölgesel üyeleri temsil eden Guvernörlerce seçilir ve
- (ii) üçü (3) bölge-dışı üyeleri temsil eden Guvernörlerce seçilir.

Direktörler iktisadi ve finansal hususlarda üst düzey yeterlilik taşımakta ve Liste B'ye göre seçilmektedirler. Direktörler kendilerini seçen Guvernörler ile oylarını kendilerine tahsis eden Guvernörleri temsil ederler.

2. Guvernörler Kurulu zaman zaman Direktörler Kurulu'nun büyüklüğünü ve oluşumunu gözden geçirebilir ve uygun bir şekilde Madde 28'de belirtildiği üzere Süper Çoğunluk ile alacağı bir kararla büyüklüğü artırabilir veya azaltabilir, oluşumu değiştirebilir.

3. Her Direktör yokluğunda kendini tam yetkili olarak temsil edecek bir Direktör Vekili atar. Guvernörler Kurulu belirli sayıda üye tarafından seçilen bir Direktörün ilave bir Direktör Vekili atayabilmesine yönelik kuralları belirler.

4. Direktörler ve Direktör Vekilleri üye ülkelerin vatandaşlarından oluşur. İki veya daha fazla sayıda Direktör aynı ülke vatandaşı olamadığı gibi iki veya daha fazla sayıda Direktör Vekili aynı ülke vatandaşı olamaz. Direktör Vekilleri Kurulun toplantılarına katılabilir ancak, sadece Direktörün yerine katılıyorsa oy kullanabilir.

5. Direktörler iki (2) yıllık bir dönemde görev yaparlar ve tekrar seçilebilirler.

- (a) Direktörler kendinden sonrakiler seçilip görevi üstlenene kadar görevlerini sürdürürler.
- (b) Görevinin bitim tarihinden yüz seksen (180) günden daha uzun süre öncesinde bir Direktörün pozisyonu boş kalırsa, görev süresinin bitimine kadarki süreyi tamamlamak üzere Liste B'deki usullerle söz konusu Direktörü seçen Guvernörlerce yeni bir Direktör seçilir. Bu seçim için oy kullanan Guvernörlerin çoğunluk oyu aranır. Bir Direktörün seçiminde oy kullanan Guvernörler söz konusu Direktörün görev süresinden yüz seksen (180) günden daha kısa süre öncesinde pozisyon boşalması halinde aynı yöntemle Direktör seçebilirler.
- (c) Bir Direktörün pozisyonunun boşalması halinde o Direktörün Vekili yeni bir Direktör Vekili atamak dışında Direktörün tüm yetkilerini kullanır.

6. Guvernörler Kurulunca aksine karar verilmediği sürece Direktörler ve Direktör Vekilleri ücret almazlar, fakat Banka katıldıkları toplantılara ilişkin makul giderleri kendilerine öder.

Madde 26 Direktörler Kurulu: Yetkileri

Direktörler Kurulu Banka işlemlerinin gidişatından sorumludur ve Anlaşmada açıkça tanınan yetkilere ilaveten Guvernörler Kurulunca kendilerine aktarılan tüm yetkileri kullanır ve özellikle aşağıda belirtilen hususlarda yetkilidir:

- (i) Guvernörler Kurulu'nun çalışma programının hazırlanması,
- (ii) Banka'nın politikalarının belirlenmesi ve temel operasyonel ve finansal politikalar ile Banka politikaları kapsamında Başkana yetki devrine üyelerin toplam oy gücünün dörtte üçünü teşkil eden bir çoğunlukla karar verilmesi,
- (iii) 11. Madde 2. paragrafında tanımlanan Banka'nın operasyonlarına dair kararların üyelerin toplam oy gücünün en az dörtte üçü ile alınması ve bu yetkilerin Başkana devredilmesine karar verilmesi,
- (iv) Yönetimi ve Banka faaliyetlerinin düzenli olarak denetlenmesini ve bu amaçla şeffaflık, açıklık, bağımsızlık ve hesap verebilirlik prensipleri doğrultusunda gözetleme mekanizmalarının oluşturulması,
- (v) Banka'nın stratejisinin, yıllık planının ve bütçesinin onaylanması,
- (vi) Uygun görülen komitelerin oluşturulması ve
- (vii) Her bir finansal yıla dair denetlenmiş hesapların Guvernörler Kurulunun onayına sunulması.

Madde 27 Direktörler Kurulu: Çalışma Usulleri

1. Direktörler Kurulu Banka'nın faaliyetlerinin gerektirdiği sıklıkta yıl boyunca belirli aralıklarla toplanır. Guvernörler Kurulunca 28. Maddede tanımlanan Süper Çoğunluk oyu ile aksine bir karar alınmadığı sürece Direktörler Kurulu yerleşik olmayan bir şekilde faaliyet gösterir. Kurul Başkanı veya üç (3) Direktörün talebi ile toplantı çağrısında bulunulabilecektir.
2. Direktörler Kurulunun toplantı yeter sayısı üyelerin toplam oy gücünün üçte ikisinden azını temsil etmemek kaydıyla Direktörlerin çoğunluğudur.
3. Direktörler Kurulu'nun herhangi bir toplantısında vatandaşı Direktör olmayan bir ülkeyi doğrudan etkileyecek bir konunun görüşülmesi halinde söz konusu ülkenin oy hakkı olmaksızın anılan toplantıya katılmak üzere bir temsilci gönderebilmesini sağlayacak kurallar Guvernörler Kurulunca kabul edilir.
4. Direktörler Kurulu elektronik toplantı veya bir konu hakkında uzaktan oylama yapılmasını sağlayacak prosedürler belirler.

Madde 28 Oylama

1. Her bir üyenin toplam oy gücü temel oylar, hisse oyları ve kurucu üye olması halinde kurucu üye oylarının toplamından oluşmaktadır.

- (i) Tüm üyelerin temel oylarının, hisse oylarının ve Kurucu Üye oylarının toplamının yüzde on ikisinin (12) bütün üyelere eşit bir şekilde dağıtılması sonucunda bulunan oylar her bir üyenin temel oylarını oluşturur.

(ii) Bir üyenin Banka sermaye stoğundaki hisse sayısı her bir üyenin hisse oylarını oluşturur.

(iii) Her bir Kurucu Üyeye altı yüz (600) Kurucu Üye oyu tahsis edilir.

Ödenmiş sermayenin herhangi bir kısmının ödenmesinde 6. Madde'de tanımlanan yükümlülükler kapsamında bir ülkenin temerrüde düşmesi durumunda o ülkenin tasarrufunda olan hisse oyları temerrüde düşen ve ödenmeyen tutarın üye tarafından taahhüt edilen ödenmiş sermaye hisselerindeki payı oranında söz konusu temerrüt devam ettiği sürece azaltılır.

2. Guvernörler Kurulu oylamalarında, her bir Guvernör temsil ettiği üyenin oyunu kullanmaya yetkilidir.

(i) Bu Anlaşmada ayrıca belirtilmediği sürece, Guvernörler Kurulunda görüşülen hususlarda kullanılan oyların çoğunluğu ile karar alınır.

(ii) Guvernörler Kurulu'nun Süper Çoğunluk oyu, üyelerin toplam oy gücünün dörtte üçünden az olmamak kaydıyla toplam Guvernörlerin üçte ikisinin olumlu oyunu gerektirmektedir.

(iii) Guvernörler Kurulu'nun Özel Çoğunluk oyu, üyelerin toplam oy gücünün çoğunluğundan az olmamak kaydıyla toplam Guvernörlerin çoğunluğunun olumlu oyunu gerektirmektedir.

3. Direktörler Kurulu'nda oy kullanırken, her bir Direktör kendisini seçen Guvernörlerin oyları ile Liste B uyarınca, oylarını kendisine devreden Guvernörlerin oylarını kullanmaya yetkilidir.

(i) Birden fazla üyenin oyunu kullanma yetkisi olan bir Direktör bu üyelerin oylarını ayrı ayrı kullanabilir.

(ii) Bu Anlaşmada ayrıca belirtilmediği sürece, Direktörler Kurulunda görüşülen hususlarda kullanılan oyların çoğunluğu ile karar alınır.

Madde 29 Başkan

1. Guvernörler Kurulu açık, şeffaf ve liyakat esaslı bir süreçle 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk ile Banka'ya bir başkan seçer. Başkan bölgesel üyelerden bir ülkenin vatandaşıdır. Başkan görevi süresince Guvernör veya Direktör veya Direktör Vekili olamaz.

2. Başkanın görev süresi beş (5) yıldır. Bir kez daha seçilebilir. Guvernörler Kurulunun 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk kararıyla Başkan görevinden uzaklaştırılabilir veya görevinden alınabilir.

(a) Herhangi bir nedenle Başkanlık görevi boşalırsa, bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen usullerle Guvernörler Kurulu belirli bir dönem için Başkan Vekili ya da yeni bir Başkan seçebilir.

3. Başkan Direktörler Kurulu Başkanıdır, ancak eşit oy durumu haricinde belirleyici oy kullanılmadıkça oy kullanma hakkı yoktur. Başkan Guvernörler Kurulu toplantılarına katılabilir ancak oy kullanamaz.

4. Başkan Bankanın yasal temsilcisidir. Başkan Banka çalışanlarının Başkan'dır, Direktörler Kurulu'nun talimatları doğrultusunda Banka'nın mevcut işlerini yürütür.

Madde 30 Banka'nın Yöneticileri ve Çalışanları

1. Başkanın önerisi üzerine, bir veya daha fazla Başkan Yardımcısı açık, şeffaf ve liyakat esaslı bir süreçle Direktörler Kurulunca atanır. Bir Başkan Yardımcısı Direktörler Kurulunca belirlenen dönem süresince Banka yönetiminde yetki kullanılabilir ve faaliyetler icra edebilir. Başkanın olmadığı ya da görevlerini yerine getiremediği durumda, bir Başkan Yardımcısı Başkanın yetkilerini kullanır ve görevlerini yerine getirir.

2. Yukarıda 1. paragrafta Başkan Yardımcılarına dair belirtilenler hariç olmak üzere, Direktörler Kurulunca kabul edilen kurallar doğrultusunda Başkan yöneticilerin ve çalışanlara dair yapılanmalardan, atamalardan ve görevden almamalardan sorumludur.

3. Yöneticilerin ve çalışanların atamasında ve Başkan yardımcılarının önerilmesinde, Başkan en yüksek düzeyde verimlilik ve teknik yeterlilik standartlarının korunmasına önem verir ve mümkün olduğunca işe alımlarda bölgesel coğrafi dağılım esasına riayet eder.

Madde 31 Banka'nın Uluslararası Özelliği

1. Banka faaliyet ve amaçlarına karşı ön yargı oluşturacak, onları kısıtlayacak, farklı algılanmasına yol açacak ya da alternatif teşkil edecek her türden Özel Fonları, kredileri ve yardımları kabul etmez.

2. Banka, Başkanı, yöneticileri ve çalışanları herhangi bir ülkenin siyasi işlerine müdahil olmaz; kararlarında üye ülkenin siyasi karakterinden etkilenmez. Kararlarda sadece ekonomik saikler etkili olur. Bu saikler Banka'nın amaç ve faaliyetlerini yürütmeye ve başarmada adil şekilde yapılır.

3. Banka'nın Başkanı, yöneticileri ve çalışanları görevlerinde buldukları süre boyunca görevlerini sadece Banka'ya tabi olarak yaparlar başka bir yönetime çalışmazlar. Banka'nın görevlerinden kaynaklanan uluslararası özelliğine Banka'nın bütün üyeleri riayet eder ve bu görevlerin yerine getirilmesini engelleyecek tüm çabalardan uzak dururlar.

BÖLÜM VI

GENEL HÜKÜMLER

Madde 32 Banka'nın Ofisleri

1. Banka'nın ana ofisi Pekin, Çin Halk Cumhuriyeti'nde yerleşiktir.
2. Banka herhangi bir yerde ofis ve temsilcilik kurabilir.

Madde 33 İletişim Kanalları; Depozitörler

1. Her bir üye uygun gördüğü bir kuruluşunu Anlaşma'da yer alan hususlarla ilgili oluşabilecek her türlü hususta Banka ile iletişime geçmek üzere yetkilendirir.

2. Banka'nın dövizlerini ve diğer varlıklarını muhafaza etmek üzere her ülke Merkez Bankası'nı da Banka tarafından kabul edilebilecek bir kuruluşunu depozitör olarak yetkilendirir.

3. Banka varlıklarını Direktörler Kurulunca belirlenecek söz konusu depozitörlerde muhafaza edebilir.

Madde 34 Raporlar ve Bilgi

1. Banka'nın çalışma dili İngilizce'dir. Banka tüm kararlarında ve 54. Madde uyarınca yapacağı yorumlarda Anlaşma'nın İngilizce diline tabi olur.

2. Üyeler Banka'nın faaliyetlerini icra etmek üzere rasyonel bir şekilde kendilerinden talep edeceği bilgileri temin ederler.

3. Banka denetlenmiş finansal bildirimlerinin yer alacağı bir yıllık raporu üyelerine ulaştırır ve bu raporu yayımlar. Banka faaliyetlerinden kaynaklanan finansal durumu ile kar ve zarar durumunu üyelerine her üç ayda bir özet bir bildirmeyle ulaştırır.

4. Banka faaliyetlerinde şeffaflığı teşvik etmek amacıyla bilgi paylaşımı üzerine bir politika belirler. Bu hususta amaç ve faaliyetlerini yürütürken uygun gördüğü zamanlarda raporlar yayımlayabilir.

Madde 35 Üyeler ve Uluslararası Kuruluşlarla İşbirliği

1. Banka tüm üyeleriyle, Anlaşma koşullarına uygun olduğu ölçüde, diğer uluslararası finansal kuruluşlarla ve uluslararası kuruluşlarla bölgenin ekonomik kalkınmasıyla ve Banka'nın faaliyet alanıyla ilgili olarak yakın işbirliği içinde çalışır.

2. Direktörler Kurulu'nun onayı ile Anlaşma'da belirtilen amaçlarla uyumlu olarak söz konusu kuruluşlarla Banka arasında düzenlemeler yapılabilir.

Madde 36 Atıflar

1. Aksi belirtilmediği sürece Anlaşma'da Madde ve Liste'ye yapılan atıflar işbu Anlaşmanın Maddelerine ve Listelerine yapılmış atıflardır.

2. Bu Anlaşmada belirli bir cinsiyete yapılan atıflar diğer cinsiyetlere eşit şekilde uygulanır.

BÖLÜM VII

ÜYELİKTE ÇEKİLME VE ÜYELİĞİN ASKIYA ALINMASI

Madde 37 Üyelikten Çekilme

1. Herhangi bir üye Banka merkezine yapacağı yazılı bir bildirimle üyelikten çekilebilir.

2. Üyelikten çekilme, bildirimde belirtilen tarihten ve herhalükarda sözkonusu bildirim Banka'ya ulaşmasından itibaren altı (6) ay içinde geçerli olur ve üyelik sona erer. Ancak çekilmenin geçerli olduğu tarihten herhangi bir süre önce üye, üyelikten çekilme bildirimini iptal ettiğine dair Banka'ya yazılı bildirimde bulunabilir.

3. Üyelikten çekilen, çekilme bildiriminin Banka'ya ulaştığı tarihteki Banka'nın doğrudan ve şarta bağlı tüm yükümlülüklerinden sorumlu olur. Üyelikten çekilmenin geçerli olması halinde söz konusu üye, Banka'nın çekilme bildirimini aldığı tarihten sonraki faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerinden sorumlu olmaz.

Madde 38 Üyeliğın Durdurulması

1. Herhangi bir üye Banka'ya olan yükümlülüklerini yerine getirmemezse, Güvernörler Kurulu 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk ile söz konusu üyenin üyeliğini durdurabilir.
2. Güvernörler Kurulunca 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk ile söz konusu üyenin iyi haline karar verilmediği takdirde, üyeliği durdurulmanın üyeliği otomatik olarak Banka'ya olan üyeliği durdurma kararından itibaren bir (1) yıllığına sona erer.
3. Bir üye, üyelikten çekilme ile ilgili olanlar hariç olmak üzere, üyeliğın durdurulduğu süre zarfında Anlaşmada yer alan haklarını kullanamaz, ancak Banka'ya olan tüm yükümlükleri devam eder.

Madde 39 Yükümlülüklerin Tasfiyesi

1. Bir ülkenin üyeliğının sona ermesini takiben, üye ülkenin Banka'ya olan mevcut yükümlülükleri ve üyeliğının sona ermesinden önce kredi, garanti, sermaye iştirakleri veya 11. Madde 2. paragraf (vi) bendinde belirtilen diğer finansal araçlardan (bundan sonra diğer finansmanlar olarak adlandırılacaktır) dolayı doğabilecek muhtemel yükümlülükleri devam eder, ancak, bu tarihten sonra Banka ile yapılan kredi, garanti, sermaye iştirakleri veya diğer finansmanlardan ortaya çıkabilecek yükümlülüklerden sorumlu olmaz ve Banka'nın gelir ve giderini paylaşmaz.
2. Bir üye ülkenin üyeliğının sona erdiği tarihte, Banka bu Maddenin 3 ve 4. paragrafları doğrultusunda, söz konusu ülkenin hisselerini geri satın alır. Bu amaçla, söz konusu hisselerin geri alım fiyatı, üyeliğın sona erdiği tarihte Banka'nın hesaplarında gösterilen değer olur.
3. Bu Madde kapsamında Banka tarafından geri satın alınacak hisselerle ilişkin ödemeler aşağıda belirtilen koşullara tabidir:
 - (i) Bir ülkenin Merkez Bankası veya diğer yetkili kuruluşlarının borçlu ve garantör veya sermaye iştiraki ve diğer finansmandan kaynaklanan diğer mutabakat yapılan taraf sıfatıyla Banka'ya olan yükümlülüklerinin devam etmesi halinde, söz konusu ülkeye hisse satması nedeniyle ödenmesi gereken tutarlar bloke edilir. Bu Anlaşma'nın 6. Maddesinin 3. paragrafı uyarınca muhtemel yükümlülüklerinden dolayı blokaj söz konusu olmaz. Herhalükarda, bir ülkenin üyeliğının sona ermesini izleyen 6 ay içinde, hisse satışından dolayı hiçbir ödemede bulunulmaz.
 - (ii) Daha önce üye olup da üyelikten ayrılan bir ülke geri alım fiyatının tamamını alıncaya kadar, bu Maddenin 2. paragrafı uyarınca geri alım fiyatı olarak saptanan tutarın, yine bu paragrafın (i) alt-paragrafında belirtilen kredi, garanti, varlık yatırımları ve diğer finansmanlara ait yükümlülüklerin tamamını aşması halinde, ilgili ülke tarafından, stok sertifikalarının teslimi durumunda, hisse satışından dolayı belirli aralıklarla ödeme yapılabilir.
 - (iii) Ödemeler, Bankanın mali durumu göz önünde bulundurularak kendi belirleyeceği para birimleri ile yapılabilir.
 - (iv) Bir üyenin üyeliğının sona erdiği tarihte vadesi gelen kredi, garanti, sermaye iştirakleri ve diğer finansmanlardan dolayı Banka'nın bir zarara uğraması ve söz konusu zararın, o tarihte Banka'nın bu tür zararlar için tahsis ettiği rezervleri aşması halinde, Banka'nın zarara uğradığı tarihte o ülkeye ait hisselerin geri alım tutarı belirlenmiş ise söz konusu

zararın geri alım tutarını aşan kısmı Banka'nın talebi üzerine o üye tarafından ödenir. Buna ilaveten, bu Anlaşmanın 6. Maddesinin 3. paragrafı uyarınca, eski üyenin ödenmemiş taahhütlerine karşı yükümlülüğü devam eder ve hisselerinin geri alın fiyatının belirlendiği tarihte Banka sermayesindeki bozulmadan kaynaklanan ilave sermaye çağrılarına karşılık vermesi beklenir.

4. Bir ülkenin üyeliğinin sona ermesini izleyen altı (6) ay içinde, Banka bu Anlaşmanın 41. Maddesi uyarınca faaliyetlerini sona erdirdiği takdirde, ilgili ülkenin hakları bu Anlaşmanın 41. Maddesinden 43. Maddesine kadar olan uygulamalar çerçevesinde belirlenir. Söz konusu Maddeler gereği, bu tür bir ülkenin üyeliği devam eder ancak oy hakkı bulunmaz.

BÖLÜM VIII

BANKA'NIN FAALİYETLERİNİN DURDURULMASI VE SONA ERDİRİLMESİ

Madde 40 Faaliyetlerin Geçici Olarak Durdurulması

Direktörler Kurulu acil bir durumda, Governörler Kuruluna daha fazla değerlendirme ve karar alma imkanı tanımak amacıyla, yeni kredi, garanti, sermaye iştiraki ve 11. Madde 2(vi) alt-paragrafında belirtilen diğer finansman türlerine ilişkin işlemleri geçici olarak durdurabilir.

Madde 41 Faaliyetlerin Sona Erdirilmesi

1. Banka, Governörler Kurulunun Anlaşmanın 28. Maddesinde tanımlanan Süper Çoğunlukla alacağı bir kararla faaliyetlerine son verebilir.
2. Faaliyetlerin sona erdirilmesini takiben, aktiflerinin düzenli realize edilmesi, muhafazası ve yükümlülüklerinin tasfiyesi dışında Banka bütün diğer faaliyetlerini durdurur.

Madde 42 Üyelerin Yükümlülükleri ve Taleplerin Ödenmesi

1. Banka'nın faaliyetlerini sona erdirmesi halinde, üyeleri Banka'nın sermaye stokuna ilişkin talep edilmemiş taahhütleri ve para birimlerinin değer kaybetmesinden kaynaklanan yükümlülükleri ve bütün diğer muhtemel yükümlülükleri, kreditorlerin alacakları ödeninceye kadar devam eder.
2. Doğrudan alacaklı olan kreditorlere öncelikle Banka'nın aktiflerinden, daha sonra Banka'nın alacaklarından veya ödenmemiş veya talep edilebilir taahhütlerinden ödeme yapılır. Doğrudan alacaklı olan kreditorlere herhangi bir ödeme yapılmadan önce, Direktörler Kurulu doğrudan ve muhtemel alacaklılara yapılacak ödemelerin orantılı olarak yapılmasını sağlayacak düzenlemeleri belirler.

Madde 43 Aktiflerin Dağıtımı

1. Üyelere Banka sermaye stokuna yaptıkları taahhütleri karşılığında aşağıda belirtilenler yapılmadan hiçbir varlık dağıtımı yapılmaz:

(1) Kreditorlere olan yükümlülükler ödenmedikçe veya sağlanmadıkça ve

(2) Governörler Kurulu Anlaşmanın 28. Maddesinde yer alan Süper Çoğunlukla dağıtım yapılacağına dair karar vermedikçe.

2. Banka aktiflerinin üyelere dağıtımı, her üyenin sermaye payı ile orantılı olarak ve Banka tarafından adil ve eşit sayılan şartlarda gerçekleştirilir. Aktiflerin dağıtılan bölümlerinin aktiflerin çeşitleri bakımından özdeş olması gerekli değildir. Üyelerden herhangi biri Banka'ya olan yükümlülüklerini yerine getirmedeği sürece bu dağıtımdan pay almaya hak kazanamaz.

3. Anlaşmanın bu Maddesi uyarınca dağıtılan varlıkları alan herhangi bir üye, Banka varlıkları üzerinde varlıkların dağıtılmasından önceki haklarına sahip olur.

BÖLÜM IX

STATÜ, MUAFİYETLER, DOKUNULMAZLIKLAR VE İMTİYAZLAR

Madde 44 Bölümün Amaçları

1. Banka'nın amacını yerine getirebilmesi ve kendine tanınan faaliyetlerini yürütebilmesini sağlamak amacıyla Anlaşmanın bu Bölümünde yer alan statü, muafiyetler, dokunulmazlıklar ve imtiyazlar tüm üyelerin sınırları içerisinde Banka'ya tanınır.

2. Her üye bu Bölümde yer alan uygulamalara dair kendi sınırları içerisinde bir tedbir alması gerektiğinde bu tedbirleri amında alır ve Banka'ya aldığı tedbirleri bildirir.

Madde 45 Banka'nın Statüsü

Banka tam tüzel kişiliğe haizdir ve aşağıdaki hususlarda tam yetkilidir:

- (i) sözleşme yapmak,
- (ii) menkul ve gayri menkul alım satımı yapmak,
- (iii) kanuni takibat tesis etmek ve uygulamak, ve
- (iv) amaç ve faaliyetleri için gerekli ve yararlı diğer işlemlerde bulunmak.

Madde 46 Kanuni Takibatlardan Muafiyet

1. Banka'nın borçlanma ve diğer amaçlarla fon ihraç etmek, yükümlüklerine karşılık garanti vermek veya varlık almak ve satmak ya da varlık satışına teminat vermek kapsamındaki yetkilerini kullanımından kaynaklanan veya bu yetkilerle ilişkili olarak ofisinin bulunduğu ya da bu işlemlerin kabulü ya da işlemlerin tebliğ edilmesi hususlarında yetki verdiği kurumun yer aldığı ya da varlıkların garanti edildiği veya ihraç edildiği ülke topraklarında yetkili bir adliye nezdinde sadece Banka'ya karşı açılan davalar hariç olmak Banka tüm yasal takibattan muafır.

2. Bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen hüküm ve koşullar saklı kalmak koşuluyla, hiçbir üye ve bir üyenin kurum veya kuruluşu veya bir üyeden veya üyenin kurum veya kuruluşu adına hareket eden hiçbir şahıs veya kuruluş Banka aleyhine dava açamaz. Üyeler bu Anlaşma'da Banka'nın Tüzük ve Yönetmelikleri veya Banka ile yaptıkları sözleşmelerde belirtilen şekillerde Banka ile aralarındaki anlaşmazlıkları çözümlenebilir.

3. Herede ve kimin elinde bulunursa bulunsun, Banka'ya nihai hukuki tabiiyetin bildirilmesinden önce Banka'nın mülkü ve aktifleri her türlü haciz işleminden muafır.

Madde 47 Varlıkların ve Arşivlerin Muafiyeti

1. Nerede ve kimin elinde bulunursa bulunsun Banka'nın mülkü ve varlıkları arama, resmi talep, el koyma, kamulaştırma veya herhangi şekilde alı koyma ya da yasal ve idari bir talimatla haciz edilmeden muafır.
2. Nerede ve kimin elinde bulunursa bulunsun Banka'nın arşivleri ve genel olarak kendine ait ve kendinde bulunan bütün dokümanlar dokunulmazdır.

Madde 48 Varlıkların Kısıtlamalardan Bağımsız Olması

Banka'nın amaç ve fonksiyonlarını en etkin bir biçimde yerine getirebilmesi amacıyla ve bu Anlaşmanın hüküm ve koşullarına bağlı kalmak kaydıyla, Banka'nın bütün mülkü ve varlıkları kısıtlamalardan, kurallardan, kontrollerden ve moratoryumlardan muafır.

Madde 49 Haberleşme İmtiyazı

Üyeler Banka'nın resmi haberleşmesine en az diğer üyelerin haberleşmelerine verdikleri önemi verirler.

Madde 50 Çalışanların ve Yöneticilerin Muafiyetleri ve İmtiyazları

Banka'nın misyonu ve hizmetleri için çalışan uzmanlar ve danışmanlar da dahil olmak üzere, tüm Guvernörler, Direktörler ile Vekilleri, Başkan, Başkan Yardımcıları ile Banka'nın diğer yönetici ve çalışanları:

- (i) Bankanın dokunulmazlıklarından feragat etmesi hali dışında görevlerinin icrası sırasında ortaya çıkabilecek hukuki tebligatlardan muafır.
- (ii) Görev yaptıkları ülkelerin yerel yurttaşı veya vatandaşı değillerse diğer üyelerin benzer mevkideki temsilcileri, yöneticileri ve çalışanlarına tanınan gümrük kısıtlamalarından, yabancı kayıt kısıtlamalarından, milli hizmet yükümlülüğünden feragatlar ile bu kişilere tanınan döviz uygulamaları imkanlarından aynı şekilde yararlanırlar.
- (iii) üyeler tarafından diğer üyelerin benzer mevkideki temsilcilerine, yöneticilerine ve çalışanlarına sağlanan seyahat kolaylıklarından yararlanırlar.

Madde 51 Vergi Muafiyeti

1. Banka'nın aktifleri, mülkü, varlıkları, faaliyetleri ve işlemleri bütün vergilerden ve gümrük resimlerinden muafır. Banka ayrıca bir vergi veya borcun ödenmesi veya stopajına ilişkin yükümlülüklerden de muaf tutulur.
2. Üyelerin Banka'ya üyelik başvurularında verdikleri onama, kabul veya onay bildiriminde, kendi ülkesinde veya siyasi bir alt bölgesinde vatandaşlarına Banka tarafından ödenen maaş ve temettülerini vergiye tabi tutacağı belirtmesi hali dışında, Banka'nın Direktörlerine, Direktör Vekillerine, Başkanına ve Başkan Yardımcılarına ve diğer yönetici ve çalışanlarına ödenen maaşlardan, temettülerden ve giderlerden vergi tarh edilmeyecektir.

3. Kimin elinde olursa olsun, temettü veya faiz de dahil olmak üzere Banka tarafından ihraç edilen menkul kıymetlere veya yükümlülüklerle aşağıdaki durumlarda hiçbir şekilde vergi tarh edilmez:

- (i) sadece Banka tarafından ihraç edilmesi nedeniyle bu tür yükümlülük veya menkul kıymet arasında fark gözetilmez, veya
- (ii) bu tür vergilendirmenin tek yasal dayanağı ihraç edildiği yer veya para birimine ve ödenebilir veya ödenmemiş veya Banka'ya ait herhangi bir büro veya işyerinde ise.

4. Kimin elinde olursa olsun, temettü veya faiz de dahil olmak üzere, Bankanın garanti etmiş olduğu hiçbir yükümlülük veya menkul kıymete aşağıdaki durumlarda vergi tarh edilmez:

- (i) sırf Banka'nın garantisi altında diye yükümlülük veya menkul kıymetler arasında fark gözetilmez; veya
- (ii) vergilendirmenin tek yasal dayanağı Banka'ya ait bir ofis veya işyerinden kaynaklanıyor ise.

Madde 52 Feragatlar

1. Banka, kendi takdirine göre ve Banka'nın çıkarlarını en iyi şekilde gözeterek bir biçimde, bu Bölümde belirtilen muafiyetler, dokunulmazlıklar ve imtiyazlardan feragat edebilir.

BÖLÜM X

TADİLAT, YORUM VE TAHKİM

Madde 53 Tadilat

1. Bu Anlaşma sadece 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk ile Governörler Kurulu kararı doğrultusunda tadil edilebilir.

2. Bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen koşullar saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki hususlarda tadilat yapılabilmesini teminen Governörler Kurulunun oy birliğiyle karar alması gerekmektedir:

- (i) Banka'dan ayrılma hakkı
- (ii) 7. Maddenin 3. ve 4. paragraflarında belirtilen yükümlülük üzerindeki kısıtlamalar; ve
- (iii) 5. Maddenin 3. paragrafında belirtilen sermaye stoku alımına ilişkin haklar.

3. Bu Anlaşmanın tadil edilmesine ilişkin bir üye ülke veya Direktörler Kurulunca herhangi bir öneri, Governörler Kurulu Başkanına iletilir ve Başkan bu öneriyi Governörler Kurulu'na iletir. Bu değişikliğin kabul edilmesi durumunda Banka bütün üyelere resmi bildirimle haber verir. Governörler Kurulunun daha farklı bir tarih belirlememesi halinde, bütün değişiklikler üyelere yapılan resmi bildirimden üç (3) ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 54 Yorum

1. Herhangi bir üye ile Banka veya iki veya daha fazla üye arasında bu Anlaşmanın hükümlerinin yorumlanması veya uygulanmasından doğabilecek sorunlar karara bağlanmak üzere Direktörler Kuruluna iletilir. Ancak, bir üyenin Direktörler Kurulunda kendi vatanı olduğu olan bir temsilcisi yok ise ve de söz konusu sorun özellikle kendisi açısından önem arz ediyorsa, bu üye doğrudan Direktörler Kurulunda temsil sağlanır; ancak üyenin oy hakkı bulunmaz. Bunun doğrudan temsiline ilişkin koşulları, Governörler Kurulunca saptanır.

2. Herhangi bir üye, bu Maddenin 1. paragrafı kapsamında Direktörler Kurulunca verilecek herhangi bir karara dair nihai karar vermek üzere Governörler Kurulundan talepte bulunabilir. Banka gerekli görmesi halinde Governörler Kurulu karar verene kadar Direktörler Kurulunun kararını temel alarak işlem yapar.

Madde 55 Tahkim

Üyeliği sona ermiş bir ülke ile Banka arasında veya Banka'nın faaliyetlerini sona erdiren kararın onaylanmasını takiben bir üye ile Banka arasında anlaşmazlık çıktığı takdirde, bu tür anlaşmazlıklar üç kişiden oluşan bir Hakemler Kurulu'na tahkime iletilir. Hakemlerden biri Banka içinden tayin edilir, diğeri ilgili üye ülkeden seçilir ve de taraflar aksini öngörmediği takdirde, üçüncüsü de Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından veya Governörler Kurulunun tespit edeceği bir başka yetkili organ tarafından seçilir. Hakemlerin çoğunluk oyu ile aldığı kararlar nihai karar için yeterlidir ve bu karar nihai karar olup taraflar üzerinde bağlayıcıdır. Taraflar arasındaki anlaşmazlığın devam etmesi halinde üçüncü hakeme usule ilişkin sorunları sonuçlandırmada yetki verilir.

Madde 56 Verilmiş Sayılan Onay

Banka tarafından 53. Maddenin 2. paragrafında belirtilen durum dışında herhangi bir işlem gerçekleştirilmeden önce herhangi bir üyenin onayı gerekli olursa, durumla ilgili olarak Banka tarafından üyeye bildirilen makul süre içinde üye tarafından itiraz olmamış ise onay verilmiş sayılır.

BÖLÜM XI

NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 57 İmza ve Tevdi Etme

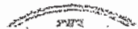
1. Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti'ne (bundan sonra "Belgelerin Tevdi Edildiği Makam" olarak geçecektir) tevdi edilen bu Anlaşma Liste A başlığı altında isimleri sayılan ülkelerin Hükümetlerinin imzasına 31 Aralık 2015 tarihine kadar açık kalır.

2. Belgelerin Tevdi Edildiği Makam, Anlaşma taraflarına ve üye olan bütün ülkelere bu Anlaşmanın tasdikli kopyalarını gönderir.

Madde 58 Onaylama, Kabul veya Tasdik

1. Bu Anlaşma, tarafların onay, kabul veya tasdikine tabidir. Onay, kabul veya tasdike ilişkin belgeler en geç 31 Aralık 2016 veya gerek görülürse Governörler Kurulunun 28. Maddede belirtilen Süper Çoğunluk oyu ile karar verilecek tarihe kadar Belgelerin Tevdi Edildiği Makama sunulur. Belgelerin Tevdi Edildiği Makam diğer tarafları tevdi ve tarihten haberdar eder.

2. Onay, kabul veya tasdik belgelerini bu Anlaşma yürürlüğe girmeden önce sunan taraf, o tarihte Banka'ya üye olmuş kabul edilir. Yukarıdaki paragrafta belirtilen koşullara uygun hareket eden diğer taraflar, onay, kabul veya tasdik belgelerini verdiği tarihte üyeliğe kabul edilir.

Madde 59 Yürürlüğe Girme

Bu Anlaşma başlangıçtaki iştirak taahhütleri Anlaşmanın Liste A'sında belirtilen tarafların toplam taahhütlerinin en az yüzde 50'lik iştirak taahhüdüne haiz olan en az 10 tarafın onay, kabul veya tasdik dokümanlarını gerekli mercilere iletmelerini takiben yürürlüğe girer.

Madde 60 Açılış Toplantısı ve Faaliyetlerin Başlaması

1. Anlaşma yürürlük kazanır kazanmaz, her üye bir Governör atar ve Belgelerin Tevdi Edildiği Makam Governörler Kurulu'nun açılış toplantısı için duyuru yapar.
2. Governörler Kurulu açılış toplantısında:
 - (i) Başkanı seçer,
 - (ii) 25. Maddenin 1. paragrafı uyarınca Banka'nın Direktörleri'ni seçer. Governörler Kurulu, Anlaşmanın taraflarından henüz üyeliği tamamlanmamış olanların ve üyelerin iki yıldan daha kısa geçici bir süre için daha az sayıda Direktör seçmeye karar verebilir,
 - (iii) Banka'nın faaliyetlerine başlayacağı tarihin belirlenmesine yönelik düzenlemeler yapar ve
 - (iv) Banka'nın faaliyetlerine başlaması için gerekli hazırlıkları yapmak için diğer düzenlemeleri yapar.
3. Banka faaliyetlerinin başlama tarihi hakkında üyelerini bilgilendirir.

Çin Halk Cumhuriyeti, Pekin'de 29 Haziran 2015 tarihinde düzenlenmiş, tek orijinal Belgelerin Tevdi Edildiği Makamın arşivlerinde muhafaza edilmiş; İngilizce, Çince ve Fransızca metinleri eş değerdedir.

LİSTE A

58. Madde Uyarınca Üye Olabilecek Ülkelerin Kayıtlı Sermaye Stokuna Başlangıç
Taahhütleri

	Hisse Sayısı	Sermaye Taahhüdü (milyon Dolar cinsinden)
BÖLÜM A.		
BÖLGESEL ÜYELER		
Avustralya	36.912	3.961,2
Azerbaycan	2.541	254,1
Bangladeş	6.605	660,5
Brunei Darussalam	524	52,4
Kamboçya	623	62,3
Çin	297.804	29.780,4
Gürcistan	539	53,9
Hindistan	83.673	8.367,3
Endonezya	33.607	3.360,7
İran	15.808	1,580,8
İsrail	7.499	749,9
Ürdün	1.192	119,2
Kazakistan	7.293	729,3
Kore	37.388	3.738,8
Kuveyt	5.360	536,0
Kırgız Cumhuriyeti	268	26,8
Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti	430	43,0
Malezya	1.095	109,5
Maldivler	72	7,2
Moğolistan	411	41,1
Myanmara	2.645	264,5
Nepal	809	

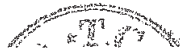
Yeni Zellanda	4.615	461,5
Umman	2.592	259,2
Pakistan	10.341	1.034,1
Filipinler	9.791	979,1
Katar	6.044	604,4
Rusya	65.362	6.536,2
Suudi Arabistan	25.446	2.544,6
Singapur	2.500	250,0
Sri Lanka	2.690	269,0
Tacikistan	309	30,9
Tayland	14.275	1.427,5
Türkiye	26.099	2.609,9
Birleşik Arap Emirlikleri	11.857	1.185,7
Özbekistan	2.198	219,8
Vietnam	6.633	663,3
Dağıtılmamış	16.150	1.165,0
TOPLAM	750.000	75.000,0

BÖLÜM B.

BÖLGE-DIŞI ÜYELER

Avusturya	5.008	500,8
Brezilya	31.810	3.181,0
Danimarka	3.695	369,5
Mısır	6.505	650,5
Finlandiya	3.103	310,3
Fransa	33.756	3.375,6
Almanya	44.842	4.484,2
İzlanda	176	17,6
İtalya	25.718	2.571,8
Lüksemburg	697	69,7

Malta	136	13,6
Hollanda	10.313	1.031,3
Norveç	5.506	550,6
Polonya	8.318	831,8
Güney Afrika	5.905	590,5
İspanya	17.615	1.761,5
İsveç	6.300	630,0
İsviçre	7.064	706,4
Birleşik Krallık	30.547	3.054,7
Dağıtılmamış	2.336	233,6
TOPLAM	250.000	25.000,0
GENEL TOPLAM	1.000.000	100.000,0

LİSTE B

DİREKTÖRLERİN SEÇİMİ

Guvernörler Kurulu, Direktörlerin her seçiminin yürütülmesine dair aşağıdaki hükümlere uygun şekilde kuralları belirler.

1. Ülke Grupları. Her Direktör bir ülke grubundaki bir veya daha fazla üyeyi temsil eder. Her bir ülke grubunun toplam oy gücü 28. Madde 3. paragrafı uyarınca Direktörlerin sahip olduğu oylardan oluşur.

2. Ülke Grubu Oy Gücü. Her seçim için Guvernörler Kurulu, bölgesel üyeleri temsil eden Guvernörler tarafından seçilecek Direktörler için (Bölgesel Direktörler) minimum bir ülke grubu oy gücü yüzdesi ve bölge-dışı üyeleri temsil eden Guvernörler tarafından seçilecek Direktörler için (Bölge-dışı Direktörler) minimum bir ülke grubu oy gücü yüzdesi belirler.

(a) Bölgesel Direktörler için minimum yüzde, bölgesel üyeleri temsil eden Guvernörlerce (Bölgesel Guvernörler) yapılacak seçimde kullanılacak toplam geçerli oyların bir yüzdesi olarak belirlenir. Bölgesel Direktörlerin başlangıç minimum yüzdesi %6'dır.

(b) Bölge-dışı Direktörler için minimum yüzde, bölge-dışı üyeleri temsil eden Guvernörlerce (Bölge-dışı Guvernörler) yapılacak seçimde kullanılacak toplam geçerli oyların bir yüzdesi olarak belirlenir. Bölge-dışı Direktörlerin başlangıç minimum yüzdesi %15'tir.

3. Ayarlama Yüzdesi. Aşağıdaki 7. paragraf çerçevesinde oy kullanma turları gerçekleştiğinde ülke grupları arasında oy gücünün ayarlanması için Guvernörler Kurulu her seçimde Bölgesel Direktörler için bir Ayarlama Yüzdesi ve Bölge-dışı Direktörler için bir Ayarlama Yüzdesi belirler. Her bir Ayarlama Yüzdesi ilgili minimum yüzdeden fazla olur.

(a) Bölgesel Direktörler için Ayarlama Yüzdesi, Bölgesel Guvernörlerce yapılacak seçimde kullanılacak toplam geçerli oyların bir yüzdesi olarak belirlenir. Bölgesel Direktörlerin başlangıç Ayarlama Yüzdesi %15'tir.

(b) Bölge-dışı Direktörler için Ayarlama Yüzdesi, bölge-dışı Guvernörlerce yapılacak seçimde kullanılacak toplam geçerli oyların bir yüzdesi olarak belirlenir. Bölge-dışı Direktörlerin başlangıç Ayarlama Yüzdesi %60'tur.

4. Aday Sayısı. Her seçim için Guvernörler Kurulu, seçilecek Bölgesel ve Bölge-dışı Direktörlerin sayısını 25. Maddenin 2. paragrafı uyarınca Direktörler Kurulunun büyüklük ve oluşumuna ilişkin kararları ışığında belirler.

(a) Başlangıçta dokuz tane Bölgesel Direktör bulunur.

(b) Başlangıçta üç tane Bölge-dışı Direktör bulunur.

5. Adaylar. Her bir Guvernör sadece bir aday gösterebilir. Bölgesel Direktör adayları Bölgesel Guvernörlerce aday gösterilir. Bölge-dışı Direktör adayları Bölge-dışı Guvernörlerce aday gösterilir.

6. Oylama. Her bir Guvernör 28. Madde 1. paragrafı uyarınca temsil ettiği ülkeye ait tüm oyları sadece bir aday için kullanabilir. Bölgesel Direktörlerin seçimi Bölgesel Guvernörlerin oylaması ile yapılır. Bölge-dışı Direktörlerin seçimi, Bölge-dışı Guvernörlerin oylaması ile yapılır.

7. Birinci Oylama. Birinci tur oylamada, seçilecek Direktörlerin sayısı kadar olmak üzere en yüksek oyu alan adaylar Direktör olarak seçilir. Seçilmek için minimum yüzdeye ulaşılmada gerekli olan oy sayısını almak gerekir.
- (a) Eğer birinci turda yeterli sayıda Direktör seçilemez ve aday sayısı seçilen Direktör sayısı ile aynı ise, Governörler Kurulu Bölgesel ya da Bölge-dışı Direktörlük seçiminin tamamlanması için müteakip adımları belirler.
8. Müteakip Oylamalar. Eğer birinci tur oylamada gerekli sayıda Direktör seçilemez ve seçilecek Direktörden fazla sayıda aday varsa, gerekirse müteakip oylamalar gerçekleştirilir. Müteakip oylamada:
- (a) Önceki turda en az oyu alan aday gelecek oylamada aday olamaz.
- (b) Oylar sadece (i) önceki turda oy verdiği aday seçilemeyen Governörler ve (ii) seçilmiş bir Direktörün aşağıdaki (c) alt paragrafı uyarınca uygulanan Ayarlama Yüzdesinden daha fazla oy almasını sağlayan Governörler tarafından kullanılabilir.
- (c) Her adaya oy veren Governörlerin toplam oyları uygulanan Ayarlama Yüzdesini gösteren oyların sayısı aşılmaya kadar düşük oydan yüksek oya doğru eklenir. Oyu ile toplam oyları Ayarlama Yüzdesinin üstüne getiren Governör dahil olmak üzere oyları hesaplamada sayılan Governörler bütün oylarını o Direktöre vermiş kabul edilir. Oyları hesaplamada sayılmayan diğer Governörler adayın oylarını Ayarlama Yüzdesinin üstüne taşımış kabul edilir ve o Governörlerin oyları o adayın seçiminde sayılmaz. Bu Governörler gelecek turda oy kullanabilir.
- (d) Eğer herhangi bir müteakip oylamada sadece bir Direktörün seçilmesi gerekiyorsa o Direktör kalan oyların basit çoğunluğu ile seçilebilir. Kalan tüm bu oylar son Direktörün seçimine yönelik kabul edilir.
9. Oyların Devri. Oylamaya katılmayan veya oy verdiği Direktör seçilemeyen bir Governör, oyunu oy vermeye yetkili olduğu, kendisini seçen diğer Governörlerin de rızasını alarak seçilmiş bir Direktöre devredebilir.
10. Kurucu Üyeler Tanınan Öncelikler. Governörlerin Direktörlük için aday göstermesi ve oy kullanması ve Direktör Vekillerinin Direktörlerce atanmasında, her kurucu üyenin kendi ülke grubunda Direktör veya Direktör Vekilligini rotasyonla ya da sürekli olarak belirlenmesi konusunda öncelikli olacağı ilkesine riayet edilir.

Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşması Raporu

Asya Altyapı Yatırım Bankası (AAYB) Çin'in girişimiyle, 24 Ekim 2014 tarihli Mutabakat Zaptı'na (MZ) katılan taraflarla birlikte, Asya'nın kalkınmasında altyapının önemini ve bölgenin büyük ölçüde uzun dönemli ilave altyapı finansman ihtiyacının farkında olarak ortaya çıkmıştır.

MZ imzalayanlar tarafından yapılan Bakanlar Düzeyinde Özel Toplantısında AAYB'nin kurulmasını hazırlamak için MZ imzalayanların temsilcilerinin katılacağı Baş Müzakereciler Toplantıları adıyla bir forum oluşturulmuştur. MZ'yi imzalayan ya da daha sonra onaylayan taraflar, AAYB'nin Kuruluş Anlaşması'nı (AAYB Anlaşması) imzalayıp onadıktan sonra kurucu üyeler olmak üzere AAYB'nin Potansiyel Kurucu Üyeleridirler.

Baş Müzakereciler Toplantılarının ilki 2014 Kasım ayında Kunming/Çin'de gerçekleştirilmiştir¹. İkinci Baş Müzakereciler Toplantısı Hindistan'ın eş başkanlığında 2015 Ocak ayında Mumbai Hindistan'da yapılmıştır². Baş Müzakereciler Üçüncü Toplantısı Kazakistan'ın eş başkanlığında 2015 Mart ayında Almatı/Kazakistan'da gerçekleştirilmiştir³. Dördüncü Baş Müzakereciler Toplantısı Nisan 2015'te Pekin/Çin'de gerçekleştirilmiştir⁴. Baş Müzakereciler Beşinci Toplantısı Singapur eş başkanlığında 2015 Mayıs ayında Singapur'da yapılmıştır⁵. Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşması'nın nihai metni 22 Mayıs 2015 tarihinde Singapur'da kabul edilmiştir.

Taslak AAYB Anlaşmasının müzakereleri sırasında, temsilciler metindeki bazı düzenlemelere dair genel uzlaşılarda kayda geçirilmesinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Bu nedenle söz konusu genel uzlaşılarda önümüzdeki dönemde AAYB Anlaşmasına ilişkin yapılacak yorumlarda kullanılması için bir rapor altında özetlenmesi ve bu raporun AAYB temel belgelerinden birini teşkil edilmesi kararlaştırılmıştır. Bu girişin ardındaki açıklayıcı paragraflar bu anlayış kapsamında değerlendirilmelidir.

Asya Altyapı Yatırım Bankası Kuruluş Anlaşması Baş Müzakereciler

Singapur

22 Mayıs 2015

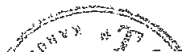
¹ Potansiyel Kurucu Üyeler: Bangladeş, Brunei Darussalam, Kamboçya, Çin, Hindistan, Endonezya, Kazakistan, Kuveyt, Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti, Malezya, Moğolistan, Myanmar, Nepal, Umman, Pakistan, Filipinler, Katar, Singapur, Sri Lanka, Tayland, Özbekistan ve Vietnam.

² Maldivler, Yeni Zelanda, Suudi Arabistan ve Tacikistan Potansiyel Kurucu Üyeler arasına katılmışlardır.

³ Ürdün, Lüksemburg, İsviçre ve Birleşik Krallık Potansiyel Kurucu Üyeler arasına katılmışlardır.

⁴ Avustralya, Avusturya, Azerbaycan, Brezilya, Danimarka, Mısır, Finlandiya, Fransa, Gürcistan, Almanya, İzlanda, İran, İsrail, İtalya, Kore, Kırgız Cumhuriyeti, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Rusya, İspanya, Güney Afrika, İsveç, Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri Potansiyel Kurucu Üyeler arasına katılmışlardır.

⁵ Tüm Potansiyel Kurucu Üyelerin temsilcileri katılmışlardır.

Açıklayıcı Notlar

Önsöz, Temsilciler Banka'nın Asya'da sürdürülebilir ve sağlam büyümeyi teşvik etmek için çok taraflı finansal kuruluş olarak kurulmasını vurgulamışlardır.

Madde 1, paragraf 2, Temsilciler Birleşmiş Milletlerin istatistiksel amaçlarla oluşturduğu Asya ve Okyanusya'ya dair coğrafi bölge ve kompozisyonun "Asya" ve "bölge" tanımlamasında esas alındığını belirtmişlerdir. Listeye <http://unstats.un.org/unsd/m49/m49regin.htm> adresinden ulaşılabilir.

Temsilciler bölgesel sınıflandırmaya dair önümüzdeki dönemde ihtiyaç olması halinde Güvernörler Kurulunca 1. Madde 2. paragrafı uyarınca karar alınabileceğini ve yeni üyelere dair söz konusu kararların Güvernörler Kurulunca 3. Madde 2. paragraf uyarınca alınacağını belirtmişlerdir.

Madde 5, paragraflar 2 ve 3, Her ne kadar Temsilciler 2.ve 3. paragraflarda belirtilen bölgesel üyelerin %75'lik sermaye payında azaltım yönünde gelecekte Güvernörler Kurulunca bazı esneklikler sağlanabileceğini kabul etseler de, temsilciler Banka'nın bölgesel karakterinin korunması açısından bölgesel üyelerin sermaye payının en az %70 olması hususunda anlaşmışlardır. Temsilciler Liste A'da bölgesel (A bölümü) ve bölge dışı (B bölümü) üyelere tahsis edilmemiş olarak belirtilen hisselerin her bir kategoriye yeni katılacak olan ülkeler için ayrıldığını belirtmişlerdir.

Madde 5, paragraf 4, Temsilciler, üyelere yapılan sermaye tahsisinde kullanılan temel parametrenin bölgesel ve bölge dışı gruplar açısından küresel ekonomideki göreceli pay olduğunu belirtmişlerdir. Üyelerin küresel ekonomideki payları Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya (GSYH) atıfla belirlenecek ve bu uygulama bölge dışı üyeler açısından eşterge olacaktır.

Temsilciler sermaye stokuna dair gözden geçirmelerin sermaye artışı ile sonuçlanması zorunluluğunun olmadığını belirtmişler ve herhangi bir artışın 4. Maddenin 3. paragrafı uyarınca Güvernörler Kurulu onayı gerektirdiğini belirtmişlerdir.

Madde 6, paragraf 5, Temsilciler bu paragrafta az gelişmiş ülke olarak belirtilen bir üyenin Uluslararası Kalkınma İşbirliği'nden (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankasından borçlanmamak kaydıyla) borçlanmaya ehil ülke olacağına karar vermişlerdir.

Madde 11, paragraf 1, Temsilciler Önsöz ile 1. ve 2. Maddelerde yer alan Banka'nın işlevleri ve amaçlarının Asya bölgesinin ekonomik kalkınmasına odaklandığını belirtmişlerdir. Operasyonel politikaların izin verdiği ölçüde, amaç ve işlevlere uyumlu olarak Banka 11. Madde 1. paragrafı uyarınca bölge dışındaki kullanıcılara da finansman sağlayabilecektir.

Madde 13, paragraf 4, Temsilciler, 4. paragrafı belirtilen Banka'nın operasyonel ve finansal politikalarının 26. Madde uyarınca Direktörler Kurulunun onayına tabi olduğunu ve en iyi uluslararası standartlara haiz olacağını belirtmişlerdir. Bu politikalar diğerlerinin yanı sıra çevre ve sosyal çerçeve, bilgi paylaşımı, ihale ve borç sürdürülebilirliğini içerecektir. İhtilafli bölgelerdeki faaliyetlere dair politikada bir ihtilafli bölgeye sağlanacak finansmanda 5. paragraf uyarınca üyenin onayının alınacağı ve toprak talebi hususlarında Banka'nın herhangi bir pozisyon almayacağına dair hükümler yer alacaktır.

Madde 15, paragraf 1, Temsilciler "diğer benzer yardım türleri" eklemesiyle çok taraflı kalkınma bankaları ve diğerleri tarafından altyapı finansmanında yaygın olarak kullanılan

yatırım hibeleri ve benzeri enstrümanlara izin vermenin amaçlandığını belirtmişlerdir. Proje hazırlama desteği de bu paragraf uyarınca sağlanabilecektir.

Madde 16, paragraf 1. Temsilciler, "ilgili yasal düzenlemeler" ifadesine yapılan atıfla benzer çok taraflı kalkınma bankalarına üye ülkelerce kendi piyasalarında sağlanan yaygın olanaklardan Banka'nın yararlanmasını kısıtlamayacağını not etmiştir.

Madde 16, paragraf 8. Temsilciler, 24. Madde 4. Paragraf ile birlikte bu paragrafta Guvernörler Kurulunun onayıyla bağlı kuruluşların kurulmasına için çerçeveyi sağladığını not etmiştir. 32. Madde 2. paragrafı uyarınca kurulacak olan Banka ofisleri Banka'nın Yönetmeliklerince düzenlenecektir.

Madde 25. Temsilciler, Guvernörler Kurulu'nun açılış toplantısında belirli bir sayıdan daha fazla üyeye sahip olan ülke grupları için her bir Direktörün ilave Direktör Vekili atmasına imkan tanıyacak kurallar tesis edeceğini belirtmişlerdir. Bu kurallar bir Direktörün (i) kendisinin bulunmadığı ve (ii) alt paragraf 5 (c) kapsamında Direktörlüğün münhal olması halinde hangi Direktör Vekili'nin Direktöre vekalet edeceğini tayin etmesini içerecektir.

Madde 26. Temsilciler 26. Madde kapsamında Direktörler Kurulunca oluşturulacak olan temel politikaların çevresel ve sosyal etki ve ihale (Madde 13) ve bilgi paylaşımı (Madde 34) politikalarını da içereceğini not etmiştir.

Temel operasyonel ve finansal politikaların onaylanması, Banka politikaları kapsamında Banka Başkanına yetki devredilmesi ve Banka faaliyetlerine karar vermek üzere Başkana yetki verilmesine ilişkin Direktörler Kurulu kararlarında toplam oy gücünün en az dörtte üçünün çoğunluğu aranacaktır.

Temsilciler, 26. Madde (iv) kapsamında Direktörler Kurulunca kararlaştırılacak olan gözetleme mekanizmasının şeffaflık, açıklık, bağımsızlık ve hesap verebilirlik ilkeleriyle tasarlanacağını ve bu mekanizmanın denetim, değerlendirme, sahtekarlık ve yolsuzluk, proje şikayetleri ile çalışan şikayetleri için kullanılacağını ve Banka'nın karakterini altyapı kalkınmasına odaklanmış bir çok taraflı finansal kuruluş olarak tanımlayacağını belirtmişlerdir.

Madde 60. Temsilciler, Kuruluş Anlaşması yürürlük kazanıncaya kadar, Aday Kurucu Üyelerin AAYB'nin kurulmasına dair mekanizmaları daha geniş bir şekilde değerlendirmelerine imkan tanımak üzere Baş Müzakereciler Toplantılarını düzenlenmesine devam edilmesini kararlaştırmışlardır. Kuruluş Anlaşması yürürlük kazandığı anda ve 58. Madde'nin 1. paragrafında yer alan son tarihe kadar Geçici Düzenlemeler, üyelik için gerekli işlemleri tamamlamamış Aday Kurucu Üyelere, AAYB yönetimine katılmayı sürdürmelerine imkan sağlayacaktır. Bu süre zarfında temel kararların tüm taraflarca yeterince değerlendirilerek olabilecek en yüksek oy birliği ile alınmasını temin etmek amacıyla oy kullanma yetkisi olmayan temsilciler aşağıda belirtilen şekilde oluşturulacaktır.

a. Guvernörler Kurulu. Henüz üye olmamış taraflar Guvernörler Kurulu toplantılarına gözlemci olarak katılmak üzere bir temsilci gönderebilir.

b. Direktörler Kurulu. Taraflar üyelerin Guvernörlerince kendileri için oy kullanacağı veya bir Direktöre oyunu devredeceği zaman gerçek ülke gruplarını oluşturma birliğine geçici ülke grupları oluşturabileceklerdir. Söz konusu geçici ülke grupları temel olarak, her bir ülke grubu, ülke grubu içindeki bir ülke veya ülkelerce seçilen bir Direktör veya ülke grubu için henüz bir Direktör yok ise, müzakerelerce belirlenmiş özel ülke grubu temsilcisi tarafından temsil edilecektir. Ülke Grubu temsilcileri

"Direktörler Kurulu toplantılarına oy gücü olmaksızın katılacaklardır. Bir Direktör ülke grubunun henüz üye olmamış taraflarını gayri resmi olarak, Direktör için oy kullanmış veya oyunu devretmiş Governörleri ise resmi olarak temsil edecektir. Her ülke grubu bir Direktör veya ülke grubu temsilcisinden yalnız biri tarafından temsil edilecek olup, her ikisi tarafından temsil edilmeyecektir.

58. Madde uyarınca üyelik için işlemleri tamamlamak ve üye olmak için taraflara tanınan son tarihin geçmesi halinde, Kurucu Üye olma süreci sona erecektir. Bu noktada, tüm kurucu üyeler AAYB yönetimine AAYB'nin normal yönetim düzenlemeleri altında katılım sağlayacaklar ve ara dönem düzenlemeleri sona erecektir.

